

BIBLIOTECA LITTERARIA SERIA III.

CONTELE

DE

MONTE-CRISTO.

de

ALESANDRU DUMAS.

TRADUCERE

de

G. A. Baronzi.

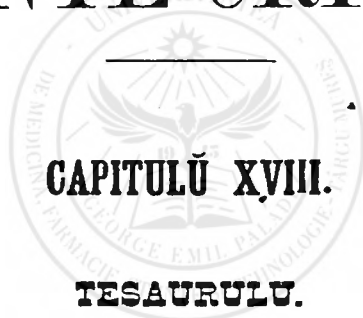
VOL. II.

BUCURESCI.

Librariu-Editoru George Saanidu.

1857.

CONTELE DE MONTE-CRISTO.

Kъндѣ Dantès intră a doua zi dimineața în camera konsouărlă seș de kantivitate, află ne Faria șezîndă, kă fa-
ța linisčită. Șab raza kare se strekăra nrintre fereastra cea
îngăstă a kilieî sale, elă ȕinea deskisă kă măna stăngă, singăra
sa mănă, kăm își poate adăce ȕineva a minte, a kăria în-
trebăințare i remăsesese, o băkată de xărtiă, kăria obiăinșin-
ța de a fi înfășărată într'ănă volămă șăbăire întinărise for-
ma xărlă ȕilindră kare nă voia să se întinză.

Arătlă, făr' a zice nimikă, xărtia lăi Dantès.

— ȕe este asta? întrebă ačesta.

— Țiț-te bine, zise abatele sgrizîndă.

— Mă țită kă amîndoi okii, zise Dantès, mi nă vîză de kăț o xrtiț ne jsmătate arsă, mi ne kare sântă însemnate nisce karaktere gotice k'o negreală kgrioasă.

— Astă xrtiț, amikslă meă, este, notă să ți mrg-țriseskă totă aksm, fiindă-kă te am cherkată, astă xrtiț è tesaxrlă meă, din kare de azi înainte, ți se kăvine ne jsmătate.

O sdoare reche trekă ne fruntea lui Dantès. Pină intr'acea zi, mi în kăț spagiă de timnă! elă se ferise de a vorbi kă Faria desne avestă tesaxră, din kare a provenită akxsarea de nebniț ce apăsa pe bietslă abate; kă delikategea sa instinktivă, Edmondă voise mai bine să nă atingă astă koardă atăă de dărgrosă resxntoare; mi, din partei, Faria tkăse mi elă. Elă lăse tkerea bțrtnslă ka o întoarcere a minșiloră sale; astă-zî aveste pxșine vorbe, skă-nate din gșra lui Faria dșn'o krisă atăă de grea, arăta kă neste nxșină era să lă întoarkă la o smintire mare.

— Tesaxrlă domniei tale? îngnă Dantès.

Faria sgrise.

— Da, zise elă, în toate nrivinele, estă o inimă nobilă, Edmondă, mi înșelegă, dșnă fața-ți cea îngtblbenită mi dșnă atheastă înșiorare, ceia ce ți se întimnlă în minștlă avesta. Nă, fi linisuită, nă sânt nebniă. Avestă tesaxră è în șinș, Dantès, mi daka nă mi a fostă ertată să lă posedă, ilă vei poseda domnia ta: nimini n'a voită să m'askalte saă să mă krează, nentă-kă mă lăa drentă nebniă; însă domnia ta, kare trebăe să sșii kă nă sânt nebniă, askaltă-mă, mi mă vei krede în șmă daka vei voi.

— Vail mșrmșră Edmondă în sine, eată kă lă a întorsă eară! astă nefericiire mi linsia!

Dșn'aveia zise tare lui Faria:

Arată hărtia lui Dantés fără a dice nimic.

— Amikxlǎ meř, poate kǎ estı ostenitř dn' atakxlǎ ce ıı a venitř; nǎ vreı sǎ te repassı nııınǎ? Mǎne, daka veı voi, voiř azzi istoria domnieı tale, dar astǎzi voiř sǎ te kastǎ. Pe lingǎ ačeste, řmǎ elř řřızındǎ, noi nǎ se kvine a ne grǎbi aša mǎltǎ nentr' řnř tesarř.

— Katǎ sǎ ne grǎbimǎ foarte mǎltǎ, Edmondř! res-nǎnse bǎtrǎnřlǎ. Čine șie daka mǎne, poimǎne poate, nǎ mı va veni alř treilea atakř? nǎne-ııı în minte kǎ atǎnı nǎ va maı fi timnǎ! Da, este adevǎratř; adesea am kvetatǎ kǎ o plǎcere amarǎ l' ačeste avııie, kare arř face zече fami-lıı kǎ stare, nerđte nentrǎ ačestı oamenı ce mǎ persekta: întrebıııam astǎ ideř ka resbǎnare, și o gǎstam înčetř în noantea temničei mı în desnerarea kantivitǎııı mele. Dar akǎm kǎndǎ am ertatǎ lǎmıı nentrǎ izbirea ta, akǎm kǎndǎ te vǎzř jǎne și plinǎ de viitorř, akǎm kǎndǎ kvetǎ la kǎtǎ ferııire poate reslta în prıvinıı-ııı din ačeastǎ deskonerire. șǎ înfioreazǎ întǎrzierea, și tremǎř sǎ nǎ asıgǎř vr' řnřı proprietarř, aša de demnǎ nrekǎm estı domnia ta, nosesiș-nea atǎlorř avııie îngronate.

Edmondř șiı întoarse kǎnǎlǎ řșșınıındǎ.

— Maı ștrǎșeıı în nekrederea în kare te așli, Edmondř, řmǎ Faria, glasxlǎ meř nǎ te a konvinsǎ de lokǎ. Vǎzř kǎ ııı trebșeskǎ probe. Eı bine! čitesče astǎ xǎrtıı, ne kare n' am arǎtat' o ničı o datǎ nimǎlı.

— Mǎne, amikxlǎ meř, zise Edmondř, neviındǎ-ı sǎ se iea dnıı nebșnia bǎtrǎnřlǎı; kredeam kǎ ne amǎ în-voitǎ sǎ vorbimǎ mǎne desnre ačeasta.

— Șǎ vorbimǎ mǎne, dar čitesče astǎ-ıı xǎrtia.

— Șǎ nǎ lǎ maı întǎrıtǎmǎ, kvetǎ Edmondř.

III, lǎndǎ astǎ xǎrtıı, a kǎria jǎmǎtate lınsia, fiındǎ neapǎratǎ konsǎmatǎ de vr' o întıııplare, čiti:

“Acestă tesaură, care se poate urca la dorz
de skude romane în engizlă celă mai
ală deskiderii d'ală doilea, care
deklară kă este ală seă pronri

“25 anrile 149.,

— Eī bine? zise Faria, dănpă ce a čitită jănele
xărtia.

— Dar, respănse Dantès, nă văză aci altă de kătlă
nisce linie trănkiate, vorbe fără şiră: karakterele sântă în-
trerănte de fokă, şii remănă neîngelese.

— Pentră domnia ta, amikălă meă, care le čitesči
nentră întia oară, dar nă nentră mine, care am îngălbentă
d'asupra loră mălte nongi, care am rekonstrăită fiă-kare
frasă, am komnlektată fiă-kare kăpetare.

— Şii krezi kă i ai aflată ačestă îngelesă prekărgmată?

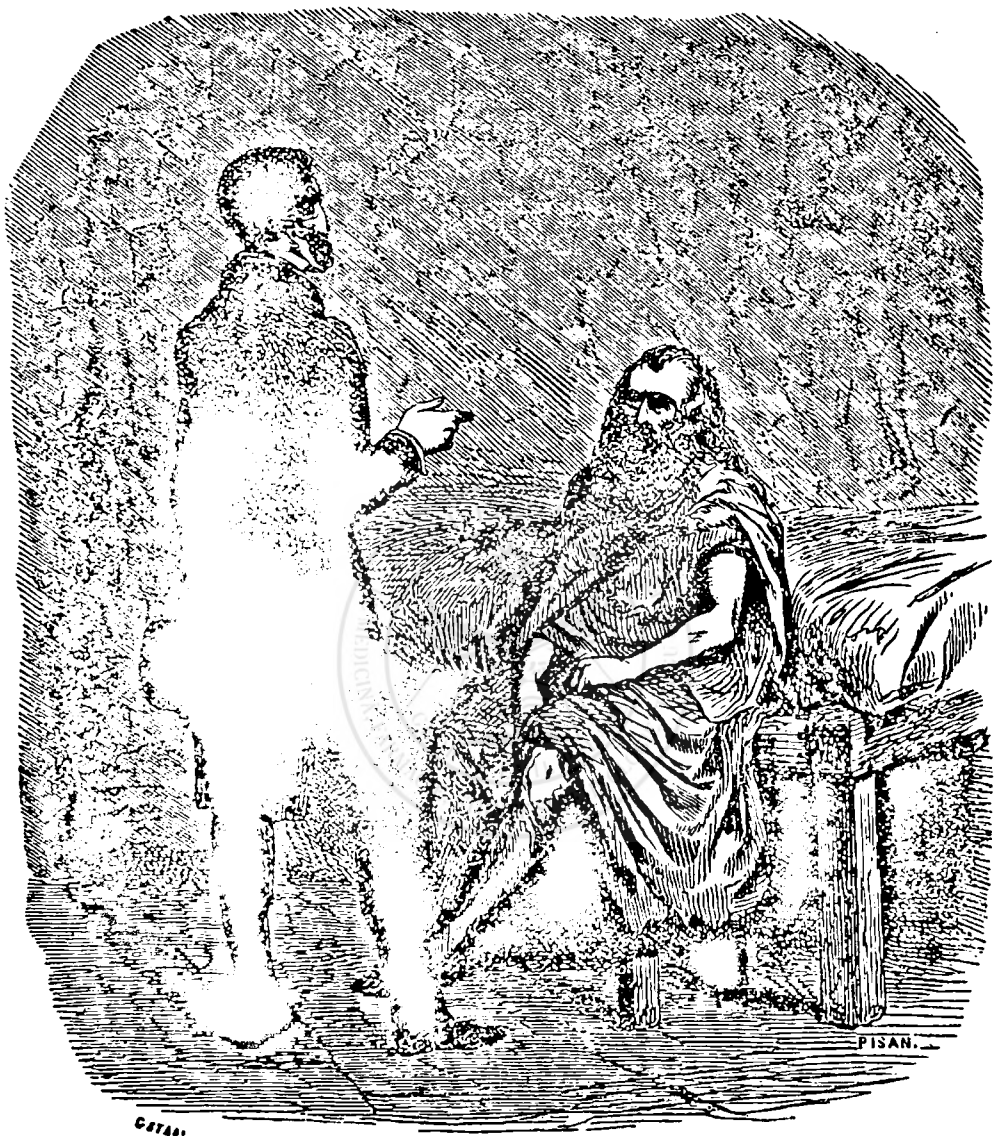
— Sânt sigără, veī jădeka însă-đi; dar, mai 'nainte, a-
skăltă istoria ačestei xărtie.

— Tăcere! strigă Dantès... naşii!... se anroniă či-
neva... mă dăkă... Adio.

Şii Dantès, fericită k'a skănată de istoriă şii de
esulikare, kari n'ară fi linsită de a întări neferičirea ami-
kălă seă, se strekărgă, ka şniă şearne, prin trekătoarea čea
străimă, ne kăndă Faria, dăndăi şpăima şniă telă de aktivi-
tate, imninčea la lokă lesnedeă, ne kare o akoneria k'o
rogojină, ka să askănză din vedere đăinirea ne kare n'a-
văsese timă s'o fakă să neară.

Čelă ce venia era găvernatorălă, care, aflăndă de la
grosarălă, întămlarea lăi Faria, voia să se inkredinčeze sin-
gără desnre gravitatea sa.

Faria ilă priimi şezăndă, se feri de ori ce ăestă

Faria ilü priimi şeqöndü.

kompromitatoră, mi prinveni s' askanz de guvernatoră paralisia kare lovise kx moartea jxmțtatea nersoanei sale. Elă se temea ka nă kxmya guvernatorălă, konrinsă de îndrărare nentru dînsălă, să fi voită a lă năne într'o inkisoare măi s-nțioasă, mi a lă despărți de jxnele seă konsouă; dar din ferichire nă fă astă-felă, mi guvernatorălă se retrase konvinsă kă bietsălă seă nebănă, nentru kare simția în fândălă inimei oare-kare izbire, avea nămai o indisposițiune șuoară.

În timptălă ačesta, Edmondă, mezîndă ne natsi mi kă kanălă între mănă, se ھرka să mî stringă mingile; de kăndă kxnoskăse ne Faria ilă aflase în toate kă jădekăț, mare mi lojikă, în kăță nă nătea îngeluțe ačea îngelențisne înaltă despre toate nănktele, iar nămai despre ھرălă kam făr mînte: Faria se înčela în nrivînya tesărălă seă, să kă lămea toată se înčela despre Faria?

Dantès remase în kamera sa toată zisa, nekstezândă să se întoară l' amikălă seă. Se ھرka astă-felă să măi depărteze mîntălă kare era să lă inkredînyeze kă abatele era nebănă. Astă konvinčere kăta să fî șnțimîntătoare nentru dînsălă.

Dar kătre seară, dăntă ora visitei ordinară, Faria, văzîndă kă nă măi venia jănele la dînsălă, se ھرkă să treăkă șnăgiălă kare lă despărția de elă. Edmondă se înfioră azîndă silîngele dăreoroase ne kari le făčea bătrănsălă ka să se tirăskă; ničiorălă seă era făr mîskare, mi nă se măi nătea ajăstora kă brăgiălă seă. Edmondă fă nevoită a lă trače șnre dînsălă, kăčî n' ară fi nățătă ničî o dată să easă singără nrin deskiderea ھرă strîmtă kare da în kamera lăi Dantès.

— Eată-mă kă ھر inverșnare mă ھر dăntă tine, zise elă k' ھرă șrisă kare strelčia de bine-voînyă. Aî kreztă k' aî skănată de magnifičingă mea, dar nă è așă. Askăltă-mă dăntă.

Edmondă vîră kă nă nătea să se dea în lătrăi; năse ne bîrănsă să mează ne nată să se, mi elă. s'ameză lîngă dînsă, ne skănelă lă.

— Săi, zise abatele, kă eram sekretară, familia-
ră, amikă kardinală Spada, celă din șrmă din prin-
cipi de nămele ačesta. Sănt datoră astă omă demă toată
fericirea če am găstat' o în viața mea. Nă era înavăită,
de mi toate avăgiele familiei sale era proverbiale mi am aș-
zită adesea zikîndă-se: „Înavăită ka șpă Spada., Dar elă,
ka mi șgomotă năblikă, trăia ne ačestă năme de mare a-
văit. Palată seă fă paradissă meă. În vădăi ne nepoăi
lă, kari aș mșriă, mi, kăndă remase singură în lăme,
i întorsei mi eă, printr'ănă devotamentă absolută la voingele
sale, totă če făkăse nentă mine de zecă ani.

Kasa kardinală nă măi avea sekrete nentă mine;
vărsem adesea ne monsenioră lăkrăndă întră 4erčetarea
kărgiloră antice, mi kăkrăndă kă nesăiă în nălberea manș-
kriseloră familiei. Într' o zi kăndă ilă măștram nentă vegie-
rile sale nefolositoare mi nentă ačea deskărațiare kare le
șrma, elă se șită la mine șrăzîndă amară, mi mi deskise o
karte, kare este istoria orașăi Romei. Akolo, la ală doză-
zeuileă kanită ală Viegei Pănei Alesandră VI, se afla
liniele șrmătoare, ne kari n'am nătată ničă o dată a le șita:

„Resbelele čele mară ale Romăiei era terminate.
„Cesare Borgia, kare năsesă kanăă kăčeririă sale, avea tre-
„șingă de bană ka să kămpere toată Italia. Pana avea mi
„elă treșingă de bană ka să termine kă Lădovikă XII, re-
„čele Frančiei, kare era inkă șrimîntătoră, kă toate restri-
„ștele sale din șrmă. Era dar vorba de a făče o bșnă
„șnekă, čeia če era greă într' ačeastă biată Italiă kare
„se afla skărsă.

Cesare Spada.

„Santitatea Sa av8 o idee. Otr8i s8 fak8 do8 kardinali.“

Aleg8nd8 do8 din personajele cele mari ale Romei, mai virtos8 do8 din cei 8nav88i8i, eat8 k8 ce se alese S8nt8l88 P8rinte din snek8la sa; mai 8nti88, avea s8 v8nz8 sarcinele cele mari, mi nost8rile m8re8e kari se afla 8n m8nile kardinalilor8; afar8 de aceasta, se n8tea 8ntemeia ne 8n88 gre88 foarte strel8it8 din v8nzarea a celor8 doz8 p8l8rii.

Rez8lta o a treia parte din snek8l8, kare se va vedea 8ndat8.

Pana mi Cesare Borgia aflar8 mai 8nti88 ne am8ndo8 kardinalii fiitori: a8estia era Juan Rospigliosi, kare n8mai el8 sing8r8 8inea nat8 demnit88i din cele mai 8nalte ale S8nt8l88-Sk88n8; ne 8rm8, Cesare Spada, 8n8l8 din cei mai nobili mi mai 8nav88i8i Roman8. Mi 8n8l8 mi alt8l8 sim88ia gre88l8 8nei asemenea favor8 din partea Papei. Ei era ambi8iomi. 8ndat8 ce se aflar8 a8estia, Cesare afl8 k8mpn88tor8 pentru sarcinele lor8.

Rez8lt8 k8 Rospigliosi mi Spada ul8tir8 ka s8 se fak8 kardinali, mi k8 ont8 al8i p8l8tir8 ka s8 se fak8 ceia ce era mai 'nainte am8ndo8 kardinalii cei no8i. Ont8 88te de mi de sk8de intrar8 8n pos8narele snek8latorilor8.

S8 trecem8 la cea din 8rm8 parte a snek8l8rii, este mi timp8. Pana 8mpl8nd8 de m8ngier8 ne Rospigliosi mi ne Spada, d8nd8-le 8nsemnele kardinalat8l8i, sig8r8 fiind8 k8, snre a p8l8ti datoria kare n8 era 8nkin8it8 a rek8nos8in8ei lor8, era s8 anronie mi s8 realizeze starea lor8 ka s8 se a8eze a Roma, Pana mi Cesare Borgia ki8mar8 la mas8 ne a8est8 do8 kardinali. A8esta f8 s8biect8l8 8nei kontest8ri 8ntre S8nt8l88 P8rinte mi fi8l8 se8; Cesare k88eta k8 n8tea 8ntreb8in88a 8ineva 8n8l8 din a8ele mizloa8e ne kari le a8ea tot8 d'a8na la dis8n8nerea ami8ilor8 se8 intimi, adik8: mai 8nti88, fai-

moasa keiž kx kare xniī oamenī era rɣgađī ka sʒ deskizʒ oare-kare armariš. Astʒ keiž avea xņš vīrfšleđđ de ferđ, din neingrijirea lɣkrʒtoršlđī. Kɣndđ imninɣea ɕineva tare ka sʒ deskizʒ armarišlđ, kare se deskidea foarte anevoiž, se inɣena kx ačestš vīrfšleđđ, űi a doxa zi mɣria. Maī era inkx űi xņš inelš kx kanš de leđ, ne kare ilš nɣnea Cesare in deɕitlš seš, kɣndđ iűi da mɣna kɣte o datʒ xnorš oamenī. Lexlš mɣška pelea ačestorš mɣnī favorisate, űi mɣmkɣtɣra adɕea moartea in doxʒ-zexī űi natɣ de ore.

Cesare pronɣse dar tatɣlš seš, ori sʒ trimiđʒ ne kardinaliī ka sʒ deskizʒ armarišlđ, saš sʒ le dea fiʒ-kɣɣia kɣte o mɣnɣ kordialɣ, dar Alesandrɣ VI i řesnɣnse:

— Sʒ nɣ ne xitɣmš la xņš nřinzš kɣndđ   vorba de ačestī minɣnađī kardinali, Spada űi Rospigliosi. Este ɕeva kare mī sɣne kɣ ne vomš lɣa banii inderɣtš. Pe ling' ačestea, xidđ, Cesare, kɣ o indiɕestixne se deklarɣ indatɣ, de oare ɕe o niskɣtɣɣ, saš o mɣɣkɣtɣɣ iűi fakš efektlš dɣn' o zi saš doxʒ. Cesare nřiimi ačestš raɕionamentš. Eatʒ nentɣ ɕe kardinaliī řɣɣ kizmađī la ačestš nřinzš.

Masa řx nɣsʒ in vila ne kare o avea ne anɣ, lingʒ Saint-Pierre- s-Liens, o lokxingʒ inkɣntɣtoare ne kare kardinaliī o kɣnosɕea foarte bine din nɣme.

Rospigliosi, kx totlš ameđitš de noxa sa demnitare, se nɣse sʒ mɣnɣnɕe űi sʒ bea kx ɕea maī mare dispoziɕiɕne. Spada, omš inɕelentš űi kare iɣbia foarte mɣltš ne nenotlš seš, řɣne kanitanš kare da ɕea maī řɣmoasɣ sne-ranɣʒ, lɣš xɣtiž, o nanɣ, űi űi řɣkx testamentlš.

• Pɣse ne řɣmɣ sʒ zikɣ nenotlšlš seš sʒ lš astente im- prejɣrlš vileī, dar se vede kɣ servlš nɣlš affł.

Spada kɣnosɕea obiɕeislš invitɣrilorš.

De kɣndđ kristianismłš, kare   ɕelš maī mare ɕivi- lizatorš, adɕesese inaintɣrile in Roma, nɣ maī venia xņš sɣ-

tașă, din partea tiranșiei, s-a zis: „Cesare voiesce ca să mori;” și venia și legat extraordinar, ca gura scrizătoare, s-a zis din partea Panei: „Santitatea Sa voiesce să nriizescă ca dînsa.”

Spada nlekă pe la două ore pentru vila de Saint-Pierre-és-Liens: Pana îl aștenta acolo. Întia figuă care se înfășură înaintea okilor săi Spada era figuă nepotșiei seș, neste totă gătă, neste totă grăgiosă, pe care Cesare Borgia îl înplea de mîngăerile sale. Spada îngăbeni; și Cesare, care i arăcă o kărtășă batjokoritoare, îl lășă să vază că totșă era nrevzătă, și că kărsa era bine întinsă.

Prinziră. Spada abia năse să întrebe pe nepotșă seș: „Aș priimită skrisoarea mea?”

Nepotșă resnăse că nă, și îngelese nrea bine ce însemna așă întrebare. Era nrea țărziă, kăci beșse șiă pară din minșnatșă vină pe care îl nșese la o narte pentru dînsă kelară Panei. Spada vază în așela-și minșă anroniindă-se o altă bștilă, care i se dete ca liberalitate. O oră dăp' așeia, șiă medikă i deklară pe amîdoi înveninai ca bșreșă de sokă veninoui. Spada mărise pe nragășă vilei; nepotșă își dete sșletășă la noarta sa, făkîndă șiă semnă pe care nă lă îngelese nevasta săi.

Îdată dăp' așeia, Cesare și Pana se grăbiră a nșe măna pe mostenire, săă kăvîntă ca să kaste xărtiele repozaiilor. Dar mostenirea era konșinsă într'o bșkată de xărtiă pe care Spada skrisese.

„Lasă nepotșă meș nrea ișbită kășările mele, kășăile mele, nrintre kari frămosășă meș breviară ca kolyșă de așă, dorîndă ca să mștreze așă sșvenire de la șiăișă seș șelă ișbită.”

Mostenitoriă kășăară pretșîndenă, admirară breviarășă, dășeră măna pe mobile, și se minșnară kăm Spada, care

era ună omă învâșuită, fâ într'adevărul celă mai miserabilă unkiș din lume; despre tesaură, niči kă era vorbă, afară din tesaurile de știință konrinse în bibliotekă și în laboratorie.

Asta fâ totă. Cesare și tatăl seă kăstargă, skotociș și snionargă; nă așargă nimikă, saș prea nășine lăkrări, ka de vr'o miș de skăde poate, așrăriș, și inkă p'atăta în monede de arșintă; dar nepotăș avăseșe timnă să zikă nevestei sale, kăndă se întoarse a kasă:

— Kăstă nrintre xărtiele unkișăi meă, ă ună testamentă adevărată.

Se kăstă kă mai măltă stărgință poate de kășă făkră așrăsiș mostenitori. Fâ în dewertă: remaseră doză palate și o vilă în dosăș Palatinăsi. Dar, în așea epokă, bănrile nemiskătoare avea ună nreșă kămpătată; amăndoșă palatele și vila remaseră familiei, ka șnele ăe nă era demne de răpirea nanei și a fișăsi seă.

Lănele și anăi trekă. Alesandră VI mări înveninată, șăi nrip ăe greșală: Cesare, înveninată într'ășela-și timnă ka și dănsăș, se năti de așeasta skimbăndă nămaș nelea, ka ună șearne și imbrăkăndăse kă o pele noșă ne kare veninăș lășase nișe nele asemenea kă așeala ăe se vădă ne blana tigrăsi; în-fine, fiindă silită să părgăseaskă Roma, se dăse să se omoare într'o lovire nontărnă și măi șitată de istoriș.

Dăpă moartea nanei, dăpă esilăș fișăsi seă, se as-tenta ăineva să vază familia relăndă-și traisăș d'intiș ne kare ilă avea în timnăș kardinalăsi Spada, dar nă fâ așăfelă. Familia lăsi Spada remase într'ună traisă indoiosă, ună misteră eternă akoneri așă întimnlare întănekoasă, și șgotăsiș năblikă fâ kă Cesare, măi bănă politikă de kășă tatăl seă, lășase de la Papa averea ăeloră doi kardinali; zikă a ăe-

loră doi, nentru-kz Rospigliosi, kare nș se ferise de lokș, fș desnoiatș ne d'întregșlș.

— Pîn' akșm, întreerșnse Faria șrșzîndș, așeășta nș ũi se nare foarte fșrș jșdekatz, nș è ama?

— O amikșlș meș! zise Dantès, mi se nare kz çiteskș, din kontra, o kronikș nlinș de interesș. Șrmeazș, te rogș.

— Șrmezș.

Familia se obiçinși kz așestș întșnerikș. Anii tre-kșrș; dintre desçindingi, șnii fșrș soldaui, alçii dinlomaui; șnii kleriçi, alçii bankierï; șnii se înavșurș, alçii se rșinarș. A jșngș la çelș din șrmș alș familiei, alș așelșia la kare fși sekretarș, la kontele Spada.

Îlș așzisem de mșlte ori nșngîndș-se kz starea șa nș era înt pronouçizne kz rangșlș seș; ama, îlș învșșasem mi eș șș ũi pșefakș nșçinele bșnșrï çe i mai remșnea înt'rșnș venitș ne viagș; m'askșltș mi ũi îdoi venitșlș.

Faimoșlș breviarș remșsese înt familiș, mi era înt mșna kontelși Spada; fșsese nșstratș din tatș înt fiș, kzçi kșrioasa kaxș a singșrșlși testamentș çe se reafłase fșkșse din elș nișçe adevșrate moașçe nșstrate înt familiș kz o vepere șșperștiçioașș; era o karte kz çele mai frșmoașe fiçșre gotiçe, mi alș kșria așrș trșçea așa de greș, înkștș o nșrta totș d'ășna șnș feçiorș întaintea kardinalșlși, înt zilele de solemnitare mare.

La vederea çșrtielorș de totș felșlș, titłrï, kontrakte, nergamine, çe se nșstra înt arhivele familiei, mi kari remșseserș toate de la kardinalșlș întveninatș, mș nșșei mi eș, ka doșș-zetçi de servï, doșș-zetçi de întendingi, doșș-zetçi de sekretari kari mș nșçedaserș, a çerçeta șnșimîntștoarele teankșrï: kz toatș aktivitatea mi reliçiznea çerçetșrilorș mele, nș aflai de totș nimikș. Kz toate așestea, çitisem, skrise-

sem kiarǎ o istoriǎ esaktǎ ŝi mǎi efemerikǎ a familieǐ Borgia, kǎ singurǎlǎ skonǎ d'a mǎ asigura daka xǎnǎ sǎplementǎ de avere remǎsesse acestorǎ principini la moartea kardinalǎlǎi meǎ Cesare Spada, ŝi vǎzǎsem nǎmaǐ adǎmurea bǎnǎrilorǎ kardinalǎlǎi Rospigliosi, insocitorǎlǎ seǎ de nefeire.

Eram dar oare-kǎm sigurǎ kǎ mostenirea nǎ remǎsesse nici la Borgia nici familieǐ, dar kǎ remǎsesse fǎrǎ nici xǎnǎ mostenitorǎ ka acele tesǎre din novestirile arabe kari dormǎ in sǎnǎlǎ nǎmintǎlǎi sǎb priverile xǎnǎi ǎeniǎ. Kǎtaǐ, nǎmǎraǐ, sokotii de miǐ de ori venitǎrile ŝi keltǎelile familieǐ de trei sǎte de ani: toate miǐ fǎrǎ nefolositoare, remǎsei in nesǎiunga mea, ŝi kontele de Spada ip mirarea sa.

Patronǎlǎ meǎ mǎri. Din vǎnzarea venitǎrilorǎ sale ne viaǎ, elǎ lǎsase la o parte xǎrtiele sale de familie, biblioteca sa, kompǎsǎ de ǎinǎi miǐ volǎme, ŝi faimosǎlǎ seǎ breviarǎ. Imi lǎsa toate aceste lǎkrǎri kǎ vr'o miǎ de skǎde romane ǎe le avea in nǎmǎrǎtoare, kǎ kondiǎione sǎ ingrijeskǎ de a i se face parastase ne totǎ anǎlǎ, ŝi sǎ fakǎ xǎnǎ arbǎre ǎenealouikǎ ŝi o istoriǎ a kaseǐ sale, ǎeia ǎe fǎkǎi foarte esaktǎ.

Linisǎesǎe-te, skǎmnǎlǎ meǎ Edmondǎ, ne anroniǎmǎ de kapǎlǎ.

La 1807, o lǎnǎ inaintea arestǎriǐ mele miǐ ǎinǎispre-zǎe zile dǎrǎ moartea kontelǎi Spada, la 25 ale lǎnei lǎi decembre, vei ingeleǎe indatǎ ǎe felǎ data acestei lǎni memorabile a remasǎ in mintea mea, recitiam nentǎrǎ a sǎta oarbǎ acele xǎrtii, ne kari le nǎneam la regǎlǎ, kǎǎi palatǎlǎ fiindǎ d'ǎci inainte alǎ xǎnǎi streinǎ, eram sǎ pǎrǎseskǎ Roma ka sǎ mǎ dǎkǎ a m'ǎweza la Florenǎa lǎndǎ kǎ mine vr'o dozǎ-spre-zǎe miǐ de livre ǎe aveam, biblioteca mea ŝi faimosǎlǎ meǎ breviarǎ, kǎndǎ, ostenitǎ de acestǎ stǎdiǎ nekǎrmatǎ, reǎ dispǎsǎ in xǎrma xǎnǎi prinǎǎ destǎlǎ de

Și recunoscui quē o negreală misterioasă însemnase aqweste linie.

greș ce lă fărșem, imi lăsaî kanșlă ne amîndoz mănile mi adormii; era trei ore dăp' ameazî.

Mă destentaî, kândă sșnară șease ore.

Îmi redikaî kanșlă mi mă simții în întșnerikălă celă mai mare. Strigaî sș mî adăkă o lăminare, niminî nă veni; otșriî atșnčî sș mă serveskă singură. Pe ling' așeasta imi trebșia sș ieaș mi șnă obișeiș de filosofă. Lăaî k' o șmă nă o lăminare nregătîț, mi kă șea altă kăștaî, în linsa anrinștoriloră de kari era kăștia seakă, o șrtiș ne kare imblam s' o anrinșă la șnă remașă din șrmă ală flakșrei șe jșka ne vatșă; dar, temîndă-mă în întșnerikă sș nă ieaș vr' o șrtiș nregioaș în lokălă șrtieiș netrebșinșioase, sș-tăi la îndoială, kândă mî adăsei a minte kă vșzșsem în faimosălă breviară kare era nșșă ne mașă, lingă mine, o șrtiș vekîș ingșlbeniș în nartea de șșșă kare semșna kă fșsese întrebșinșată ka șnă semnă mi kare strebștăse sekșliî, đinștă în lokăi de resnektălă mostenitoriloră. Kăștaî, ne ninșite, aștă foaiș netrebșinșioaș, o așlaî, o resșčii, mi în-șđișîndă-o flakșrei șe era aproape sș se stingă, o anrinsei.

Dar, șșb deșitele mele, ka nrin fermekă, kă kăță se înșlă fokălă, vșzșî nișșe karaktere galbene eșîndă din șrtia albă mi anșrîndă ne foaiș; atșnčî mă konșinse o snăimă: strinsei șrtia în mănă, știnsei fokălă, anrinsei lăminarea la fokă, deskiseî kă o nesnășă țarbșrare skrișoarea mototoliș, mi rekănoskăi kă o negreală misterioaș mi simnatikă însemnase așele litere kari se vedea nămaî la atinșerea șnei kăldșre viî.

Șeva mai mătă de kăță a treia narte din șrtiș fșsese arșă de fokă: asta è șrtia ne kare aî çitiť o așî dimineadă; mai çitesșe-o, Dantès; ne șrmă, dșne șe veî çitiť-ș, îđî voiș imnlini eș vorbele întreșște mi îngelesălă nekompłektă.

Ши Faria triǝmfǝndǝ, dete xǝrtia lǝi Dantès, kare astǝ datǝ rečitǝ kǝ nesajǝǝ vorbele ǝrmǝtoare, skrise k'o tintǝ romǝ, asemenea kǝ rǝşina :

“Astǝ-zǝ 25 anrile 1498 fi Alesandrǝ VI, şii temǝndǝ-mǝ ka, ne sǝ nǝ voiaskǝ a mǝ mosteni şii a mǝ re şii Bentivoglio, morşii invenişii, legatarisǝ meş ǝniversalǝ, ne kare lǝ am in kǝşii lǝ a visitatǝ kǝ mine, adikǝ in de Monte-Cristo, totş ǝeia ǝe ne, diamante, skǝle; ne kari singǝrş se poate ǝrka anroane la doǝş mi afla redikǝndǝ a doǝş-zecilea nea şii şimorş de la Resǝritş in liniǝ dreantǝ. Doǝş des- in aĝele nesĝeri: tesǝrşlǝ è in ǝngisǝlǝ ǝelş mai de- kare tesǝrş i lǝ lasş şii i lǝ ǝedezş pro- singǝrş mostenitorş.

25 anrile 1498.

“Ces.

— Akşm, ǝrmǝ abatele, mai ǝitesĝe mi astǝ xǝrtǝ. Şii infǝşiiş lǝi Dantès o a doǝa foaiş kǝ alte frag- mente de linie.

Dantès lǝş şii ǝiti:

indş kişmatş de nrǝnzş la Santitatea Sa mǝşşmitş kǝ m'a fǝkşş sǝ nǝşteskş nǝşşria, serva soartea kardinalilorş Caprara deklarş nenotşlǝi meş Guido Spada, gronatş intr'şnş lokş ǝe lǝ kǝnoasĝe

nescherile insulei celei mici
 aveam în monedă de aur, netre skəm-
 kənoskă esistința acestăi tesaură, kare
 lioane de skăde romane, mi ne kari le va
 plekăndă de la
 kideri aș fostă făkate
 părtată de la 2;
 pronrietate, ka șnăi ală meș

are + Spada.“

Faria ilă șma kă șnă okiș arștoră.

— Și akəm, zise elă kăndă vșz kă Dantès ajănse
 la cea din șrmă liniă, alășră amăndoză băkăpile, mi jă-
 dekă singără.

Dantès askăltă; amăndoză băkăpile fără alășrate mi
 deteră înșelesălă șrmătoră:

„Astăzi 25 anile 1498, fi...indă kișmată de prinză
 la Santitatea Sa Alesandră VI, mi temăndă-mă ka, ne...
 mășămită kă m'a făkălă să plăteskă plășria,... să nă vo-
 iaskă a mă mosteni mi a mi re...serva soartea kardinaliloră
 Caprara... mi Bentivoglio, morăi înveninaăi,... deklară ne-
 notălăi meș Guido Spada... legatarălă meș șniversală ne
 kare lă am în... gromată într'șnă lokă ce lă kănoasce, kăăi
 lă a visitată kă mine, adikă în...nescherile insulei celei
 mici de Monte-Cristo, totă cea ce...aveam în monede de
 aur, netre skəm...ne, diamante, skăle; kă singără... kă-
 noskă esistința acestăi tesaură, kare se poate șrka anroane
 la doză mi...lioane skăde romane, mi ne kare ilă va afla

redikândă a doză-zecilea nea...tră nlekândă de la sinișor-
rălă de la Reserită în liniă dreantă. Doză des...kideri aș
fostă făkate în ačeste nesčeri: tesarălă è în xngiălă ȳelă
maī de...părtată de l'adoxa; kare tesară i lă lasă mi i lă
ȳedeză nro...prietate ka xni ală meș singură mostenitoră.

25 aprilie 1498.

“Ces...are + Spada.,”

— Ei bine! akəm ințelepi? zise Faria.

— Ačeasta era deklararea kardinalăi Spada mi tes-
tamentălă ȳe făseșe kătată atăță de mălă timnă, zise Ed-
mondă totă ka kă indoială.

— Da, de o miă de ori da.

— ȳine a refăkt'o astă-felă?

— Eș, kare, kă ajstorălă fragmentălăi remasă m-
sărândă lănșimea linieloră dăne lănșimea xărtiei mi pătră-
zindă ințelesălă askănsă nrin mizlokălă ințelesălă văzătă
prekəm se kondăȳe ȳineva într'o sșnșmintă de xni remasă de
lămină kare vine de sșșă.

— Și ȳe ai făktă kăndă ai kreztă kă te ai kon-
vinsă desnră ačeasta?

— Am voită să plekă mi am plekată kiară ne dată,
lăzndă kă mine inčenălă marii mele lăkrăi asșnra xnităi
xni regată în Italia; dar de mălă polișia imperială, kare
într'ăcelă timnă, în kontra kă ȳeia ȳe Napoleon a voită de
kăndă i se năskăse xni fiă, voia inșășirea provinșieloră,
ăvea okiī asșnra mea: plekarea mea ȳea nrintă, a kăria
kășș nă o nătea ințeleȳe, i destentă nrenșșrile, mi, în
minălă în kare mă imbarkam la Piombino, făi arestată.

Akəm, xrmă Faria zităndăse la Dantès kă o kărtă-

Itărg măi p̄rinteaskă, akəm, amiklă meș, sui pe kătă suiș
 mi eș: daka vomș skăna vr' o dată împureș, jəmătatea te-
 sașrălăi meș   alș teș; daka voiș mări aci mi vei skăna
 singurș, să fiă totș alș teș.

— Dar, întrebă Dantès kă indoială, n'are în lănea
 asta vre șnș nosesorș măi leșitimș de kătă noi?

— Nă, nă, sîi inkredinșatș, familia   stinsă de totș;
 celș din șrgmă konte Spada, kătre ačestea, m'a făkătă mo-
 stenitorș alș seș; lășndă-mi astș breviarș simbolikș, mi
 a lăsatș  eia  e konrindea; nă, nă, sîi linisșitș: daka vomș
 nșne măna ne ačeastă avere, vomș nștea să ne băkărgmș
 de ea fărg măstrare de kășetș.

— Și zicî kă ačestș tesărgș konrinde...

— Doș milioane de skăde romane, trei-sne-zecę
 milioane anșone de moneda noastră.

— Kă nenștingă! zise Dantès șpăimîntatș de mări-
 mea șmei.

— Kă nenștingă! mi nentă  e? întrebă bătărlă.
 Familia Spada era șna din  ele măi vekî mi măi nșterni e
 familie din alș  inși-sne-zecilea sekșlă. Pe lîngă aștea,
 în timpî a eia ne kăndă ori  e snekșle mi ori  e indăstriș
 linsia, ačeste grămădirî de așrg mi de skșle nă sșntă rare;
 măi sșntă inkă mi în zîă de astă-zî familie romane kari
 morș de foame lîngă șnș milionș în diamante mi în netre
 skămpne transmisș nrin maioratș, mi de kare nă se uotș a-
 linșe.

Edmondș kredea kă visa: se afla între nekredere
 mi băkărgiș.

— Am  inșitș astș sekretș de tine ama de măltș,
 șrgmă Faria, nșmăi nentă kă măi întîiș vream să te  erkș
 mi ne șrgmă să te sșnrinșă; daka fșșiamș d' aci înainte a-
 takșlăi meș, eram să te kondăkș la Monte-Cristo; akəm,

adașse elă k'șnă șșșnă, tș mș veī kondșce. Eī bine!
Dantès, nș mī mșlyșmesyī!

— Astă tesakră ūi se kșvine, amikălă meș, zise
Dantès, ūi se kșvine nșmaī singșră, ūi eș n'am niyī șnă
drentă la dīnsălă; nș ūi șșnt konsșnșeană.

— Estī fișlă meș, Dantès! strigă bștrșnșlă, estī ko-
nilșlă kantivitșyī mele; starea mea mș kondamna întrș a fi ne-
īnsșrată: Dșmnezeș te a trimisă mie ka șș mșngī totă de
o datș ne omșlă kare nș nștea fi tatș, ūi ne prisoniersălă
kare nș nștea fi liberă.

Și Faria întinse brașălă ce i remșnea kștre jșne,
kare s'arșnkă la gīșlă seș plșngīndă.

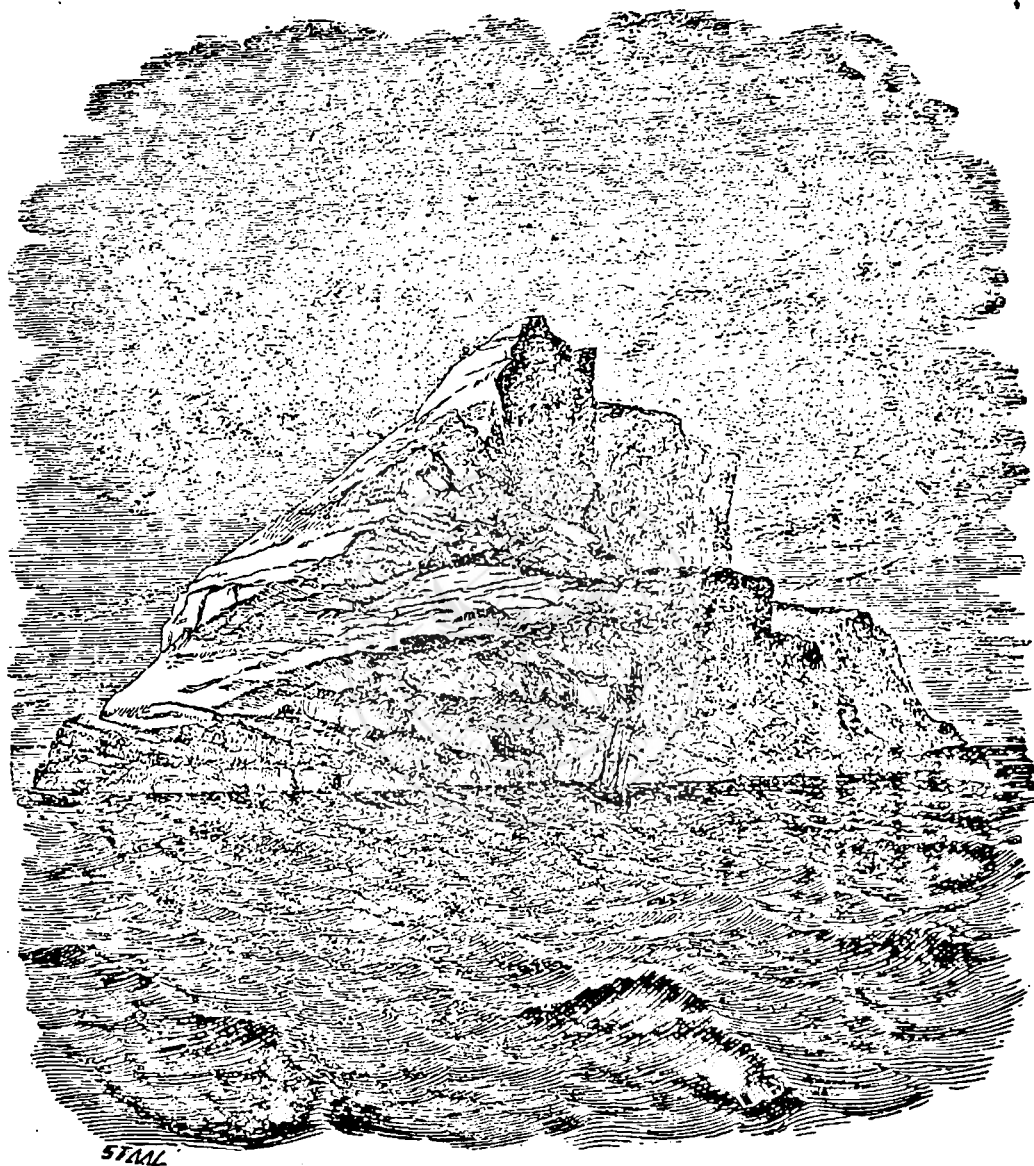
Și Faria întinse brațul que i rămânea către june, quare s'aruncă la gitulă seă plângendū.

CAPITULŪ XIX.

ALU TREILEA ATACU.

Akəm kəndə avestə tesəgə, kare fəsese atətə de mətə timnə obiektsə čerčətərilorə abatelə, nətea asigra feričirea fiitoare a avelsia pe kare Faria ilə isbia kə adevəratə ka pe ənə fiš, imi tndoi nregəš in okii seš: in toate zilele vorbia mai mətə desnre kətmea avestə tesəgə, esnlikəndə ləi Dantès totə binele ʻte lə nətea face in zisa de astəzi čineva amičilorə seš kə o avere de treš-snre-zeye saš natrə-snre-zeye milioane; mi atəny faja ləi Dantès se intəneka, kəy č jəgəmintəš de resbnare ʻe lə fəkəse i se infəyima in minte, mi kəpeta mi elə kətə reš nətea face inemičilorə seš in timnəš nostrə de akəm ənə omə kə o avere de treš-snre-zeye saš natrə-snre-zeye milioane.

Abatele n kənosčea insla Monte-Cristo, dar Dantès o kənosčea: elə trekəse de mətə ori pe dinaintea avesteš insle, kare se afa la doxə-zeyi mi činč de lege de parte de Pianora, intre Corsica mi insla Elba, mi o datə

Vederea insulei Monte-Cristo.

kiař stvřase Ńi akolo. Astv insvřv era, řsese totř d'asna Ńi este inkv kv totřlv nelokvřtv; v o stvřkv de o formv mař konkv, kare seamvř kv a fostv ĩnřinsv de vr'řnř ka-taklvsmv řvřkankv đin řvđřlv ablvřlv ĩn řařa mřřř.

Dantv řvřea plavřlv insvřlv řvř Faria, Ńi Faria ĩnvřřa ne Dantv mlvloavete kv karv sv aře tesavřlv.

Dar Dantv nř era ařa de entvřsvřř Ńi mař alevř ařa de ĩnkřevřřorv ka břřřřřlv. Fřřř ĩndoialv, era foarte sigvřř akvř kv Faria nř era nevřř, Ńi kvřlv kv kare avřřsese la deskvnervea vev řvřvř ne vřveva sv kreavř kv era nevřř ĩ ĩndoia Ńi mař mřlvř mivarea nentrv đlvřlv; dar, ne de altv parte, nř nřtea krede kv avestv đevoslv, kvřř nřevřřřřđř kv avř řv eslvřlv, mař eslvřv ĩkv, Ńi de s'avř řv nřlvř kvřř tesavřlv ka vřmervř, totř řv avř řv nřlvř kv ĩlvřlv de řvđe era.

Kv toate avestea, ka kvř řřřv avř řv vovřř sv řv-neavkv vev đlv řřřř řneravřř de la nřlvnerř, Ńi svř řvř kv sv ĩvřevavř kv era kvđavřřlv la ĩkvřvare nentrv totř d'asna, o nřevřřvve nřř đete nese vř: galerv de ne mavřv-nev mřřř kare avėnřřa de mřlvř sv kvřv, řsese řvřvř đlv nřř: se řevavřevř řevlvlele de řřř Ńi se avřřvase kv bolovane mavř de nēavř gavřa kare řsese ne vřmřřvte ĩm-řlvř de Dantv. 'De nř s'avř řv řvřlv avēavř mřřřř, la kare, đřř kvř ne avřvēmř a mivte, ĩvđevnase avatele ne Dantv, nřevřřvve lorř era sv řvř Ńi mař mare, kvřv era sv se deskvnevř vevkarev lorř de řřř, Ńi svř đevnāvř řřř ĩndoialv: ařa dar ĩkv o nēavř Ńi mař tare, Ńi mař nēlv-đvřkvavř de kvř vev alte, se mař ĩkvřsese ne d'asvřa lorř.

— Vevř vev, vřvva vřřevle kv o ĩvřřvare đlvve řvř Faria, kv Đvřnevřř vřva sv mř vev nřřv kv mervřlvř đevřve vevv vev nřmēvř đevotavělvř mēř nentrv đlvřvř va. Vř av đavř kv kvřlvřlv kv vovř řevřvnea ĩmřvřřvř-řvř nentrv totř d'a-

зна, ши нэ маї сэнт акэм liberă de а нэ мї џине кэвїн-
 тэлэ; нэ воїđ avea ачестэ тесаэргэ нїчї еđ нїчї дэмпнеата, ши
 нэ vomă еши д'ачї нїчї знэлэ нїчї алтэлэ. Кэтре ачестеа, а-
 девэратэлэ меđ тесаэргэ, бїне vezї, амїкэлэ меđ, нэ є ачела
 каре м'астента сэб зїдэриле їнтэнекоасе дїн Monte-Cristo,
 є їнфэџїшареа дэмитале, есте конлокэїреа noastră de чїнчї
 меасе орї ne zi, кэ тоатэ наза grosariloră nostri, сэнтэ а-
 чеде разе де їнтелиџїнџэ ne kari le аї revэrsатэ їн мїнтеа
 mea; ачесте limbe ne kari le аї їмнэнтатэ їн memoria mea
 ши kari їнколџескэ кэ тоате рамїфїкэриле loră filолоџїче; а-
 честе дїферїте счїїнџе ne kari mi le аї фэктэ аша де ршоаре
 прїп афэндїмеа кэросчїнџей че аї десне ele ши кэръџїа прїп-
 чїниелорă їн kari le аї redэсэ. Eatэ тесаэргэлэ меđ, амїче,
 eatэ кэ че м'аї фэктэ їнавэџїтэ ми ferїче. Креде-шэ ши
 шїнгїтэ-te, asta фаче маї мэлтэ нентрэ мїне де кэтэ нїсче
 бэрие де аэргэ ши лэзї де диаманте, кїарэ кэндэ н'арэ фї про-
 блематїче; ка ачей норї че се вэдэ фїстэргэндэ де дїмїнеаэргэ
 ne д'асэнга мэргїї, ne kari її іеа чїнева дrentэ нэмїнтэргї,
 ши kari se svанореазэ, се сэпџїазэ ши перэ кэ кэтэ s'apro-
 пїэ чїнева де еї. А te avea лїнгэ мїне орї кэтэ s'арэ нэ-
 tea маї мэлтэ тїмпэ, а џї askэлта гласэлэ челэ elokэїнтэ, а мї
 їмнодобї мїнтеа, а мї адэпа сэфлетэлэ, а мї фаче тоатэ фїїнџа
 канабїлэ де лэкрэгї марї де воїđ фї vr'о datэ liberă, а le їм-
 нlea атэтэ де бїне їнкэтэ деснерэреа каре era anроане сэ мэ
 конпрїнэ кэндэ te am кэноскэтэ сэ нэ маї афле нїчї знэ
 lokă, eatэ авэџїа mea: ачеаста нэ є xїмерїкэ; џї о сэнт да-
 торэ foarte адевэратэ, ши тоџї сэверанїї нэмїнтэлэї д'арэ фї
 fostэ кїарэ Cesarї Borgia, н'арэ фї skos'о la kale сэ мї о
 іеа дїп шэпэ,

Астэ-фелэ, daka нентрэ ачестї nefерїчїџї н'аđ fostэ а-
 честеа нїсче zile ferїчїте, челэ нэџїнэ аđ fostэ нїсче zile kari
 д'ачї їnainte се streкэргэзэ їште. Faria, каре џїнэсе sekretэлэ

tesazrslı seř anı ındelıngadı, akım vorbia desne dınsıř de kzte orı se ıntıřıřa okasıřnea. Dınp kım o prevzıřse, eıř remřese naralısatř de braıřlř drentř wi de niřiorıřlř stıngř mi nerdıře mări toatř șneranga de a se bıkıra ınsıř-ıřı de ele; dar visa totř d'ařna nentř jınele seř konsouř o skı-nare sař o fıřire, mi se bıkıra nentř dınsıřlř. Temındı-se ka skrısoarea sı nı se retıřeaskı sař sı se nearız vre o datı, fıřıře ne Dantıs s'o ınveıe ne din afarı, ıřı Dantıs o sııa de la ıelř d'ıntıř kıvıntř nıř la ıelř din ırmı. Atıncı, rınsese a dořa parte, sıııřlř fıındř kı nıřea ııneva sı dea neste ıea d'ıntıř ıřı sı nıř mıřna ne dınsa fıř' a pıřıene ade-vıratı ıngelesř. řne-orı, treıea ore ıntreıı nentř Faria dındř ınvıřıtıře lıř Dantıs, mi kari ınvıřıtıře era sı lř foloseaskı ın zıřa skıpıřıı sale. Atıncı, ındatı ıe va fı skınatı, din zıřa, din ora, din mıřıtıřlř skıpıřıı sale, kıřa s'aıř nıřmări o sıngıř kıřetare, sı se dıřk la Monte-Cristo nıřn orı-ıe mıřlokř arř fı nıřıtıř, sı remıř akolo sıngıř sıř ıřlř kıvıntř kare sı nıř dea vre ıřlř nıřıřsıř, ıřı ındatı ıe va fı akolo, sı se sıleaskı a afla nesıerile mıř-nate ıřı sı kaste lokıřlř arıtatı. Lokıřlř arıtatı, ne adııemř a mınte, era ıngıřlř ıelř mări denıřtatı alř deskıderıı d'alř doilea.

Pıřnı řna alta, orele treıea, de ıřı nıř renezi, dar ıelř nıřıřıř sıřferıte: Faria, dınp kım amř sıřsıř, fıř'a realla ıntreıřıngarea mıřneı ıřı a niřiorıřlř seř, rekıřıtase toatř lim-nezeala ıntelıřııneı sale, ıřı, afarı de kıřnosııınele mıřale ne kari le ař arıtatı kı de amıřnıřıtıřlř, mări ınvıřıře ne jı-nele seř konsouř aıea meserıř rebdıřoare ıřı sıřlıř a pıř-sonıřıřlř kare din nıřıkř sııe sı fakı ıeva; eı se okıřna dar neıřıetatı, Faria, de temere ka sı nıř se vazı ımbı-trıřnıındř, Dantıs, de temere sı nıř ıřı adıřk a mınte de tre-kıřıtıř seř kare mări se sıřnsese, ıřı kare fıřıřra ın strefıřn-dıřlř mıřorıeı sale ka o ıřmıř denıřtatı ın noante. Toate

mercea astă-felă, ka într'acele trairi în kari nefeŕicirea n'a skimbată nimikă ūi kari se strekoară makinale ūi linisçite srb okisă Provedinçei.

Dar, srb acea linisçe sşperŕială, se afla noate în ini-majşnelă ūi într'a bştrşnşlă, mşlte avinte reginşte, mşlte sşsnine înekate, kari emia la lşmină nşmaă kşndă Faria remşnea singşră ūi kşndă Edmondă se întorçea a kasă la dşnsşlă.

Într'o noante, Edmondă se destentă fşră veste, kre-zşndă kă lă kişma çineva.

Deskise okiŭ ūi çerkă sş pştrşnză desimea întşne-rikşlă.

Nşmele seă saă maă bine şnă glasă karş se çerka a i artikşla nşmele, ajšnse nşnă la dşnsşlă.

Se skşlă ne nată kă sşdoarea smşçinşriŭ ne frşnte, ūi askşltă. Niçi o indoială, nşnşçerea venia din temniça konsouşlă seă.

— Mare Doamne! mşrmşră Dantès; fi-va oare?..

Ūi mşrtă natşlă seă din lokă, trase neatra, se renezi în koridoră, ūi ajšnse la çea altă marşine; lesnedeaa era skoasă.

La lşmina açelei lampei informe ūi monşite, de karş amă vorbită, Edmondă vzşz ne bştrşnşlă galbenă la façş, stşndă înkă în niçioare, ūi agşçşndş-se de lemşşlă natşlă seă. Trşşşrele sale era trşbrşrate prin açeale simntome sşçimşntş-toare ne kari anşkase sş le kşnoaskă ūi kari ilă şneriaseră aşa de mşltă kşndă s'aă arştată nentşră întşia oarş.

— Ei bine! amikşlă meă, zise Faria kă otşrige amară, înçeleş, nş è ama? ūi n'am trebşinçş sş çŭ sşçiş nimikă?

Edmondă skoase şnă strigătă dşrerosă, ūi, nerzşndş-şŭ de totă kanşlă, se renezi la şurş strigşndă:

— Ajstorǎ! ajstorǎ!

Faria mai avea înkǎ nǎstere sǎ lǎ onreaskǎ de brauǎ.

— Tǎcere! zise elǎ, saǎ veǐ fi perdstǎ. Sǎ kǎp-
tǎmǎ nǎmaǐ la tine, amikǎlǎ meǎ, kǎm sǎ pǐ facemǎ kantivi-
tatea mai de sǎferitǎ saǎ fǎga mai nǎstinǎioasǎ. Pǐ arǎ trebzi
anǐ întreprǐ ka sǎ refacǐ singurǎ totǎ ce am fǎkǎtǎ aci, ōi kare arǎ
fi strikatǎ îndatǎ kiarǎ nrin kǎnosǎinǎ ce arǎ avea prevegietorii
nostri desnre înpelepererea noastrǎ. Pe lǐngǎ achestea, fiǐ linisǎitǎ,
amikǎlǎ meǎ, temniǎa ne kare o voiǎ pǎrǎsi nǎ va remǎnea
mǎltǎ demeartǎ; znǎ altǎ nefericitǎ va veni sǎ mǐ iea lokǎlǎ.
Achestǎ altǎ nefericitǎ te veǐ arǎta ka znǎ anǎelǎ mǎntǎitorǎ.
Acela va fi poate jǎne, tare ōi rebǎtorǎ dnre kǎm estǐ
ínsǎ-pǐ, acela va nǎstea sǎ te ajste la fǎga ta, de oare ce
eǎ o onriam. Nǎ veǐ mai avea o jǎmǎtǎ de kadravrǎ lega-
tǎ de tine ka sǎ pǐ paralise toate miskǎrile. Negrewitǎ,
Dǎmnezeǎ face akǎm cheva ōi pentrǎ tine: iǎi dǎ mai mǎltǎ
de kǎtǎ iǎi iea, ōi é ōi timnǎ ka sǎ morǎ.

Edmondǎ nǎ nǎtǎ sǎ fakǎ alta de kǎtǎ a mǐ împreznǎ
mǎnile mi a striga:

— Oxl amikǎlǎ meǎ, amikǎlǎ meǎ, tǎcǐ!

Pe zrmǎ, venindǎ earǎ nǎsterea, kare pentrǎ znǎ
minǎtǎ fǎsese sǎrdǎitǎ de acela lovitǎrǎ neprevǎzǎtǎ, ōi kǎ-
raǐǎlǎ mǎiatǎ de vorbele bǎtrǎnǎlǎi:

— Oxl zise elǎ, te am mai skǎpatǎ o datǎ, te voiǎ
skǎpa ōi astǎ datǎ!

ōi redikǎ niǎiorǎlǎ patǎlǎi, ōi skoase stikliǎoara din
kare a treia parte kongrindea acela beǎtǎrǎ roǎiǎ.

— Eatǎ, zise elǎ, a mai remasǎ din acela beǎtǎrǎ mǎn-
tǎitoare. Kǎrindǎ, snǎne-mǐ ce trebǎe sǎ fakǎ astǎ datǎ;
ǎi sǎ mǐ dai noǎe instrǎkǎiǎni? Vorbesche, amikǎlǎ meǎ, te
askǎlǎ.

— Nǎ mai é speranǎ, respǎnse Faria, klǎtindǎ din

kanș; dar, ce mi pasz, Dămnezeș voiեսче ka omșlș ne kare lș a fșkștș elș, mi in inima kșrșia a inrđđđinatș iș-birea de viayș așa de afundș, sș fakș totș ce va pștea ka sș űi konsERVE zilele kari sșntș atștș de grele șneorű, mi atștș de skșmpne totș d'asna.

— Ox! da, da! strigș Dantșs, mi űi zikș kș te voiș skșna!

— Eű bine! ęearkș daka ę așa! mș konrinde fri-gșlș; simșș kș mi se șrkș sșșęele in kanș; tremșrștșra ęea mai sșșimintștoare kare mi faęe dinși a klșnșșni mi pare kș mi desfաęe oasele inęene a mi skștșra totș trșnșlș; in ęinęi minște rezlș va esbșkni; intr'șnș patrarș de orș, nș va mai remșnea din mine mai mșltș de kștș șnș ka-davrș.

— Ox! strigș Dantșs kș inima sșșiatș de đșrere.

— Veű faęe ka inția datș, de kștș sș n'astempű a-șa de mșltș. Toate nșterile vieęei sșntș de totș slșbite in minștșlș aęesta, mi moartea, șrimș elș arștșndș-și braęlș űi nięiorșlș, aműndoșș paralisate, va mai avea pșmai pe jșmștate de lșkrș. Daka, đșnș ęe mi veű țșrna doșș-sņre-ze-ęe nikștșre in gșrș in lokș de zęęe, veű vedea kș nș mi viș in simșiri, atșnęi sș tornű űi ęeia ęe va remșnea. Akșm, đș-mș ne patșlș meș, kșęi nș mai potș sș mș ęiș ne nięioare.

Edmondș lșș ne bștrșnșlș in braęe mi lș denșse ne patș.

— Akșm, amięe, zise Faria, singșra șșngűere a vieęei mele tikșloase, țș ne kare ęerșlș mi te a datș kam țșrziș, dar ne kare mi te a datș kș toate aęestea, đarș ne-nreęșitș űi nentș kare i mșlșșmeskș, in minștșlș kșndș mș desnarșđ de tine nentș totș d'asna, űi șrezș toatș ferięi-rea ne kare o merięi: fișlș meș, te bine-kșvintezș!

Jânelé kîzî în urenkî, rezimîndu-și kanîlî de natîlî bîtrînzîlî.

— Dar mai vîrtosî askîltî bine ceea ce ții zîkî într'acestî minîtlî sînrîemî: tesaxîrlî lîi Spada se aflî în fiinîuî; Dîmnezeîlî voiesce sî nî mai sîî nîntî mine nîcî de pîrtare, nîcî nedîkî. Îlî vîzî în sîndîlî nescherîi celeî d'alî doilea; okîi meî pîtrîndî afîndîmîle pîmîntîlîî sîmîî de a-tîlea avîî. Daka veî nstea fîî, adî-îî a mînte kî bîetîlî abate ne kare toatî lîmea îlî kredca de nebînlî nî era de lokî astî-felî. Aleargî la Monte-Cristo, folosesce-te de avîîa noastrî; folosesce-te de dînsa, aî sîferîtlî destîlî.

O sîrdîsîre tare întîrînsî ne bîtrînzîlî; Dantîs redîkî earî kanîlî, î vîzî okîi kî se romîa: arî sî zîsî çîneva kî nî valî de sînpî se sîka dîn nîntîlî seî în frînteî.

— Adîo! adîo! mîrmîrî bîtrînzîlî sîrîngîndî tare mîna jînelî, adîo!...

— Ox! nî înkî, nî înkî, sîrîgî acesta; nî ne lîsa; o Dîmnezeîlî meî! ajîtlî-lî... ajîstorî... sîrîîî...

— Tîchere! tîchere! mîrmîrîlî çelî çe sîî da sîsîetîlî, sî nî nî desnarîuî daka mî veî skîna!

— Aî dîentate. Ox! da, da sîî lînisçîtlî, te voîskîna! ne lîngî asta, de sîî sîferî mîtlî narî kî sîferî mai nîîî de kîtlî întîîa oarî.

— Ox! desamîçesce-te! sîferî mai nîîî, kîçîam mai nîîî pîtere d'a sîferî. În anîî teî, are çîneva kîrdîngî în vîagî, è nîvîleçîlî jîneçîî de a kredî sîî d'a sînera; dar bîtrînîî vîdî mai lîmpede moartea. Ox! earî-o... vîne... s'a fîntî... îmî nerzî vederea... mîngîle mî fîgî... Mîna ta, Dantîs!... adîo!... adîo!

— Sîî skîlîndî-se nîntîr'o sîlîngî dîn sîmî în kare sîî adînlî toate pîsterîle:

Monte-Cristo! zise elă, nă vîta Monte-Cristo!

Ши кѣзъ earъ ne natăi.

Sgădăirea fă de spaimă: nîsचे membri sचीuї, nîsचे pleone îmslate, o snămъ sचनचeroasъ, ănă trănă fărъ miskare., eatъ че remase ne aчelă nată de đărere în lokălă fiinचेї inteliचिinte kare se kălkase ne dînsălă k'ănă minălă mai 'nainte.

Dantă lă lamna, o năse la kचपचतचिălă natălă ne o neatră mai skoasъ ші de ne kare lăचिireaї tremăretoa-re lămina k'ănă reflektă kăriosă ші fantastikă aчelă obrază deskomnăsă ші aчelă trănă fărъ miskare ші îngeneniă.

Kă okiї ցintă astentă fărъ temere minălă ka să i dea doktoria mचनचitoare.

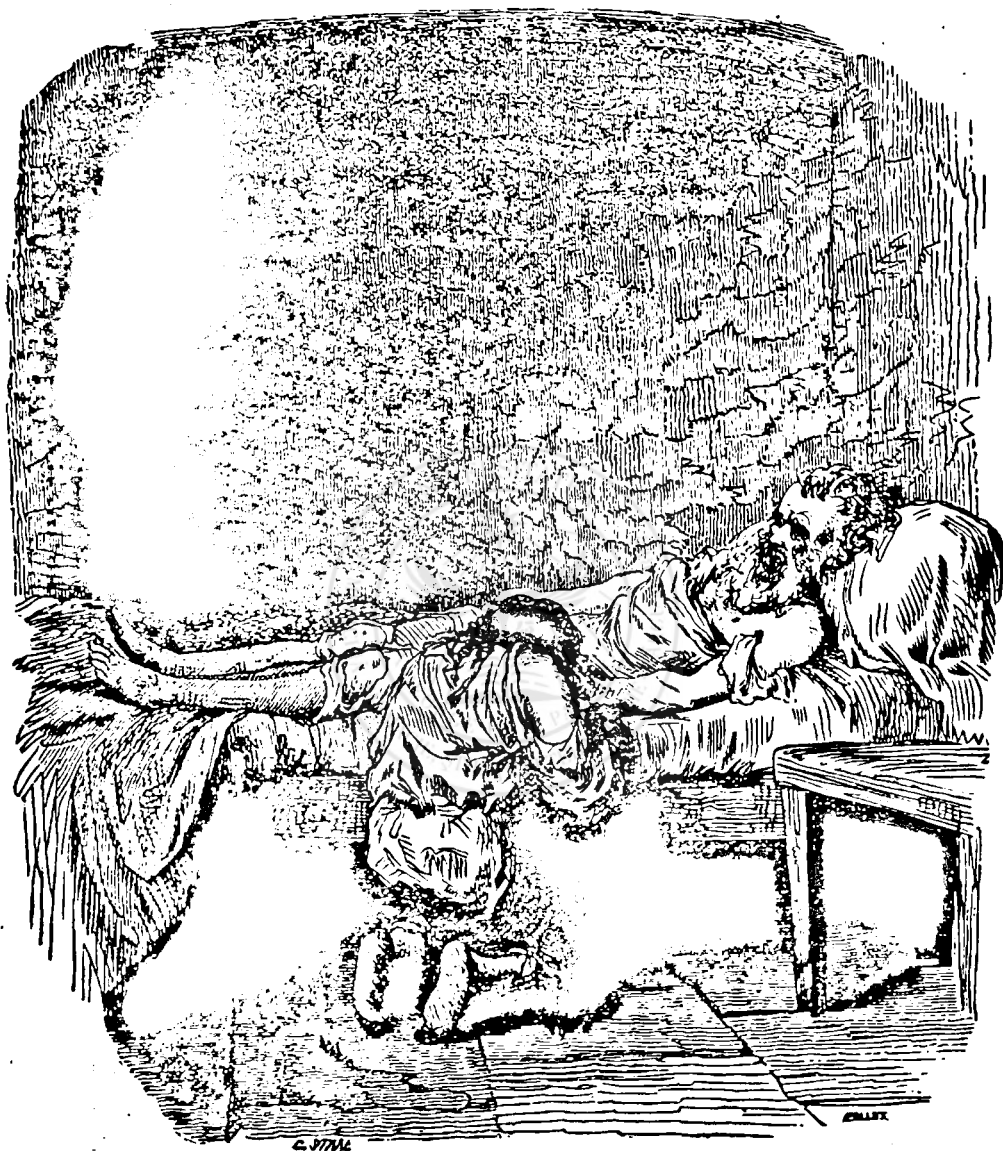
Kăndă krech kă sosise minălă, lă kăचितचălă, desklestă dîngă, kari nă era ama tare strînă astă dată, nămără kăte ăna ăna doă-snre-zече nikătre, ші astentă; stikla mai konrindea îndoită anroane din чеia че tăr-nase elă.

Astentă zече minăte, ănă natrară de oră, o jămătă de oră, nimikă nă miskă. Atănă, începă să tremăre, nărlă i se sчrli, frăntea i începă de sădoase, ші nămără sekăndeale đăne bălăile чinimeї sale.

Atănă, krech kă era timnă să fakă чеa din ămă чerkare: anroniă stikla de băzele vinete ale lă Faria, ші făr' a mai avea trebăingă a desklesta fălăile kari remaseră deskise, tără tăată bestăra че o konrindea.

Doktoria prodăse ănă efektă galvanikă, o tremărare îste sgădăi totă trănălă bătrănlă, okiї lă se deskiseră snăimintători la vedere, skoase ănă săsnină kare semăna a strigă, đăn' aчeia totă aчelă trănă înfiorată reintră năçină kăte năçină în nemiskarea sa.

Nămai okiї remaseră deskimi.

Junele se aruncă în genuchi rezimându-și capul de patul bătrânului.

O jzmbtã de orz, o orz, o orz mi jzmbtate trekzrg. Intr' astz orz mi jzmbtate de smzcinare, Edmondz, anlekatz d'asxpra amikzlxĩ seř, kz mznã nxsz pe inima lxĩ, simzi avelz trznz rezindz-se, mi azea inimz inchetzndz din bztaia sa din ce in ce mãi srdz mi mãi profzndz. In cea dzpz zrmz nimikz nã mãi remase kz viauz, cea din zrmz infiorare a inimei inchetz, faza se invinezi, okii remaserz deskimĩ, dar nrivirea se stinse.

Era wease ore de dimineaz, ziza inchea sz se arate, mi raza sa albivioasz, konrinzindz temniãa, fzcea sz se pzeaskz lzmina cea mzgindz a lampei. Nisze reflekte stranie trecea ne faza kadavrzlxĩ, dzndzĩ kzndz mi kzndz nisze anarinze de viauz. Pe kztz zinz astz lzntz intre zizã mi noante, Dantz se mãi nztz indoi, indatz ce invinse ziza, inzelese kz era singzrz k'znz kadavrz.

Atznĩ fz konpinsz de o spaimz mare mi nesnzsz; nã mãi kstezĩ sz stringz azea mznz kare atirna afaz din patz, nã mãi kstezĩ sz mi onreaskz okii dasxpra avelorz oki inziuzi mi albi ne kari cerkz de mxlte ori, dar in dewertz, a'i inkide, mi kari se deskidea totz d'azna. Stinse lamna, o askznsz kz ingrijire mi fzzi, awezndz kãm nztz mãi bine lesnedeã pe d'aszura kanzlxĩ seř.

Pe ling'acesteã, era mi timpz, grosarzlxĩ era sz viř. Astz datz, imi inchenz visita de la Dantz; ewindz din temniãa sa, era sz treakz intr'a lxĩ Faria, kzrzia i adzcea dejznlz mi rzfe.

Dar nimikz n'arãta kz akestz omz arz fi avztz knoszinuz de ceea ce se intimulase.

Eui.

Atznĩ Dantz avz o nepaze nesnzsz ka sz sziz ceea ce era sz se netreakz in temniãa neferivitzlxĩ seř amikz;

intră dară în galeria sânmîntă mi sosi la timpă ka s'azze strigările kelarului, kare kîzma în ajstoră.

Îndată ceî ulgi kelari intrară; ne zîmă se azzi avelă nasă greă mi regslată ală soldajiloră, mi kiară kîndă nă era în serviciă. Dăne soldajii venia gvernatorului.

Edmondă azzi sgomotulă patului, d'asupra kîrăia klătia kadavrulă; azzi glasulă gvernatorului kare zîcea să i arăne apă ne obrază, mi kare vîzîndă kă, kă toată stonirea a-veastă, prisionierulă nă se destenta, trimise să kaste ne medikulă.

Gvernatorulă esii, mi kăte-va vorbe de komnătimire ajănsere la zrekile lui Dantès, amestekate kă rîsete batjokoritoare.

— Aidii, aidii, zîcea znelă, nebunulă s'a dăssă dăne tesarele sale, kăltoriză bîpă!

— Kă toate milioanele sale, zîcea altulă, nă va avea kă ce mi nlăti sădarulă.

— Ox! zise ală treilea glasă, sădarele din kastelulă d'If nă kostă mălă.

— Poate, zise znelă din ceî d'intiă întrevorbitorii, ka znelă omă d'ai bisericelă ce este, se voră face niskai-va keltăelii nentă dînsulă.

— Atănci va avea qnorile sakulă.

Edmondă askăta, nă i skăna niči znelă kăvîntă, dar nă înelevea vrăznelă lăkră mare din toate avestea. Îndată glasurile încetară, mi se năză kă ceî ce se afla fapă esia din kameră.

Kă toate avestea elă nă kăteză să între: poate kă remăsele vre znelă kelară ka să năzeaskă ne mortulă.

Stăta dar mătă, nemiskată mi gîntădă-mi resăflarea.

Dăn' o oră, aproape, tăcherea fă însăflețită de znelă sgomotă noă, kare kresvea din ce în ce:

Venia guvernatorului, șrmată de medicul mi de mai multă ofițer.

Se făcu o țchere d'șnă ministă: era învederată kă medicul s'anronia de natălă șnde zțhea kadavrulă mi flă țerțeta.

Îndată înțenșră întrebările.

Medicul analiză rezlă de kare kăzșse prisionierulă, mi deklară kă era mortă.

Întrebări mi respnșră se făcea k'o nenșsare kare îndrăcia ne Dantès, i se pșrea kă toată lșmea kșta șz reșimș nentș bietălă abate o parte din izbirea țe o pșrta elă.

— Îmi pare reș de țeia țe mi șnă, zise guvernatorulă respnșzîndă Țăcea înkredîșare ne kare o arătă mediculă kă bștrnșlă era într'adevără mortă, era șnă prisionieră blândă, nesșnșrșloră, desfătndă toată lșmea kă neșnia sa, mi mai virtosă lesne de prevegiată.

— Ox! respnșse kelarulă, ară fi nștălă țineva niț șz lă prevegieze de lokă; nștea șz remșz nrea bine ținșțezi de ană aț, eș respnșdeam, fșr' a mai țerka vr'o dată șz fșgă.

— Kă toate ațeste, zise guvernatorulă, kreșă kă ară fi de neapșrată treșîșș, kă toată konvîșerea domniei tale, nș kă mă îndoeskă desne șșîșș kare o ai, dar nentș respnșdere, mea nșmaș, șz ne înkredîșș daka prisionierulă este într'adevără mortă.

Se făcu șnă ministă de țchere mare, în kare Dantès, askălțndă mereș, îșgelese kă mediculă țerțeta mi nișșia nentș a doxa oară kadavrulă.

— Пош fi linisțită, zise atșnș mediculă, eș respnșză kă é mortă.

— Șșii, domșle, zise guvernatorulă șțrșîndă, kă

noi nă ne mărșimimă, în nisce asemenea împrejguri ka a-
ceasta, nămaī k'o simplă cheretare; kă toate semnele, aibi
bănzătea a imnini toate formalităzile cherste de lepe.

— Să se arză ză feră, zise medikălă; dar, intr'a-
devză, asta è o mărșă kă totălă de prisosă.

Astă ordină d'a se arde ză feră făkă ne Dantès a
se înfiora.

Çe azziră nisce pașī nrinișī, grinzărea zșei, kăte-
va dăcherī și întoacherī în întră, și, dănză kăte-va minzte
ză temničeră întră zikindă:

— Eată ză mangală k'ză feră.

Atzărī se făkă o tăcere d'ză minză, ne zgmă se
azzi sfiriirea kărniī kare ardea, și ală kăria mirosă greă și
grasă resbi kiară prin zidălă dăne kare askălta Dantès kă spaimă.

L'ăcestă mirosă de karne omeneaskă karbonizată, să-
doarea șișni din frăntea jănelă, și kreză kă era să leșine-

— Vezi, domnșle, kă è mortă, zise medikălă; astă
arsăzără la tală è otrăitoare: bietsă nebănză a skăpată și
de nebănia sa și de kantivitatea sa.

— Nă i zicea Faria, lăi? întrebă zăzălă din ofișeriī
kari inșoșia ne găvernatorălă.

— Da, domnșle, și, dăne kăm pretindea elă, aces-
ta era ză năme vekă; kătre ačestea, era foarte învăzătă
și destălă de îngelentă kiară asănra ori kăză nănkă kare
nă se atinșea de tesăzără seă; dar kăză desnre ačesta, ka-
tă s'o mărțărisimă, nă o skotea nimini la kale kă dănsălă.

— Asta è afekșănea ne kare noi o nămimă mo-
nomană, zise medikălă.

— N'ăi avăză nișī o dată să te nănză de dănsălă?
întrebă găvernatorălă ne grosărălă kare era înșăzăinată kă a-
dăcherea merindeloră abatelă.

— Nișī o dată, domnșle găvernatoră, nișī o dată, nișī

Veți bine quē é mortū, astă arsătură la talpă é otăritore.

o d'zimoar'! din kontra: alt' dat' not' zice kiar' k' m' des'f'ata s'n's'nd'x-mi istorii; intr'o zi k'nd'x nevast'-mea era bolnav', el' mi a dat' o re'cet' kare a f'k'x't'o s'z i treak'.
 — Ax! ax! zise med'k's'l'x, n'x s'ciam k'veam a face k'x'n'x koleg'; sner', domn'sle g'xvernator', adasse el'x rizind', k'z il'x ve'i trakta d'xnp' k'xviing'.

— Da, da, fi linisvit', va fi inf'xsh'rat' k'z toat' k'xviing'a in sak's'l'x cel'x mai no'x ce se va afla, est'i m'x-l'x'mit'?

— K'xvine-se s'z im'plinim'x ast' formalitate din x'm'z inaintea domniei tale, domn'sle? intreb'x x'n'x temnic'er'.
 — F'z'z indoiat', dar g'z'z'bidiv'z mai k'x'ind': n'x not'x rem'xnea toat' zisa in ast' kamer'.

D'x'ch'erile mi intoar'ch'erile se az'z'ir'z din no'x; x'n'x mi-n'x't'x d'x'n' a'ceia, s'gomot's'l'x mototolirii x'nc'i n'inze aj'x'nse la x'rekile l'xi Dant'x, nat's'l'x s'x'n'z ne resort'x'rile sale, x'n'x pas'x gre'x k'al'x x'nc'i om'x kare redik'z o gre'state se an'x's'z pe le-s'nez'i, ne x'm'z nat's'l'x s'x'n'z din no'x s'x'b gre'statea ce i se re'dete.

— Desear'! zise g'xvernator's'l'x.

— S'z se fak'z vr'o ch'eremoni'z reli'xioas'z? intreb'x x'n'x'l'x din of'iger'i.

— K'z nen'st'ing'z, resp'x'nse g'xvernator's'l'x: kanelan's'l'x kastel's'l'xi a venit'x s'z mi chear'z ier'i voia ka s'z fak'z o k'z-l'ztor'z mik'z de ont'x zile la Hy'eres, i am resp'x'n's'x de n'risonier'i'z mei nent'x tim'p's'l'x a'cesta; biet's'l'x abate n'x se k'z-dea s'z se g'z'zbeask'z ama m'xlt', mi ar'x fi n'x't'x't'x s'aib'z nar-te de *narast'as'x*.

— Ba! ba! zise med'k's'l'x k'z nek'reding'a ne kare o a'x tog'i oamen'i'z de profes'iz'nea sa, e' x'n'x om'x d'ai bise-ri'cei: D'x'm'nez'e'x va avea n'riving'e nent'x asemenea oa-

CAPITULŪ XX.

COMITIRIULŪ CASTELULUI D'IF.

Ūnŭ sakŭ de nīnzŭ groasŭ, sŭb īndoitŭrele kŭrŭia se desemna konfŭsŭ o formŭ lŭngŭ mi īngenēnitŭ, se afla kŭlkatŭ d'asŭnra natŭlŭi īn lŭngŭ, mi lŭminatŭ de o lŭminŭ brŭmoasŭ kare ŭtrŭndea prin fereastrŭ: ačesta era čelŭ din ŭrmŭ sŭdariŭ alŭ lŭi Faria, ačelŭ sŭdariŭ kare, dŭne snŭsa temniverilorŭ, kosta aša de nŭjīnŭ. Astŭ-felŭ, totŭlŭ era terminatŭ. O desnŭrgire materialŭ se afla īntre Dantŭs mi vekisŭlŭ seŭ amikŭ; nŭ nŭtea sŭ vazŭ ačei oki kari remŭseserŭ deskimŭ ka snre a privi din kolo de moarte, nŭ maī nŭtea sŭ stringŭ ačea mŭnŭ īndŭstrioasŭ kare redikase nentŭ dīnsŭlŭ vŭlŭlŭ če akoneria lŭkrŭrile askŭnse. Faria, konsojŭlŭ čelŭ folositorŭ mi bŭnŭ kŭ kare se običīnŭise aša de tare esista akŭm nŭmaī īn adŭčerea sa a minte. Atŭnčī, mezz la kŭnŭtīisŭlŭ ačelŭi natŭ snŭzimīntŭtorŭ, mi fŭ konrīnsŭ de o melankolīz tristŭ mi amarŭ.

Singură, remăsese eară singură! rekăzuse în țere, se reafise în faga neantăsi!

Singură! ničî kiară vederea, ničî kiară glassă sin-
gurei fiinge omenesci kare ilă mai ținea ne nămintă! Nă era
mai bine a se dăce, ka Faria, să cearg de la Dămnezeă
enigma vieței, trekîndă ne noarta cea dăioasă a sferin-
celoră!

Idea sinăcidăsi, ne kare amikăsi seă o gonise mi
ne kare o depărtase kă infășimarea sa, se întorsese eară
stăndă drentă ka o fantasmă lingă kadavrăsi lăi Faria.

— Dak'ami nătea să moră, zise elă, m'ami dăce xnde
se dăce elă mi lă ami întilni fără îndoială. Dar kăm să
moră? ă nea lesne, xrmă elă rîzîndă; voiă remănea aci, mă
voiă arăka asăgra chelă d'întiă kare va intra, ilă voiă să-
grăma, mi mă voră gilolina.

Dar fiîndă-kă se întimplă ka în dărerile cele mară,
ka mi în fărănele cele mară, abisăsi să se afle între doză
țime de valări, Dantès se trase înapoi d'înaintea ațestei
morgi defăimătoare, mi trekă iste dintr'ăceastă desnerare la
o sete arătoare de viață mi de libertate.

— Să moră! ox nă! strigă elă, de ce am trăită nin'
akăm, de ce am sferită atăta, ka să moră akăm! să moră,
era bine s'ă fi fărăită kăndă otrăsem altă dată, sântă ană
la mizlokă; dar akăm kă asta ami fi ajătată într'ădevără nea
măită tikăloasei mele soarte. Nă, voiă să trăeskă, voiă să
mă lăntă nină în kapăsi; nă, voiă să rekapăsi ațea ferici-
re ne kare mi o lăargă. Înainte d'ă mări, xitam kă am să
pedenseskă ne kalăii mei, mi poate înkă, ține șcie? să re-
splăteskă kăpă-va amici. Dar akăm mă voră xita aci mi
nămaă ka Faria voiă emi dip temnița mea.

Dar Păceastă vorbă Edmondă remase nemiskată, kă
okii infășă, ka xnlă omă întinărită d'ă ideă fără veste, dar

ne kare astz idez ilz snzimintz; de o datz, se skulz, iuzi pz-se mzna ne frznte ka kzm arz fi avxtz amezcalz, se in-virti de doz z trez ori nin kamerz mi se intoarse sz se onreaskz lingz patz...

— Ox! ox! mzymzrz elz, cine mł trimite astz kz-
metare? z, Dumpezezlz mez? Fiindz-kz nzmał morził esz
liberz d'aci, sz lzmmz lokzlz morzilorz.

Și, fzr' a nerde timnzłz ka sz se mał intoarkz l'a-
ceastz otzrire, nevoindz sz dea kzmetzrił sale timnzłz de a
se lza de astz otzrire desneratz, se plekz snre sakzlz zelz
xričiosz, ilz deskise k'znz kzpitz ne kare ilz fzkzse Faria,
skoase kadavrłz din sakz, ilz dzse la dınszlz, ilz kzkz ne
patzlz sez, ilz inkoifz k'o bzkatz de kırnz kz kare avea o-
bıceıslz a se lega elz la kanz, ilz akoneri kz invelitoarea sa,
szrztlz nentz cea din xrmz oarz acea frznte ingezatz, se
cerkz sz i inkızz okıł zeı rebelı kari sta tołz deskıwı, snzı-
nıntztorı de lınza kzmetzrił, i intoarse kanzlz snre zıdz, ka,
kzndz va veni grosarłz sz i adkz demznkare nentz sea-
rz, sz kreazz kz era kzkatz dznz kzm i era adesea obi-
ceıslz, reintrı in galerı, trase natzlz lingz nerete, intrı in
kamera cea altz, lz din armarił akzlz mi aza, iuzi arznkz
trenzele ka sz se zimuz szb. nınz kzrnzrile goale, se stre-
kzrz in sakzlz snıntekatz, se nzse in nosıgıznea in kare era
kadavrłz, mi kzz snıntekztrıa ne din intrz.

Arz fi nztatz azzi čineva kzm i bztea inıma daka din
neferıčire arz fi intrılz in momentzlz ačela.

Dantz arz fi nztatz astenta prea bine dzne visita
de searz, dar se temea ka nz kzmva nin' atznı sz mł skimbe
gzvernatorłz otzrire a mi sz nzı sz redıce kadavrłz.

Atznı čea din xrmz șperanz a lzı era sz fı z perdztz.
Orı mł kzm, planzlz sez era otzritz.

Eatz ze kzmetz sz fakz:

Intră în sacul spintecat!

Daka în timpurile trecerii lor, mormîntătorii rekunos-
cea k̄ n̄rta z̄n̄ om̄ vîș în lok̄l̄ z̄n̄i mort̄, Dantès n̄
le da timp̄ s̄z̄ mî vîș în fire, era s̄z̄ deskiz̄ sak̄l̄ k'o
tare lovitur̄ de k̄z̄it̄ de s̄z̄ș̄ pîn̄ jos̄, s̄z̄ se foloseask̄
de snaima lor̄ mî s̄z̄ f̄ḡ; daka voia s̄z̄ l̄ aresteze, atsn̄i
era s̄z̄ mî joace k̄z̄it̄l̄.

Daka îl̄ kond̄chea pîn̄ la çimitiriș̄ mî îl̄ n̄nea în vre o
groap̄, se l̄sa s̄z̄ l̄ akonere k̄ p̄mînt̄; d̄n' ayeia, fiind̄
noante, îndat̄ çe mormîntătorii era s̄z̄ mî întoark̄ snatele,
el̄ mî ar̄ deskide o trecere n̄ntre p̄mînt̄l̄ çel̄ moale mî
ar̄ f̄z̄i; s̄pera k̄ greștatea n'ar̄ fi p̄rea mare ka s̄z̄ o
noat̄ redika.

Daka se încela, daka din kontra p̄mînt̄l̄ era greș,
era s̄z̄ moarḡ de nek̄z̄içne, mî, atz̄t̄ mai bine! sk̄na de
toate.

Dantès n̄ m̄nkase din aj̄n̄ș, dar niçi k̄z̄ i f̄z̄ a min-
te s̄z̄ m̄p̄n̄che de dimineaçz̄, mî niçi k̄z̄ i era înk̄ foame.
Starea l̄i era foarte n̄rekariz̄ înk̄t̄ n̄ i l̄sa timp̄ s̄z̄ k̄-
pete la alte l̄k̄r̄gi.

Întișl̄ perik̄l̄ în kare se afla Dantès era ka n̄
k̄mva grosar̄l̄, ad̄k̄ind̄ çina çea de la șeante ore, s̄z̄ va-
z̄ s̄bstit̄irea çe se f̄k̄se: din fericiire, de doz̄-zeyi de
or̄i, saș̄ din misantroniz̄, saș̄ din osteneal̄, Dantès p̄riimise
ne grosar̄l̄ k̄lkat̄, mî, în asemenea împ̄rej̄rare, ast̄ om̄
denșnea obiçnișit̄ p̄nea mî șna sa ne maș, mî se retr̄-
çea f̄z̄ a i vorbi.

Dar, ast̄ dat̄, grosar̄l̄ n̄tea s̄z̄ se abat̄ din o-
bicheiele sale de m̄tism̄, s̄z̄ vorbeask̄ l̄i Dantès, mî v̄-
z̄ind̄ k̄z̄ Dantès n̄ i resp̄ndea de lok̄, s̄z̄ s'anronie de
pat̄i mî s̄z̄ deskoner̄ tot̄.

K̄nd̄ s'anroniar̄ șeante ore din searḡ, sm̄z̄in̄-
rile l̄i Dantès încen̄z̄ într'adev̄r̄. M̄na sa, an̄sat̄ ne

inimă, se-cherka sã i onreaskã bãtãile, pe kãndã kã cea altã ster-
cea sãdoarea de pe fruntea sa kare kãrcea da lãngãlã timpilorã
sale. Din kãndã în kãndã nische fiorã i konrindea totã trã-
nãlã wi i strãncea inima ka într'o minginea de giãrã. Atãrã,
kredea kã vrea sã moarã. Orele trekrã fãr'a adãce niã
o miskare în kastelã, Dantès ñngelese kã skãnase de adestã
nerikãlã d'întãiã; era ññ semnã bãñã pentrã dãnsãlã. În cele
din ñrmã, pe la ora otãritã de gãvernatorã, se aãzirã nische
pãmã la skarã. Edmondã ñngelese kã venise momentãlã, ñwã
adãrã totã kãraçãlã, çinãndã-wi resãflarea; fericitã dak' arã
fi nãtãlã sã çiiã ka pe dãnsa wi bãtãile cele ñçii ale arte-
relorã sale.

Se onri çineva la çurã, nasãlã era ñndoitã. Dantès
niçenã kã era amãdoã mormãntãtorã kari venia sã lã ka-
ste. Astã nrenãã se skimã în sigãrançã kãndã aãzi sgo-
motãlã ce lã fãcea denãnãdã targa.

Ûsa se deskise, o lãminã vãlãitã aãnse la okã ñã
Dantès. Printre nãnza kare ñlã akoneria, vãrã doãrã ñmbre
anronãndã-se de natãlã seã. O a treia ñmbrã sta la çurã,
çinãndã în mãrã ññ felã de fanarã. Fãr-kare din adestã
doã oamenã kari se anroniaserã de natã anãkã sakãlã de
kãte ññ kãpãlãiã.

— Dar totã è greã, pentrã ññ bãrãñã awa de slabãl
zise ññlã din eã redikãndã-lã de kanã.

— Se zice kã ne totã anãlã s'adaãrã kãte o çãmãtã de
litrã la greãtatea oascelorã, zise çelã altã lãndã-lã de niçioare.

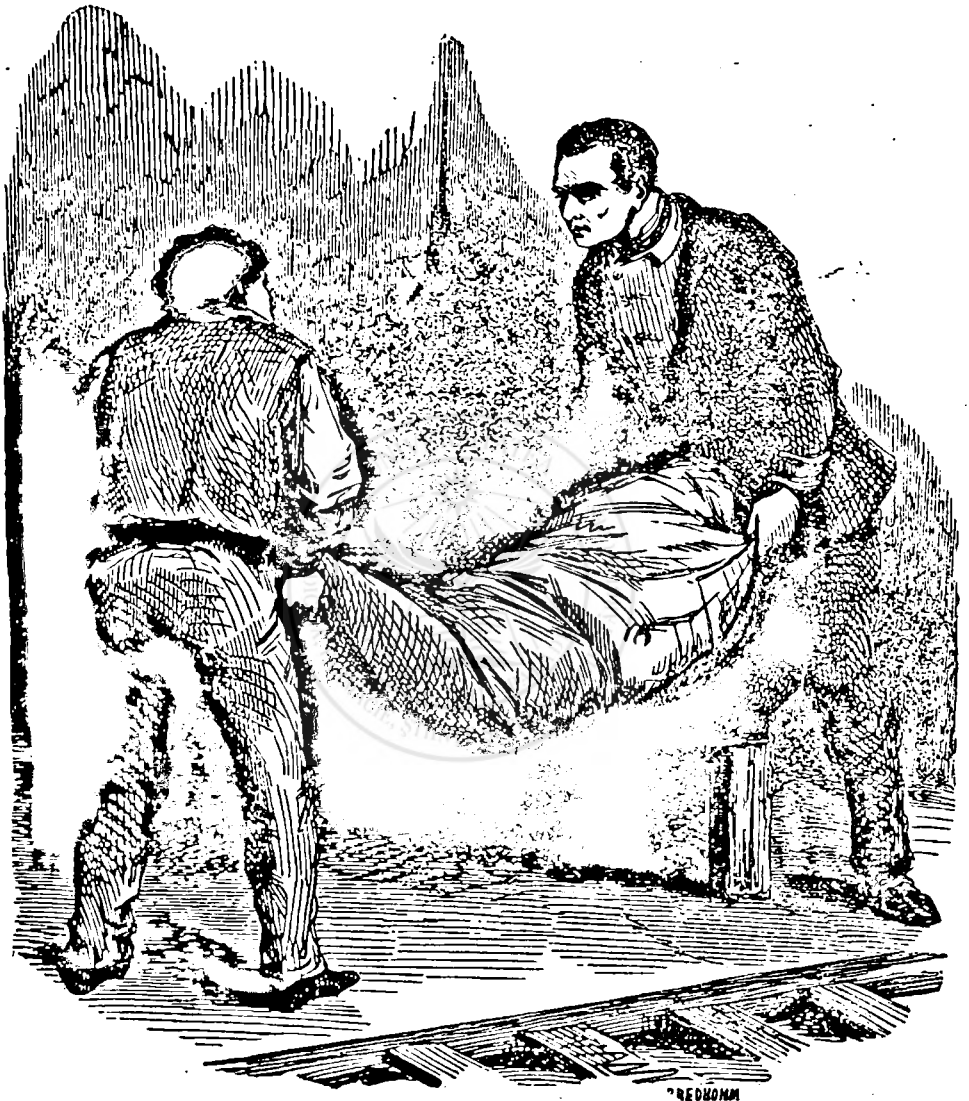
— Çi aã fãkãtã nodãlã? ñntrebã çelã d'întãiã.

— Awã fi nrea prostã sã mã ñnkarkã k'o greãtate
de nrisoã, zise çelã altã, ñlã voiã façe de vale.

— Aã drentate; sã plekãmã, atãrã.

— Pentrã-çe astã nodã? se ñntrebã Dantès.

Transportarã ne nretãnsãlã mortã de pe natãi ne tar-
Contele de Monte-Cristo. Vol II.

— Dar totu' e' greu' pentru unu' ba'trenu' a'ca de slabu'.

gъ. Edmondș se înțepenia ka sъ mî joace mai bine rolaș de stăpănatș*. Îlș năserъ ne targъ, mî konvoișlăș, lăminatăș de omășlăș kare dăcea fanarășlăș înainte, se șrkъ ne skarъ.

De o datъ, aerășlăș celș rekorosș mî asnrъ alș nonșii îlș înșndș. Dantès rekъnoskъ mistralășlăș**. Asta fș o simșire fьrъ veste, nlinъ totș de o datъ de nлъcere mî de amъrъ-șipe.

Пъртѣtorii фькьrъ vr'o dozъ-zeci de pașii, apoi se o-пигъ mî denșserъ targa josș.

Șnășlăș din nъртѣtorii se denșrț, mî Dantès așzi nan-țofii seї resșnândș d'asъnra lespezilorș.

— Șnde sъnt? se întrebъ elș.

— Șcii kъ nș è de lokș șșorșl zise așela kare re-мъsese singъrș lingъ Dantès mezîndș în marșinea tarșei.

Înșiășlăș simțimentș alș lăi Dantès fșsese d'a fșșii; din fericiire se onri.

— Lămineazъ—mъ o datъ, пькьтосъle, zise așela din-țre nъртѣtorii œei doї kare se denșrtase, kъm vreї sъ dăș neste œe kășlăș?

Omășlăș kș fanarășlăș askșltъ ne œelș œe i vorbi, de mî așesta i se adresъ kș vorbe nekъviinșioase.

— Dar œe va fi kъtândș elș oare? se întrebъ Dan-țes. Vre șnș arșeș, fьrъ îndoialъ.

O strigare de mșlұmire arșlăș kș mormîntъtorășlăș a-șlase œeia œe kъșta.

— Bine kъ dete Dămnezeșl zise œelș altș, abia, dșn'o mare ostenealъ.

— Da, resșnșse elș, đar nș va nerde nimikș as-țentândș.

L'ăeste vorbe, s'anponiș de Edmondș, kare așzi

* Mortș. ** Vintășlăș kare sșșlș dela nordș-vestș, în partea Franșiei œe în-veșinatъ kș marca mediteranъ.

denșnerea șnăi lăkră greș și resșnștoră lingă dinsăi; într' ațela-șii minșă, o șnăi i imșresșră nițioarele kă o ștrînsoare viș și dșreșoasă.

— Eî bine! făktăș'a nodăi? întrebă ațela dintre mormîntștorii kare remase în nelșkrare.

— Șii înkă bine făktăș, zise țelă altă, eș resșnșză.

— Așă dar, să meșțemă.

Șii traga redikată șii lă eargă kalea.

Făkră kă la vr'o ținăi-zetă de nașii, anoi se onșri- gă kă să deskiză o șnă; anoi înțenșră eargă să meargă. Șgomotăiă valșriloră kari se sfărgăma de ștăncele d'asșnra kșroga è zidită kastelăiă ajșnșca mai kșrată la șrekia lăi Dantès kă kăiă înainta mai măiă.

— Șrită timnă! zise șnăiă din nșrtștorii, n'ară fi bine să fiș țineva ne kale noantea astea.

— Da, abatele è în perikăiă să se șde, zise țelă altă; și înțenșră să leșine de rișă.

Dantès nă nrea înșeșe bine gășma, dar nșrăiă lăi totă se șnșrli în kană.

— Bine! eată k'amă ajșnsă, zise țelă d'întiiș.

— Mai denarte, mai denarte, zise țelă altă, șcii bine kă țelă din șră a remasă ne dșrămă, sfărgămată de ștănci, și kă gșvernatorăiă ne a zisă a dșoa zi kă eramă nișce oamenii de nimikă.

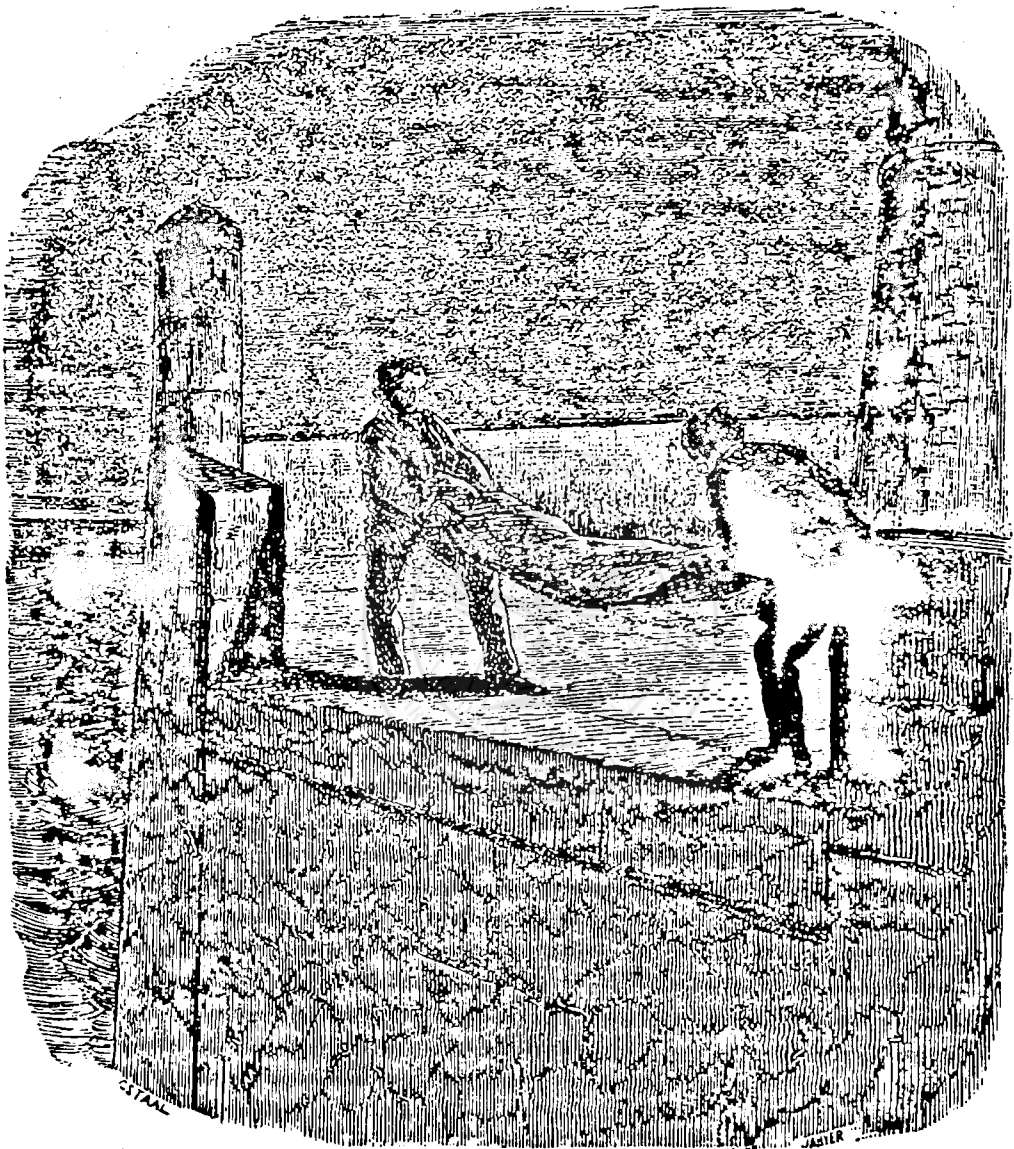
Mai făkră înkă nată ținăi nașii șrkăndă-se mereă. dșn'ățeia Dantès simșii kă ilă lăargă de nițioare și de kană și kă i fățea vîntă.

— Șna! ziserg mormîntștorii.

— Doșă!

— Trei!

Într'ațela-șii timnă, Dantès se simșii asvîrlită kă a- dēvșrată într'șnă golă nrea mare ștrebștîndă aerăiă kă o pa-

— Una! țiseră mormintătorii, — două! — trei!

sere rǎnitǎ, kǎzîndǎ, kǎzîndǎ mereǎ kǎ o snaimǎ kare i îngeda inima. De şii era tîritǎ în josǎ de şniǎ ce greǎ kare izgia sborǎlǎ seǎ repede, i se pǎrǎ kǎ aĉea kǎdere ĉinea o sǎtǎ de anǐ. În cele din şrmiǎ, intrǎ, k'şniǎ şgomotǎ şpǎ-imintǎtorǎ, ka o sǎĉeatǎ în ana îngieĉatǎ, kare ilǎ fǎkǎ sǎskoapǎ o strigare, ce fǎ kiarǎ ne datǎ înǎbşuitǎ de inekare.

Dantès fǎsese arşnkatǎ în mare în fşndǎlǎ kǎria ilǎ trǎĉea o gislea de trei-zĉĉi şii şease legatǎ de niĉioarele lǎi.

Marea è ĉimitirislǎ kastelislǎ d'If.

CAPITULŪ XXI.

INSULA TIBOULEN.

Dantès amegitš, maī inekatš, i veni kš toate aces-
tea in minte sš mi puiš resšflarea, ši, fiindš-kš mšna sa
dreantš, kare, dšue kšm ziseršmš, era nregštitš nentš ori
ce intimulare, pinea kšpitšlš deskisš, snintekš iste sakšlš,
skoase braušlš, anoī kanšlš; dar atšnčī, kš toate miskšrile
sale ka sš rediše gisleaoa, se simšji mereš tiritš; atšnčī se
inkovšitš, kšštšndš ššnia kare i lega pičioarele, ši printř'o
silingš mare, o retezi tokmaī in minštlš kšndš era sš se
ineče; atšnčī, dšndš o lovitšrš tare din pičiorš, se šrkš in-
voitš pe fača mšrii, pe kšndš gisleaoa tira in acele afšn-
dimi nekšnoskšte pinza čea grosolanš kare era anroape
a se face špš ššdariš nentš dšnsšlš.

Dantès abia ši trase sššletšlš ši se dete earš a
ššndš; kščī maī 'nainte de toate kšta sš se fereaskš de a
fi vžštš de čineva.

Kšndš se maī vžšš nentš a doxa oarš, se alla čelš

пъгинѣ кѣ чинчї-зечї де нашї денарте де ла लोकѣлѣ кѣдерїї sale; вѣзѣ д'асънра канѣлї сеѣ зпѣ черѣ negрѣ ми фѣртѣносѣ, ne faѣа кѣрѣа вїнтѣлѣ мѣтѣра кѣдї-ва norї renezї deskone- rїndѣ кѣте o datѣ зпѣ колѣдѣлѣ de azѣрѣ k'o stea la mїz- lokѣ; їnanteї se їntїndea кѣмнїа їntѣnekoasѣ шї мѣдї- toare, ale кѣрїа valѣрї їncѣnea сѣ kolkoteaskѣ ka la anro- nierea знеї фѣртѣне, de oare-ѣe їn dossї, зрїашѣлѣ de gra- nїтѣ, маї negрѣ de кѣлѣ marea, маї negрѣ de кѣтѣ ѣerѣлѣ, se зrka, їntokmaї ka o fantasmѣ amenїndѣtoare, кѣ vїrfїлѣ seѣ ѣelѣ їntѣnekosѣ, їntїnsѣ ka зпѣ braѣдѣ ѣe пѣrea кѣ vrea сѣ шї anѣѣe earѣ nraѣa; ne стѣnka ѣea маї їnaltѣ era зпѣ fauarѣ kare їsmina doзѣ зmbre.

I se пѣрѣ кѣ аѣeste doзѣ зmbre se nleka d'асънра мѣрїї кѣ neastїmnѣрѣ; їn adevѣрѣ, mormїntѣstorїї katѣ сѣ fi азvїтѣ strїgїтѣлѣ ѣe їѣ skoase Dantѣs strebѣtїndѣ snagїлѣ. Dantѣs se dele dar a fѣndѣ їnkѣ o datѣ, mi fѣkѣ зпѣ trea- nѣтѣ destѣлѣ de їngѣ їntre doзѣ ane; astѣ manonerѣ i era o datѣ familiarѣ, mї, de mѣlte orї, atrѣѣea їmнrejѣrѣї, їn sї- nѣлѣ Pharo, зпѣ nѣmѣrѣ mare de admiratorї, kari їлѣ nroklama- serѣ adesea ѣelѣ маї їndemѣnatїkѣ notѣtorѣ dїn Marsїlia.

Kїndѣ venї earѣ їn faѣa мѣрїї, fanarsлѣ nerise.

Kѣta сѣ se orienteze: dїn toate їnsѣlele kari їnkop- joarѣ kastelѣлѣ d'їf, Ratonneau шї Pomega сѣntѣ ѣele маї anproiate; dar Ratonneau шї Pomega сѣntѣ lokїte, aseme- nea mї їnsѣlioara Daume: їnsѣla ѣea маї sigѣrѣ era dar їnsѣla Tiboulen saѣ Lemaire; їnsѣlele Tiboulen saѣ Lemaire сѣntѣ o legѣ denарte de kastelѣлѣ d'їf.

Dantѣs otѣrї 'atsnѣї s'ajѣngѣ la зna dїn аѣeste doзѣ їnsѣle; dar kѣm сѣ vazѣ aste їnsѣle їn meзїslѣ nonѣїї kare se negрѣa dїn ѣe їn ѣe маї mѣltѣ їmнrejѣrѣї!

їn mїnstѣлѣ аѣela, вѣзѣ їѣчїndѣ ka o stea farѣлѣ Planїerѣлѣї.

Lănd'o drentă spre avelă fară lăsa insla Tiboulen pșuină kam la stănga; lăndăse dar čeva mai pe stănga, era să fntilneaskă astă insălz în kalei.

Dar, amă sșs'o, era pe pșuină o legă de la kaste-lălz d'If nînz l'acheastă insălz.

De mălte ori, în inkisoare, Faria zicea jșnelăi vș-zîndă-lă deskșraiată mi lenevită.

— Dantès, nș pî perde bșrbșșia; te vei îneka daka te vei čerka să fșși, fșș ka să pî întreșii pșterile.

Sșb șnda čea grea mi amară, astă vorbă venise să resșne la șrekile lăi Dantès; se grăbise atșnči a se șrka eară mi a desnika valșrile ka să vază daka kș adevșrată nș mi perdăse pșterile; vșzș kș bșkșrîz kș nelșkrarea sa silită nș i lăase nîșikă din pșterea mi așerimea sa, mi sim-și kș totă domina elementălz în kare se jșkase, konilă fiindă.

Pe lîng' ačestea, temerea; astă nersekștoare rene- de, îndoia vîrtștea lăi Dantès: askșlta, anlekată ne čima valșriloră, daka vre șnă ramălză așșșșea nînz la dîșșlz. De kște ori se înșșșa pe marșinea vre șnă vală, kșșșșșra sa rene- de îmbrșșșima orizontălz čelă vșzșlz mi se čerka să se skșșn- de în întșnečimea čea deasă; fșș-kare vală pșuină mai re- dikată de kșlz čele alte valșri i se pșrea o barkă če venia în goana lăi, mi atșnči îmi îndoia silîșșele kari ilă denșrta fșșș îndoială, dar a kșrora renetire kșta să i osteneaskă ikte pșterile.

Kș toate ačestea înota, mi kastelălz čelă sșșimîntștoră încenșse a se face nevșzșlz în abșrîi nopșii: nș lă mai nș- tea alčșe, dar ilă simșșia merčă.

O oră trekș, în kare Dantès, înlakșrată de simti- mentălz libertșșii, kare i konrîșșese toatș fîșșga, șrșș să desniče valșrile în drentălz lokșlăi če îșși pronșșese.

— Să vedemă, zicea elă, eată anroape o oră de

kəndə inotə; dar, fiində-kə vintəslə mi è kontrariə, katə sə mi fi nerdətə a natra parte din renezimea mea; kə toate ačestea, afarə de nə m'am fi inčelətə desnre linie, nə krezə sə fiə denarte de Tiboulen akəm.

Dar daka m'oiə fi inčelətə! Ūnə fiorə nətrənsə totə trənslə inotətorəslə; se čerkə sə inoate ŋnə minətə ne snate ka sə mai resəfle; dar marea devenia din če in če mai tare, mi inčelese indatə kə astə mizlokə de ŋŋərare, ne kare se intemeiase, era kə nenčtinuə.

— Eī bine! zise elə, fiə, mə voiə dəce nīnə in kapətə, nīnə kəndə mi se vorə osteni bragele, nīnə kəndə voiə fače kirčee neste totə trənslə, mi atənčī voiə kədea a fəndə.

Ūi inčenə sə inoate kə nətērea mi kə indemənarea desnerčii.

De o datə i se pəgə kə čerəslə, kare era aša de intənekosə, se negəra mi mai məltə, kə ŋnə porə grosə, mi kompaktə, se ləsa ne dīnsəslə; intr' ačela-mi timnə, simđi o dəgere viə la čenəkie: inkinširea, kəneməsər ata sa ič-čeałə, i snəse atənčī kə era čioknirea ŋnə glonuə, mi kə era s'əzə indatə detənarea; dar detənarea nə se aži. Dantès iŋi lənčī mənə mi simđi čeva kare ilə onria, trase čelə altə ničiorə la sine mi atinse nəmīntəslə; atənčī vəzə če ləkrə era ačela ne kare ilə ləase drentə norə.

Doəz-zēčī de naŋi denarte de dīnsəslə se inčlga o məlđime de stənčē kərioase, ne kari le arə fi ləatə či-neva drentə ŋnə fokariə mare imnetritə in mizlokəslə mistširiī sale čelei mai arzətoare: ačesta era insəla Tiboulen.

Dantès se skəslə, fəkə kəđi-va naŋi inainte, mi se intinse, məlđsmīndə ləi Dəmnčež, ne ačele vīrfəri de granitə, kari i se nəgəzə intr' ačelə minətə mai dəlčī de kətə čelə mai dəlčē natə.

Pe ŋmə, kə totə vintəslə, kə toatə fərtəna, kə toa-

tă ploaia, care închenea să kază, ostenită prekusm era, a dormi avelă somnă plăcută ală omăilăi care şii are trăsăilă în-greşială, dar ală kărgia săfletă vegiază kă konsviiingă znei feriviri neastentate.

Dăn'ô oră, Edmondă se destentă de sgomotăilă zăilă tănetă snăimintăstoră: fărţna se deslăngăse în snăgiă şii bătea aerăilă kă sgomotăsilă seă sboră; din kăndă în kăndă zăilă trăsnetă se lăsa din ăeră ka zăilă şearne de fokă, lămi-năndă valările şii norii kari se rostogolia zăilă înaintea al-tora ka valările zăilă kaosă nemărginită.

Dantès, kă okirea sa de marinăă, nă se închelase: ajănsese la ăea d'intăiă din ăele doăă insăle, care este kiară insăla Tiboulen. Elă o săia goală, deskonerită şii făr'a nă-tea înfăăişa ăelă măi mikă adenostă; dar kăndă s'ară alina fărţna, era să se năiz eară pe mare şii s'ajăngă în notă la insăla Lemaire, totă aua de goală, dar măi largă, şii nrin zămare măi ospitaliăă.

O stănkă ăe nămba pe d'asăra adenosti nent' zăilă minăă de Dantès; se viri săb dănsa, şii măi într' avelă mi-năă fărţna se deslăngă kă toată făria ei.

Edmondă simăia kăm tremăra stănka săb care se a-denostia; valările, sfărţmăndă-se de niăioarele zăiaşei pi-ramide, săria pînă la dănsăilă; kă toată sigăranăă în care se afla, era konrinsă, în mizlokăilă avelăi sgomotă mare şii aveloră zimiră fălpăroase, de zăilă felă de amăăeală: i se nă-rea kă insăla tremăra săb dănsăilă, şii dintr' zăilă minăă într'altă era să i sfărame nălimăăăilă*, ka la o korabiă ankorată, şii să lă tăraskă în mizlokăilă avelăi vărtejă mare.

Îşii adăse atăăă a minte kă de doăă-zăă şii pată de oro nă mănkăse: i era foame, i era sete.

* Făria ăea groasă de la o korabiă.

Dantès își întinse mânăle și kanșlă, și beș apz de ploaie din grănoșitsra znei netre.

Pe kândă se skăla, șiș fșlperă, kare pșrea kș des- kidea 4erălă nînz la ni4ioarele tronălăi dămnezeeskă, lămi- nă spaieilă; la lămina a4estăi fșlperă, între insăla Lemaire și kanălă Croisille, șiș patrară de legz denarte de dînsălă, Dantès vșz apșrîndă ka o stafie 4e alăneka din vîrfălă șiș vală intr' șiș abisă, o korăbioară de peskară lăatș totă de o datș și de fșrînz și de vală; o sekândă dăp' a4easta, în vîrfălă alăi vală, fantasma se mai vșz, aproniîndă-se kș o renezime spăimîntătoare. Dantès voi sș strî4e, kărtă vr' șiș netikă de nînz ka sș lă mis4e în aerș și sș le dea sș în4eleagș kș se perdea, dar kiară ei vedea a4easta. La lămina alăi fșlperă, jșnele vșz patră oamenī agș4ađi de ka- tarte și de fșniele katarteloră; șiș ală 4in4ilea se 4inea de barălă kîrmei sfșrămată. A4estī oamenī pe kari îi vedea îlă vșzșrș și ei fșrș îndoială, kă4i strigșrile loră ajșnserș la șrekia sa kș vîntălă șșerătoră. Pe d'asșnra katartălăi înkovoială ka o trestie vîntălă bștea, șna intr' alta, o velă sfșșiată; de o datș, legzșrele de kari se 4inea înkș vela se rșnserș, și ea se fșkș nevșzătș în afșndimile întșnekoas- se ale 4erălăi, ka a4ele naserī albe kari se deseamnș pe noriī 4ei negri.

Înr' a4ela-șī timpă, se azzi o trosnire spăimîntătoare, și nis4e strigșrī de agonie ajșnserș nînz la Dantès. Agș4ată ka șiș sfî4e de stănkă sa, de șnde atîrna d' asș- nra abisălă, șiș fșlperă noă i arăť korăbioara sfșrămată și printre sfșrămățșre nis4e kanete de oamenī kș fađa des- neratș și kș bragele întinse kștre 4eră.

Pe șrșz totălă reintră în întșnerikălă nopși: vede- rea 4ea spăimîntătoare 4inșse kăťă a 4inșă și fșlperălă.

Dantès s' arșnkă pe klina alănekoasă a stănceloră,

perikălândă s'ă kaz' mi elă în f'ondălă m'ăgii; se zită, askăl-tă, dar n'ă mai aazi mi n'ă mai v'ăz'ă nimikă: n'ă mai era ničî o strigare, ničî o silin'ă omeneaskă; f'ărtăna sing'ăr'ă, ačestă lăkră mare aiă lăi Dămnezeă, ărma m'ăgii sale kă v'ăntările, mi snămările sale kă valările.

Păgînă kăte păgînă v'ăntălă se alină; ăerălă rostogoli snăre anășă niște nori growi ăenășii mi kă s'ă zikă ama snălagi de vijeliă; azărălă se arătlă eară kă stelele sale mai skin-tăitoare dekătă altă dată: îndată, o bandă lăngă mi roma-tikă desemnă ne orizontălă de la rezărită ăndălările ănăi alba-stră inkisă; valările s'ăltară, o lăcire f'ărgă veste kărse d'ă-ășnăra ăimeloră mi skimbă ăimele loră snămoase în koame de așă.

Era zăz.

Dantă remase în nemiskare mi în tăcere înainte ačestăi snektakălă mare, kă kăm lă ară fi v'ăzătă nentă in-tăia oară; într'ădevenă, de kăndă se afla la kastelălă d'ălf, ilă zitase.

Se întoarse snăre partea fortăreii, întrebăndă totă de o dată kă o năvire lăngă ăirkălară nămîntălă mi marăa.

Korabia ăea tristă eșia din sînlă valăriloră kă a-ăea maiestate imnosantă a lăkrăriloră nemiskătoare, kare seamănlă totă de o dată kă năvegiăză mi komandă.

Pătea s'ă fiă ăinčî ore de dimineăză; marea se lini-șcia din ăe în ăe.

— În doă s'ăș trei ore, zise Edmondă, kelarălă va intra în kamera mea, va afla kadavărălă bietălăi meă amikă, ilă va rekănoașă, mă va kășta mi va da alarma. Atănčî voră afla găăra, galeria; voră întăba ne oamenii kari m'ăă arănkătă în mare mi kari kată s'ă fi aazită strigătălă ăe lă am skosă. Într'ă klină kăte-va barăe nline de soldađi ar-mađi voră alergă dăne nefăričitălă făgară, ne kare ilă s'ăiă.

bine k̄z n̄z poate fi departe. T̄zn̄sl̄ va însuinda toat̄z koasta k̄z n̄z treb̄ze s̄z se dea asil̄z z̄n̄s̄i om̄z ce se va vedea ret̄zind̄z gol̄z mi fl̄m̄nd̄z. Sn̄ion̄ī mi alḡzazil̄i din Marsilia vor̄z fi însuind̄z mi vor̄z strebate koasta, ne k̄nd̄z ḡvernator̄sl̄z kastel̄sl̄i d'If va n̄zne s̄z strebat̄z marea. At̄zn̄ci, strimtorat̄z ne an̄z, inkol̄it̄z ne z̄skat̄z, ce m̄z voīz face? Mi è foame, mi è friḡz, am p̄r̄zsit̄z k̄z̄it̄sl̄z m̄zn̄t̄itor̄z kare m̄z im̄pedika de a inota, s̄znt̄ in voia chel̄i d' in̄t̄īz đeran̄z kare va voi s̄z k̄st̄īce doz̄z-zeci de fran̄ci p̄red̄nd̄z-m̄z; n̄zmāi am nīci n̄stere, nīci idez, nīci o-t̄r̄ire. Ox! D̄zmn̄ezesl̄z mēz! D̄zmn̄ezesl̄z mēz! vez̄i k̄z̄l̄z am s̄zferit̄z, mi f̄z pentr̄z mine ceia ce n̄z not̄z face ēz ins̄-mi.

În min̄st̄sl̄z k̄nd̄z Edmond̄z, întors̄z k̄z fața sn̄re kastel̄sl̄z d'If, f̄zcea ast̄z r̄zgz̄z ferbinte, într'z̄n̄z fel̄z de delir̄z in kare il̄z arḡnkase sl̄zbirea n̄sterīi mi a min̄șilor̄z sale, v̄z̄z in v̄r̄f̄sl̄z ins̄lēi Pomega, o kor̄zbioar̄z desem̄nd̄z-mi vetrila* ne orisont̄z ka o nasere de mare kare sboar̄z r̄z-zind̄z z̄nda, mi ne kare n̄zmāi ok̄sl̄z z̄n̄s̄i marinar̄z n̄stea a o rek̄znoasce k̄z era o tartan̄z** đenovetz̄z ne linia ink̄z ne j̄m̄z̄tate in̄z̄nekoasz a m̄zrīi. Ea venia din nort̄sl̄z Marsiliēi mi inainta in l̄zcīsl̄z m̄zrīi im̄br̄nc̄ind̄z sn̄zma skinteitoare inaintea n̄rorei ask̄z̄īte kare deskidea o kale māi lesne koastelor̄z ei gogoneze.

— Ox! striḡz Edmond̄z, s̄z zik̄z k̄z într'o j̄m̄z̄t̄a de or̄z aș̄i n̄stea aj̄z̄n̄ce acea korabiz̄z daka n̄z m̄z te-meam de a fi ch̄chetat̄z, rekond̄z̄s̄z la Marsilia! ce s̄z zik̄z? ce min̄cīzn̄z s̄z skod̄z ka s̄z 'i in̄chel̄z? Astī oamen̄i s̄znt̄z toḡi kontrabandierī, semi-niraḡi. S̄z̄b k̄z̄vint̄z de a face n̄stirea ne l̄nḡz mar̄șinī, ei jef̄zesk̄z koastele; vor̄z

* D̄zn̄z de korabiz̄z kare are forma z̄n̄s̄i tr̄isngīz. ** D̄z̄bz.

prîimi mai bine sã mã vînzã de kãtã sã fakã o fantã bãnã
 wi steagnã.

S'astentãmã.

Dar a astenta è lãkrã kã nenãtîngã: morã de foame,
 în kãte-va ore nãdînele nãterî che mî mai remãnã vorã peri
 wi ele; ne lîng'acestea ora visitei s'anroniã; semnalslã
 destentãrîi nã s'a datã înkã, poate kã nã le trece nimikã
 prin minte; sã mã fakã kã sãnt znlã din matelouii aceslei
 korãbioare kare s'a sãrãmãtã astã noanțe. Astã fabãlã a-
 re asemãnare kã adevãrãlã; nimini nã va veni sã mã kon-
 trazikã: sãntã toui înekãuî. Aidemã.

Și, zikîndã aceste vorbe, Dantès îwi întoarse okii
 spre partea unde se sãrãmãse korãbioara, wi tresãri. În-
 tr'znlã koluã de stãnkã remãse agãmãtã bonetslã friqianã
 alã znlã din matelouii nãsrãmãuî, wi anroane de akolo plã-
 tia kãte-va sãrãmãmãtre d'ale karenei*, bîrne nemiskate ne
 kari le îmgrãnqia marea de kolo nînz kolo spre basa insã-
 lei, ne kare o bãtea ka nishe berbeci fãrã nãtere.

Într'znlã minãtã otãrîrea lãi Dantès fã lãatã, se arãn-
 kã în mare, inotã spre bonetslã aqela, îlã nãse îie kanã,
 anãkã o bîrnã wi se îndrentã ka sã taie linia che avea sã z-
 meze korabia.

— Akãm sãnt skãnatã! mãrãmãrã elã.

— Și astã konvinqere îlã fãkã sã i viîz nãterile
 la lokã.

Îndatã vãzã tartana, kare, avîndã vîntslã în resnãrã,
 merqea kãndã în dreanta wi kãndã înstãnga între kastelslã d'If
 wi tãrnslã Planierslã. Znlã minãtã Dantès se temã ka nã
 kãm-va korabia, în lokã s'o iea ne lîngã koastã, sã dea
 în lãqîslã mãrîi, kãm arã fi fãkãt'o bãnioarã, daka era sã

* Partea de josã a korabiei kare meade în apã.

Într'unu minutu otărirea lui Dantés fu luată, se aruncă în mare.

meargă la Corsica saș la Sardinia; dar, dăne felălă kă kare manonera, înotătorălă rekănoskă îndată kă doria să treakă, dăne obișeislă korabieloră kari se dăkă în Italia, între insăla Jaros și insăla Calaserania.

Kă toate ačestea korabia și înotătorălă se anronia pe nesimjite șnălă de altălă; într'șna din kotelele țe le făkă korabia, ea veni kiară nînă la șnă patrară de legă anroane de Dantès. Atșnă se redikă d'asșnra valăriloră, klătindă-și bonetălă snre semnă de neferițire; dar nimină nă lă văză pe korabiă, kare se întoarse mi făkă o altă koteală. Dantès kășetă să strițe; dar mășăgă kă okislă distanța, și înțelese kă glasălă seă n'ară nștea ajșnșe nînă la korabiă, kășă ilă onria măi 'nainte vîntălă mării și șgomotălă valăriloră.

Atșnă văză elă țe bine făkă să iea ačeastă mășăgă, adikă de a se întinde pe o bîrnă. Dăne kășm eră elă slăbită, poate kă nă s'ară fi năștălă șășșine pe mare nînă kăndă ară fi ajșnsă tartana; și, de sigăgă, daka tartana, țeia țe era kă năștîgă, trețea făr'a lă vedea, n'ară fi năștălă să se întoarkă la marșine.

Dantès, de mi era oare-kășm sigăgă desnre kalea țe o șnra korabia, o înșoșă kă okiă kă oare-kare smășinare nînă în minășlă kăndă o văză făkîndă-și abaterea și revenîndă la dînsălă.

Atșnă înaintă snre dînsa; dar, înainte de a se întilni kă ea, korabia se întoarse pe narțea țeia altă.

Îndată Dantès făkă o silîgă mare, și se șkălă măi în nițioare d'asșnra anei, klătîndă-și bonetălă și șkoșîndă șnălă din ațele strîgăte plășșeroase pe kari le șkotă marinară kăndă se află în vr'șnă perikălă, și kari șeamășă kă o plășșere a șnășă țeniă ală mării.

Aștă dată ilă văzăgă și ilă așzîgă. Tartana întreșșe manonerele sale și întoarse kapălă snre narțea lăi

Într'acela—mî timpŃ vŃzŃ kŃ se pnegŃtia a aŃŃnka o ŃalŃŃŃ
în mare.

ŤnŃ minŃŃŃ dŃn'aceia, ŃalŃŃa, kŃ doŃ oamenŃi ne dŃn-
sa, se îndrentŃ spre dŃnsŃlŃ, bŃŃîndŃ marea kŃ îndoita sa
lonatŃ. AtŃnŃi DantŃs lŃsŃ s'alŃnŃeche bŃŃna de kŃre kredea
kŃ nŃ maŃ avea trebŃîŃŃŃ, mŃ înotŃ kŃ nŃtere ka sŃ skŃtea-
skŃ jŃmŃtatea drŃmŃlŃi la aceia kari venia la dŃnsŃlŃ.

KŃ toate acestea înotŃtorŃlŃ se întemeiase ne nisŃe
nŃterŃi kari maŃ i linsia; atŃnŃi simŃi de Ńe trebŃîŃŃŃ i era
aceia bŃkatŃ de lemnŃ, kare akŃm nŃŃtia o sŃŃŃ de nauŃi de-
parte de elŃ. BraŃele lŃi îŃŃeneea a se îŃŃeneni, niŃioarele
lŃi îmŃi perdŃserŃ elasticitatea, miskŃrile lŃi devenia tarŃi mŃ
neregŃlate, nentsŃlŃ lŃi abia îmŃi trŃŃea sŃŃletŃlŃ.

MaŃ skoase o strigare, Ńei doŃ lonŃtarŃi îmŃi îndoirŃ
enerŃia, mŃ ŃnŃlŃ din ei i strigŃ în limba italianŃ: — KŃ-
raŃiŃ!

Vorba i sosi tokmaŃ kŃndŃ ŃnŃ valŃ, ne kare nŃ maŃ
avŃsese nŃtere sŃ lŃ ŃŃŃe, treŃea ne d'asŃnra kanŃlŃi seŃ
mŃ lŃ akoneria kŃ snŃmŃ.

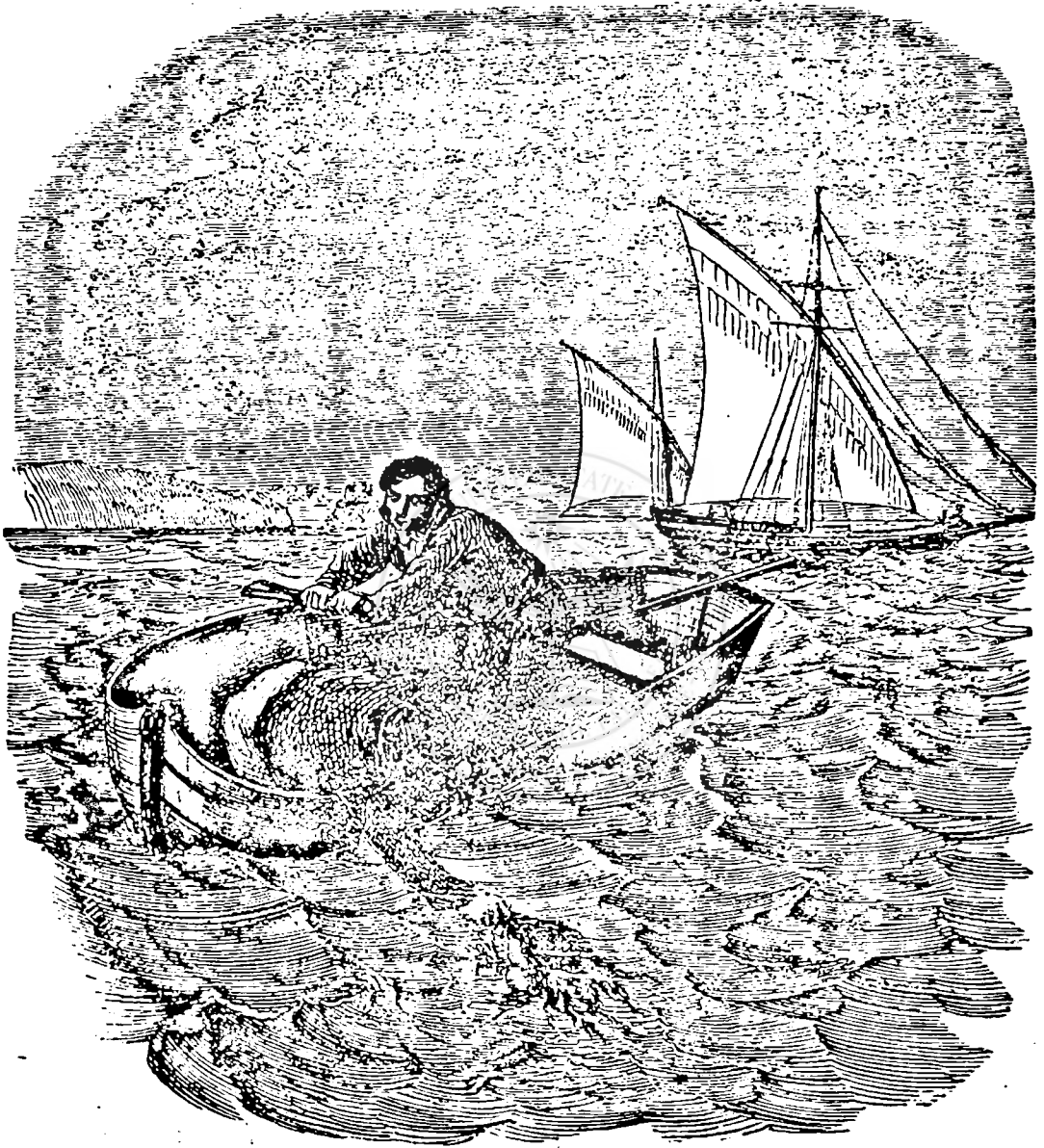
MaŃ ewi o datŃ bŃŃîndŃ marea kŃ miskŃrile sale ne-
regŃlate mŃ desnerate, kŃ ŃnŃ omŃ kare se îneakŃ, skoase
o a treia strigare, mŃ se simŃi kŃzŃtŃ în fŃndŃlŃ nŃŃrii, ka
kŃm arŃ fi fostŃ înkŃ gŃŃleaoa mortalŃ legatŃ de niŃiorŃi.

Apa trekŃ ne d'asŃnra kanŃlŃi seŃ mŃ nrintre anŃ
vŃzŃ ŃerŃlŃ vŃntŃ kŃ nete negre.

O silinŃŃ tare îlŃ skoase earŃ în faŃa anei.

I se pŃŃŃ atŃnŃi kŃ lŃ anŃka Ńineva de pŃŃŃ, ne ŃŃ-
mŃ nŃ maŃ vŃzŃ niŃikŃ: era leŃinatŃ.

KŃndŃ îmŃi deskise okii, se vŃzŃ ne nŃntea tartanei,
kare mŃ ŃŃŃa kalea; întŃia sa kŃzŃtŃŃŃŃ era ka sŃ vazŃ în
kotro merŃea korabia: vŃzŃ kŃ se denŃŃta mereŃ de la ka-
stelsŃlŃ d'II.

I se păru atunci que lă apuca cineva de pěrũ.

Dantès era într'atâta osteniță, încâtă strigarea de băkriz ce o făcu făcându-lă ca și căsănită de dărgere.

Dăne kəm snșserēmă, era kălkată ne pante, și mătelotă i freka nițioarele kă o băkată de lănt; altă, ne kare ilă rekșnoskă kă era ațela ce i strigase: Kșrațit! i întrodăcea gătă și tîvșe în găr, ală treilea, vekitș mari-nară, kare era totă de o dată și nilotă și patronă, ilă pri-via kă simțimentă și indărgitș egoiste ne kare ilă țearkă în țenere oameniș pentru o neferițire din kare aș skăpată în așnă, și kare poate să li se mai întimble adăza-zi.

Kăte-va nikățere de romă kare se afla în tîvgă în-șșlegitș inima leșinată a jșnelă, ne kăndă frekările ne kari i le făcea kă lăna matelotă ce sta înțenșkiată înainte ilă adăcea în stare să și poată miska trășă.

— Ține ești? întrebă patronă într'o limbă fran-țeză și.

— Sănt, respăse Dantès într'o limbă italiană și, și mătelotă maltesă; veniamă de la Sirakșsa, eramă încă-kaț kă vinșă și kă nanoline. Vijelia de astă noapte ne a apăkată la kană Morgiou, și amă fostă sfățmaț de ațele stăne ne kari le vedeț kolo.

— De unde vii?

— Dintr'avele stăne de kari avșsesem ferițirea de a mă ață, ne kăndă bietă și nostră kanitană și sfățma kană de ele. Ței ală trei konoșă ai nostri s'ăș înekată. Kreță kă sănt singă și kare am skăpată kă viaț; v'am zărită korabia, și temindă-mă să n'astentă nrea mătă în-tr'ățeastă inșă și singă și nelokăită, m'am perikălată ne o sfățmăță din korabia noastră kă să țerkă să viș niș la voi. Mășmeskă, și Dantès, mi ață skăpată via-ță; eram perdată kăndă și din matelotă voștri m'a apăkată de pășă.

— Eș sânt ačela, zise șnș matelotș kare avea o fi-
gurș frankș mi deskisș, inkadratș de nisče favorite negre,
era timnș: kșzșseș a fșndș.

— Da, i zise Dantès intinzindș mșna, da amikșlș
meș, mi đi mșlysmeskș inkș o datș.

— Pre lečea mea, zise marinarișlș, măș kș nș mī
venia; kș barba kare o ai lșngș de ucease đolșrī, mi k'șnș
nșrș d'șnș ničiorș, aveai măș mșltș aerșlș șnș tīlxarș de
kștș alș șnș omș onestș.

Dantès ișuī adșse atșnčī a minte kș de kșndș fșse-
se in kastelșlș d'If nș mī tșiase nșrșlș mi nș mī rșse
barba.

— Da, zise elș am promisș la Notre-Dame del Pie
de la Grotta, intr'șnș minștș de perikșlș, sș staș zece anī fș-
rș sș mī taiș nșrșlș saș barba. Astș-zī se imnlinesče ter-
minșlș promiterī mele, mi eram anșoane sș mș inekș pen-
trș aniversara mea.

— Akșm, če sș te fačemș? întrebș patronșlș.

— Vaī! respșnse Dantès, ori če veđī voi: felșka
ne kare m'assam s'a perdștș, kanitanșlș a mșritș; kșm ve-
deđī amș skșnatș de astș șoarte, dar de totș golș; din fe-
ričire sșnt șnș matelotș destșlș de bșnș; lșsai-mș in čelș
d'intīiș portș in kare vș veđī onri, mi totș se va afla șnș
kșnștīiș nentrș mine ne vr'o korabiș negșyștoreaskș.

— Kșnosčī Mediterana?

— In ea nłstesčī din konīłria mea.

— Sčīi lokșrile čele bșne de ankoratș?

— Sșntș nșyine portșrī, kiarș din čele măș grele,
in kari sș nș notș intra saș din kare sș nș notș eși kș
okī inkișī.

— Eī bine! dar, natroane, zise matelotșlș kare stri-

gase: Къраци! Ісі Dantès, daka ziche adevъrлїѣ kamaradлїѣ, че лї opresche de a gemъnea нѣ noi?

— Аша є, daka ziche adevъrлїѣ, zise patronлїѣ k'ънѣ aerѣ de їndoialъ; dar, їn starea їn kare se алъ bictлїѣ omѣ, promise чїne-va mълte, шї чїne че poate.

— Voiѣ чїne mai mълтѣ de къte am promise, zise Dantès.

— Ox! ox! zise patronлїѣ rїzїndѣ, vomѣ vedea асeasta.

— Ori kъndѣ veцї voi, respъnse Dantès skъlъndъ-se: ѣnde vъ dъचेцї?

— La Livorna.

— Eї bine! алънчї, їn lokѣ съ faceцї асeste kotelї kari vъ fakѣ a perde ѣнѣ timpѣ preцїosѣ, pentъr че нѣ plъtiцї mai bine pe lingъ vїntѣ?

— Pentъr-kъ amѣ da drentѣ їn їnsъla Rion.

— Veцї treche denarte de dїnsa mai mълтѣ de doъ-zechї de brage.

— Iea dar kїrma, zise patronлїѣ, mi vom jъdeka despre чеia че sчїї.

Jъnele se dъse съ шеazъ la kїrmъ, se їnkredїnцї prїntr'o ѣшоarъ апъsare къ korabia se сънъnea lesne, шї, vъzїndѣ къ, fъr'а avea аша mare fineце, totѣ lъkra:

— La bъline*! zise elѣ.

Чей patrъ mateloцї kari forma ekїnaцїлїѣ алergarъ la nostлїѣ lorѣ, ne kъndѣ patronлїѣ se зїta la dїnшїї съ vazъ че fakѣ.

— Трацїї fъnia tare! ѣrmъ Dantès.

Mateloцїї askъltarъ къ destлїѣ skъmnъtate.

— Шї акъm legацї; bine.

* Fъniele къ kari se їntїndѣ nїnzele kъndѣ съflъ vїntлїѣ d'alъstъre, їntїnzїndъ-se nїnzele astъ-felѣ, їn кътѣ korabia съ meargъ їnainte.

Astă ordină fu pusă în lucrare ca cele două d'intiiș, și corăbioara, în locul de a urma kotelele sale, începă a înainta către insula Rion, pe lângă care trecură, după cum o prezisese Dantès, lăsând' o în lătare la vr'o două-zeci de brațe.

— Bravo! zise patronul.

— Bravo! strigară matelotii.

Și totuși se zita, minunată, l'această omă a căruia că-tătare reafcase o înțelegere și cunoștea o vigoare ce nu trecea nimelă prin minte să aște înțelesă.

— Vedeti, zise Dantès părăsindă barul, că voiș nătea să vă fiă de oare-kare folosă, celă puțin în timpul acesteia călătorii. Dacă la Livorna nu mai aveți ce face că mine, atunci mă veți lăsa acolo; și din leafa mea ne lănele d'intiiș, vă voiș despăgubi pentru cămărea și îmbrăcăminte ce mi veți da prin'atunci.

— Bine, bine, zise patronul; ne vom învoi pentru asta de veți fi că minte.

— Ună omă face ca altă, zise Dantès! ceia ce dai kamarazilor, imi veți da și mie, și ea totă.

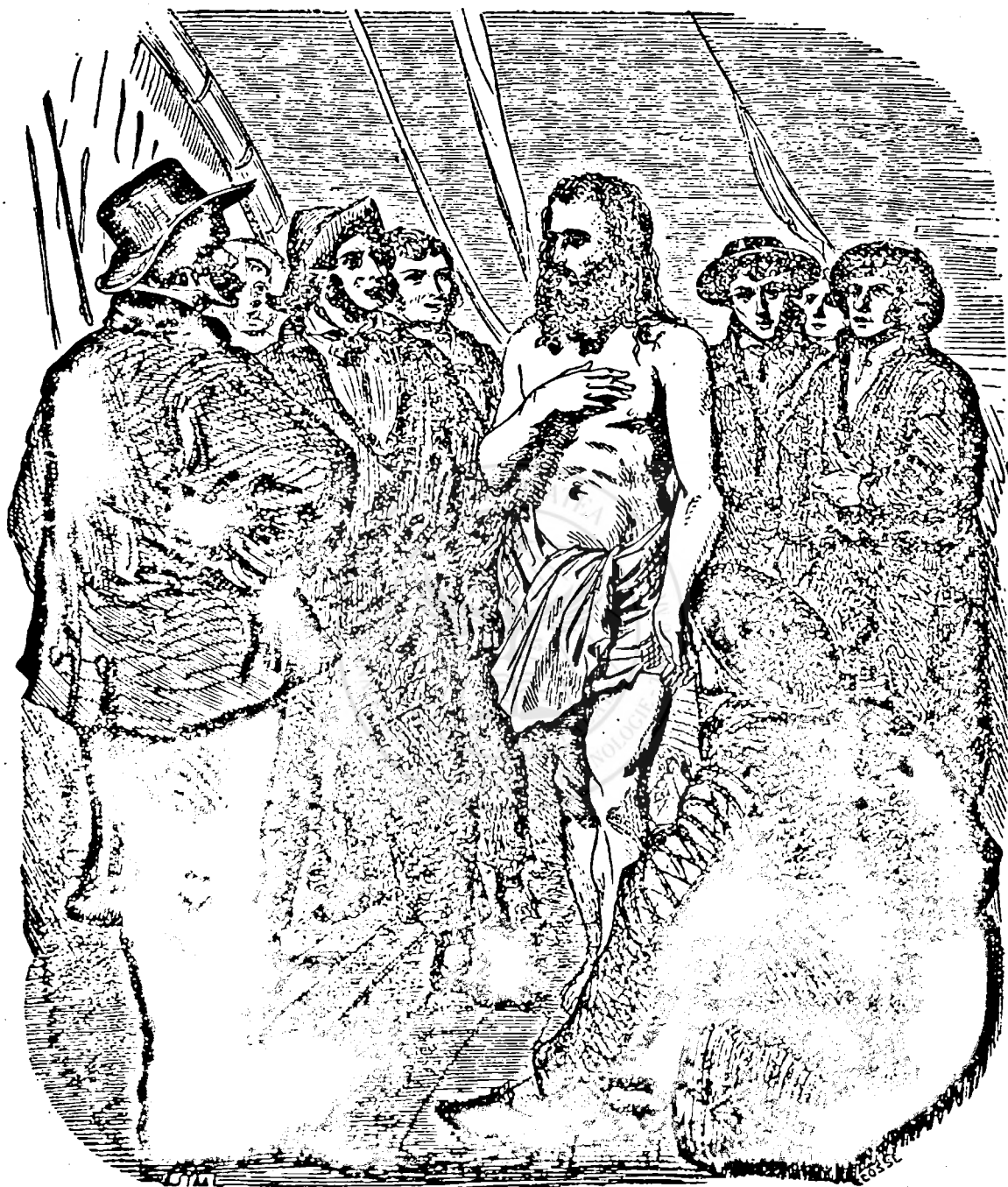
— Nu ă drentă, zise matelotul care trăsese pe Dantès din mare, căci știți mai multă de călă noi.

— Ce drăc ai tu să te amestici, Iacopo? zise patronul: nu-kare ă liberă a se tokmi pentru căma ce va voi.

— E drentă, zise Iacopo, făceam căma o simț observare.

— Ei bine! ai face mai bine să înțelegem bielă biată, care ă golă de totă, ună nautalonă și vr'o altă căință, dacă cum va mai ai că ce să te schimbă.

— Nu, zise Iacopo, dar am o cămăș și ună nautalonă.

— Vedeți, dise Dantès, que așa puté să vă fiu de orê quare folosû.

— E totă ce mi trebuie, zise Dantès; îți măgulmeskă, amice.

Iacopo se lăsă ne șua din fândăle korabiei, și se întoarse neste ză minxă kă amîndox șainele, pe kari le îmbrăkă Dantès kă o ferichire nespusă.

— Akșm, îți mai trebuie ceva? întrebă patronăle.

— O bșkată de pâne și inkă o sorbităre din avelă minșnată romă din kare am mai gștată; kăci è de mătă de kândă n'am mănkată nimikă.

Înr'adevără, era patră-zeci de ore aproape.

Adșseră lă Dantès o bșkată de pâne, și Iacopo i infășă țivga.

Patronăle mai komandă o manoneră timonierăle.

Dantès arănkă o privire în partea aceia adăkindă țivga la gără; dar țivga remase în kalea jșmătate.

— Iea vedeci, zise patronăle, ce s'o fi întimlîndă oare la kastelăle d'If?

Înr'adevără, ză norișoră albă, noră kare atrăsese lăarea a minte a lă Dantès, se arătase, kășkăndă krestele bastionăle șădă din kastelăle d'If. Dșn'o sekăndă, șgomoțăle znei detăneri depărtate ajășse; nîș la marșinea tartanei.

Matelocii redikară kășleă nrivîndă-se zni pe alți.

— Ce va șă zikă asta? întrebă patronăle.

— Va fi șkăpată vre ză nrisonieră astă noante, zise Dantès, și tragă țășle de alarmă.

Patronăle arănkă o kăștăreă asșna jșnelă; kare zikăkindă aceste kăvinte, adșsesse țivga la gără; dar ilă vıză bîndășă likoarea kă atăta netărbărare și măgulmire în kășă, și d'ară fi avăță oare-kare pnenșă, astă pnenșă abia i a trekășă nrin minte și i a perită îndată.

— Eată ză romă kare è ală drakăle de tare! zise Dan-

tès stergîndă kă mănika de la kămașă fruntea sa plînz de sdoare.

— Ori mi kăm, mărmară patronăă privîndă-lă, mi elă să fiă, atăă mai bine, kăci am năă mănă ne zăă omă kăm se kade.

Săb kăvîntăă kă era ostenită, Dantès ăeră să șea-ză la kîrmă. Timonierăă, înkăntăă kă mi da lokăă altsia, întrebă din oki ne patronăă, kare i făă zăă semnă kă kapăă kă ptea să dea barăă noăă seă kopsouă.

Dantès, așezată astă-felă, năă să remăă kă oki a-ăntăă ne koasta Marsilieă.

— A kătelea din lăă avemiă? întrebă Dantès ne Iacopo, kare venise să șează lîngă dînsăă nerzîndă din vedere kastelăă d'If.

— 28 fevrăă, resăăse ačesta.

— Din kare ană? mai întrebă Dantès.

— ăe felă din kare ană! Mă întrebă din kare ană?

— Da, zăă Dantès, te întrebă din kare ană.

— Ai șitată anăă în kare ne aflăă?

— ăe veă? am avăă astă noante o temere așă de mare, zise Dantès rîzîndă, înkăă eram să mi nerză minăăle, mi memoria mi a remaăă țărărată: te întrebă dar fevrăă în 28 din kare ană.

— Din anăă 1829, zise Iacopo.

Era nată-săre-zăăe ană, zi kă zi, de kăndă făseșe arestată Dantès.

Intrase de noă-săre-zăăe ană în kastelăă d'If, mi eșia de treă-zăă mi treă.

ăăă șărisă đăăerosă treă ne bazele sale; se întrebă ăe se făăse Mercédès în totă timăăă ačesta în kare ilă krezăse mortă.

Đăă ačeia zăă făăăă de zăă se onrise în okiă lăă

adskîndș—șî a minte de aței trei oameni k̄rora le era datorș o kaptivitate ama de l̄ngș șî așa de k̄rdș.

Șî renoi în kontra l̄i Danglars, l̄i Villefort șî l̄i Fernandș ašelș j̄rșmintș de resb̄nare neîmp̄katș ne kare ilș mai f̄k̄șe în inkisoare.

Șî ačestș j̄rșmintș nș mai era o ameninșare deșeartș, k̄čî, în minștlș ačela, čea mai finș korabiș din Mediterana n'arș fi nșt̄tlș negremitș s'ajșngș ne mika tartanș, kare nștia kș n̄nzele întinse k̄tre Livorna.

CAPITULŪ XXII.

CONFRAVANDIERIE.

Dantès nã netrekãse ñnkã o zi ne vasã Ńi rekã-
noskãse kã çine avea a façe. Fãr' a fi fostã la skoa-
la abatelsã Faria, demnãlã natronã alã *Junei-Amelia*, a-
çesta era nãmcle tartaneã ðenovese, sçia mãi toate lim-
bele kari se vorbeskã ñn zisa de azã ñmrejsãlã a-
çelsã mare lakã kare se nãmesçe Mediterana, de la limba
arabã ññã la çea provençalã; açeastã sçiinçã, skãtindãlã de
internreçã, kari sãntã totã d'ãzna nisçe oameni sãpãrçtorã Ńi
zne-orã ñndiskreçã, i da marã ñnlesnãrã de komãnikare, saã kã ko-
rãbiele çe le ñntãlnã ne mare, saã kã bãrçkãgele çe le arãn-
ka ñn lãngãlã koastelorã, saã ñn çeie ðin çrmã kã oameni fã-
rã nãme, fãrã natrã, fãrã ñiçã o stare vãzãtã, kãm sãntã
mãi totã d'ãzna mãlçã ðintr'ïnșã ñe keisrã kari se ñnveçi-
neskã kã portãrile mãrã, Ńi kari trãeskã kã açeie mizloaçe
misterioase Ńi askãuse ñnkãtã trebçe sã kreçã kã le vinã
ñn linã ðreantã de la Provedinçã, fiindã-kã nã aã ñiçã ñnã mi-

zlokă de traiă vâzută kă oki; îndelege cineva kă Dantès se afla pe o korabiă kontrabandieră.

Astă-felă patronăliă nriimise la încență ne Dantès kă oare kare neînkredere; era foarte kănoskută de totă vameșii de ne koastă, mi, fiindă-kă se afla între domniă a chestia zăă skimbă de vikleniă, kare de kare mai îndemnată-kă, kășetase la încență kă Dantès era zăă emisară ală sbrărităliă, kare întrebșința a chestă mizlokă îndeniosă ka să pbrănză znele sekrete ale meseriei. Dar felăliă țelă minșnată kă kare Dantès skăpă din țerkare kăndă a observată mai de anșoape ilă konvinsese de totă; apoi, kăndă vâzase a țelă șamă zșoră șăștrăndă ka zăă nenișă pe d'asșnra Bastionăliă kastelăliă d'If, mi așzise a țelă șgomotă denșrtată ală detășnrii, avșsesese zăă minștă idea kă nriimise ne vassă zăă omă kbrăi se akorda onoarea tășnăliă, ka la intrășrile mi la eșirile reșiloră; asta ilă neasșimșnra mi mai nșșină înkă, kată s'o sșnșnemă, de kăă daka noșăliă venită era zăă vameșă; dar astă nreșșnșnere d'ală doilea perise îndată ka țea d'întiă kăndă vâză denșlina netășbrărare a rekrășăliă seă.

Edmondă avă dar foloșăliă de a șvi țe era patronăliă seă țră ka patronăliă seă să șviă țe era elă. Ori din kare narte ilă atakă vekăliă marinară saă kamaraziă liă elă se șinș bine mi nă mbrășrisi nimikă: dăndă mai mălte amășnște așșnra Neapolii mi Maltei ne kare le kăposțea ka ne Marsilia, mi manșinândă întiă sa novestire kă o țrăiă kare țrățea onoare adșțeriă sale a mînte. Așșa dar kă toată pbrășndereă Ţenoveshăliă, totă elă ță deșnțelatsăliă liă Edmondă, în favoarea kbrăia vorbia blăndereă sa, esnerișnța sa desnre ale mbrăi, mi mai vîrtosă îndeleanța sa nreșkăștoră.

Și apoi, noate kă Ţenoveshăliă era ka a ței oameni de snirită kari nă șviă niă o dată țeia țe trebțe să șviă, mi kari kredă nșmaă țe aă interesă să kreață.

În această stare reciprocă era ei kândă ajnsery la Livorna.

Edmondă era să sferă aci o noxă cherkare adikă de a sūi daka s'ară reknoasche elă ne sine, de natră-snre-zeye anī de kândă nă se vřzase; i remșese o ideș destălă de drea-ntă desnre țe era jșnele, era să vază akșș țe era omălă. În okiī kamaraziloră sei, doringa lăi era imlinită: elă se onrise altă dată de doxă-zeyī de ori la Livorna, kņoschea ŋă břrbieră strada San-Ferdinandă: intră la dīnsălă ka să mī taie nřrălă mī să mī rază barba.

Břrbierălă se șită kă mirare l'achestă omă kă nřrălă lșngă mī kă barba deasă mī neagră, kare semțna kă ŋnălă din ațele frșmoase kapete ale lăi Titian. Nă era inkă moda în epoka ačeia să se poarte barba mī nřrălă ama de mare; în zīxa de azī ŋă břrbieră s'ară mira nșmaī kșm ŋă omă kare are nișche darări fișice ama de frșmoase, să konsimș de voiă bșnă a le nerde.

Břrbierălă livornesă se nșse pe lăkră fără vr'o ob-servare.

Kândă se termină lăkrarea, kândă imī simșī Edmondă břrbia rasă de totă, kândă nřrălă lăi fă redșș la o lșnșime obișnșită, čeră o oglindă mī se șită intr'īnsa.

Atșnčī era de trei-zeyī mī trei de anī, dșne kșm amă maī snșș, mī ačei natră-snre-zeye anī de inkisoare fřkșseră ka să zikă ama o mare skimbare morală în fișionomia sa.

Dantès intrase în kastelălă d'lf kă ačelă obrază rotșndă, rīztoră mī deskīș ală ŋnăi jșne ferīčită, kare fřkșse lesne țeī d'īntiīș namī aī vieęei mī kare se întemeiasse ne vi-itoră ka ne o dedșchere natrălă a trėkștălăi; toate se skim-bară akșm.

Figura sa ovală era prələngă, gșra sa rīzșoare se

akonerise de acele linie tari și nestremătate kari arată o-
tărgirea, sngpenele lui se arkăiseră srb o sbirciturg znik,
kăpetztoare; okii sei se imnăseră de o întristare nprofândă, din fgn-
dălă kăria eșia kăndă și kăndă falderele întănekoase ale misan-
troniei și ale zrei; fada sa, denărtată așă de mălă de lă-
șina zilei și de razele soarelui, se akonerise de acea kă-
loare mată kare face, kăndă obrazulă è inkadrată kă părg
negră, frămășeșea aristokratikă a oameniloră din Nordă; a-
stă sviingă nprofândă ne kare o kăntase măi reflektase ne
ling'ăchestea d'ășnra obrazulă seă o așreolă de sigărană
inteliđintă; afarg de asta, de și avea o tală destălă de
inaltă, măi kăntase acea vîrtăte trăneaskă țe koncentă
tolă d'ășna năterile sale în sine.

Dăne eleganța formeloră nervoase și snigelate ză-
mase soliditatea formeloră rotănzite și măsăloase. Kălă
nentră glasulă seă, rășele, nănsetele și blestemele ilă skim-
baseră, kăndă într'ănă timbră de o dăleauă straniă, kăndă
intr'o ačentsire așnă și kam regășită.

Afarg de asta, fiindă neînăetălă într'o semiză și
în întănerikă, okii lui nrinseseră nă običeă d'a vedea
lăkrășile noantea, ka okii xienei și ai lășă.

Edmondă sărise văzîndă-se: era kă nenstingă ka
chelă măi bănă amikă ală seă, daka kăm-va măi avea vre
znălă, să lă rekănoaskă: nă se rekănoșea elă însă-și.

Patronălă *Junei-Amelia*, kare ținea mălă s'aibă nă
tre oameii sei nă omă de valoarea lui Edmondă, i nănșese
să i dea țe va înainte din partea sa la beneficiile fiităre,
și Edmondă năimise; întăia sa grije kăndă veni dela bărbă-
erălă kare i făkă astă skimbare d'întăiă fă de a intra într'
nă magazină și d'a năimi nă kostămă întregă de matelotă;
astă kostămă, năkăm se șăie, è foarte simlă, è komășă

de zñš pantalonš albš, de o kšmashš vžrgatz mi de zñš bonetš fričianš.

Într'acestš kostšmš se afla Edmondš kšndš se intoar-se s'adškš lšĩ Iacoro kšmasha mi nantalonšlš če le priimise împrsmktš de la dñnsšlš, mi sž se infžđiweze înaintea natronšlš *Juneĩ-Amelia* kšrgia fž silitš sž i renete istoria sa. Patronšlš nž voia sž rekšnoaskš intr'acestš matelotš koketš mi elegantš ne omšlš kš barba deasž, kš nžrlš amestekatš kš earbž de mare mi kš tržnšlš plinš de apž, ne kare ilš priimise golš mi mortš de foame ne pžntea vasšlš seš.

Atrasž de fržmoasa sa infžđiware, renoi dar lšĩ Dantès pronžnerile sale de tokmealž; dar Dantès, kare mi aveva skopžrile, abia voi sž le priimeaskš, pentž treĩ lšnĩ nšmaĩ.

Pe lingž altele, ekinađiđlš *Juneĩ-Amelia* era foarte aktivš mi sšnšš ordinilorš zñšĩ patronš kare lšase običeilš de a nž mi nerde de lokš timnšlš. Abia ajžnsese de vr'o ontš zile la Livorna, mi mžrginile gogoneđe ale korabiei era pline de mšseline kš flori, bšmbakžrĩ nonrite, nšlbere din Anglia mi tabakš ne kare administrarea žitase sž mi pžž siđililš. Era vorba sž fakž toate aceste lškržrĩ sž easž din Livorna, portš frankš, mi sž desbarče ne đermšlš Corsiceĩ, de žnde zñĩ snekšlatorĩ s'arž insžrgina de a face sž treakš marfa in Frančia.

Plekarž; Edmondš kžłtori din nož ne aceastž mare azrgatz, intšilš orisonš alš žneđĩĩ sale ne kare lš a revžzštš ama de mšlte ori in visele inkisoarei sale. Lšš la dreapta sa Gorgona, la stžnga sa Pianora, mi inaintš kžtre patria lšĩ Paoli mi a lšĩ Napoleon.

A doza-zi kšndš se szi ne pžnte, čeia če fžčea totš d'azna prea de dimineagrž, patronšlš aflš ne Dantès rezimatš de peretele vasšlš mi nrivindš k'zñš aerš kšrgiosš gržmžđi-

rea zgoră stăruie granitice pe cari soarele reszrită le învânda
kă o lămină rosată: asta era insula Monte-Cristo,

Juna-Amelia o lăză trei natrăre de legă în lăzere
mi zgmă kalea sa kătre Corsica.

Dantès kăpetă, pe kăndă trecea în lăngălă astei in-
sule k'zănă năme așă de reszritoră nentă dînsălă, kă n'ară
fi avătă altă de kătă să sară în mare, mi kă într'o jămătă
de oră ară nătea fi pe ačestă nămintă promisă. Dar țe era
să fakă akolo, fără instrămente snre a mi deskoneri tesă-
rălă, fără arme snre a se apăra? Pe ling' ačestea, țe ară
fi zisă mateloji? țe ară fi kăpetată patronălă? Kăta s'astente.

Din fericiire Dantès șia s'astente: astentase natră-
snre-zече ană libertatea sa, nătea nrea bine, akăm kăndă
era liberă, s'astente mease lăni săă zănă ană avăjia.

N'ară fi nriimită elă libertatea fără avăjia de i ară
fi nronș'o țineva?

Pe zgmă, astă avăjiă nă era kă totală ximerikă?
Năskătă în kreeră ței bolnavă ai bietsălă abate Faria, nă mă-
rise oare imnreșă kă dînsălă?

Este adevărată kă skrisoarea kardinalșăi Spada era
de mirată nreșă.

Și Dantès renetia dînt'zănă kăntăiș nînz într'altă
în mintea sa skrisoarea, din kare nă zıtase niči zănă kă-
vîntă.

Seara veni; Edmondă văză insula trekîndă nrin toa-
te fezele țe le adăce krenșskăla kă sine, mi nczîndă-se
nentă toată lămea în întănerikă; dar elă kă nrivirea sa de-
nrișă kă întănerișimea inkisorăi, zgmă fără îndoială de a
o vedea, kăși remase țeșă din zgmă ne nănte.

A doza-zi se destentăre la înălăimea Aleriei. Toată
ziă vasălă făkă koteli; seara se anrișeseră fokări ne koa-
stă. Dăne dîșnănearea ačestoră fokări rekănoskăre fără în-

doialz kꝛ pꝛtea sꝛ desbarce, kꝛyĭ žnš fanarš se inꝛlyĭ in lokš de navilionš la kornelš korꝛbioareĭ, mi s'anroniarz de dermš kꝛtš o bꝛtaiz de pꝛukz.

Dantés vꝛzꝛse, nentꝛ aꝛele impꝛejꝛgꝛĭ solemne fꝛz Indoialz, kꝛ patronelš *Junei-Amelia* se žrkase ne vꝛlsgš, anroniꝛndꝛ-se de žskatš, dozž kꝛlevꝛine* miĭĭ asemenea kꝛ ni-sꝛe pꝛuĭ de metereze, kari, fꝛ'a faꝛe sgomotš mare, pꝛtea trimate o balz fꝛꝛmoasꝛ de natꝛ livꝛe la o miĭz de pašĭ.

Dar, nentꝛ seara aꝛeia, astz mꝛsꝛz fꝛ de prisosš, kꝛyĭ netrekꝛz kꝛtš se poate de linisꝛiyĭ mi nezꝛpꝛaĭĭ. Natꝛ šalzne s'anroniarz fꝛz mare sgomotš de korabiꝛ, kare, fꝛz indoialz ka sꝛ le fakz onoarea kꝛviinꝛioasꝛ, lꝛš mi ea šalzna sa ne mare; mi pĭnz la dozž ore de dimineazꝛ toatz inkꝛrkarea trekꝛse din *Juna-Amelia* ne žskatš.

În noantea aꝛeia kiarš, aša de mꝛltš era omš de ordine patronelš *Junei-Amelia*, impꝛꝛgĭrea pꝛemisłĭ fꝛ fꝛkꝛtꝛ: fꝛ-kare omš avz o sꝛtꝛ livꝛe toskane partea sa, adikz anroane de ontš-zeyĭ de franĭ.

Dar esnediĭiznea pꝛ era terminatꝛ; o kroigꝛ snꝛe Sardinia. Era vorba sꝛ maĭ inkarce korabia ne kare o deskꝛkaserz.

A doza lꝛkꝛare se fꝛkꝛ totš aša de bine ka mi ȝea d'intiĭš; *Juna-Amelia* se afla in zilele ei ȝele fericite.

Noza inkꝛrkare era nentꝛ dꝛkatelš de Lꝛka. Partea ȝea maĭ mare era ĭigare de Havana mi vinš de Xérés mi de Malaga.

Akolo avꝛz ȝeva de imꝛꝛgĭtš kꝛ vama, astz inemikz fꝛz de moarte a patronelš *Junei-Amelia*. Žnš vameš remase in lokš, mi doĭ mateloĭ fꝛz gꝛniĭĭ. Dan-

* Žnš ielš de tꝛnš lꝛngš.

Patroulū Junei Amelia.

tès era din nșmșrșlș acestorș doi mștelouï; șnș glonș i pșrșnsese karnea din șmerșlș 'stșngș.

Dantès era măș fericitș de astș lovire, și măș mșlșmitș de astș ranș; aste învșșloare asne îlș învșșaserg kiarș ne elș kș ce okiș privia perikșlșlș mi kș ce inimș cerka șșferinșa. Elș privise perikșlșlș rizîndș, și kșndș priimi lovîșra zise ka filosofșlș grekș: „Dșrere, tș nș estî șnș reș.“

Afarș de asta, elș cerșetase ne vamșșlș rșnitș mi mortș, și astș vedere, saș kș șșșșșle-lș fșse înferbîntatș în timnșlș fantei, saș din reșeala șimțimentelorș omenesși, abia i fșkșse o întinșșire șșoargș. Dantès se afla ne kalea ce voia s'o strebatș, și merșea la șinta șnde voia s'ajșngș: inima sa era anșoane șș se înnetreaskș în nentși.

Pe șrmș, Iacopo, kare, vșzîndș-lș kșzîndș, îlș kreșșse mortș, s'arșnkase așșrși, îlș skșlase, și în șele din șrmș, îlș kșștase ka șnș kamaradș bșnș ce i era.

Lșmea asta nș era dar ama bșnș ne kșm o vedea doktorșlș Pangloss; dar nș era niși ama de rea ne kșș o vedea Dantès, fiindș-kș așestș omș, kare n'avea nimikș de astentatș de la konoșșlș seș, de kșșlș nșmaï ka șș moste-neaskș pșșșile lși ce era șș măș anșșe, cerka o amșșș-șîșne viș vșzîndș-lș șșiș!

Din ferîșire, kșm amș șnșșș, Edmondș era nșmaï rșnitș. Vine kș se afla în korabiș kște-va erbșri kșlese în oare-kari epocș și vîndște kontrabândierilorș de nișșe bșșșșne sarde, rana se înkîșe îște. Edmondș voi șș cerșe atșnși ne Iacopo; nronșse a i da, în skimbșlș îngrijirilorș ce le nriimise de la dînsșlș, narșea sa din șeia ce a anșkatș; dar Iacopo se șșpșrș mi nș voi șș nriimeaskș.

Reșștase din astș devotamentș simnatikș ne kare Iacopo îlș mșrșșrîșșe lși Edmondș din șelș d'întșiș minștș în kare

îlș vâzșse, kș Ed ondș avea pentrș Iacopo oare-kare kș-time de izbire. Dar Iacopo nș cerea mai mșltș de kștș a-tștș: elș îngelesese din instinktș astș mare șșnerioritate în Edmondș, șșnerioritate pe care Edmondș prinvenise s'ò as-kșnzș de çei alși. Și bravșlș marinarș era mșlșșmitș kș achestș nșșinș lșkrș çe i da Edmondș.

Așlș-felș, în zilele cele lșnși ale nłștirii, pe kșndș korabia merșea în sigșranșș pe acea mare de azșrș, neavîndș altș trebșinșș de kștș a timonierșlși, kșși vîntșlș celș mai favorabilș i îmfia nînzele, Edmondș, kș o hartș marinș în mșnș, se fșșea învșșștorșlș lși Iacopo nrekșm bietșlș abate Faria se fșkșse învșșștorșlș lși. I arștș posișișnea koastelorș, i esulika skimbșrile bșsolei, învșșșndș-lș șș çiteșkș într'aceș karte mare kare è deskisș d'asșnra kapetelorș noastre, çe se nșmesșe çerș, și unde Dșmnezeș a skrisș pe azșrș kș litere de diamantș.

Și kșndș îlș întreba Iacopo:

— Kare è trebșinșa șș învșșe șnș bietș matelotș ka mine toate lșkrșrile achestea?

Edmondș resnșndea:

— Çine șșic, vei fi o datș noate kanitanș de korabir: komșatriotșlș teș Bonanarte a așșnșș imneratorș!

Amș șitatș șș snșnemș kș Iacopo era Corsican.

Doșș lșni și jșmștate trekșserș într'aceșe kșșștorii nekontenite. Edmondș așșnsese șș fiș șnș așlș-felș de îndemșnatikș nłșșitorș de limane, dșne kșm fșșese altș datș marinarș kșteșștorș; fșkșse kșnosșinșș kș toși kontrabandierii de pe koastș; învșșșase toate semnele masonișe kș așșștorșlș kșrora așei semi-nirași se rekșnosșea între dînșii.

Trekșse și retrekșse de doșș zeci de ori pe d'înnaintea însșlei Monte-Cristo, dar n'avșșese niçi o datș okasișnea șș desbarche pe dînsa.

Făkăse dar o oțărige :

Adikț, îndatț ce s'arș imnlini terminslș celorș trei leni pentrș kare se tokmise la patronslș *Junei-Amelia*, sș inkirieze o barkț mikț nentrș sokoteala sa (Dantès nrtea s'o faktș, siindș-kț în diferitele kărse ce le făkăse adănaso vre o sșlț de niastri), mi, sșb oare-kare kăvintș, sș se dăkț la insșla Monte-Cristo.

Akolo mi arș fi făkăș kăștărele în voiș.

Nș tokmaī în voiș, kășī, făgț nișī o indoialț, era sș fi șnionatș de čeī ce lș arș fi kondșș akolo.

Dar în lșmea asta trebșe a perikșla čeva.

Īnkisoarea făkăse ne Edmondș kș minte, mi arș fi voitș nrea bine sș nș perikșleze nimikș.

Dar in-demertș mi a totș skotočitș mingile, nș aflș altș mizlokș ka s'ajșngț la insșla čea atșlș de măltș doritș de kășlș kondșș siindș de alșī.

Dantès se afla în ačeastț indoialț kăndș patronslș, kare nrnsese o mare inkredere intr'inslș, mi kare avea o mare doringț ka sș lș ŋiș în servičislș seș, ilș lșlș intr' o searț de brașș mi ilș adăse la o kīrčizmț *din via de l'Oglio*, în kare avea običeisłș sș s'adșne totș ce era maī de frșnte printre kontrabandierī din Livorna.

Akolo se trateazț maī vīrtosș interesele ačestorș oa-menī. Pīn' așī Dantès maī intrase de doșț trei ori intr'a-čeastț *Bursș* maritimț, mi, vșzīndș ačēī nrngawī kșteztori kari se aflș ne ŋnș litoralș de doșț miī lege aproape im-nrejšrslș mșriī, se întrebese ne sine kășlș nrtere n'arș fi în mțna ŋnșī omș kare arș ajșnșe sș dea imnșlsīșnea voinșei sale tătșlorș ačestorș fire ŋnite saș imnșrșșite.

Astț datț era vorba de ŋnș lșkrș însemnatș: era vorba de o korabīș inkărkatș de tapete țrčesčī, de stofe din Levante mi de kasmire; kăta sș afle ŋnș terīșș nentrș ne

kare sã se poatz face skimbãlã, dãn' a ceea sã cere a arã-
ka aceste obiecte pe marginile Franței.

Premisã era foarte mare daka emia la kale întreprinderea: era vorba de cinci-zeci saã șeai-zeci mii de fiã kare omã.

Patronãlã *Junei-Amelia* prouãse ka lokã de desbar-
kare insãla Monte-Cristo, kare era kã totãlã nelokãitã, mi,
neavãndã nici soldaãi nici vamewi, seamãnzã kã è nãsz în
mizlokãlã mãrii din timnãlã Olimpnãlã pãgãnzã de Merkurã,
zealã komerãangilorã mi alã lotrilorã, klase pe kari le am
fãkãtã desãnzãite, de mi nã deosebite, mi pe kari antikita-
tea, dãnpe kãm se vede, le nãnea în aceea-șã kategoriã.

L'acestã nãme de Monte-Cristo, Dantès tresãri de
bãkãritã: se skãlã ka sã mi askãnzã miskarea mi se învãrti
în kãrãisma afãmatã unde toate idiomele din lãmea kãnoskã-
tã se kontonia în limba frankã.

Kãndã se reãnãoniã de cei doi întrevorbitorã, se o-
trãise sã tragã la Monte-Cristo mi sã plece kiarã în noã-
tea xãmãtoare pentrã astã espediãie.

Edmondã, întrebãtã fiindã, fã de pãrere kã insãla
înãziãua toate sigãranãele nãtinãioase, mi kã întreprinderile
cele mãri, ka sã rezãneaskã, trebãe sã se fakã iste.

Nimikã nã fã dar skimbatã din programa otrãitã. Se
invoãrã a se pãregãli pentrã plecare a doãã-zã dãnpe inserãtã
mi sã se sileaskã, fiindã marea frãmãoasã mi vãntãlã favora-
bilã, a se afla dãnpe noimãine seara în anele insãlei nãstre.

CAPITULŪ XXIII.

INSULA MONTE-CRISTO.

În cea dăne zrmă Dantès, dintr'o fericăire neastentată kare se întimplă adesea aelora asăgra kăroa asprimea soartei a ostenită mltă timă, Dantès era s'ajungă la ținta sa printr' ună mizlokă simnă și natrală, și s'ă năi ničiorăi ne însăz făr'a da nimăsi niči ună nrenșă.

O noante ilă despărgia năma de acea plecare atăi de astentată.

Astă noante fă zna din cele mai kăldăroase din kăte netreke Dantès. Toată noantea ațea, sorgile cele băne și cele reie se infășăgă znele dăne altele în mintea sa: daka făr' inkidea oki, vedea skrisoarea kardinalăsi Spada skrisă kă litere de flakăz ne perete; dak' adormia o klină, visele cele mai nebăne venia s'ă se înviteaskă în kanăi seă. Desțindea în nesșerile pardosite kă smarande, kă peregi de răbine, kă stalaktite de diamante; mărgăritari kădea

nikýtargъ kъ nikýtargъ, dъne kъm se strekoargъ obiçinîtǎ ana sъpъmîntǎ.

Edmondǎ, rъnitǎ, minъnatǎ, înlîndǎ-шî posъnarele de netre skъmne: ne зrmъ esia la lъminъ, mi aste netre skъmne se skimba în netre simple. Atъnçî çerka sъ rein-tre într'acele nesçerî minъnate, nъmai întrevъzate; dar kaclea se sçia în spirale nemъçinîte: intrarea se fъcea earъ nevъzate. Kъta în-deshertǎ în memoria sa ostenitǎ aчelǎ kvîntǎ maçikǎ mi misteriosǎ kare deskidea pentrъ neskarǎlǎ arabǎ nesçerile strelçuite ale lъi Ali-Baba. Toate era nefolositoare; tesarǎlǎ neritǎ devenise proprietatea çenielorǎ pъmîntǎlǎi, de la kari avъsese зnǎ minçtǎ sperança sъ lǎ iea.

Zîca veni, mâi totǎ aша de kълdъroasъ dъne kъm fъsese noantea; dar adъse loçika în ajstorǎlǎ îmaçinъrîi, mi Dantès nъtǎ sъ otъraskъ зnǎ nlanǎ kare nîn'atъnçî era nesigъrǎ mi flъtърtorǎ în mintea sa.

Seara veni, mi dînnreznъ kъ seara pрегъtirile de nlekare. Aste pрегъtirî era зnǎ mizlokǎ nentrъ Dantès de a шî askъnde tъrbъrarea. Пъçinǎ kъte пъçinǎ elǎ prinsese astъ astoritate asъnra kamarazilorǎ seî de a komanda ka kъm arǎ fi fostǎ patronǎlǎ vasǎlǎi; mi fiindǎ-kъ ordinile sale era totǎ d'asna deslçvite, precvise mi lesne de nъsǎ în lъkrare, kamaraziî lъi i da askъltare nъ nъmai kъ îzgealъ, ba înkъ mi kъ plъçere.

Bъtrъnǎlǎ marinarǎ îlǎ lъsa sъ fakъ elǎ çe sçia: kiarǎ elǎ rekъnoskъse sъnerioritatea lъi Dantès asъnra çelorǎ alçî mateloçî mi asъnra sa însъ-шî. Vedea kъ aчestǎ jъne era sъ i fiъ sçyesorǎ natъralǎ, mi i pъrea nrea reǎ de çe sъ nъ aibъ o fatъ sure a lega ne Edmondǎ nrin astъ aliançъ înalъ.

La meante ore din seara aчeia totǎlǎ fъ gata; mi la meante mi zeçe minçte treçea ne d'înaintea Farǎlǎi tokmai în minçtǎlǎ kъndǎ se anrindea farǎlǎ.

Marea era linț; korabia plstia k' zăv vintă rekorosă de la sâd-est sâb zăv çeră de azăv ne kare anrindea și Dămnezeă zăv dăne altăv farele sale, țe fî-kare era kă-te o lăme. Dantès deklară kă toatv lămea nătea să se kă-țe și kă dînsăv se însăvčina kă kîrma.

Kăndă Maltesăv (kă astă-felă de năme se nămia Dantès) făkăse o asemenea deklarare, era destăv, mi fî-kare se dăvcea să doarmă în năche.

Asta se întîmna zăne-orî. Dantès, arănkăv de singăvitate eară în lăme, çerka din kăndă în kăndă o trebvîndv neapăratv pentrv singăvitate. Dăv, kare singăvitate totă de o dată măi mare mi măi poetikă de kăv a zăv vasă isolată ne mare, în întănerikăv nonvîi, în țăvcea nemăvvinirîi, și săb năvirea lă Dămnezeă!

Astă dată singăvitatea fă nonvlată de kăvțăvile sale, noantea lăminată de năvčirile sale, țăvcea însăvlejită de speranțele sale.

Kăndă se destentă patronăv, korabia merțea din toate nînzele: nă remăsesse năv zăv netikă de nînză kare să nă fî imflată de vintă; făvcea măi măvț de o legă și jămăvitate ne oră.

Insăla de Monte-Cristo se măria ne orizontă.

Edmondă dete korabia în măna patronăv ei, și se dăse și elă să se întinză în natăv seă; dar, kă toatv noantea trekvț în insomnîv, nă năv să inkîzv okîi năv zăv minăv.

Dăne dozv ore se zăkă eară ne nănte; korabia era năv să treakă ne d'înaintea insălei Elba. Se afla la năv-țimea Marecianei și din săv de insăla lăvțreavă și verde a Pianosei. Se vedea năvțvndă-se în azăvăv çerăvă vîrfăvă năvflăkărată ală insălei Monte-Cristo.

Dantès zise timonierşlî sş kîrmeaskş la stînga snre a lîsa Pianosa în dreanta; elş kalkşlase kş astş manoperş era sş le skşrteze kalea kş doşş saş trei nodşrî:*

Pe la çinçî ore seara, însşla se vşzş prea bine. Se zşria chele maî miçî amşnşnte dintr'însa, mşlyşmitş acheleî limpezimî atmosferice kare è partikşlarş la lşmina çe o re-varşş razele soarelşî kşndş anşne.

Edmondş se şita din toatş pşterea okilorş seî l'achea grşmadş de stşnçe kari trecea prin toate kşlorile krenşş-kşlare, dela rosa viş ninş la albastrşlş înkisş; din kşndş în kşndş i se anşindea obrazşlş; frşntea i se rşmenia, şnş norş romş trecea ne d'înaintea okilorş seî.

Niçî o datş vre şnş şşkştorş kare şî nşne toatş starea în jokş, ne o karte, n'avş smşçinşrile ne kari le simşia Edmondş în narosismele lşi de şneranşş.

Noantea veni: la zeye ore seara traserş la malş, *Juna-Amelia* veni çea d'întişş la lokşlş întîlniriî.

Dantès, kş totş immerişlş çe lş avea obiçînşitş asş-nrş-şî, nş se nşts onri: sşri çelş d'întişş ne çermş: dak'arş fi kştezaş, arş fi sşrştaş ka Brutus nşmîntşlş.

Noantea era întşnekoasş; dar la şn-snre-zeye ore lşna resşri în mizlokşlş mşriî, şî i arşinti fiş-kare frametş; dşn' aचेia razeleî, ne kştş se înyşa; înyenşrş a se şka în kas-kadele albe de lşminş ne stşnçele grşmşdite ale çestşî altş Pelion.

Însşla era familiarş ekinaçişlş *Junei-Amelia*: era o staçişne din chele ordinare ale sale. Kştş pentrş Dantès, o rekşnoskşse la fiş-kare kşştoriş se fşkşse în Levante, dar nş se detese josş niçî o datş ne dînsa.

Întrebş ne Iacopo.

* Nodşrile dela sfoara kş kare se mşşoarş izşeala nîstiriî korşbieî.

Iacopo.

- Unde vomă petreche noantea? întrebă elă.
 — Dar în tartana noastră, respunse marinariă.
 — N'amă fi mai bine în pescheri?
 — În kari pescheri?
 — Dar în pescherile insulei.
 — Nă kănoskă niči o peschere, zise Iacopo.
 O sădoare reche trekă ne frăntea lui Dantès.
 — Nă è niči o peschere în insula Monte-Cristo? întrebă elă.
 — Nă.

Dantès remase ună minăţă amegită: pe şrmă kămetă kă aceste pescheri nătea să fiă imulste în şrmă printr'o întimplare oare-kare, săă kiară astănate, nentă o mai mare fereală, de kardinală Spada.

Totăă era prin şrmare să afle deskiderea nerdăţă. Nă era de trebăingă s'o kăste noantea. Dantès lăşă kăstareea nentă a doxa-ză. Kătre acestea, ună semnală arbărată la o jămălă de legă în mare, şi la kare *Juna-Amelia* respunse îndată printr'ună asemenea semnală, arăţă kă sosise minăţă de a se năne pe lăkră.

Korabia întăzriată, inkredingă de semnală kare kăta să fakă kănoskăţă chelei din şrmă sosite kă se nătea anronia kă toată sigărană, se arăţă îndată albă şi tăkăţă ka o fantasmă, şi veni s'arănce ankora la o distană de o săţă doză-zeuă braăe denarte de ăermă.

Transportăă înăenă îndată.

Dantès kămetă, pe kăndă lăkra, la strigărele de băkăreţ che nătea să le aăiăe k'o singăre vorbă între toăă oămenii aăeia dăka săănea tare neîncetata kămetare kare măr-măra încetă la şrekia sa şi în inima sa. Dar din kontra, în lokă să dea ne faăă sekretăă cheă minănată, se temea ka nă kăm-va să fi zisă nrea măliă şi să nă fi destentăă

vre zñ nrenšš, prin dšverile Ńi venirile sale, prin desele sale întrebşri, prin observşrile sale minşcioase Ńi prin ne-kontenita sa preokşnare. Din fericire, celş nşginş pentş astş imprejşrare, zñ trekşš aša de dşrerosş akoneria fa-
 ȃa lş Dantş kş o întristare nestearsş, Ńi lşvirile de ve-
 seliş ce se întrevedea printr'acestş norş nş era în fiinş
 altş ceva de kşš nişce şşşere.

Nimşlş dar nş trecea nimikş prin minte, Ńi, kşndş
 a doza-zi, Dantş lş o nşukş, nşmbş Ńi nşbere, arş-
 tşndş dorinş d'a se dşce şş omoare vre zña din acele ne-
 nşşrate kşrioare ce se vedea şşrindş din stşnkş in stşnkş, kre-
 zşş toş kş lş Dantş i nşcea vşntoarea Ńi singşştatea.
 Nşmaş Iacopo stşş i şş lş inşoşaskş. Dantş nş voi şş i
 se onşş, temşndş-se ka nş kşmva nenriimindş d'a fi inşo-
 şitş, şş nş dea vre zñ nrenšš kşiva. Dar, abia fşkş a
 natra parte dintr'o legş, Ńi ašşndş okasişnea d'a şvide o
 kşrioarş, trimise ne Iacopo s'o dşkş la kamaraziş lş, in-
 vitşndş'i şş o dea s'o frigş, Ńi dşne ce se va frişe, şş i
 dea mi lş scmnalşš printr'o detşnare de nşukş snre a veni
 şş mşnşce partea sa; kşte-va noame şskate Ńi o stikş
 de vişş de Monte-Palciano. kşta şş komplekşiasķ ordonan-
 ȃa mşnkşşii.

Dantş Ńi zşmş kalca întorkşndş-se kşndş Ńi kşndş.
 Sosindş în vşřşlş knei stşnce, vşřş la o miş de nişoare
 şşb dşnsalş ne kamaraziş lş la kari ajşnsese Iacopo Ńi kari
 se okşna akşm kş aktivitate de nregştirile dejşnşlş, kşşia
 îndemşnarea lş Dantş adşşşise o bşkatş kapitalş.

Edmondş Ńi nrivi zñ minşš kş şşřşşlş celş dşşce
 Ńi tristş alş omşlş şşneriorş.

În dozş ore, zise elş, ašş oamenii vorş pleka înavş-
 şitş kş şinş-zeş de niastri, snre a se dşce, kş nerikşlşlş vi-
 eşei lorş, şş cerşe a kşşiga inkş şinş-zeş: ne zşmş se

voră întoarcere, învâștăți cu mese șapte livre, să mi keltzia-
skă avșăiele în vre ună oară-kare, cu trșfia șaltani-
loră mi cu încrederea năbabiloră*. Astă-zî șperanța mă face
să desprețșeskă avșăia loră, kare mi se pare o miseriă pro-
fândă; măne desamșăirea mă va face poate a fi silită să
priveskă astă profândă miseriă ka cea mai mare fericiire...
Ox! nă, strigă Edmondă, nă va fi ama; învșăatșă, nefșelatășă
Faria nă kreză să se fi amșăită despre așestă șingășă lă-
kră. Pe lingă asta mai bine să moră de kăță să trșeskă
o viață ama de tikșloasă mi de nimikă.

Astă-felă Dantès, kare, akăm trei lăni, asnira nășai
la libertate, abia nășe măna ne libertate mi asnira la avș-
ăiă; greșeala nă era a lăi Dantès, dar a lăi Dămneză kare,
mășăinindă nășerea omășăi, i a făkășă doringele nemășă-
ăinite!

Cu toate așteea, Dantès șămăndă o kărare șăuată
de torentă între doșă zidări de mășăi, mi kare, dăne kăm
se vede, n'a fostă niă o dată kălkată de niăioră de omă, se
anșăiase de lokășă șnde nășășănea kă s'ară fi așăndă nes-
șerile. Pe kăndă șăma șămășă șării mi șășeta cele mai niă
lăkrări kă o lăare a minte serioasă, i se nășă kă vede ne ș-
nele șăniă nișe krestășăre făkăte de mășă de omă.

Timășă kare așănkă ne oăi ce lăkră fișikă șăntia
sa de mășăiă, ka mi ne cele morale șăntia sa de șitare,
nășă ka resnektase așele șemne trase kă oare-kare regș-
laritate, mi, năkăm se înșelece, kă șkonă d'a așăta o șămă
oare-kare. Din kăndă în kăndă înșă aște șemne se făcea
nevășăte șăb șășăi mirteloră, kari se desvolta ka niș-
șe șăkete mară înkășkate kă floră, șășă șăb nișșe lișene**

* Titășă ce se dă năniăniloră mășășămani în India.

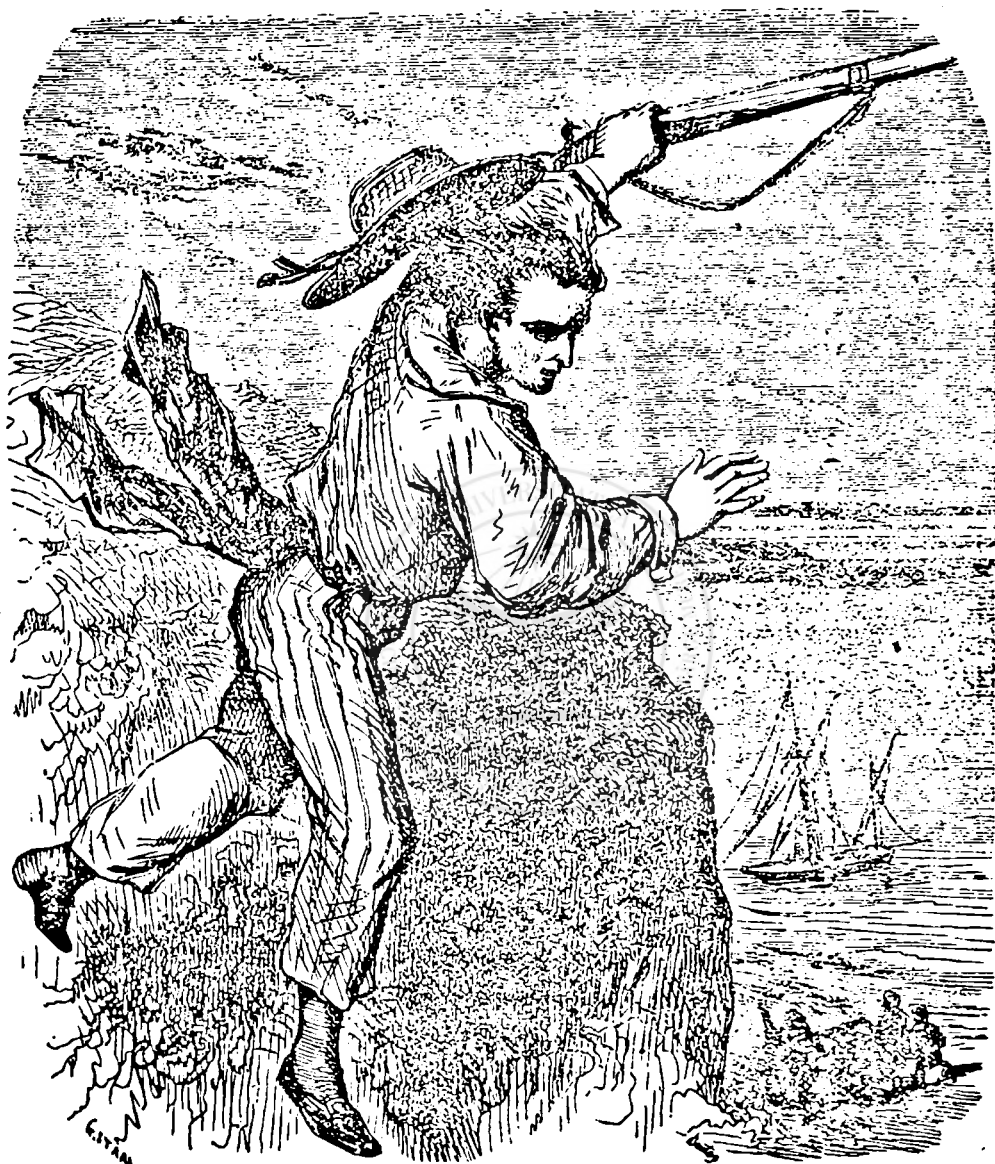
** Ună felă de plante ce kreskă ka nișșe koaje ne trănkășă șășășeloră, nășă-
loră, zidăriloră vekă mi kopășiloră.

parasite. Trebzia atxnčí Edmondž sž dea la o parte kř-
 čile saš se rediče mšskixrile ka sž reafle semnele aržtžo-
 re kari ilž kondžčea intr'žnž altž labirintž. Pe ling'avestea
 aste semne deteserž o bxnž speranžž lži Dantès. De če
 sž nž le fi fžkřtž kardinalžlž, ka, intimnlindž-se vre o ka-
 tastrofž neprevžžtž, sž poatž křlžssi ne nepotžlž sež? Astž
 lokž singžratikž era kiarž ačela če se křvenia žnži omž ka-
 re voia sž ši ingroane žnž tesaxž. De křtž, aste semne
 nekredinčioase n'arž fi atrasž oare niskai-va alji oki in lo-
 křlž ačelora pentř kari era sžpate, ši insla kř minžnelei in-
 žnekoase nžstrase oare kř kredinžž minžnatžlž ei sekretž?

Kř toate ačestea, anroane o sžtž de namí de la
 portž, se přřž lži Edmondž, ne kare terimřrile ilž askřndea
 merež de kamarazii lži, kř křestžtžrele se onria; de křtž nžmai
 kř nž džčea in niči o pesčere. O mare stžnkž rotžndž, ače-
 zatž ne o basž solidž, era singžra žintž la kare nžrea kř
 kondžčea ele. Edmondž křpetž kř in lokž de a fi sositž la
 kapřtž, poate kř era, din kontra, la inčenstž, o lžž prin
 žrmare in resnřž mi se intoarse de žnde nlekase.

Intr'avestž timnž kamarazii lži nřegžtia dejžnžlž, se
 džčea sž skoajž anž din fontžnele de josž ši fričea kř-
 prioara. Tokmai in minžtžlž křndž o tržčea din frigare,
 žřrigž ne Edmondž kare, žšorž mi inimosž ka o kapřž sel-
 batikž, sžria din stžnkž in stžnkž: traserž kř nžška snre
 a i da semnalžlž. Vinžtoržlž ši ši skimbž indatž kalea, ši
 veni in fžga mare snre din ši. Dar in minžtžlž křndž toji
 ilž žrma kř okii in felžlž ačela de sborž če lž fžčea, nž-
 mindž indemžnareea lži ka o temeritate, ka snre a da dřen-
 tate temerii lorž, ničioržlž lži Edmondž alžnekž; ilž vřžřřž
 šovžindž ne vřřřžlž stžnčei, skođindž žnž strigřtž ši fžkřp-
 dž-se nevžžtž.

Toji sžrigž intr'žnž avintž, křčii toji izbea ne Edmondž,

Piciorul lui Edmondü alunecă, și îi vecheră șovăindü din virfulü unei stânce.

Contele de Monte-Cristo. Vol II.

k8 toat8 s8perioritatea sa; k8 toate ačestea Iacopo aj8nse 4el8 d'inti8.

El8 afl8 ne Edmond8 intins8, plin8 de s8n8e 8i mai f8r8 k8nos4in8; k8z8se dintr'o in8l8ime de do88-spre-zec8 n8n8 la 4in4i-spre-zec8 ni4ioare. I 88rnar8 ne gi8 k8te-va nik88re de rom8, 8i a4est8 leak8, kare i mai f8k8se at8ta folo88, prod8se a4ela-8i efekt8 ka int8ia oar8.

Edmond8 iui deskise oki8, se pl8nse k8 s8feria o d8rere vi8 la 4en8kie, o mare ap8sare ne kan8 8i nis4e j8ngi8ri nes8ferite la mizlok8. Vr8r8 s8 l8 d8k8 n8n8 la 4erm8; dar, k8nd8 il8 atinser8, k8 toate k8 Iacopo f8k8 ast8 l8krare, deklar8 4em8nd8 k8 n8 se sim4ia in n8tere d'a s8feri strem8tarea.

Se in4ele4e k8 n8 mai era vorb8 de dej8n8 nent8 Dant8s; dar pretinse ka 4ei al4i kamarazi ai l8i, kari n'avea a4elea-8i k8vinte ka d8ns8l8 ka s8 fakt8 diet8, s8 se intoark8 la lok8l8 lor8. K8t8 nent8 d8ns8l8 zise k8 n'avea treb8in8 de alt8 4eva, afar8 n8mai de n84in8 repass8, 8i k8 la intoar4erea lor8 il8 vor8 afla 888rat8.

Marinari8 n'astentar8 m8lt8 s8 'i roa4e: lor8 le era foame, miros8l8 k8n8ioare8 aj8n4ea n8n8 la d8n8i8, 8i n8 e 4ineva 4eremonios8 intre l8ni de mare.

D8n'o or8 se intoarser8. Tot8 4e p8t8se s8 fakt8 Edmond8, era d'a se 8iri intr'8n8 spa4i8 de vr'o zec8 pa8i ka s8 se sprijine de o peatr8 plin8 de m8ski8.

Dar d8rerile l8i Dant8s, in lok8 d'a se alina, se f8k8r8 mai ask84ite. Vekis8 patron8 kare era silit8 s8 nle4e kiar8 in dimine4a a4eia spre a se d84e s8 8i den8i8 marfa ne frontierele Piemont8l8i 8i Fran4iei, intre Nice 8i Fr8jus, st8r8i ka Dant8s s8 4er4e a se sk8la. Dant8s f8k8 k8te-va silin4e neste n8tarea omeneask8, dar i f8 k8 nep8-

tingz, kꝑi la fꝑ-kare silingz ȝe fꝑċea kꝑċea earg pꝑn-
gindz Ńi ingꝑbenindz-se.

— I s'a rꝑntz mizlokꝑz, zise patronꝑzi inċetz: fꝑ! è
znz insogitorz bnz, Ńi nꝑ se kade sꝑ lz lzꝑmz; sꝑ ne si-
limz a lz transnorta pꝑnz la tartanꝑ.

Dar Dantz deklarz kꝑ voia maĩ bine sꝑ moarg
xnde se afla de kꝑtz sꝑ sꝑferz dzgerile ȝele krꝑde ȝe i le
fꝑċea miskarea, ȝea maĩ mikz mꝑkarz.

— Eĩ bine! zise patronꝑz, intĩmle-se ori ȝe, dar
nꝑ va zȝe ȝineva kꝑ amz lzsatz fꝑr' ajstorz znz kamaradz
bravz nrekm estĩ. Vomz nleka prin xrmare de searg.

Astz nronnere nꝑse nrea mꝑltz in mirare ne mate-
logiĩ, de Ńi niċi znz dzintr'inŃi nꝑ a kombꝑt'o, din kon-
tra. Patronꝑz era znz omz ama de esaktz, kꝑ nentz intia oar-
z lz vedea ȝineva lzꝑndz-se de o intrenrindere saz kiarz
intzrzizndz pnerea eĩ in lzkrare.

Astz-felz niċi Dantz nꝑ sꝑferi ka nentz dznsz lz sꝑ
se fakz o kꝑlkare ama de gravz la dzċiplina korzbieĩ, Ńi
zise patronꝑzi:

— Nz, am fostz fꝑrꝑ lzare a minte, Ńi è drentz ka
sꝑ mꝑ pedenseskz ez nentz aċeasta. Lzsaĩ-mĩ kꝑte-va me-
rinde de nesmeĩ, o nꝑskz, Ńi gloanȝe ka sꝑ imnꝑskz kꝑ-
nriorĩ saz kiarz ka sꝑ mꝑ apꝑrꝑ, Ńi znz sꝑnoi, ka daka
veĩ intzrzia nrea mꝑltz pꝑnz sꝑ veniĩ a mꝑ lza d'aci, sꝑ
mĩ fakz znz felz de kasz.

— Dar veĩ nꝑri de foame, zise patronꝑz.

— Maĩ bine aŃa, respnzse Edmondz, de kꝑtz sꝑ sꝑ-
ferz dzgerile nesnzse ne kari mi le arz fȝe o singaz mĩ-
skare.

Patronꝑz se intorȝea kꝑtre korabia sa kare se le-
gꝑna k'znz inċeniz de nreȝtire nentz nlekarz in mikz lz

nortă, gata s'z mi iea sborălă pe mare îndat' ce mi ar' fi terminat' g'zeala.

— Dar ce vre'i s'z facemă, Maltesle? zise elă, n' n'atemă s'z te l'zămă astă-felă, mi k'z toate astea n' n'atemă s'z rem'nemă.

— Pleka'ă, pleka'ă! strig' Dantès.

— Vomă linsi celă n'ăină ontă zile, zise natronălă, mi kiară întorkindă-ne ară trebxi s'z ne abatemă din kalea noastră ka s'z venimă s'z te l'zămă.

— Askăltă, zise Dantès: daka de azi în doză saă trei zile ve'ă întilni vre o barkă de neskară saă vr'o altă korabîz kare s'z vi'ă în n'ăg'ile astea, rekomanda'ă-mă la ea; voiă da doză-zeci mi çinçi de niastri pentră întoarçerea mea la Livorna; daka n' ve'ă întilni, întoarçeci-vă.

Patronălă kl'ăti din kapă.

— Askăltă, natroane Baldi, este zăă mizlokă de a împ'ka totălă, zise Iacoro; pleka'ă, eă voiă rem'nea k'z r'nitălă ka s'z lă îngrijeskă.

— Mi te ve'ă lep'ada de partea ta de împ'g'ceală, zise Edmondă, ka s'z rem'ă k'z mine?

— Da, zise Iacoro, mi f'ăză n'ăgere de geă.

— Vine, estă zăă b'iată de omeniă, Iacoro, zise Edmondă, mi Dămnezeă te va resp'ăti pentră b'na ta voinçă: dar n'am trebçinçă de nimini, i'ăi m'ăçmeskă: o zi saă doză de repassă mă voră întrema, mi speră s'z află într'aceste st'nce oare-kari erb'ri minçnate pentră lovitră.

— Mi zăă s'risă straniă trekă pe b'zele lăi Dantès, strinse măna lăi Iacoro k'z toată inima, dar remase nestremçtată în ot'ăirea sa de a rem'nea, mi de a rem'nea sing'ă.

Kontrabandieră l'zară lăi Edmondă çeia çe çerçse mi se dençrtară n' f'ă'a se întoarçea mai de mălte ori, f'ă-

kîndăi, de câte ori se întorcea, toate semnele zădăi adio kordială, la care Edmondă răspundea numai că mîna, ca kîm. n'ară fi pătătă miska narlea cea altă a trînzăi.

Αποϊ, dăne ce se făkăză nevzăzăi:

— E kăriosă, mărmară Dantès rîzîndă, să alle cine-va pîntre acesă-felă de oameni nisce probe de amicită și nisce akte de devotamentă.

Atăncă se tiră kă fereală pînză în vîrfălă znei stănce kare i askăndea vederea mărăi, și de akolo vîză tartana fă-kîndă-și pregătirea, redikăndă-și ankora, legăndă-se kă grață ka o movetă* kare va să și iea sborălă, și plekăndă.

Dăp'o oră ea se făkăse nevzăză; celă pădînă din lokălă znde remăsesă rănitălă era kă nenătină a se vedea.

Atăncă Dantès se skălă măi zătoră de kălă o kă-păioară pîntre mirtele și masticele** ne acele stănce sel-batice, lăză pășka într'o mără, sănoisălă kă alta, și alergă l'acea neatră la kare se șăpăinia krestăzărele ce le vîzăse ne stănce.

— Și akăm, strigă elă adăkîndă-și a minte acea istoră a neskarălă arabă ne kare i o săsesă Faria, Sesamă, deskide-te!

* O nasere de mare. ** Pomă din kare se skoate sakăzălă.

Până în quele din urmă stânca fu supusă, se rostogoli, sări, se prevăli și se făcu nevățută scufundându-se în mare.

CAPITULŪ XXIV.

УДИВЕА.

Soarele făcuse aproape a treia parte din cărsăle seş, mi razele sale de maiş, kalde mi însăşlegitoare, da ne aceste stăncе, kari mi ele kiarş se părea simţitoare la kăldăra lorş; mi de greerī, nevъzъji printrе băşene, făcea să se azză mărmară lorş monotonъ mi nekontenitъ; frânzele mirtelorş mi ale olivilorş*se miska kă framătş, mi făcea şniş sgomotş oare-kă metalikş; la fă-kare pasş ce făcea Edmondş ne granitşle inkălzitş, făcea să făgъ şonîrlele kari semăna a smarande; se vedea şiltăndş în denar-te, d'asăna niezelorş anlekate, kanrele selbatice kari atragş adesea ne vîntorī la ele: într'şniş kăvîntş, insăla era lokşitъ, vietoare, însăşlegitъ, mi kă toate acestea Edmondş se simşia şingărş săb măna lă Dămnezeş.

Черка şniş felş de miskare ce semăna păea măltş kă

* Maslinilorş.

temerea : era acea neînkredere în lămina zilei, care, și kiară în lokșrile deșerte, face pe cineva să krează kă nișce oki çerchetătorî sântă deskimî asșnăi.

Astă simțimentă fă awa de tare, înkăț Edmondă, în mințislă kăndă era să se pziă la lăkră, se onri în lokă, lășă josă sșnoislă din mălă, își lăf eară pșuka, se maș xrkă pentră cea din xrmă oară pe stănka cea maș înaltă din insălă, și de akolo arănkă o kăștăxă intinsă asșnra totă ce lă înkonșra.

Dar, kăț s' o sșnemă, cea ce atrase lăarea sa a minte, nă fă niči acea Corsica poetikă din kare nștea să vază și kasele, niči acea Sardinia maș nekșnoskă, kare è o xrmare a celei d'întiș, niči insăla Elba kă sșvenirile ei xriășe, niči în cea dșne xrmă acea liniă abia zărită kare se întindea la orisontă, și kare arăta okislă denrinsă ală marinarășlă pe Genova sșperbă și pe Livorna komerčiantă; nă: či era brigantina* kare plekase de dimineașă și tartana kare plekase adineaorî.

Cea d'întiș era anșoane să se fakă nevzătă în strimtoarea de la Bonifacio ; cea altă, xrmăndă kalea onșă, kotia Corsica, pe d'înaintea kăria era să treakă.

Astă vedere înkredingă pe Edmondă.

Atănci își întoarse oki asșnra obiekțeloră kari ilă înkonșra maș de anșoane ; se vază ne pșnkțislă celă maș înșlăță din insăla konikă*, stată sșigelată a achestă mare nedestală ; sșb dînsălă, niči xș omă, înnreșrășlă, niči o barkă : nimikă de kăț marea azărată kare se bștea de noalele insălei făkîndă nșntr' așeastă čioknire nekontenită nișce čișkșrî de arșintă de jșrășlă ei.

Atănci se dete josă k'xș pasă reneșe dar plină de

* Korabiz mikă de resbelă kă xș katară șăș doză.

* Gogoneagă.

încelepciune; se temea prea multă, într'ună asemenea mină, de vr'o întîmplare asemenea că avea ce o prefăcuse că atîta îndemnare și că atîta fericire.

Dantès, dăne cum amă șșșș, lăse kalea în respărg de la krestătrele lăstate ne stăne, și vărșe că avea-stă liniă kondăcea la ună felă de sinioră askensă ka o baiă de nimfă antikă; astă sinioră era destălă de atăndă în centrălă seă în kătlă să noată ună vasă mikă de felălă șneronareloră să între și să remăiă askensă într'insălă. Atăncă, șrmăndă firălă îndăcheriloră, avelă firă ne kare lă vărșe în mănile abatelăi Faria kondskindă șpiritălă k'ună kină ama de inșenosă în dedălă* probabilitășiloră, kăpetă că kardinalălă Spada avindă interesă ka să nă firă vărșă, trăsese l'ăcestă sinioră, askense într'insălă o korăbioară, șrmase linia arătată de krestătre, și înpămintase tesărlă seă la marginea astei linie.

Astă presășnere adăseșe ne Dantès lingă stănka ăirkălară.

De kătlă nămaș ună lăkră neastămpăra ne Edmondă și restărna toate ideele mekaniče ce și le făcea: cum s'a năstălă ka, făr'a întrebănda ăineva o nătere foarte mare, să rediče astă stănkă, kare nătea s'aibă o grețate de vr'o ăinăi saă șease miă de livre, d'ășnra basei ne kare se află

De o dată veni o ideă lăi Dantès.

— În lokă d'a face să se șče, zise elă, noate că a făkt'o să desăină.

Și se arănkă d'ășnra stăncei, ka să kăste lokălă în kare a fostă nășă maș nainte.

Intr'adevără, îndată vărș o klină șmoară kare făsese făktă într'adinsă; stănka alănekase ne basa sa și se onrise

* Lokă unde se noate rețăi ăineva; labirintă.

în partea lokşilă; o altă stâncă, mare câtă o neatră obiçî-năiţă de lăkrăş, i servise drentă adenostă; mai multe netre se năseseră kă ingrijire ka să depărteze ori ce nepăsă; a-stă mikă lăkrare ka să zikă aşa de zidăriă făsesse akone-rită de nămintă veçetală, earba kreskăse, măskişlă se întin-sese, kăte-va seminçe de mirtă şii de mastikă se oniră, şii vekia stâncă semăna liniă de nămintă.

Dantès redikă kă fercală nămintăşlă şii rekănoskă saş i se nără kă rekănoasçe totă aştă artifiçiş inçeniosă.

Atănci inçenă să snargă kă sănoişlă seş avelă zidă ne kare lă făkăse timnăşlă.

Dăp'ò lăkrare de zече minste zidăşlă fă snartă, şii se făkă o gaşră câtă nătea să inkană şniş braş de omă.

Dantès se dăse să taie olivăşlă çelă mai tare din kari se afla akolo, i rănse kăçhile, ilă întrodăse în gaşră şii făkă dintr'insăşlă o nărgiă.

Dar stâncă era şii prea grea şii prea tare îmbrăkată do stâncă de josă, înkăţă o nătere omeneaskă, d'ară fi fostă şii kiară a lăi Erkăle, nă o nătea klăti din lokă.

Dantès kăçetă atănci kă trebăia mai bine să sane lokăşlă în kare se adenostia stâncă.

Dar prin ce mizlokă?

Dantès şii arănkă okii împrejăriă, nrekăm fakă oa-menii çei nedomirigii; şii kăştăţara sa kăţă ne şniş kornă, çe i lă lăşase Iacopo, plină de earbă de năşkă.

Sărise: deskonerirea drăçeaskă era să se năiă în lăkrare.

Kă ajstorăşlă sănoişlă seş Dantès săpă, între stâncă de săşă şii açeia ne kare era năşă, şniş kapală de mină dăne kăm aş obiçeişlă să fakă pionerii, kăndă voră să skă-teaskă braşăşlă omăşlă de o prea mare osteneală, ne şrmă

ilă astăzi kă earbă de pșakă; ne șrimă iși destremă ba-
tista, o țvâli în silitră și făkă dintr'insa o festilă.

Dantès se depărță dșne țe dete fokă festilei.

Nă întărziă esbăknirea: stănka de șșă fă înțuțată
într'șnă minșă de nșterea țe nempșșrată, stănka de josă
se sfărșmă în băkău; nrin deskiderea țe năkă ne kare o
făkăse măi înainte Dantès, eși o mășuime mare de insek-
te înfiorătoare, șnă șearne foarte mare, gardiană ală aștei
kăi misterioase, se țiri ne înkolțuțșrele sale și se făkă ne-
vărșă.

Dantès s'auroniă: stănka de șșă, kare akșm era
făkă snrijină, s'anleka snre abisă; netemțorășă kășt-
toră o okoli, alese lokășă țeăș măi șovăită, snrijini nărgia sa
într'șnășă din kolșșrile sale, și, asemenea kă Sisifă, se pro-
nți din toată nșterea sa de stănkă. Stănka, kăștită de
măkare, șovăi; Dantès iși îndoi silinșele; ară fi zisă ți-
neva kă vede șnă Titană din ței țe desrăđșina mășușii ka
șă se bată kă kănetenia zeiloră. Păișă în țeșe din șrimă
stănka fă șnășă, se rostogoli, șșri, se năvăli și se făkă
nevărșă skășndăndă-se în mare.

Șnă lokă rotăndă remase deskonerită, și se vără o
toartă de feră bătă în mizlokășă șnei lesnede natrate.

Dantès șkoase șnă strigăță de băkăriă și de mirare:
niči o dată o țeșkare asemenea n'a fostă kășnată k'șnă re-
șăltăță măi minșnată.

Vră șă șrmeze; dar i tremăra ničioarele așă de ta-
re, dar i bștea inima așă de iste, dar i treșea ne d'inain-
tea okiloră șnă noră așă de arzătoră, înkăță fă silită șă se
opreaskă.

Așă minșă de îndoiată țină kăță șnă fășșeră. Ed-
mondă iși netreks nărgia în toartă, redikă kă nștere, și
lespedea deslinită se deskise, deskonerindă klina țeșe rene-
de

a znei skrii kare se afanda în umbra znei pescheri din ce în ce mai întornekoase.

Altă în lokii s'ară fi renezită, ară fi skosă strigri de bkrrii; Dantès se onri, înglbeni mi stăta la îndoială.

— Stăi, zise elă, să fimă omă! sânt dedată kă res-
tristea, să nă mă lasă să mă învingă închelchișnea; saă da-
ka voiă face așă, pentră nimikă voiă fi sșferită eă! Inima
se sfșșită kăndă, dăne ce speranța a deskis'o neste mă-
sșră kă sșllarea, sa cea dăle, reintră mi se reînkide în rea-
litatea cea reče! Faria a visată ceva: kardinală Spada n'a
îngronată nimikă într'această peschere, poate kă niči k'a ve-
nită aiči, saă, și dak' a venită, Cesare Borgia, netemăto-
răă aventșrără, nestătatăă și krăntăă lotră, va fi venită dă-
ne dînsăă, va fi deskonerită șrma sa, va fi șrmată așelea-și
kăi ka și mine, va fi redikată ka și mine astă neatră, va
fi desșinsă înaintea mea, și nă mi va fi lăsată nimikă ka să
ieă și eă dăne dînsăă.

Remase zăă minstă în nemiskare, kășetăndă, kă okii
înfingă în așea deskidere întornekoasă mi kontinș.

— Așă dară, akșm kăndă nă mai kreșă nimikă, a-
kșm kăndă zikă kă ară fi o nebșniș să mai am vr'o spe-
ranță, șrmarea așestei întîmplări e nentră mine zăă lăkră
de kșriositate, nimikă mai măltă.

Și mai remase nemiskată mi medităndă.

— Da, da, asta e o întîmplare kare și află lokăă
în viața amestekă de zăbră și de lămină a așelă bandită
regală, într'aceș desșără de întîmplări kșrioase kari kom-
nșă tortăă îmnestrișată ală traishă seă; astă evenimentă fa-
bșlosă kată să fi fostă legată neapărată kă cele alte lăkrăi;
da, Borgia kată să fi venită în vre o poante aiči, kă o lă-
minare într'o mășă, kă o sabișă într'alta, ne kăndă la doșă-
zeči de našă dă la dînsăă, la poalele aștei stăne poate,

doi sbiriî sta înkruntaiî şii ameninçatori, întrebândş nãmîntşlş, aerşlş şii şarea, ne kândş întra stîpnîşlş lorş kşm am sş fakş eş, skştşrândş întşnerikşlş kş brauçlş seş infrikosh-torş mi înflakşratş.

Da; însş ce va fi fşkştş Cesare kş sbiriî kşroga şii a datş astş-felş sekretşlş? se întrebş Dantès.

Ceia ce se fşkş, şii resnşse elş sşrîzîndş, kş mormîntştoriî lşi Alaric kari fşrş ingronaiî kş mormîntaşlş.

Kş toate aşestea, kândş arş fi venitş, adaxse Dantès, arş fi datş neste tesaurş şii lş arş fi lşatş; Borgia, omşlş kare asemşna Italia kş o anginarş, şii kare o mşnka foaiş kş foaiş, Borgia şchia foarte bine întrebşîngarea timpşlş, şii nş krezş kş sş fi perdşţ ne alş seş nşnîndş stşnka în lokşlş eî.

Sş desçindemş.

Atşnçî desçinse kş sşrîşlş îndoeleî ne bşzş, şii mşr-mşrş astş vorbş din şrmş a încelençîşnîi omenesçî: Poate!...

Dar, în lokşlş întşnerikşlşî ne kare s'astentş sş lş întîlneaskş Dantès, în lokşlş şnei atmosfere opşçite şii strikate, vşzş o lşçire dşlçe deskomnşşş într'o lşmîntş albşstrşîş; aerşlş şii lşmina nş strebştea nşmaî prin deskiderea ce se fşkşse, dar înkş şii prin kşpnşţşgele şnogş stşnçe nevşzşte din afarş, şii printre kari se vedea azşrşlş çerşlşî şnde se jşka ramşrele tremşrştoare ale stejarilorş çelorş verşî şii legşmintele* şpinoase şii tîrite ale mşrşçînilorş.

Dşn'o şedere de kşte-va sekşnde într'aşeastş nesçere, a kşria atmosferş, maî mşltş kşldîçikş de kşţş şmedş, maî mşltş mirositoare de kşţş nenţkştş, era la temperaştra însşleî ceia ce era lşçirea albastrş la soare, şrivirea lşi Dantès, kare, dşne kşm amş şnşş, era dedatş kş întşne-

* Първите челе албе ши адоаше kari çinş lînite oasele şii vişçerele.

rikslă, nătă resbi nînz în zngixrile cele mai denęrtate din neschere; ea era de granită ale kăria feșșoare skinteitoare sklinia ka nishe diamante.

— Vai! zise Edmondă sșrîzîndă, eatz fșrș îndoială toate avșșiele ne kari le va fi lăsată kardinalslă, mi bș-nătlă abate, visîndă achesti pereșși strelșșitorî, se va fi întredîntă în avșștele sale snerange.

Dar Dantès îșși adșșe a minte de vorbele din testamentslă ce lă șșia akșm ne din afară: “În zngixslă celă mai denęrtată ală deskiderî d’ală doilea, „ zîcea testamentslă.

Dantès nătrănsese nșmaî în nescherea d’întîiș, akșm treșșia șș kăste intrarea celei ală doilea.

Dantès se orientă: astă neschere d’ală doilea kăta fiesche șș se înfănde în interiorslă însșlei; șșerșetș stratele netrelorș, uî se dăse șș loveaskă într’șnă nerete ce se nă-ră a fi așșela șnde kăta șș fîz astă deskidere, maskatș fș-ră îndoială nentș mai măltă fereală.

Sșnoislă resșnă șnă minștă, skouîndă din stănkă șnă sșnetă mătă mi atătlă de înfădată înkătlă fșkș frăntea lăi Dantès șș se împile de sșdoare; în cele din șrmă se nă-ră minorăli stășșitoră kă o parte din zidslă de granită resșn-dea nrintr’șnă eko mai profăndă la kiemarea ce i se fșkăse; îșș anroniș kășștăgra arzșoare de zidă, mi rekșnoskă kă taktslă șnăi nrisonieră șșia ce nimini altă n’ară fi rekșnos-kătă poate, adikă kă treșșia șș fîz akolo o deskidere.

Kă toate așștea, ka șș nă fakă o osteneală dēșș-artă, Dantès, kare, ka Cesare Borgia, stădiase nreșșlă timpșlăi, șșerșă șș alșși pereșși kă sșnoislă seș, întrebă nă-mîntslă kă natătlă nșșșșei, skormoni nisinslă ne șnde avea kăte șnă nreșșșă, mi neășșîndă nimikă, nerekșnoskîndă ni-mikă; se întoarse la partea zidșlăi kare skotea așștă sșnetă mîngșitoră.

Lovi din noș mi kx mai mltz nstere.

Atsnči, vřzř řnř lřkrř de miratř: řřb lovitřrele instrřmentsřř seř, řnř felř de tenkřialř asemenea kx ačeia țe se pņpe ne zidřři ka řř se vņpseaskř a fresko*, se desli-
nia ři křdea břkřęele, deskoperia o neatř albicioasř ři moale, asemenea kx netrele noastre de lřkratř ęele ordinare. Fřsese řnkisř deskiderea stņęei kx netre de řnř altř felř, apoi se řntinsese d'asņņ' aęestorř netre tenkřiala ačeia, ne řřmř ne ačeia tenkřialř se imitase vņpseaoa ři kristali-
nřř granitřřř.

Dantēs lovi atsnči kx vřřřřř askřęitř alř řņpoisřř, kare intrř křřř řnř řolř řn zidř.

Akolo trebřia řř kaxte.

Printr'řnř misterř křřiosř alř organizřřř omřřřř, kx křřř dōvezile kx nř se řnęelase Faria trebřia řř řnkredin-
ęeze ne Dantēs prin řnřęęirea lorř, kx atřřř řnima i se třia ři se kōprindea de řndoialř ři kiarř de deskřęaęi-
are: astř ęerķare nořř, kare s'arř ři křvenitř řř i dea o nstere nořř, i lřř ři nsterea kare i mai remņnea: řņpoisřř se lřřř řn josř skřņņndřř mai din mņņņ; řřř nřse ne nřmřntřř, ři ři sterse frņntea, ři se řřkř la lřminņ, dņndř-ři nřtes-
řřř de a vedea daka řřř řniona ęineva, iar, řn realitate, nentř kx avea trebřinņņ de aerř, nentř kx simņia kx era řř leșine.

Insřla era nelokřitř, ři soarele la zenitřřř* seř pņ-
rea kx o akoperia kx okisřř seř de fokř; de denarte, ni-
șęe břřkřlięe de safirř.

Dantēs nř mņņkase řnkř nimikř; dar nř i ardea lřř

* Křnřřř kx kare se vņpseșęe ne řnř zidř de křřřndř tenksitř, kx vņșsele a-
mestekate kx apņ de varř.

* Prņkřřř kare, nentř ori ęe lokř, se adņ mai řn sęęř de faga nřmřntřřř ne nřlņņęęirea liniei vertikale.

să stea miltă kă mănăkarea într' ună asemenea momentă; îngiđi năđină romă Ńi reintră în neschere kă inima întărită.

Sănoisă kare i se părăse așă de greă se făkăse ș-moră; ăă redikă ka o nană, Ńi se pără eară la lăkră kă nătere.

Dăne kăte-va lovăre, vără kă petrele nă era lă-nite, ăi nămaă așezate șnele pe altele Ńi akoperite kă tenkăiala de kare vorbirămă; introdăse într'o kăpățără vără sănoisă, apăsă d' așăna koadă, Ńi vără kă băkrăz ne-ătra întorkăndă-se ka ne nishe đđđine Ńi kăzăndă la niăioarele lăi.

De atănyă Dantăș inăenă să tragă șne đănsăă fi kare neatră kă dăntele de feră ală sănoisă, Ńi fi-kare neatră eșă ka ăea d' întăiă.

Kăgă de la întăia deskidere, Dantăș ară fi nătăă să între; đar întăziăndă kăte-va mănte ară fi întăziăă in-kredăngarea agăđăndă-se de șnerană.

În ăele đin șrmă, đăn'o năă indoială de ună măntă, Dantăș trekră đin aăeastă neschere d' întăiă în ăea d' a đoa.

Astă neschere d' a đoa era maă josă, maă întănekoasă Ńi avea o. înăđășare maă șnăimăntătoare de kăă ăea d' întăiă; aăăă kare nătrăndea într'ăna nrin deskiderea fă-kăă în aăela-șă măntă kăgă avea ună mărosă nătrărosă pe kare Dantăș se mără kă nă lă a aflată în ăea d' întăiă. Dantăș dete țămăă aăăă đin aăăă a se đăăe să dea viaăă aăeleă atmosfere moarte, Ńi întră.

În stănga deskideră era ună șngăă năfăndă Ńi întă-nekosă.

Đar, đăne kăm amă șnăă, nătră okăă lăi Dantăș nă maă era întănerikă.

Pătrănse kă năvirea în a đoa neschere: ea era goa-lă ka Ńi ăea d' întăiă.

Tesazrălă, daka se afla într'adevăr, era îngropată în avelă xngiă întănekosă.

Minxălă smăcinării sosise; dovă ničioare de sənăt în pămînt, era totă ce gemănea lăi Dantès între băkăria cea mare și desnerarea cea mare.

Înaintă spre xngiă, și, konrinsă de o otărire făr veste, înčenx să atace pămîntălă kă kărauiă.

L'a çinchea saă a șeasea lovitură a sənpoisăi ferălă reszră ne feră.

Niçi o dată vre xnră toksină fănebră, niçi o dată vre xnră sənăt de klonotă înfiortoră, nă prodăse xnră asemăna efektă aszră avelăia ce lă azzi. Dantès n'ară fi întilniă nimikă făr să se fi îngăbenită negrewită mai șăltă.

Çerkă ne lîngă lokălă kare mai çerkase, și întimniă avelă-și resistîngă, însă nă avelă-și sənătă.

— E xnră kăfără de lemnă legată kă çerkări de feră, zise elă.

În minxălă avelă o xmbără renele trekă onrîndă lămina.

Dantès lăză să i kasă sənpoisălă, își lăză nășka, trekă eară nrîn deskidere, și eșă la lămină.

O kană selbatikă sărise ne d'aszra celei d'întiă întări a pescherii, și nășchea la kăçi-va năși de akolo.

Asta era o okazione frămoasă kă să mī asigăre nrînăzălă, însă Dantès se temă kă nă kəm-va delănarea nășchei s'atragă ne çine-va.

Kăpetă xnră minxă, țără xnră arbăre reșinosă, se dăse să lă anrînă la fokălă kare fămega înkă xnde kontrabandierii frînseseră dejănsălă loră, și se întoarse kă avelă toră.

Nă voia să neargă niçi xnră amănzăntă din çeia ce era să vază.

Anroniă toră de găra cea informă și neterminată

mi rekunoskx kx nș se inchelase; loviturile sale kxzsersz kxndș ne ferș mi kxndș ne lemnș.

Înr'șnș minștș, șnș lokalș ka de vr' o treı piçioare de lșngș mi doșz de latș ș kșrșiș, mi Dantșș nștx reknoasce șnș kșfșrș de lemnș de stejariș kx çerkșri de ferș șpatș. În mizlokșlș akonerișșlși ștelșçitorș, pe o plakș de arșintș ne kare nșmintșlș nș nștxse s' o întșnece, armele familieı Spada, adikș o sabiș nșsz ka șnș narș ne șnș skșdonș ovalș, kșm șșntș skșdoanele italiene, mi d' asșnrși o nșlșriș de kardinalș.

Dantșș le rekunoskx lesne: abatele Faria i-le desemnase de atștea ori!

Din minștlș așesta nș mai era îndoialș, țesșrșlșera în șiınçz; nș mi arș fi datș çine-va atșta ostenealș ka șz nșiș akolo șnș kșfșrș golș.

Înr'șnș minștș Dantșș kșrșçi totș dșu' împrejșrșlș kșfșrșlși, mi vșzș kște șna șna, înkșietoarea de la mizlokș, nșsz între doșz lakște, mi toartele din feșele leterale; toate așesta era lșkrate kș floriș kșm se obiçinșia în epoka de atșnçi, ne kxndș arta fșçea preçioase metalele çele mai proaste.

Dantșș lșș kșfșrșlș de toate mi se çerkș șz lș re-diçe; dar era lșkrș kș nenștinçz.

Dantșș se çerkș șz lș deskizș: înkșietoarea mi lakștele era înkise: kredinçioșii gardianı nșrea kș nș voia șz dea țesșrșlș lorș.

Dantșș întroșse țișșlș șșnoișlși seș între kșfșrș mi akonerișș, se lșsz greș ne koadă șșnoișlși, mi akonerișșlș, dșne çe trosni, se șfșrșmș. Skindșrile lșrșindșse fșçea ferșriele nefolositoare, ele kșzșrș de sine, strîngîndș înkș kș giarele lorș çele tariș skindșrile rșnte nrin kșderea lorș, mi kșfșrșlș șz deskoneriș.

O ferbințeală amețită koprinse pe Dantès; își lăsa
pășca, o înțărță și o păse lingă dînsă. Mai întîiș își
înkise okii, kșu fakș konii, ka sș vazș în noantea skinte-
itoare a îmțînțrii mai mște stele din kște păș păș-
ra într'șnș țeșș înkș lșminatș, dșn'ăceia îi deskise și re-
mase șimitș.

Trei desnșțitșre avea kșferșlș.

În țea d'întîiș strelșcia banii de așș kș resfșnșțeri-
le lorș roșaticșe.

În a doșă, așșlș nelșkratș, reș noleitș, dar așe-
zatș în bșnș orîndșialș, și kare avea pășma șrestatea și
valoarea așșlș.

În țea d'a treia în-fine, kare era pe șmștate nlinș,
Edmondș lșa kș pășniî diamantole, mșrgșritariî, rșbinele,
kari, kșzîndș șnele d'asșnra țeșlorș alte ka o kaskadș skin-
teitoare, fșțe șgomotșlș grindinei ne stiklele ferestrelorș.

Dșne țe a atînsș, a pipșitș, și a vîritș mșșnile pîșș
în koate în așș și în petre skșmpe, Edmondș se skșlș
și încșș sș îșble printre nesșeri kș esaltarea țe ș tremș-
rștoare a șnș omș kare è anșoane de nebșniș. Șșri ne
o stșnkș de șnde păștea deskoneri marea, și pă vșzș ni-
mikș; era șingșrș, șingșrelș, kș avșșiele, șale nenșmșrate,
neșșzite, fabșloase, kari era ale lși: de kșlș visa, șaș 'era
destentș? era vre șnș visș fșștitivș așesta, șaș strîșșea la
pentș vr' o realitate?

Avea trebșîșș sș și mai vazș așșlș, și kș toate
așestea șimșia kș n'avea pășterea în minștșlș așela sș i șș-
ferș vederea. Șnș minștș își șîșș parte șanșlș de șșșș
kș amîndșș mșșnile, ka kșm arș fi voitș sș și onșeaskș
minșile de a fșș; dșn'ăceia se reșezi neste îșșlș, fșr' a
șșma vre o kale, kșșî pă è nișî șna în îșșla Monte-Cristo,
dar vre o liniș otșritș, fșkîndș sș fșșșș șanșele șelbatice

și sperîndă naserile de mare prin strigătele și pestikăle-
rile sale. Pe șrmă, se întoarse eară, printr'o kotire țe fă-
că, îndoindă-se înkă, intrîndă din nescherea d'întîiș în a-
cea d'a doza, și reasîndă-se în fața aștei mine de ară
și de diamante.

Astă dată căză în țeșkă, ținîndă că anîndăz mă-
nile sale konvulsive inima sa kare sîlta, și mărșăgîndă o
răgă înțeleasă nămaî de Dămnezeș.

Îndată se simți măî linischiș și d'aci măî ferichiș,
căci nămaî din minășlă așta înșenea să kreaș în feri-
chirea sa.

Atănci înșenă să și sokoteaskă starea; era o miș
de mine de ară fă kare de kăte doză nîș la trei livre:
ne șrmă grămădi doză-zeci și țină de miș de skăde de
ară; nătîndă să fakă fă-kare ontă zeci de frană din mo-
neda de akăm, toate că eșia* paneî Alesandră VI și a
predeschoriloră lăi, și văză că desnăgășra era nămaî ne jă-
mălate goală; în șa dăne șrmă mășăz zecă nămnă de măr-
șăritari și netre skămne, kari, lăkrate de șa măî bșnă mesteri
ai eșocăi, înșășina o valoare de lăkră însemnată kiară ne
lîngă valoarea loră înșinsikă.

Dantès văză că înșenea să însereze nășină kăte nă-
șină. Se temă să nă lă șărină în neschere, mi eșă că
ușka în măș. O bșkată de nesmete și kăteșă sorbităre
de vină fă toată țină sa. Pe șrmă năse neatra la lokă, se
kălkă ne ea, mi abia dormi kăte-va ore, akonerîndă că tră-
năș scă intrarea nescherii.

Noantea așia fă totă de o dată șna din așele nonă
delicioase și snăimîntătoare nrekăm astă omă că emogișnă
fășășătoare a măî netrekăș de doză trei ori în viașă sa.

* Înșășinarea săș înkășșirea șnei persoane po o medală, ne o monedă mă.

CAPITULŪ XXV.

NECUNOSCUTULŪ.

În cele din urmă zisa veni. Dantès o astenta de multă kă okii deskimî. La cele d'întîiș raze ale ei se skă-
lă, se șrkă, ka în ajunș, ne stănka cea mai înaltă a insă-
leî, ka să se site împrejșrș; ka mi în ajunș totălș era
deshertă.

Edmondș se dete josș, redikă neătra, îmi împlă po-
șnarele kă netre skămpne, așeză la lokș kălș nălă mai bine skîn-
dșrile mi ferăriele kăfărlăi, ilș akonegi kă nămîntă,
kălkă kă nișiorălș așestă nămîntă, presărlă nisinș ne d'asșnra
ka să fakă lokălș celș de kăfîndă întorsă asemenea kă cele
alte dăp' împrejșrș; ewi din neșchere, năse neătra la lokș,
grămădi asșnrlă mai mălte netre mi marî mi miș; introdăse
nămîntă în intervale, împlăntă mirte mi bșrșene în așeste
intervale, șdă plăntărlile cele noșe, ka să semene vekî, ster-
se șrmele pașiloră seî grămădișî împrejșrlă așestă lokș,
mi astentă kă nerăbdare întoăcherea kamaraziloră seî. Într'

adevăr, acum nu mai era vorba să mi petreacă timpuri privind-mi aerul și diamantele, și stând la Monte-Cristo ca să știu ce prevegiază nisce tesăre nefolositoare. Acum, trebuia să se întoarcă la viață, printre oameni, și să mi iea în societate, rangul, înflința și năsterea pe cari le dă în lumea aceea avânt, cea d'întâi și cea mai mare din țria de care poate dispune fiindă omenească.

Kontrabandierii se întoarseră în a șasea zi. Dantès recunoscu de denarte portul și mersul *Junei-Amelia*: se tiri din port ca Filoctete rătăcit, și, când kamara-zii lui traseră la margine, le spuse, totă plângându-se însă, că se simțea mai bine; dăp' aceea ascultă și elă spusele aventurătorilor. Ei recușiseră, este adevărat; dar abia descărkaseră marfele lor, și aflaseră că să brikă care prevegia la Tșlon emise din port și se îndrenta spre dinșii. Atunci să sters'o la săplătoasa în fșga mare, că pșgere de reș că nu era Dantès că ei, care să dea o izșeală așa de mare corăbiei. Într'adevăr, îndată zărigă korabia gonace; dar, că ajtătorul noușii, mi trekindă înainteă kanșii corsican, să paseră.

Într'ă să kvintă, astă kvătoră n'a fostă rea, și totă, mai alesă Iacopo, simțea o pșgere de reș că n'a fostă mi Dantès, ca să aiă și elă partea sa din beneficiile ce le adăse, parte care se șrka la cinșii-zecă de piastri.

Edmondă remase nenștrănsă; nișii că șrșe la nșmșrarea foloșelor de cari s'ară fi înștrășită dak' ară fi nștă să lase însă; mi, fiindă-că *Juna-Amelia* venise la Monte-Cristo nșmai pentru dînsă, elă se îmbărkă kiară în seara aceea și șrșă pe patronșii de la Livorna.

La Livorna, se dăse la să Evreș, și vîndă patru diamante cele mai nișii cari le avea kăte cinșii mi de franșii șrș-kare. Jidovșă ară fi nștă să se însușșeze ce felă în-

Se duse la unŭ Jidovŭ și vindu quăte 5,000 de franci fiă-quare din natru dia-
mante quele mai mici.

traseră în mîna unui matelotă nîcye asemenea lăkrări: dar se feri de aceasta, kăci kăstiga kăte o miș de franči dela fiș-kare.

A doza-zi, elă kămpăză o barkă noză nozșoagă, pe kare o dete lăi Iacopo adășăintă ne lîng' ačestă dară o săt de niastri, ka să șî poată face ună ekinașiă ne vaslă seș, ūi asta kă kondișiune ka Iacopo să se dăkă la Marsilia să alle čeva desne ună bătănă a năme Lădovikă Dantès, ūi kare lokșia în Aleele Meilhanului, ūi desne o fată jșnă kare lokșia în satlă Catalanilor, ūi kare se nămia Mercèdès.

Akșm Iacopo kredea kă visa; Edmondă i sșse a-tșnăi kă se făkșse marinară nămaī din kanăiș, ūi nentă kă familia sa nă voia să i dea destă banī ka să poată trăi; dar kă sosindă la Livorna, moștenise ună unkiș ală lăi kare lă făkșse singășă mostenitoră. Kresčerea čea înaltă a lăi Dantès făčea ne or čine să krează vorbele lăi așa de adevărate, înkătă Iacopo nă se îndoi niči ună minătă kă vekislă seș kamaradă i sșșnea adevărlă.

De altă parte, fiindă-kă trekșse terminlă nentă kare se tokmise Edmondă în servičișlă *Junei-Amelia*, ūi lăi voia de la marinară, kare se čerkă șaī întiș să lă ūiș, dar kare, aflăndă de la Iacopo istoria mosteniriī, înčetă de a-tșnăi de a maī krede să învingă otărirea vekislă matelotă.

A doza-zi, Iacopo ūiș întinse nînzele nentă Marsilia: kăta să reafle ne Edmondă la Monte-Cristo.

În ačeia-șî zi, Dantès nlekă făr' a skoate vorbă un-de se dăčea, lășndă-șî voia dela ekinașiă *Junei-Amelia* printr'o gratifikare strelăčiț, mi de la natronlă promișăndă-ī kă așî măine i va trimite năvele desne dînsălă.

Dantès se dăse la Genova.

În minătălă kăndă sosia, se făčea čerkarea ună mikă

yacht* komandată de ună Anglă kare, așzindă zikîndă-se kă Genovesiî era chei mai bñnî mesterî din Mediterana, voice s'aibă ună yacht făkătă la Genova; Anglălă năsese ună preeșă de patră-zeci de miî francî: Dantès detese șeaî-zeci de miî, kă tokmeală ka să i se dea korabia kiară în zîra a-șeia. Anglălă se dăseșe să fakă o preeșblare în Elveçia pînă să se termine korabia. Kăta să se întoarkă în trei șentămeșne săă într'o lăpă: konstrăktorălă kreșă kă ară nălea nîn' atăncî să fakă altă la lokă. Dantès dăse ne konstrăktorălă la ună Evreșă, șe treșă kă dînsălă în înkăperea din dosă, și Evreșălă nășmăgă konstrăktorălăi șeaî-zeci de miî francî.

Konstrăktorălă promise lăi Dantès a i komășne ună ekinașă; dar Dantès i mășșimî zikîndă kă avea obișeială să nășteaskă șingășă, și kă șingășălă lăkră ne kare lă doria era ka să se fakă în kabîșă la kăpășălă nășălă, ună armarișă kă askășzătoare, în kare să fiă trei desnășșităre așemenea askășne. Dete mășșra așestoră desnășșităre kari făgă a doșă-zî nășe în lăkrare.

Doșă ore dăp' așeia, Dantès eșia din nortălă Genovei, netrekătă de nrivirile unei mășșimî de kărișă kari voia să vază ne domășălă Șuaniolă kare avea obișeială să nășteaskă șingășă.

Dantès o șkoase la kale de mișșne: kă așștorălă kîrmei și făr'a avea treșșîșșă a o nășșă, făkă vasălă seșă să fakă toate mișșășșile șerște; ară fi zîșă șineva kă era o fișșă îșșelegătoare gata să se șșșășă la șea mai mișșă îșșboldire șe i s'ară da, și Dantès se îșșvoî în șine kă Genovesiî merita nășmele de chei d'îșștișă mesterî din lășme.

Kărișăi șșmară korășșioara kă okîi pînă kăndă așă

* Ună felă de korabișă îșștreșșîșșată mai măłășă pēșșă preeșblășșă.

perdât' o din vedere, și atârnâi închenegz sî se dispuete între ei pentru lokxlî unde se dăcea elî: unii zicea kî la Corsica, alții la insula Elba; kare vîz sî se prinzî kî se dăcea în Spania, și kare carî sîsîinea kî se dăcea în Afrika; nimxlî nî trecea prin minte sî zikî de insula Monte-Cristo.

Kî toate acestea la Monte-Cristo se dăcea Dantès. Sosi în seara zilei de a doua; korabia era minînatî de iete și strebtîtîse distanța în trei-zeci și çinçi de ore. Dantès rekînoskîse foarte bine partea lokxlî și, în lokî sî tragî la nortxlî obiçînitî, arînkî ankora în sînxlî çelî mikî.

Insula era nelokîitî; nîrea kî niminî nî se apropiase de ea de kîndî a plekatî Dantès dintr'insa; se dîse la tesaxrlî seî: toate se afla în starea nekîm le lîsase elî.

Adoza zi, nemîçîinîta lîi avere fî stremîtatî în vasxlî seî și inkîsî în çele trei desnîçîitîre ale armarîxlî sekretî.

Dantès maî astentî inkî ontî zile. În çele ontî zile, șiî nîçîmbîlî korabia împrejîrlî insulei, stîdînd' o dîpe kîm unî skîtierî stîdîz unî kalî: în kîrsxlî acestî timnî, i kînoskî toate kalîtîçile și toate defektele; Dantès otîrî sî, mîreas-kî ne ÷nele și sî îndrenteze ne çele alte.

În a ontî zi, Dantès vîzî o korîbioargî kare venia sure insxlî kî toate nînzele afarî, și rekînoskî barka lîi Iacopo; fîkî unî semnalî, la kare Iacopo resuînse, și, dîne doxî ore, barka se afla lîngî yacht.

Avea unî resuînsî tristî pentru fîz-kare întrebare din çele doxî çele fîkîse Edmondî.

Vîtrînxlî Dantès mîrise.

Mercèdès se fîkîse nevîzîtî.

Edmondî askîltî aste doxî nîvele kî linîçe; dar îndatî se dete josî, onrîndî ne or çine de a lî çîma.

Dîne doxî ore, se întoarse; doi oameni din barka

lăi Iacopo trekzr̃ ne yachtul seř ka s̃ i ajste a o manonera, mi dete ordinř s'o iea snre Marsilia.

Elř nrevedea moartea tatrl̃i seř; dar Mercèdès, ce se f̃k̃se?

F̃r' a mi da sekretsl̃ ne faũ, Edmondř ñ ñtea s̃ dea instr̃kciuni îndestl̃toare řni acentř; k̃tre acestea, mai era mi alte l̃kr̃ri ce voia s̃ le afle, mi nentr̃ kari ñmai elř ñtea s̃ fak̃ ceva. Oglinda sa i sñsese la Livorna k̃ ñ era în perikl̃ de a fi deskoperitř; ne ling' acesata, elř avea toate mizloachele d'a se face nek̃nosk̃tř. Într'o dimineaũ dar̃, yachtul, řmatř de barka cea mik̃, intr̃ k̃ bravr̃ în portl̃ Marsilieĩ, mi se onri tokmai în faa lokl̃i řnde, în seara de fatal̃ ad̃cere a minte, ilř im̃barkaser̃ nentr̃ kastel̃ d'If.

K̃ toate acestea Dantès ṽz̃ k̃ oare-kare înfiore venirea řni p̃ndarmř snre d̃ns̃l̃, în l̃ntrea de s̃ñtate. Dar Dantès, k̃ avea miñnat̃ sig̃ranũ ce o k̃ñtase, i inf̃ușř řnř pasportř angl̃ ne kare ilř k̃mp̃rase la Livorna, mi, prin mizlok̃l̃ aceset̃ k̃ruĩ de trecere streine, kare è m̃ltř mai resnektat̃ în Frančia de k̃tř a noastr̃, se dete josř f̃r̃ grestate.

Čelř d'intiĩ l̃kr̃ ne kare ilř ṽz̃ Dantès, ññndř ničiorl̃ ne Canebiera, f̃ řnl̃ din matelouĩ *Faraonsl̃i*. A-cestř omř servise s̃b d̃ns̃l̃, mi se afla akolo ka řnř mizlok̃ de a inkredinga ne Dantès desnre skimb̃rile ce se f̃k̃ser̃ într'ins̃l̃. Se d̃sc drentř la om̃l̃ acesata mi i f̃k̃ mai m̃lte întreb̃ri la kari elř resñse f̃r'a lř face s̃ preñiř k̃t̃-șĩ de ñginř, ničĩ prin vorbele sale, ničĩ prin fisionomia sa, k̃ mi ad̃cea a minte s̃ fi ṽz̃tř vre o dat̃ ne acela kare vorbia k̃ d̃ns̃l̃.

Dantès dete matelotsl̃i o moned̃ ka s̃ lř m̃l̃cmea-

skz nentz sviingele ce i le detese; znš minstš dšp' ayeia, azzi ne bravšlš kare alerga dšne dšnsxlš.

Dantès se înloarse.

— Eartz-mz, domnșle, zise matelotšlš, dar fzgz în-
doialz t'eī fi învelatš; veī fi krezstš kz mī aī datš znš banš
de natz-zeyī de solde, wī mī aī datš znš nanoleon îndoitš.

— Ama este, amikšlš meš, zise Dantès, mz înce-
lasem; dar, fiindž-kz omenia dšmitale meritz o rezultz, maī
eatz wī alta, ne kare te rogš s'o nriimesçī ka sz beī în
sznștatea mea din nreznz kz kamaraziī dšmitale.

Matelotšlš se zitš la Edmondš kz atzta wirare, inkzš
niçī kz i veni în minte sz i mšlyzmeaskz, wī îlš privi de-
nșrtzndž-se wī zikîndž:

— E, vre znš nabab kare vine din India.

Dantès tmī žrma drxmšlš; fz-kare nasž ce fzcea i
apzsa inima kz o miskare nozž: toate szvenirile sale din
kopilzgiž, szveniri neșitate, neînçetatš înfzçimate în mintea
sa, se skzla din fz-kare kolçž de lokš, din fz-kare žngižī
de stradz, din fz-kare stîlnž de respntiž. Kzndž sosi la
marçinea stradeī Noailles, wī vžz Aleele Meilhanuluī, i
se îndoizž çenșkiī, wī era aproape sz kazž sșb roatele
žneī trșzre. În çele din žrmz ajzșse nișz la kasa žnde
șmedea tatylš seš. Aristoloxiī¹ wī kanzçinele² despzrșse-
gz din mansardz, žnde altz datz mžna bzșkšī omš le în-
grzdia kz atzta îngrijire.

Se rezimž de znš arbžre, wī remase kzš-va timnž
kzçetzndž, wī nrivindž çele din žrmz nlanșri ale bieteī kz-
szçe ayeleia; în çele din žrmz înaintz, trekz pragslš, între-
bž daka nž era vr'o loksingz vakantz, wī kz toate kz era
okzpatz, stzrži ama de mšltš sz viziteze ne çea del'alš çin-

1 O floare. 2 altz floare.

șilea, în căuță portarului se șkă șîi ȕerș din partea șnșî streinș, voia de la persoanele kari lokșia akolo ka sș va-zș amîndozș înkșnerile de kari era kompnșș lokșingș.

Persoanele kari lokșia akolo era șnș omș jșne șîi o femeiș jșnș kari se kșșnșnerș nșmaî de ontș zile.

Vșzîndș ne aȕei doi jșnș, Dantșș skoase șnș șșșni-nș profșndș.

Altinteri, nș era nimikș kare sș fi adșșș a minte lșî Dantșș anapartamentșlș tatșlș seș: nș maî era niȕi aȕeia-șîi xșrtiș; toate mobilele vekî, așîi amii din konișrîș aî lșî Edmondș, kari sta faȕș în mintea sa în toate amșșșntele lorș, neriserș. Nșmaî zidșrile era aȕelea-șîi.

Dantșș se întoarse snre partea șnde era patșlș: se afla totș în lokșlș șnde lș avea șîi lokatarșlș de maî 'nainte; fșrș voia lșî, okiî lșî Edmondș se împlșrș de lakreme; akolo katș sș șîi fi datș șșșletșlș bșrșrșșlș nșrinte nșmindș ne fișlș seș.

Jșnș amîndoi se șita kș mirare l' aȕeșș omș kș frșntea așnrș, ne obrazii kșrșia kșrșea dozș lakreme groa-se fșr'a șîi înkreȕi faȕș. Dar, fiîndș-kș ori ȕe dșrere îșî are reliȕișnea, jșnș nș fșkșrș niȕi o întrebare nekșnoskștș-lșî, de kștș se traserș înderșlș ka sș lș lase sș plșngș în voiș; șîi, kșndș elș se retrase, îlș însorîș, zikîndș kș nștea sș maî vișș or kșndș i plșȕea, șîi kș lokșingș lorș i va, fi totș d'ășna osnitaliarș.

Trekîndș în nlanșlș de desșbtș, Edmondș se onri înaptea șnei alte șșî, șîi întrebș daka lokșia totș kroitorșlș Caderousse akolo. Dar portarșlș i resnșșse kș omșlș de kare îlș întreba skșșștase, mi akșm ȕinea o mikș lokandș ne drșșșlș de la Bellegarda la Beaucaire.

Dantșș se dete josș, ȕerș adresa nșonrietarșlși kasei din Aleele Meilhanuliș, se dșșe la dîșșlș, se anșșȕiș

săb numele de Lord Wilmore (acesta era numele mi titlă din pasportă să, mi i kəmnpərt astă kəsčioară drentă s-ma de doxă-zeci mi de franči. Era celă năuină zech mi de franči mai mătă din cheia ch făcea. Dar Dantès, kəndă i ară si cherătă kiară o jəmptă de milionă ne dinsa, ară si kəmnpərat'o kə pəgătă ch i lă ară si cherătă.

Kiară în zăa acheia, jəni dă ală činčilea plană fərtă însăinșăi de notară kare făkăse kontraktă kə noxă proprietară kă îi lăsa să mi aleagă ună apartamentă în kasa lă fərtă să le măreaskă de lokă kiria, nămai să i lase lă chele doxă kamere unde ședea ei.

Astă evenimentă kəriosă oknă mai mătă de optă zile ne tođi nelinșăi Aleeloră Meilhanului, mi făkă să se naskă o miș de pəređ din kari niči șna nă fə dăeantă ni-nă în chele din șrtă.

Dar cheia ch mai inkărkă mi amegă mai mătă toate minșile, este kă văzșeră kiară în seara acheia ne ačela-mi omă ch lă văzșeră intrăndă în kasa din Aleele Meilhanului pəimblăndă-se în sată Catalanilor mi intrăndă intr'o kəsčioară de neskară unde remase mai mătă de o oră întrebăndă desne mai mătă persoane kari măriseră să kari se făkăseră nevăzște de mai mătă de činči-sne-zech să șeă-sne-zech ani.

Adoșă-zi, oamenii la kari intrase kă să făkă toate întrebările ačestea pəimă drentă dară o barkă catalană de totă noxă, garnită kə doxă plase kə sačh mi kə tărbăch.

Ačestii oameņi bravii ară si voită pəea mătă să mătășmeaskă pənerosăi întrebătoră; dar, pərtășindă'i, ilă văzșeră inkălikăndă mi eșindă ne noarta de la Aice, dăne ch a dată oare-kari ordine ună marină.

CAPITULŪ XXVI.

LOCANDA DELA PONT-DU-GARD.

Acei ce, ka mi mine, aš strebštstš ne josš Frančia desnre meazš-zi, aš nštstš vedea între Bellegarda mi Beaucaire, la jsmštatea kale anroane de satš, dar mai mlštš snre Beaucaire kš toate ačestea de kštš snre Bellegarda, o mikš lokandž xnde atirnz o plakš de tšviš kare trosnesce la celš mai mikš vintš, kš o groteskš renresintare a nšnųii Gardšlš. Astš lokandioarž, lšndš drentš regžlž kšrsšlš Ronšlš, se aflž în partea stngž a dršmšlš, kš snatele snre riš; are ne limgž dšnsa čeia ce, în Langedokš, se nšmesce grđdinž, adikž, kš řaga onšš ačeleia kare mi deskide noarta kšłtorilorš dš intr'o livede în kare se tšreskš kšųi-va o-livī nirnīčųi mi kšųi-va smokinī selbativī kš frznza arųintatž de nšlibere; în intervalele lorš, în lokš de alte legžme, kreskš xstšroi, ardei mi šalote;* în čele din xrmž, intr'š-nšlš din xngixrile ei, xšš ninš narasolš mare sta ka o sentinelž řitatž, înšųndš kš melankoliz tršnkixlš seš čelš mlđdiosš

* Šnš felš de xstšroiš.

de oare ce virfăi, deskisă ka o anșrtoare, trosnesce de
 xny soare de trei-zeci de grade.

Toți arbării acestia, mari și mici, s'anleakz firesce
 în drentălx unde trece mistrălxă, xnylx din cele trei birări
 ale Provenței; cele alte două, prekm se știe să prekm
 nș se știe, era Dșranuș și parlamentălx.

Ici și kolo în kșmpnia dșn'imprejărx, kare seamănz
 k'xny lakă mare de nălbere, veșeteaz kște-va țăline de
 grăx ne kari ortikăltorii' țereî le seamănz fărz îndoială
 nentrx kșriositate, servindă fîz-kare dintr'însele drentă kălme
 xny greere kare șrmpresce kș kșntikălx seș askșuîț și mo-
 notonă ne kăltorii rețviciî în ațeastă tebaidă.

De vr'o șeante ontă anî anșoane, astă lokandioarș
 era ținș de xny omă și o femeîz kari avea drentă sin-
 gără domestikă o fată de kasă nămită Toneta și xny bșiată
 la grajdă a năme Pacaud; îndoitș konăkrare kare kș toate
 ațeștea era foarte îndestăîz nentrx trebșingele serviciălxă,
 de kăndă xny kanală șuăată de la Beaucaire la Aigues-Mor-
 tes fărșse batelele șz iea kș viktorîz lokălx karălxă iste,
 și lăntrea ne ală dilișingei.

Ațeșă kanală, ka kșm era fărălx ka șz mșreaskă
 și mai măltă nșrerile de reș ale neferiçitălxă lokandistă
 ne kare îlx rșina, trecea, între Ronălx din kare se varsă
 și drămălx ne kare îlx strikă, vre o șălx de nașă anșoane
 de lokanda de kare deterămă o skșrtă dar adevărată des-
 kriere.

Oșnștarălx kare ținea ațeastă lokandioarș pștea șz
 fîz xny omă ka de vr'o natrx-zeci pînz la natrx-zeci și
 çinçi de anî, mare, xskșuîvă și vînosă, adevărată țină me-
 ridională kș okiî sei înfăndaș și lăçioșă, kș nasălx ka xny

1 Kăltivatori de grădină.

ciokș de velturș wi kș dingii albī ka de ūnș animalăș kar-
nivorș. Pъргlăș lxi, kare se пгrea, kș toatș anpnierea in-
tŋiei bъргнецї, kș nș se пгtea otърї ka sș se albēaskș, era,
ka wi barba sa, ne kare o пгрта ka o salbș, desș, kreцș
wi abia semъnatș kș kъte-va fire albe. Faца sa arșș fire-
șce de soare, se maї akoperise inkș de o vъpșea rșđiniș
dșne obiцейlăș че lbase bietylăș omș de a ședea de dimineacș
niș searș ne pragșlăș ūșei sale, ka sș vazș daka i venia
țineva saș ne josș saș in trșșrș; astentare maї totș d'as-
na inchelatș, wi in timпlăș kърia nș wi feria obrazșlăș prin
altș чеva de kълđra чеa arzștoare a soarelxi de kълș kș o
batistș roșniș kș kare wi lega kanslăș dșne kșm fakș katї-
rariї spaniolї. Acestș omș, era vekia noastrș kșnosчинцș,
Gaspard Caderousse.

Nevastș-sa, din kontra, kare, de fatș, se пгmia
Madelena Radella, era o femeiș naliđș, slabș wi bolnъvi-
cioasș; пгskotș in lokșrile dșne innrejșrșlăș proviđiei Arles,
de wi trșșșrele primitive ale frъmșșeđii tradiđionale a kom-
patriotelorș ei i maї remșseserș inkș, dar wi vъzșse obra-
zșlăș strikъndș-se kș inchelșlăș dintr'o ferbinđealș askъnsș wi
maї kontinș de kare пгtimeskș adesea lokșitorii din veчi-
пгtatea bърđilorș din Aigues-Mortes wi a lakșrilorș din Ca-
marga. Ea sta prin ūrmare maї totș d'asna mezindș wi tre-
mъгъndș de frigș in fъndșlăș kamerei sale kare se afla in pla-
nșlăș d'intiș, saș rezimatș de natș, ne kъndș bърbatșlăș ei
sta mereș ka o sentinelș la poartș, ūnde kiarș de bърнș voiș
i plъчеa sș wi prelъnđeaskș șederea, kълї, de kъte ori se
afla aspra sa jșmъtate, ilș ameđia kș plъnđerile ei nekonte-
nite in kontra soartei, plъnđerї la kari bърbatșlăș ei resnъn-
dea dșne obiцейș kș aчeste vorbe filosofice:

“Тачї, Carconta! аша вгea Dъmnezeș.,

I se da aчestș пгme, pentр kș Madelena Radella

Taci, Carconda! așa vrea Dumnezeu.

era năskută în satulă Carcontei, ce se află între Salon și Lambesc. Așa dară, dăne obiceiulă lokălă, kare este de a se kizma oamenii măi totă d'ăna k'ăniș săpra-năme, bărbatălă ei întrebăingă ačeastă nămire în lokă de Madelena, kare era nrea dălece și nrea eșfonikă¹ poate nentă vorbireă sa čea asnă.

Kă toate ačestea, de și lokandistălă se arăta așa sănișă la čeia če i era skrișă de măna Provedinčei, nă krea-ză čine-va kă elă nă simția a făndă starea tikăloșiei în kare ilă adăsece ačelă tikălosă kanală de la Beaucaire, și kă nă se atinčea de năničerile neiničetate ale femeiei sale. Elă era, ka toți Meridionali, și omă kămuțată mi fără trebăingă mari, dar vanitosă nentă lăkrăile din afară; astă felă, în zilele lăi čele băne, nă lăsa să treakă ničii o inferare de vită săă vr' o teraskă² fără ka să se arate din nreșă kă Carconta, și și într' ačelă kostămă nitoreskă de mează-zi kare este între kostămișă catalan și čelă andalășă; čelă altă kă ačelă frămosă vestimintă ală femeeloră din Arles kare seamănișă imnăsmătată din Grecia și din Arabia; dar nănișă kăte nănișă, langări de orloșă, kolete, čingători kă o mișă de kălori, korsăče kăște, veste de katifea, čiorani kă kolăuri elegante, getre bălgate, pantofi kă kataramă de argintă despărsăeră, și Gaspard Caderousse, ne măi năiudăse arăta în inăluimea strelăčirii sale trekăte, se lenădase, atălă nentă dănișă kă și nentă nevăstă-sa, de toate ačeste pomne lămesčii, ale kăgora șgomote voioase le arătia kă inima sfășiăteșă resănișăndă nișă în făndă și bieteșă sale lokande,

1 Kare faye glasălă măi dălece, măi kărgătoră.

2 Vorba se derivă de la și oramă ală Frančiei Terascon, represiंतare a șișă animalăș monstrăosă ne kare ilă nreimbla în ačestă oramă și ne șmă și in-alte, kă solemnităte în șișele zile ale andălă.

pe kare totă urma s'o puț mai multă ka ună adenostă de kăță ka o spekulă.

Caderousse stătu se dar, dăne obiceiă seș, o parte a dimineței înainte a unei sale, preimblăndă privityea sa melankolikă pe o erbiste¹ țansă unde ținălia kăte-va gătine l'awindoză marșinile drămlăși singratică, kare se înfănda parte la mează-zi și parte la mează noante, kăndă de o dată glasă chelă askăpită ală nevetei sale ilă făkă să și lase lokăș, întră morgăindă și se șkă șsă, lășăndă kă toate ačestea șua deskisă de perete, ka spre a invita pe kăltoră a nă lă șita kăndă voră trece.

În mințășă kăndă intra Caderousse, drămlășă chelă mare pe kare ilă strebătea privityle sale, era totă aua de golă și ama de singratică ka demertășă la mează-zi; se întindea albă și nemășinătă, între doză șire de pomă șșkaș, și se înțeledea prea bine kă niči ună kăltoră, kare era liberă s'aleagă o altă oră a zilei, nă s'ară fi periklată într'acea Saxara șșimintătoare.

Kă toate ačestea, kă toate probabilitășile, dak'ară fi stată la postășă seș, Caderousse ară fi nățătă vedea șșindă, desne Bellegarda, ună kavaleră și ună kală venindă kă ačelă mersă onestă și amikală kare arată cele mai bșne înțeleșeri între kală și kavaleră; kalășă era ună kală jăgănită, mergindă de minșne în bșestru; kavalerășă era ună preotă imbrăkată în negre și nărtăndă o pășriș kă trei kolșșri; kă toată kăldăra čea arăștoare a șoareșă, kare era atșpi în mezlăș zilei, amindoi merčea într'ună treapășă foarte mășșrată.

Kăndă ajunșe înainte norșii, kavalerășă se onri kă kalășă seș: ară fi fostă greș de înșelesă daka omășă onri

1 Lokă șomănată kă earbă. brază de verdeagă.

kalxl̄ saḥ kalxl̄ pe om̄; orī k̄m, kavalersl̄ desk̄lik̄, ūi tr̄ḡind̄ kalxl̄ de fr̄iḥ, se d̄se s̄ l̄ leḥe de lemn̄sl̄ ḡn̄i oblon̄ strikat̄ kare abia se maī ḡinea intr'o ḡiḡin̄; ne ḡm̄, inaint̄nd̄ k̄tre ḡshe sterḡind̄ k'o batist̄ rosh̄ de b̄mbak̄ fr̄ntea sa chea nlin̄ de s̄doare, preot̄sl̄ b̄t̄ de treī orī in praḡ k̄ v̄irf̄l̄ ferekat̄ al̄ baston̄sl̄i che l̄ ḡinea in m̄n̄.

Îndat̄ se sk̄l̄ ḡn̄ k̄tine mare negr̄ ūi f̄k̄ k̄ḡi va paḡi l̄tr̄nd̄ ūi ar̄t̄nd̄-ūi dinḡīi cheī alb̄i mi ask̄ḡiḡi, indoit̄ demonstrare ostil̄ ' kare dovedia p̄ḡina sa obiḡn̄-inḡ k̄ societatea.

Îndat̄ se ar̄zi ḡn̄ pas̄ ḡreḥ s̄ḡn̄nd̄ ne skara de lemn̄, ūi pe kare se da jos̄ anlek̄nd̄-se ūi dandera-tele, osp̄tarsl̄ bieteī lokande in ḡsha k̄ria l̄ astenta preot̄sl̄.

— Eat̄-m̄! zise Caderousse k̄ tot̄l̄ in mirare, eat̄-m̄! taḡi din ḡḡr̄, Margotin! N̄ ḡi f̄r̄ team̄, domn̄le, lat̄r̄, dar n̄ m̄sh̄k̄. Doresḡi vin̄, n̄ è ama? k̄ḡi è o k̄ld̄ḡr̄ a drak̄sl̄i... Ah! m̄ eart̄, intrer̄nse Caderousse v̄z̄ind̄ ka che fel̄ de k̄l̄tor̄ era aḡela k̄ kare avea a face, m̄ eart̄, n̄ s̄iam ue ḡine aveam onoar̄ca s̄ p̄riimesk̄; che doresḡi, che cheī domn̄le abate? s̄nt la ordinele d̄-mitale.

Preot̄sl̄ p̄rivi ne om̄l̄ aḡesta vre o doḡ̄ treī se-k̄nde k̄ o l̄zare a minte k̄rioas̄, se p̄r̄ kiar̄ k̄ ūi el̄ k̄ḡt̄, din parteī s'atraḡ l̄zarea a minte a lokandist̄sl̄i as̄-p̄r̄: pe ḡm̄, v̄z̄ind̄ k̄ tr̄s̄ḡrele aḡest̄ia n̄ es̄prima alt̄ sim̄timent̄ f̄r̄ n̄maī o mirare k̄ n'a p̄riimit̄ niḡi ḡn̄ resp̄ns̄, j̄dek̄ k̄m k̄ era timuḥ s̄ fak̄ a inḡeta mirarea a, ūi zise k'ḡn̄ aḡent̄ italian̄ foarte k̄rat̄.

— N̄ est̄i domn̄l̄ Caderousse?

— Da, domnșle, zise ospțtarșlăș poate kș mai mșltș mirare nentș ıntrebarea de kștăș nentș țșcherea sa, eș sșnt ıntř'adevșrșlăș: Gaspard Caderousse, la servıcișlăș dșmitale.

— Gaspard Caderousse... da, krezăș kș asta ̀ mi nșmele mi nrenșmele: ședeai o datș ın Aleele Meilhanului, nș ̀ ama? Ƒalăș natșlelea?

— Ama ̀.

— Erai kroitorăș n'atșnci?

— Da, ınșș nș mi a mersăș bine: ̀ ama de mare kșldșrș ın tikșloasa așeia de Marsilia, ınkștăș mi se nare kș nınș ın chele din șrmș oameniı nș o sș se mai ımbrache de lokăș. Dar nentș kș a venităș vorba de kșldșrș, nș vreı sș te rekoresci, domnșle abate?

— Ba așı vrea, dș-mi o stiklș de chelș mai bșnș vinăș kare ılăș ai, mi vomăș șrma konvorbirea, daka vreı, de șnde amăș lșsat'o.

— Kșm veı avea nșchere, domnșle abate, zise Caderousse.

Șı, ka sș nș nearșș okasișnea de a desfache șpa din chele din șrmș stikle de vinăș de Cahors kari i remșnea, Caderousse se grșbi a redika o șșe fșkștș ın nodeala așeleı kamere de josăș kare era totăș de o datș mi salș mi bșkștșrış.

Kșndăș veni dșne cinșı minște, așlăș ne abatele șezındăș ne șnăș skșșnelăș, kș kotșlăș rezimatăș ne o masș lșngș, de oare-șe Margotin, kare se nșrea kș fșkșșe nachea kș dınsșlăș așzındăș kș, ın kontra obișeișlășı, așlăș kșlștorăș era sș ıea șeva, șıı ıntindea ne koansa sa gıtlăș seș chelăș deskșrnatăș mi okișlăș chelăș lșnyedăș.

— Singșrăș estı? ıntrebăș abatele ne lokandistăș ne kșndăș așesta nșnea ınainteı stikla de vinăș mi șnăș naxarăș.

— Ox! Dșmnczeșlăș meș! da, singșrăș șeș kș...

singură, domnule abate, kȳĉi am o nevastă kare nă poate să mî ajste la nimikă, fiindă-kă è totă d'asna bolnavă, biata Carconta.

— A! estî însurată! zise preotulă k'ănă felă de interesă mi arănkândă imurejzrăi o privere ce se pŕea kă preșia dăne năgina sa valoare proasta mobilă din biata kasă.

— Kănosă kă nă sânt înavșuită, nă è așă, domnule abate? zise sșșinindă Caderousse; dar ce vreî să fakă! nă è destulă să fiă çineva omă onestă ka să se înavșeas-kă în lămea asta.

Abatele așintă asșna lăi o kărtăzră pŕrănztoare.

— Da, omă onestă; pentră asta potă să mă lădă, domnule, zise lokandistulă sșșinindă kărtăzra abatelăi, kă o mănă ne pentăi mi kărtindă din kană de sșș în josă, mi în epoka noastră nă poate orî çine să zikă așă.

— Atăă mai bine daka è adevărată așia de kare te lăză, zise abatele; kȳĉi mai kărindă saă mai țrziă, sânt foarte tare konvinsă, omăă çelă onestă è resnlătită mi çelă reă nedensită.

— Starea dămitale te învașă să zică așă, domnule abate; starea dămitale te învașă să zică așă, resnăse Caderousse k'ănă glasă amară; mi apoi omăă è liberă să nă krează çeia ce zică.

— Faă reă să vorbesă așă, domnule, zise abatele, kȳĉi poate kă kiară eă am să fiă pentră dămneata, îndată, o probă de çeia ce zică.

— Çe vreî să zică? întrebă Caderousse kă mirare.

— Voiă să zikă kă trebăe să mă inkredingeză mai nainte de toate daka estî așela kă kare am a fașe.

— Çe dovezi vreî să ũi daă?

— Aă kănoskăă, la 1814 saă 1815, ănă marinară a năme Dantès?

— Dantès!... daka lă am kănoskătă, bietslă Edmondă! așia mi se nare! eră kiară ănlă din amiții mei ăei măi bșnī! strigă Caderousse, a kărgia fağă se akone-ri kă o rămeneală ka părgăra, ne kăndă okislă ăelă limne-de mi inkredingătă ală abatelsi părea kă se lăgia ka s'a-kopere neste totă ne ăela ne kare ilă întreba.

— Da, mi se nare într'adevără kă se nămia Edmondă.

— Daka se nămia Edmondă, mikălă! o kreză nrea bine! totă așia kăm mă nămeskă mi eă Gaspard Caderousse. Și ăe s'a făkătă, domșle, bietslă bziată? ărmă lokandistălă, ilă veī fi kănoskătă noate? măi trăesăe? è liberă? è fericită?

— A mărită nrisonieră, măi desperată mi măi tikă-losă de kătă galerianī kari mi tăreskă bătăskălă de niăioră în temniăa Tălonălăi.

Faăa lăi Caderousse kare era nīp'ăci rămenă se îngăbeni ka ănăi mortă. Se întoarse, mi abatele ilă văză ster-gīndășī o lakremă kă kolăălă batistei sale ăea roșă kă kare se lega la kapă.

— Bietslă bziată! mărgărgă Caderousse. Eī bine! măi eată mi altă dovadă desne ăe snăneam, domșle abate, kă bșnlă Dămpnezeă è bșnă nămăi nentă ăei reī. Ax! ărmă Caderousse kă ăăea vorbire kălorată a oameniloră din Mează-zī, lămea merăe din reă în măi reă. Kază dar o dată din ăeră doză zile de nălbere mi o oră de fokă, mi să înăeteze toate!

— Te aăgi nar' k'ăi fi iăbită din toată inima ne bietslă bziată de kare vorbirășă, domșle? întrebă abatele.

— Da, ilă iăbiam nrea mătă, zise Caderousse, de mi s'ară kădea să mă măstre kăăetălă kă i am invidiată

zně minstě feričirea. Dar de atsnčī inkša, mē jrgě, am plēnsě foarte mēltě soartea lăi neferičitě.

Se fēkx zně momentě de tēchere în kare nrivirea a-
gintatě a abatelăi nē închetě ničī zně minstě d'a întreba fisi-
onomia skimbētoare a lokandistălăi.

— Și lă ai kēnoskătě, pe bietslě bziatě? ōrmē Ca-
derousse.

— Am fostě kiēmatě lă natlě seē de moarte ka sē
i adxkě chele din ōrmē ajstoare ale reliūiōniī, ōrmē abatele.

— Și de ce a mēritě? întrebě Caderousse k'zně
glasě inekatě.

— Și de ce moare čineva în inkisoare kēndě moare
de treci-zeci de ani, daka nē kiarě de inkisoare?

Caderousse sterse sēdoarea kare i kēruea pe frēnte.

— Čeia ce è mai kēriosě în toate astea, zise aba-
tele, este kē Dantēs, la natlě seē de moarte, mī a jēratě
totě d'āna pe kristălě ale kērēia ničioare le sērēta kē nē
kēnosčea adevērata kaxsē a arestēriī sale.

— E adevēratě, è adevēratě, mērimēgē Caderousse,
nē pētea s'o sčiz; nē, domnșle abate, nē minūia bietslě
bziatě.

— Asta lă a mī fēkătě a mē însērčina sē čerčetezě
de xnde i a venitě astē neferičire, čeia ce n'a nētătě sē fakē
singērě, și sē restatorničeskě memoria sa, dak' ačeastē me-
moriē va fi nrīimitě vre o patē.

Și nrivirea abatelăi, fēkīndē-se din ce în ce mai
agintatē, pētrēnse aerēlě čelě întēnekosě kare se arētē ne
faga lăi Caderousse.

— Ōnē Anglē inavēgūtě, ōrmē abatele, însoūitorēlě seē
de neferičire, și kare eșī din inkisoare l'a doza Restaxrare,
avea zně diamantě de zně nreūē foarte mare. Eșīndě din inki-
soare, voia sē lase lăi Dantēs, kare ilē kēxtase la o boalē a sa,

o dovadă de rekunosvința sa lăsndu-i acestă diamantă; Dan-
tès, în lokă de a lă întrebînța ka sã kòmperè ne grosari
sei, kari nștea sã uii lă iea i apoi sã lă trădea, ilă nș-
tră nș mare preuă nentru zisa în kare era sã easă din în-
kisoare; kăçi, daka eșia din inkisoare, nșmaï kă vînzarea
achelăi diamantă nștea sã mî fakă starea.

— Așia dar, dšne kəm snăi, era șnă diamantă de
șnă mare preuă! întrebă Caderousse kă okii inflakșrađi.

— Toate șantă relative, zise abatele: de șnă mare
preuă nentru Edmondă; acestă diamantă era preuăită țin-
zeçi de mii de frañçi.

— Ținči zeçi de mii de françi! zise Caderousse;
așia dar era kăță o nșkă de mare?

— Nș tokmaï, zise abatele; dar veï jșdeka singșră,
kăçi ilă am la mine.

Caderousse se nșră kă îmbla sã kăste șsb vestî-
șintele abatelăi depositășlă de kare vorbia.

Abatele skoase dîn nosșnarăi o kășioară de pele nea-
gră, o deskise mi făkă sã lăcheaskă în okii șimigî ai lăi Ca-
derousse minșnea skînteitoare legată ne șnă inelă foarte fr-
mosă lăkrată.

— Șii asta face ținči-zeçi de mii de françi?

— Fără lăkră, kare uii elă è de oare-kare preuă,
zise abatele.

Șii inkise eară kășia, mi nșse în nosșnară diamantă-
șlă, kare totă maï skînteia uii în șrmă în fșndășlă kșuștrăi
lăi Caderousse.

— Dar kəm đi a venită în mănă acestă diamantă,
domșle abate? întrebă Caderousse. Edmondă te a făkășlă
mostenitoră ală seș?

— Nș, dar m'a făkășlă eșekștoră testamentariă. A-
veam amiçi bșni uii o fidanșată, mî a zisă elă; kăte patră,

sunt sigură, avea doră de mine: unulă dintr'acești amici buni se numia Caderousse.

Caderousse se infioră.

— Celă altă, unulă abatele făr'a se arăta că a văzută turburarea lui Caderousse, celă altă se numia Danglars; celă d'ală treilea, adăse elă, de mi mi era rivală, dar mă izbăia mi elă.

Ună scrisă drăcescă lămină trăsărele lui Caderousse, kare făr'o miskare ka să întregună ne abatele.

— Asteantă, zise abatele, lasă-mă să vorbescă, mi, dak' ai vr'o observare de făr'ată, mi o veți face ne unulă. Celă altă, de mi mi era rivală, dar mă izbăia mi elă, mi se numia Fernandă; cătă nentă fidanțata mea, numele ei era... Nu măi mi adăcă a minte de numele fidanțatei, zise abatele.

— Mercèdès, zise Caderousse.

— Ax! da, așa è, respunse abatele k'ună scrisă înecată, Mercèdès.

— Ei bine? zise Caderousse.

— Dă-mi o karafă de apă, zise abatele.

Caderousse se grăbi s'askalte.

Abatele imnă naxarălă mi beă căte-va sorbităre.

— Unde eramă? întrebă elă nănindă-și naxarălă ne masă.

— Fidanțata se numia Mercèdès.

— Da, așa este. Să te dăci la Marsilia... Totă Dantès vorbesce, pričenî?

— Foarte bine.

— Să vinzi acesă diamantă, să faci cinci pargi, mi să le împargi a celorlă buni amici, singărele fiinde kari m'ă izbăită ne pămintă.

— Kăm, cinci pargi? zise Caderousse, mi ai numită nămăi patră persoane.

Unŭ surisŭ drăcescŭ lumină trăsurele lui Caderousse.

— Pentru că a cincea a mării, după cum se zice...
A cincea era printele lui Dantès...

— Vai! aua è, zise Caderousse miskatã de nati-
mele ce se lantã în elã; vai! aua è, bietãlã omã, a mării!

— Am aflatã ayeastã întîmplare la Marsilia, respun-
se abatele fãkindã o silinã ca sã se arate netãrbãratã; dar
è de miltã de kãndã s'a întîmplatã ayeastã moarte, înkãtã
n'am nãstã adãna niã unã amãnãntã... Sãii oare ceva de-
snre moartea apestã bãtrãnã?

— Ei! zise Caderousse, cine poate sã sãie mãi bi-
ne de kãtã mine? Ședeam unã în unã ca bietãlã omã...
Ei! Dãmnezeilã meã! da, unã anã abia după ce nerdã ne
fiã-seã din oki, bietãlã bãtrãnã mãri!

— Dar de ce mãri elã?

— Medicii aã nãmitã boala... o gastro-enteritã, mi
se pare; ceã ce ilã kãnosceã aã zisã kã a mării de dãrere,
mi eã kare lã am vãzãtã mãrindã, am zisã kã a mării...

Caderousse se onri.

— A mării de ce lãkrã? întrebã kã smãcinare
nreotãlã.

— Ei bine! a mării de foame!

— De foame! strigã abatele sãrindã ne skãkãlã seã,
de foame! animalii ceã mãi tikãlowi nã morã de foame! kã-
niã kari se retãcheskã ne strade toã întilneskã o mãnã kom-
pãtimitoare kare le arãnkã unã kodrã de pãine, mi unã omã,
unã krestinã, a mării de foame în mizlokãlã altorã oamenii
kari se nãmeskã krestiniã ka mi dãnãlã! kã nenãtinã! o!
è kã nenãtinã!

— Am zisã ce am zisã, respunse Caderousse.

— Șii n'ãi kãvintã, zise unã glasã în skãrã; de ce
te amesticiã tã?

Amindoi oamenii se întoarsã, mi vãzãrã kapãlã

bolpneviciosă ală Carconței; ea se țirise nîn' akolo mi askăltase konvorbirea, mezîndă ne treanta din șrmă, kă kanălă rezimată ne ȕenăkiî eî.

— Dar ts de ȕe te amestîĕi, măiere? zise Caderousse. Domnălă va să alle nisȕe amănante; politeȕea ȕere să i le daă.

— Așa è, dar îngelenȕisnea nă te eartă să i le daî. De șnde sȕiî kă ȕe skonă te fȕe să vorbesȕi, pă-krătosăle!

— K' șnă skonă nrea bșnă, doamnă, te înkredîncetză, zise abatele. Bșrbatălă dămitale n'are de ȕe se teme, destălă să resnănză kșrată.

— Nimikă de temălă! da, ȕineva încene kă promiterî frămoăse, anoî se mălyămesȕe zikîndă kă n'are de ȕe se teme, anoî o sterȕe fșr' a șî ȕine kăvîntălă, mi înr' o zi se desteantă bietsălă omă kă o neferîȕire ne kanăi fșră ka să sȕiă de șnde i a ven.ălă.

— N'ăi niĕi o griȕă, bșna mea femeiă, neferîȕirea nă va veni din parte-mî, eă resnănză pentră asta.

Carconta mormăi kăteva kăvînte ne kari nă le năș nimini așzi, îșî lășă eargă ne ȕenăki kanălă ne kare îlă redikase șnă minălă, mi șrmă tremșrarea eî de frigșrî, lășăndă-șî bșrbatălă a șî șrșa konvorbirea, dar așezată așăfelă ka să nă i skane niĕi o vorbă.

În timnălă aȕesta, abatele beșse kăteva sorbitșre de apă mi șî veni în șire.

— Dar, șrmă elă, neferîȕitălă bștrănă așa de pă-șăsită era elă de toată lămea, înkălă să moargă de o așemenea moarte?

— Oș! domnăle, zise Caderousse, nă doargă kă lă a lăsată niĕi Mercédès Catalana, niĕi D. Morrel; dar bietsălă bștrănă nșnsese o mare antîmnată pentră Fernandă, kiară a-

chela, zrm̃ Caderousse k'xñ s̃ris̃ batjokoritor̃, ñ kare c̃i a sñs̃ Dantès k̃ era xñl̃ din amic̃i sẽi.

— Dar ñ i era amik̃? întreb̃ abatele.

— Gaspard! Gaspard! m̃xm̃z̃ femeia din kansl̃ sk̃rii, iea a minte la cea ce sñi.

Caderousse f̃k̃x o miskare de nepache, m̃i f̃r' a mai da alt̃ resñns̃ aceleia ce îl̃ întreb̃nea :

— Poate fi cine-va amik̃ k̃ acela ne a k̃r̃zia femeiz̃ va s̃z̃ o iea? resñnse abatele. Dantès kare avea o inim̃z̃ de az̃r̃, ñmia ne tođi achestia amic̃i... Bietsl̃ Edmond̃!... K̃nd̃ è cea d̃ne zrm̃, mai bine k̃ n'a s̃iist̃ nimik̃; i ar̃ fi venit̃ k̃ grẽ s̃z̃ i erte în miñxl̃ morgĩ sale... M̃i or̃i ce ar̃ zice cineva, zrm̃ Caderousse în limba l̃i kare ñ era linsit̃ de oare-kare poesiz̃ asnr̃, m̃i è team̃z̃ mai m̃lt̃ de blestem̃l̃ morgilor̃ de k̃t̃ de s̃ra chelor̃ în viag̃z̃.

— P̃k̃tos̃le! zise Carconta.

— Așa dar s̃ii, zrm̃ abatele, ce a f̃k̃st̃ Fernand̃ în kontra l̃i Dantès?

— Daka s̃ĩ, așa krez̃ m̃i ẽ!

— Vorbes̃e dar.

— Gaspard, f̃z̃ ce vẽi voi, zise femeia; dar, de vẽi s̃z̃ ñz̃ krez̃i m̃i ne mine, mai bine n'ãi zice nimik̃.

— Ast̃z̃ dat̃z̃, krez̃ k̃ ãi m̃i t̃z̃ drentate, nevast̃z̃, zise Caderousse.

— Așa dar, ñz̃ vrẽi s̃z̃ sñi nimik̃? zise abatele.

— La ce s̃z̃ mai sñi! zise Caderousse. Daka tr̃zia bietsl̃ b̃ziat̃ m̃i venia la mine ka s̃z̃ asle o dat̃z̃ nentr̃z̃ tot̃ d'asna cine i era amik̃ m̃i kare inemik̃, ar̃ fi fost̃ alt̃z̃ ceva; dar è s̃sb̃ ñm̃int̃z̃, d̃ne k̃xm̃ zic̃i, ñz̃ poate s̃z̃ aib̃z̃ nic̃i z̃r̃z̃ nentr̃z̃ cineva, ñz̃ poate nic̃i s̃z̃ m̃i res-
b̃ne: s̃z̃ le z̃it̃m̃z̃ astea toate.

— Vrei dar s'ă m'ă faci s'ă da' acestor' oameni, pe cari m'ă ai ar'ătat'ă ka nisce amici minchimoi mi tiklomi, o resplata'ă ce era p'eg'ătit'ă kredin'ăi?

— Este adev'ărat'ă, ai drentate, zise Caderousse. Pe ling'ă a'ăeasta, ce ar'ă fi ak'ăm nent'ă din'ăi legat'ăl'ă bieta-l'ăi Edmond'ă? o nik'ăt'ăr'ă de ap'ă k'ăz'ăt'ă în mare!

— F'ă'r'ă mai n'ăno k'ă a'ăesti oameni te ar'ă toni n'ă-mai k'ă z'n'ă semn'ă, zise femeia.

— K'ăm a'ăa? a'ăi oameni a'ă aj'ăns'ă dar tari mi mar'ă!

— At'ăn'ăi, n'ă s'ăii istoria lor'ă?

— N'ă, s'n'ănem'ă-o.

Caderousse p'ăr'ă k'ă k'ăp'et'ă z'n'ă min'ăt'ă.

— N'ă, într'ădev'ăr'ă, zise el'ă, ar'ă fi p'ăea l'ăng'ă.

— D'ăne k'ăm 'ăi è voia, sk'ămp'ăl'ă me'ă, zise abatele ar'ăt'ănd'ă cea mai mare ne'ărsare, mi 'ăi respekt'ă skr'ămp'ăl'ăl'ă; pe ling'ă a'ăeasta, faci ka z'n'ă om'ă într'ădev'ăr'ă de oameni: s'ă n'ă mai vorbim'ă dar despre a'ăeasta. K'ă ce e'ăram îns'ăr'ăinat'ă? k'ă o sim'ăl'ă formalitate. Voi'ă vinde a'ăcest'ă diamant'ă.

— Mi skoase diamant'ăl'ă din nos'ănar'ă, deskise k'ătia mi l'ăi f'ăk'ă s'ă l'ăceask'ă în ok'ăi ce'ă zim'ăi'ă ai l'ăi Caderousse.

— 'ăi ia vino s'ă vez'ă, nevast'ă! zise a'ăesta k'ă z'n'ă glas'ă p'ăreg'ăsit'ă.

— Z'n'ă diamant'ă! zise Caronta sk'ăl'ănd'ă-se mi d'ăn-d'ă-se pe skar'ă k'ă z'n'ă nas'ă p'ăep'ăn'ă, ce diamant'ă è asta?

— N'ă ai az'ăit'ă, nevast'ă? zise Caderousse, è z'n'ă diamant'ă pe kare ni l'ă a l'ăsat'ă mik'ăl'ă: mai înt'ăi'ă tat'ăl'ăi se'ă, melor'ă trei amici ai se'ă Fernand'ă, Danglars mi mie, mi Merc'ăc'ădei fidan'ăate'ă sale. Diamant'ăl'ă face chin'ă-z'ăch'ă de mi'ă de f'ăran'ăi.

— Ox! ce fr'ămoas'ă sk'ăl'ă! zise ea.

— Așa dar a cincea parte din șarm è a noastră? zise Caderousse.

— Da, domnule, respunse abatele, dinnreșt kș partea tatălș lș Dantès, ne kare mș krezș astorisatș s' o împargș între voi natrș.

— Și nentș ce între noi natrș? întrebș Carconta.

— Pentrș kș erașlș veș natrș amișlș aș lș Edmondș.

— Amișlș nș sșntș așeia ce trșdaș; mșrmșrș k' șnș glasș șardș femeia.

— Da, da, zise Caderousse, mi asta sșrneam mi eș: è șnș felș de profanare, șnș felș de sakrileșlș, ș res- plșteaskș çine-va trșdarea, krima poate.

— Voi așlș voișș astș-felș, zise kș linisçe abatele nșnșndș diamantșlș în nosșnarșlș seș, akșm dașlș-mș adresa amișilorș lș Edmondș, ka șș potș adșçe la indenlinire vò- ingele lș din șrmș.

Șșdoarea kșrșça miroaie de ne frșntea lș Cade- rousse; vșzș ne abatele skșlșndș-se, indrentșndș-se șnre ș- șș, ka șnre a însșiingș oare-kșm ne kalsș seș, mi venindș inderșlș.

Caderousse mi nevastș-sa se șita șnșlș la altșlș kș o privire nespșș.

— Diamantșlș arș fi kș totșlș alș nostrș, zise Ca- derousse.

— Așa krezlș? respunse femeia.

— Șnș omș alș bisericelș n' arș voi șș ne inșele.

— Fș kșm veș voi, zise femeia; eș șna nș m' amestikș.

Și o lș earș ne skarș tremșrșndș de frigș; dingșlș i kłșnșșnia, kș toatș kłldșra çea arzștoare kare era.

Îe treanta din șrmș, se onri șnș minșlș.

— Kșçetș bine, Gaspard: zise ea.

— Șșnt otșrlș, zise Caderousse.

Carconta intră în kasă skoufîndă ună sursină; se așezi tavanulă trosnîndă sãb pașii ei nînz kãndă a ajunsă la fotoliulă ei, ne kare mezz lãsãndã-se greș.

— La ce estî otãrită? întrebă abatele.

— A ȃi sãrne totă, respõnse ačesta.

— Kreză, intr'adevãră, kã. ẽ totă ce ai mai bãnă de fãkãlă, zise preotulă; nã doarã kã ȃiã ama mãltă sã sũiș lãkrãrile ne kari vreĩ sã mi le askãnzĩ; dar, kãndă ẽ cea dãne xrmã, daka noȃi sã mã faĩ ka sã impãrãș legãtãlă dãne dorinȃa testatorãlă, ară fi mai bine.

— Sueră, respõnse Caderousse kã fãga inflakãratã de roșeaȃa suerãngeĩ mi a ișbirii de arȃintă.

— Te askãltă, zise abatele.

— Asteantã, zise Caderousse, ară nãtea çineva sã ne intrerãnã în lokãlă çelă mai interesantă, mi n'ară fi niçĩ de kãm frãmosă; ș'anoĩ, niçĩ kã ẽ de trebșinȃ sã mai sũiș çineva kã ai venită aiçĩ.

Și se dãse la noarta lokãndeĩ sale mi o inkise, trãgîndă mi veriga de noante pentã mai mãltã ferealã.

În timnãlă ačesta, abatele fũĩ alesese lokãlă ka s'askãlte în-voitã; mezzãse intr'ună kolȃș, astã-felă inkãtă sã remțĩ în șmbrã, de oare-çe lãmina era sã lãmineze neste totă fãga întrevorbitorãlă seă. Kãtă nentã dînsulă sta s'askãlte kã lãare a minte, avîndă mi kanãlă nlekată mi mãnile impãsnate saș ka sã zikă mai bine sgĩrçite.

Caderousse anronitã ună skãsnă mi mezz în fãȃã.

— Adã-ȃi a minte kã nã te sileskă la nimikă! zise glassulă tremșãrtoră ală Carcontel, ka kãm ară fi nãstãlă vedea, nrintre skîndsãĩ; șçena kare se nregãtia.

— Bine, bine, zise Caderousse, sã nã mai vorbimă, ieaș totãlă așșnã mea.

Și înçenã.

CAPITULU XXVII.

POVESTIREA.

— Mai 'nainte de toate, zise Caderousse, katъ sъ te rogъ, domnule, sъ mî permiji 8nъ l8kr8.

— Kare l8kr8? întrebъ abatele.

— Ka niçi o datъ, daka amъnuntele че џi le voiș da џi vorъ si de vre o trebsinъ, sъ n8 sчиъ cineva kъ џi le am sp8sъ eș, kчи асeia de kari am sъ џi vorbeskъ s8ntъ inavъџi wi p8terniçi, wi de mъ vorъ atinçe n8maï k8 vîr-f8lș deçit8l8i, m'arъ sf8rъma ka n'o stiklъ.

— Fiï linisçitș, amik8lș meș, zise abatele; s8nt preotș, wi m8rt8risirile morș in sin8lș meș; ad8-џi a minte kъ n'a-venmș altș skonș f8rъ n8maï ka sъ indenlinimș k8 omenîz che-le din 8rмъ voince ale amik8l8i nostr8; vorbesçe dar f8rъ temere, nrek8m wi f8rъ 8rъ; s8ne adev8r8lș, toîș adv8r-8l8: n8 k8noskș niçi kъ è de krezt8 kъ voiș k8noasçe vre o datъ persoanele de kari ai sъ mî v8rbesçi; k8tre асestea s8nt Italianș iar n8 Francesș; s8nt alș l8i. D8mnezeș iar n8

ală oamenilor, mi voiș intra în skitelă meș, din kare am emită nșmaī ka sș indenlineskă chele din șrmș voinge ale șnșī omș ce mi da șșfletelă.

Astș promitere pozitivș nșrș kș dete nșșinș inkredinșare lăī Caderousse.

— Ei bine! daka este ama, zise Caderousse, voiș, voiș zice maī mșltș, katș sș te desamșșeskă asșnr' a-vestorș amicie ne kari bietelă Edmondș le kredea sinșere mi devotate.

— Sș inșenemș de la tatelă seș, te rogș, zise abatele, Edmondș mi a vorbitș mșlte desnre bietelă bștrșnlă nentș kare avea șnș amorș ama de mare.

— Istoria ę tristș, domșșle, zise Caderousse klș-tindș din kanș; i kșnosșī, mi se nare, inșenștelă.

— Da, resnșuse abatele, Edmondș mi a șnșș lș-kșrșrile nīnș in minștelă kșndș a fostș arestată intr'o kīrșiș-mioarș līngș Marsilia.

— La Reserva; o Dșmnezeelă meș, dal nar' kș vșzș lșkrșlă ka kșm așī fi inkș de fașș.

— Nș era kiarș la șina sa de nșntș?

— Da, mi șina, kare inșenșse ama de voioasș, a-vș șnș fine tristș: șnș komisarș de nolīșș, șrmată de nartș nșșkașī, intrș, mi Dantès fș arestată.

— Eatș șnde se opresșe șeia ce șșiș, domșșle, zise preotșlă; nișī inșș-șī Dantès nș șșia nimikș maī mșltș de kșlă șeia ce i era kș totșlă personală, kșșī n' a maī vș-zșlă nișī o datș vre șna din așele șinșī nersone ne kari ūi le am nșmīlă, saș sș fi așzită vorbindă de ele.

— Ei bine! indatș ce fș arestată Dantès, D. Morrel alergă sș așe vr'o șșiingș desnre dīnșelă: șșiingșe fș-rș nrea triste. Bștrșnlă se īntoarse singșrș a kasș, i īndoi șaina de nșntș nłșngīndă, netrekș toatș noantea nreșm-

blândă în camera sa, mi nă se kălkă de lokă, kăčı lo-
kšiam săb dınsălă, mi lă azııı imblândă toată nontıçıka;
eă insă-mı, kată s' o snăıă, nă dormıı ka mi dınsălă, kăčı
dăgerea bıetălăı părinte imı fıçea mare reă, mi fıç-kare
nasă ce fıçea imı gănea inima, ka kəm mi ară fı pasă in-
tr' adevără niçıorălă ne kanălă meă.

A dozazi, Mercédès veni la Marsilia ka să cheară
protokııneă D-lăı de Villefort: nă kăpătă nimikă; dar, toă
ınr' ațela-mı tımăă, se dăse să fakă o visită bıtrănlăı.
Kăndă ilă vără kă era ama de tristă mi așă de deskăra-
ııată, kă mi petrekăse noanteă fıç'a se kălka mi kă nă
mănkăse din ajănlă, vră să lă ıea kă dınsă ka să lă ıngri-
jeaskă, dar bıtrănlăı nă pıııı de lokă.

„Nă, zıçea elă, nă voă părsı kăsa, kăčı bıetălă
meă konılă ne mine mă ıbesçe măı mălă de kătă orı çe,
mi kăndă va eșı din ınkısoare, la mine are să alegıe măı
ıntııă ka să mă vază. Çe ară zıçe oare kăndă nă mă va
afła a kasă astentăndă-lă? „

Askıltam toate ațeste vorbe din pıvıdoră, kăčı așı
fı voıtă să poată Mercédès a otărı ne bıtrănlăı ka s' o ır-
meze; ațelă nasă, kare resăna mi noanteă mi zıăa d' as-
nra kanălăı meă, nă mı lăsa ănlă mıntă de repăssă.

— Dar nă te ırkăı mi dămneata la bıtrănlăı ka să
ı adăçı vr' o mıngıere? ıntrebă pıeotălăı.

— Axı domăle, resănsă Caderousse, çıneva noate
mıngııa nămăı ne çeı çe voră să fıç mıngııııı, mi elă nă voıa
să fıç mıngıııată: ne ırmeă, nă sçıă nentă kare kăvıntă, dar
mi se părea kă n'avea okı să mă vază. Kă toate astea,
ınr' o seară, azındăı plănsetele, mă ırkăı la dınsălă;
dar, kăndă ajănselă la ășă, nă măı plănceă, çı se ınkına.
N' așı nătea să mı snăıă, domăle, vorbele lăı çele plıne
de elokıncă mi răgăçıınele lăı çele ındăgătoare: era çeva

mai multă de krtă îndrare, era ceva mai multă de krtă dăre; mi eş, kare nă snt ză fariseş mi kare nă izbeskă ne iesiijî, am zisă în zisa aveia: — Într'adevăr, bine kă snt singră, şi nă mî a dată Dămnezeş koniî, kăci daka eram tată şi simyiam vr'o dăre asemena kă a bietăsi btrănă, ne năindă afla în mintea mea saş în inima mea totă ce zice elă bñăsi Dămnezeş, m'ami fi dăşă drentă la mare şi m'ami fi arăkată într'insa ka să nă mai sferă mai multă.

— Bietăş nărinte! mărăz nreotăş.

— Din zi în zi, trăia mai singră şi mai depărtată de oamenî; adesea D. Morrel şi Mercédès venia să lă vază, dar şua sa era inkisă; şi kă toate kă eram foarte inkredingată kă era a kasă, nă resăndea de lokă.

Într'o zi, nriindă în kontra învăşlă seş ne Mercédès, şi biata konila fiindă desnerată mi ea, se çerka să i întreaskă inima:

„Krede-mă, fata mea, i zise elă, a mărăş; mi în lokă să lă astentăş noî, elă ne asteantă: snt nrea fericită kăci eş snt çelă mai btrănă şi kare şmează să lă vază mai nainte de togî.”

Or krtă de bñă să fi çineva, bine vezî, înçetează kăindă de a vedea pe çei çe lă întrstează; btrănăş Dantès remase nîpă în çele din şrmă singră de totă: nă mai vedeam algi oamenî şrkăndă-se kăndă şi kăndă la dîpsăş de krtă nisçe nekănoskăş, kari emia dîn kasă kă nisçe nakete nă nrea askăse: am înçelesă în şrmă çe era açe çele nakete: vindea năşină kăte năşină çeia çe avea kasă trăaskă.

În çele dîn şrmă bñăş omă ajăse să nă mai aibă çe vinde; era datoră trei terminî: îlă ameninçăş să lăskoamăş dîn kasă; mai çeră inkă ontă zile, şi i se deteră. Aflai

— Crede-mê, fata mea, a muritù, elã ne asteaptã pe noi.

acestă amănuntă, pentru că proprietarul intră la mine când ești de la dînsul.

În cele d'întîiș trei zile, îmi așzii îmblîndă dăne obiceii; dar, în a patra zi, nu mai așzii nimic. Cerkaș s'era mai rău: era înkist; dar, nîntre broaște, îmi zăruia ama de galbenă și ama de desfigurată, înkistă, jădekîndă că i era foarte rău, trimisei să însușește ne D. Morrel și alergai la Mercédès. Amîndoi se grăbiră a veni. D. Morrel adăse un medic; medicul rekunoscu o gastro-enterită și prescrie dieta. Eram acolo, domnule, și nu voiș zila nici o dată scrisulă bîtrînelăi cândă așzii aceasta.

De atunci, îmi deskise șua; avea o skășă ca să nu mîșine: mediculă preskrisese dieta.

Abatele skoase un fel de șemetă.

— Astă istorie te interesează, nu è ama, domnule?

— Da, respunde abatele: îmi întineresce inima.

Mercédès mai veni; îmi alfi ama de skimbată, înkistă mai cerkă o dată și lă iea la dînsa. Asta era și pîrerea D-lăi Morrel, care voia să lă stremăte fără voia; dar bîtrînelă strigă ama de mătă, înkistă ei se temeră. Mercédès remase la kîștă seș. D. Morrel se denșră fîkîndă semnă. Catalanei kă lăsase o pîșă ne kîșmîș. Dar armată kă preskrierea mediculăi, bîtrînelă nu voi și iea nimic. În cele din șua, dăne noș zile de desnerare și de abstinișă, bîtrînelă mări blestemîndă ne ceș ce i fărășeră nefericierea și zikîndă Mercédei:

„Dacă veș mai vedea ne Edmondă, și i șușă că am mșrită bine-kșvîntîndă-lă.“

Abatele se skășă, se invîrșă de doșă ori nîn kasă pîșîndă-și mîșna înfiorată la gîșă seș șkată.

— Și kreșă k'a mșrită...

— Daqua vei mai vedé pe Edmondă să i spui quē am muritā binecuvintāndu-lă.

— De foame... domnule, de foame, zise Caderousse; eș respnză, așă grekăm te vıză și mē vezi.

Abatele ankt kx o mēnz konvulsivz pacharilă de anp inkz ne jsmzitate nlină, ilă deșertz de o datz și mezx earz kx okii rouiijī mi kx fața îngzbenitz.

— Mzrtzrisecze kx è o neferiqire mare! zise elă k'znă glasă regzmită.

— Kx atză mai mare, domnule, kx Dzmnezeș nș s'a amestekată de lokă aci, mi kx nșmaī oamenii aș fzktă totz.

— Sz trecemă dar l'acestī oamenī, zise abatele; dar kzuzetz bine, xrmz elă k'znă aeră mai ameniuztoră, te ai prinsă sz mī snăi totă: sz vedemă! kari szntă oamenii așeia ce aș fzktă ne fiiză sz moarz de desnerare, și ne tatză de foame?

— Doi oamenī zelozī de dīnzilă, domnule, xnză din amoră, zelă altă din ambiuzne, Fernandă și Danglars.

— Și kxm se manifestă așeasz zeloziz, snzne.

— Denznziarz ne Edmondă ka auzentă bonanartistă.

— Dar kare din doi ilă denznziăz, kare din doi fz adevzratzăz vinovată?

— Amīndoī, domnule; xnză fz kx skrisoarea, zelă altă o dete la postz.

— Și znde fz fzktă astz skrisoare?

— Kiară la Reserva, ip ajnzăz nznji.

— Tokmaī așă è, tokmaī așă è! mzymzrtz abatele; o Faria! Faria! kxm knoszeai tz oamenii mi lzkzrile!

— Ce zici, domnule? întrebz Caderousse.

— Nimikă, respnzse preotzăz; xzmeaz.

— Danglars skrise denznziarea kx mēna stzngz ka sz nș i se knoaskz skrisăz, mi Fernandă o trimise.

— Dar, strigă de o dată abatele, eraî akolo dămneata?

— Eș! zise Caderousse kă mirare, cine ți a spusă kă eram eș?

Abatele vâză kă o lăse prea reneade.

— Nimini, zise elș; dar, ka să kănosăî ama de bine toate amănuntele achestea, kată să fi fostă de faș.

— Este adevărată, zise Caderousse k'ănă glasă înekată; eram de faș.

— Și nă te ai spusă l'acheastă infamiă? zise abatele: atănuă estă komnlichele loră.

— Domnăle, zise Caderousse, mă făkăseră amîndoî să beaă atăă de mătă, înkătă îmi kam nerdăsem minșile. Vedeam ka prin nori. Ziseî totă ce poate zice ănă omă înr'oa asemenea stare; dar îmi respănsă amîndoî kă voiseră să fakă o glămă, mi kă astă glămă nă era s'aibă niă o șmare.

— A doăa-zi, domnăle, a doăa-zi, vâzămî bine kă avea o șmare; kă toate achestea nă ziseamî nimikă, eraî kă toate astea akolo kăndă îă arestară.

— Da, domnăle, eram akolo mi vrăseî să vorbesă, vrăseî să spusă totă, dar Danglars mă onri.

„Și, daka è din întîmlare vinovată, îmi zise elș, daka înr'adevără va fi trasă la insăla Elba, daka kă adevărătă è însărcinată kă vr'oa skrisoare nentră komitetăă bonanartistă din Parisă, daka se va afla la dînsăă astă skrisoare, aței ce lă ară sășșine, voră trece de komnlicăî lăi.“

Îmi fă teamă de polișia kare era n'atănuă, o mărărisăă; tăkăî, asta fă o lășitate, mă ănesăă, dar nă fă o krimă.

— Îngelegă; lășamî să se fakă reăă, nimikă mai mătă.

— Da, domnșle, resnșnse Caderousse, Ńi nentř a-
sta mř mřstrř křpetřlř zřxa mi noantea. Adesea oarř mř
rogř de Dřmnezeř řř mř erte, ři o jřřř, kř atřtř mai
mřltř kř ačeastř fantř țe ę singřř nentř kare m'aŃi mř-
stra seriosř řn totř křrsřlř viegei mele, ę fřřř řndoialř ka-
řsa restristei mele. Tragř nřkatřlř řnři minřtř de egoismř;
nřin řrmare totř d'ařna zikř Carcontei křndř o ařzř nřn-
gřndř-se de țeva:

„Taři, mřiere, ařa vřea Dřmnezeř.“

Ńi Caderousse řiŃi lřřř kanřlř řn josř kř toate sem-
nele řnei adevřrate mřstrřri de křpetř.

— Bine, domnșle, zise abatele, ař vorbitř kř křřř-
řiř; ține se akřřř astř-felř meritř ertare.

— Din nefericire, zise Caderousse, Edmondř a mř-
ritř, Ńi elř nř m'a ertatř.

— Nř řvia, zise abatele...

— Dar akřm, noate kř řvie, zise Caderousse; se
zře kř morřii řviř totř.

Se fřkř třcere d'řnř minřtř: abatele se skřlase mi
se preimbla křpetřndř; se řntoarse la lokři Ńi Ńezř earř.

— Mi ař nřmitř de vr'o dořř trei ori ne řnř oare-
kare D. Morrel, zise elř. Țe omř ę asta?

— Era armatorřlř *Faraonslř*, patronř alř lři Dantès.

— Ńi țe rolř a jřkatř astř omř řn toate řntřmnlř-
rile ačestea? řntrebř abatele.

— Rolřlř řnři omř onestř, křrařiosř Ńi afekřionatř,
domnșle. De dořř-zeyi de ori mizlovi nentř Edmondř;
křndř se řntoarse inneratorřlř, skřrise, se rřgř, ameniņđ,
astř-felř řnkřtř la a dořa řestare fř foarte nersekřtatř
ka bonanartistř. De zęe ori, křm ři am snřřř, venise la
břtrřnřlř Dantès ka řř lři ęa a kasř la dřnsřlř, Ńi kř o zi

saș kx dox̄z zile înaintea morții sale, și am mai spus'o, lă-
sase ne k̄minș o p̄ngz kx kare se plătir̄z datoriele b̄nș-
lxi omș, și se f̄kxḡz keltxelele mormint̄rii sale; ast̄-felș
ink̄tș bietslș b̄zr̄nș p̄t̄x celș p̄șinș s̄z moarḡ d̄ne k̄m
tr̄ise f̄r' a m̄nka drentslș nimșlș. Totș mai și ink̄
p̄nga ayeia, o p̄ngz mare kx imnl̄tit̄re roșii.

— Și, întreb̄z abatele, acestș I). Morrel mai tr̄-
esce?

-- Da, zise Caderousse.

— Ast̄-felș dar kat̄z s̄z fiș unș omș binek̄svintatș
de Dumnezeuș; kat̄z s̄z fiș inavșuitș... ferice?..

Caderousse s̄rise kx am̄r̄ḡzișne.

— Da, ferice ka mi mine, zise elș.

— D. Morrel s̄z fiș nefericitș! striḡz abatele.

— E aproape de miseriș, domnșle, și mai multș in-
k̄z, ̄ aproape de desonoare.

— K̄m ama?

— Da, resp̄nse Caderousse, ama este: d̄ne dox̄z-
zeyi și çinçi de ani de m̄nka, d̄ne çe k̄r̄tase lok̄lș
celș mai onorabilș în komerçizlș Marsilieș, D. Morrel s'a
rșinatș de totș. A nerdtș çinçi kor̄bii în doi ani, a în-
çerkatș trei bankr̄te de snaim̄z, și n̄x mai are altș spe-
rançz de k̄tș în avelș *Faraonș* ne kare komanda bietslș
Dantès, mi kare kat̄z s̄z se intoark̄z din India kx o ink̄r-
kare de kirmisș și de indigo*. Daka o va p̄șii și kx astz
korabiz ka și kx çele alte, ̄ nerdtș.

— Și, zise abatele, are nevastz, konii, neferi-
çitșlș?

— Da, are o nevastz, kare în toate astea, se noar-
t̄z ka o s̄ntz; are o fatz kare era s̄z se m̄rite k'șnș omș

* Lslaki.

ne kare flă isbia, și ne kare familia sa nă lă lasă să ia o fată răinată; are în cele din urmă un fiu, care e locotenent în armie; dar, bine înțeleși, toate acestea i îndoeskă dărearea în lăcă d'a i se alina, bietă lă omă, kăndă să fî singur și să n'ăibă ne nimeni, și ară sdrobi kănlă, și n'ară mai săferi nimikă.

— E de spaimă! mărmăreă preotă lă.

— Eată kăm respătesce Dămnezeă virtătea, domnăle, zise Caderousse. Veză, eă kare n'am făkă lă niă o dată niă o fantă rea, afară de cea ce mî am săsă, sănt în miseră; eă, dăne ce voiă vedea ne biata nevasta-meă mărindă de frigură, făr'a nătea face nimikă nentă dinsa, voiă mări de foame kăm a mără lă părintele lă Dantès, de oare ce Danglars și Fernandă săntă plină de ară.

— Și kăm așă?

— Pentă kă toate le aă eșită bine, de oare-ce oameniloră onestă totă lă le ese ne dosă.

— Ce s'a făkă lă Danglars? celă mai kălnabilă, nă è așă, kănlă reță iloră?

— Mă întrebă ce s'a făkă lă? a părsită Marsilia; a intră, kă o rekomandare a D-lă Morrel, care nă șia krima sa, kă ună komisă de ordină la ună bankeră spaniolă; în epoca resbelă lă Spania, s'a însărină kă o parte în aprovizionărele armatei franceze și a făkă lă stare; atșă, kă cei d'întă bană kăstigaă, și a jăkă soartea, și și a întă, și a împărită kăntală lă, și, dăne ce i a mără nevasta, care era fata bankeră lă seă, a lă lă o vădăvă, ne doamna Nargonna, fia D-lă de Salvieux, care è kambelă nă lă reță lă aktă lă, și kare se băkă de cea mai mare favoare. Se făkă milionă, lă aă făkă lă baronă; și astă ză este baronă Danglars, are ună otă lă strada Mont-Blanc,

zece kai în grajdurile sale, mease lakei în antikamera sa, mi nș sviř kște milioane în kasa sa de bani.

— Ax! zise abatele k'znř glasř singslarř, mi è fericitř?

— Ax! fericitř, cine poate zice asta? Nefericirea sař fericirea, è sekretslř peregiilorř: peregiĩ ař zrekĩ, dar n'ař limbř sř vorbeaskř: daka è fericitř cineva kș o avere mare, Danglars è fericitř.

— Și Fernandř?

— Fernandř, è altř ceva!

— Dar kșm a pștșř face stare znř bietř neskarř catalan, fřř mizloače, fřř krescere? Asta nș mi intrř în kanř, și o mřrtřriseskř.

— Și asta nș intrř în kanřlř nimřslř; katř sř fřř vr'o drřřř la mizlokř ne kare n'o svič nimini.

— Dar în cea dșne zrmř ne ce trente vřzřte s'a sșitř l'astř avere înaltř sař l'astř nosiřisne înaltř?

— L'amĩdozř, domnșle, l'amĩdozř! elř a fřřkřř mi stare mi nosiřisne totř de o datř.

— Īmi sniĩ basme!

— Ce este adevřratř è kř seamřnř a basme; dar askřř, mi vei ĩngeleče.

Fernandř, kște va zile ĩnaintea ĩntoarceriĩ, a křzřř ĩn konskriere*. Břrboniĩ ĩlř ĩzsarř ĩn nache la Catalanĩ; dar Napoleon reveni, se dekretase o rekrřtare estraordinarř mi Fernandř fř nevoitř sř pleče. Șlekaĩ asemenea mi eř; dar, fiĩdř—kř eram mai břřřnř de křř Fernandř, mi ĩblam sř mř ĩnsorř kș biata nevasta—mea, fřř trimisř nșmaĩ la marřini.

Fernandř fř ĩnreřistratř ĩn ostirile aktive, ajșnse la

* Striņerea militarilorř, rekrřtařis.

Abatele Busoni.

frontieră cu regimentele sale, și stătu fața la bătălia dela Ligny.

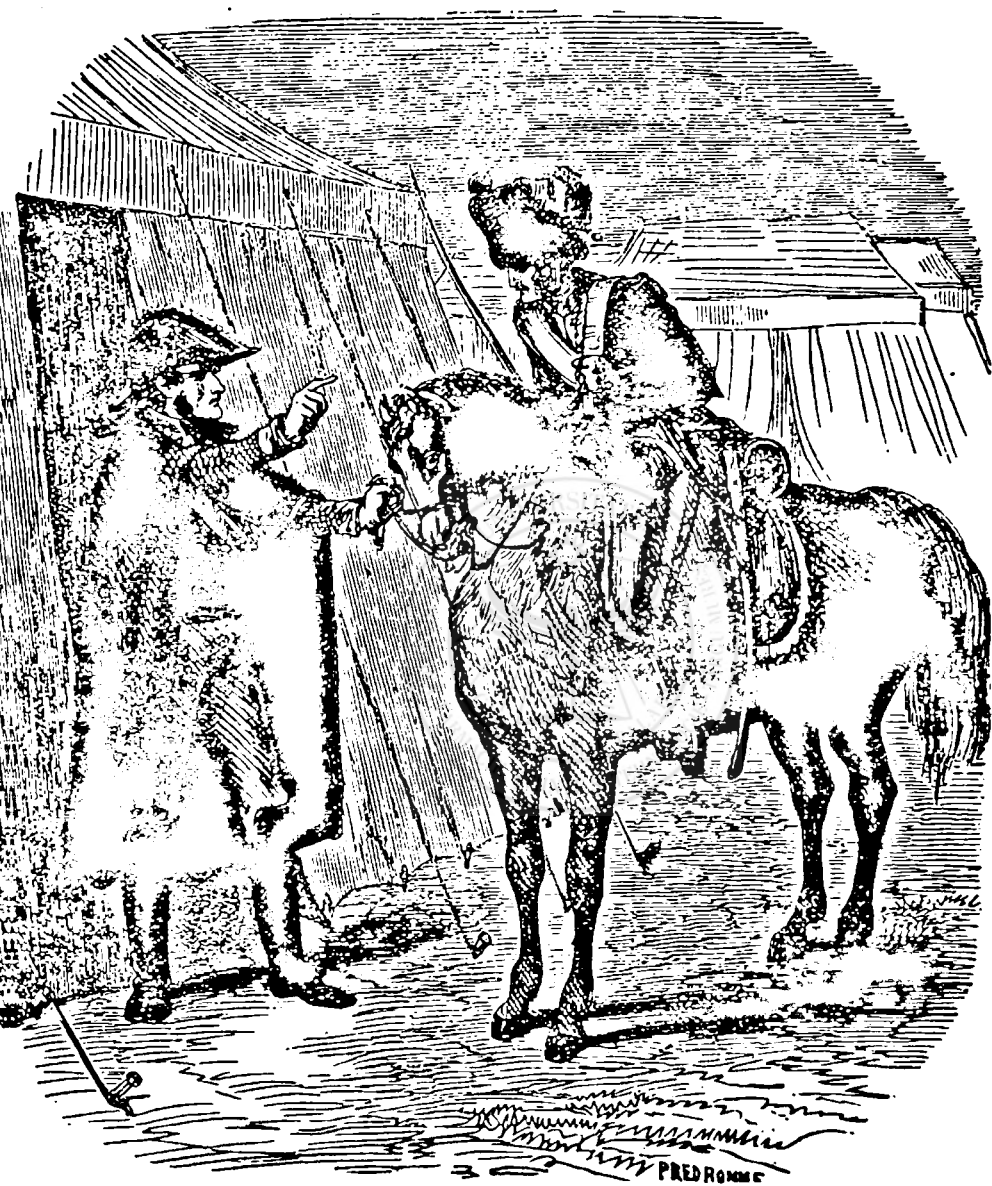
În noaptea care urma bătălia, era de sentinela la zăua unui general care avea daraveri secrete cu inamicul. Kiară în noaptea aceea, generalul căuta să se întâlnească cu Anglii. Pronăse lui Fernandă să-l însoțească: Fernandă priimi, și-i părăsi postul și urma generalului.

Ceia ce arăta și făcuse pe Fernandă să treacă la un consiliu de rebelă dăca Napoleon arăta și remasa pe tron și făcă o rekomandare pe lângă Bourbonii. Reintră în Franța cu snalete* de sub-lokotenent, și fiindă-că protekția zăna general, care era în mare favoare, nu-l părăsi de lokă, ajunse kanitană la 1823, pe cândă cu rebelul Spaniei, adică kiară în mințelă cândă Danglars cerka întieie sale sneksle. Fernandă era Spaniolă, și trimisă la Madridă spre a studia sniritelă komnatrioșilor săi, află pe Danglars akolo, se vorbi cu el, promise generalului să zăna snrijină printre regalisti din kanitală și din provinșii, priimi promiteri, se legă și el din partei, și-i kondăse regimentul prin kăi kănoskăte năma de elă singură în strimțorile ținște de regalisti, și în cele din urma făcă în această kampaniă skărtă atștea servicie, încăză dăne lăgarea Trocaderului și nămită kolonelă și priimi kășcea de ofișeră ală Leșionii de onoare cu titelă de konte.

— Țrsiți! țrsiți! mărșă abatele.

— Așa e, dar askăltă, nu e năma atșta. Dăne ce a încetăz rebelul Spaniei, kariera lui Fernandă se află kompromisă de pachea cea îndelngată care era să domnească în Eșropa. Năma Grecia era reskălată în kontra Turciei, și încenșe rebelul îndenendingei sale; okii țășloră

* Enoletă.

Propuse lui Fernandü a lü insoși: Fernandü priimi.

★

era întorşi aşupra Atenei, atunci era moda de a plănuşi şi a sursuşi pe Grecii. Guvernul francez, făr' a le lăsa apărarea de faţă, preţeam săii, tolera emigrările naţionale. Fernandş cherş şi kăpăţţ voia de a se dăce să servească în Grecia, remiindş kă toate acestea în registrele armatei.

Kăţş-va timpş dăn'arceia se aflş kă kontele de Morcerf, acesta era numele ce lş năra, intrase în serviciulş lăi Ali-pasha kă gradulş de ęeneralş instrăktorş.

Ali-pasha fş şcisş, preţeam săii; dar, înainte d'a mări, resnăti serviciile lăi Fernandş lăşăndăi o şamă însemnată kă kare Fernandş se întoarce în Franţia, şnde fş întăritş în gradulş de lokotenentş ęeneralş.

— Astş-felş inkăţş astş-zî? întrebş abatele.

— Astş-felş inkăţş astş-zî, şrmş Caderousse, are şnş otelş măreş la Parisş, strada Helder, no 27.

Abatele deskise şra, remase şnş minşţş kă şnş omş ce stă la îndoiatş; dar făkăndş-şii o silinş:

— Şi Mercèdès, zise elş, kăşii m'aş inkredingăţş kă perise?

— Aşa este, zise Caderousse, da, preţeam nere-soarele kă să resarş a doxa zi măi ştelşvitorş.

— A făkăţş şi ea stare? întrebş abatele k'şnş şrisş batjokoritorş.

— Mercèdès è în minşţşlş acesta şna din cele măi mări dame din Parisş, resnăse Caderousse.

— Şrmeazş, zise abatele; mi se pare kă mi şnşne şineva şnş visş. Dar însă-mă eş am văzşţş nisce lăkrăşii aşna de estraordinare, în kăţş aţelea pe kari mi le şnş mămirş măi năşinş.

— Mercèdès fş măi întăiş desperatş de perderea lăi Edmondş. Şii am şnşş şţăşşinşele ei pe lingş D. de Villefort mi devotamentşlş ei nentăş nărintele lăi Dantès. În miz-

Iokslă desnerăii sa'e o dăgere noxă dete neste ea, ayeasta fș nlekarea lăi Fernandă a kărsia krimț nș o kănosčea, și ne kare ilă nrivia ka p'șnă frate ală eī.

Fernandă nlekă, și Mercèdès remase singără.

Trei lșnī trekără pentră dīnsa în lakreme: niči o nșvelă de la Edmondă, niči o nșvelă de la Fernandă; nimikă înaintea okiloră eī de kăță șnă bștrăpă kare măria de desnerare.

Înr'o seară, dăne țe șezăse toată zisă, kăm i era običeislă, în șngislă ȳeloră doxă drămări dintre Marsilia și Catalanī, se întoarse a kasă mai deskărațiată ka niči o dată; niči amantăslă eī niči amikăslă eī nș mai venia săă ne șnă drămă săă ne altă, și n'avea niči o șciință dela niči șnăslă dīnr'īnșii.

De o dată i se pțră kă așzi șnă nasă kănoskăță; se întoarse kă șmăȳinare, șma se deskise, și vțză ne Fernandă kă șniforma sa de sșb-lokotenentă.

Nș era jșmătatea a ȳeia țe plăȳea ea, ȳi era o parte din viaȳa eī trekără kare se întoarse la ea.

Mercèdès lăș ne Fernandă de mănī k'șnă transnortă ne kare elă ilă lăș drentă amoră, și kare nș era altă ȳeva de kăță bșkăria de a nș mai fi singără în lșme, și d'a reve-dea o dată șnă amikă dăne orele ȳele lșnăi ale tristei singărățȳi. Și anoi, kată s'o șnănemă, ea nș șrise niči o dată ne Fernandă, doar' kă nș era ișbită de dīnsa; altă aveă inima Mercèdei, dar ayeasta līnsia..... se făkăse nev-zăță..... poate kă mi șărise. L'ayeastă ideă din șrmă, Mercèdès se îneka de plășsete și și șȳia braȳele de dăgere; dar ayeastă ideă ne kare o resnīȳea altă dată kăndă i o înfăȳișua altă, akăm i venia singără în minte: ne șrmă, și kiară bștrănăslă Dantès nș înȳeta de a i zice: "Edmondă ală nostră a mărită, kăȳi, daka nș măria, venia elă la noi.

Вътрънълѣ мѣри, кѣм ѿѣ снѣсеі; дака трѣа, поате кѣ Mercédès нѣ се мѣрита кѣ алѣ бѣрбатѣ; кѣчї era сѣ фїз чїне сѣ о дїїѣ де реѣ пентрѣ некредїнѣа еї. Fernandѣ їнѣlese ачеаста. Кѣндѣ аслѣ моартеа бѣтрънълї, венї шї елѣ. Астѣ датѣ era локотенентѣ. Ла чеа д'їнтїїѣ кѣлѣторїѣ, нѣ зїсесе нїчї о vorbѣ де amorѣ Mercédeї; ла чеа д'а доѣа, ї адѣсе а мїнте кѣ о їсбїа.

Mercédès ї маї черѣ їнкѣ шеасе їнї ка с'astente шї сѣ плънгѣ ne Edmondѣ.

— Їн чеа дѣне ѣрмѣ, зїсе абатеle к'ѣнѣ сѣрїсѣ а-марѣ, аста фѣчеа neste totѣ ontѣ-снре-зече їнї. Че поате чере маї мѣлѣ амантѣлѣ челѣ маї adoraтѣ?

Пе ѣрмѣ мѣрмѣгѣ vorbele noetѣлї anglѣ:

— *Frailty, thy name is woman!*

— Шеасе їнї їн ѣрмѣ, адаѣсе Caderousse, marї-таїлѣ се фѣкѣ ла бїсерїка Acculelor.

— Era totѣ ачеїа-шї бїсерїкѣ їн каре era сѣ се кѣнѣне кѣ Edmondѣ, мѣрмѣгѣ nreotѣлї; нїмїкѣ н'а fostѣ skїm- batѣ фѣгѣ нѣмаї fїdanѣатѣлѣ.

— Mercédès се мѣрїтѣ dar, ѣрмѣ Caderousse; dar, de шї їн okїї tѣtlorѣ се нѣрѣ lınısчїтѣ; кѣндѣ trekѣ ne d'їnain- tea Reserveї totѣ leшїнѣ, адѣкїндѣ-шї а мїнте кѣ кѣ outѣ-снре-зече їнї їnainte шї serbase akolo fїdanѣarea кѣ ачела че ea арѣ фї vѣzлїѣ кѣ їлѣ їсбїа їнкѣ dak' арѣ фї kѣtezatѣ сѣ nрїveaskѣ їн fѣndѣлѣ їnїmeї sale.

Fernandѣ, маї ferїчїтѣ, dar нѣ маї lınısчїтѣ, кѣчї їлѣ vѣzлї їн epoka ачеїа, мї се .temea neїnчetatѣ de їntoарчea лї Edmondѣ, Fernandѣ се okѣпѣ їndatѣ а депѣрта ne nevasta sa dїn lokѣлѣ eї de nasчere мї а се esїla шї елѣ: remїїndѣ ла Catalanї era сѣ черче мѣлте nerїkѣle шї мѣлте sѣvenїrї se асла akolo пентрѣ eї. Ontѣ zile дѣне нѣнта lorѣ nlekarѣ.

Dupe șese luni, nunta se făcu la biserica
Aculelor.

— *Ші аї маї възстѣ не Mercédès? întrebă preotul.*

— *Da, în momentul resbelului Spaniei, la Perpignan, unde o lăsase Fernand; atunci se okna kă krescherea fiului ei.*

Abatele tresari.

— *Fiului ei? zise el.*

— *Da, resnuse Caderousse, a mikului Albert.*

— *Dar, ka să dea o învârtitură acestui fiu, kată să fi priimită și ea vr'o kreschere maї bună? Mi se pare k'am arzită ne Edmondă zikindă kă ea era fata unui simnă neskară, framoasă dar nekultivată.*

— *Ox! zise Caderousse, ama de reș kănoscea elă ne fidanțata lui! Mercédès ară fi pătătă s'ajungă reșină, nă maї daka koroana se kăvenia să fî păsă ne kanetele cele maї framoase și cele maї învelegtoare. Starea ei încenea să kreaskă, și ea krescea kă starea ei. Învia desemnă, învia măsika, toate le învia. Pe șmă, kreșă, fî între noi, kă ea făcea toate acestea nămaї ka să mî maї netreakă, ka să zite, și kă mî împlea kanăă kă atătea lăkrăși nămaї ka să lănte ce avea în inimă. Dar akam nă maї è vorbă, șmă Caderousse, starea și onorile aș konsolat'o fără îndoială. Este kontesă, și kă toate acestea...*

Caderousse se onri.

— *Ші kă toate acestea, ce? întrebă abatele.*

— *Kă toate acestea, sânt sigură kă nă è fericită, zise Caderousse.*

— *Ші ce te face să krezi asta?*

— *Ei bine! kândă m'am aflată eş însă-mi nrea nefericită, am kreștă kă amiții mei cei vekî m'ară ajăta kă ceva. M'am înviașată la Danglars, kare niș kă m'a priimită. M'am dășă la Fernandă, kare mî a trimisă o sătă de franș kă ferioră.*

— Atâncî n'âi vîzîţî nîcî ne şînlî nîcî ne altîlî?

— Nş; dar doamna de Morcerf m'a vîzîţî pîea bine.

— Kşm aşa?

— Kîndî am eşîţî, o nşngş a kîzîţî la nîcîoarele mele; era dozş-zecî de lşdovîcî înr'însa: îmî redîkâî îndatş kânşlî şî vîzîî ne Mercédès kare înkîdea nersiana.

— Şli D. de Villefort? întrebş abatele.

— Oş! elş nş mî a fostş amîkş; ne elş nş lş kş-nosşeam; de la elş n'aveam nîmîkş de şerşţî.

— Dar nş şcîî şe s'a fşkşţî, şî şe narte a lşatş la neferîcîrea lşî Edmondş?

— Nş; atşla şcîş nşmaî kş kşlş-va tîmnş dşne şe lş a arestatş, a lşatş înr kşşştorîş ne damîcela de San-Méran, şî a nlekâţî îndatş din Marsîlia. Fşrş îndoialş katş şş î şî şrîşş şî lşî ferîcîrea ka şî şelorş alşî, fşrş îndoialş katş şş şî înavşşîţî ka Danglars, kşnsîderatş ka Fernandş; eş şngşrş, nrekşm vezî, am remaşş şşrakş, tîkş-losş şî şîtatş de Dşmnezeş.

— Te încelî, amîkşlş meş, zîse abatele: Dşmnezeş se nare kş şîţş şne-orî kîndş drentatea sa se renaşşş; dar vine totş d'aşna înr'şnş mînşţî kîndş îşî adşşe a mînte, şî eatş nroba.

L'aşeste kşvînte, abatele skoase diamantşlş din nosşnarş şî dşndş-lş lşî Caderousse:

— Eatş, amîkşlş meş, î zîse, îea diamantşlş aşesta, kşcî è alş dşmitale.

— Kşm! nşmaî alş meş şngşrş, ştrîgş Caderousse; aş! domşle, nş vreî şş rîzî?

— Aşestş diamantş kşta şş şî înnşşîţî între amîcîî seî: Edmondş avea nşmaî şnş şngşrş amîkş, nş maî è dar trebşîngş de înnşşşşalş. İea diamantşlş aşesta mî vînde-lş; nşşşşşş şîncî-zecî mîî de franşî, şî o maî şnşîş, şî

această sursă, dăne kəm sneră, va fi de ajunsă ka sã te skane din miserie.

— Ox! domnule, zise Caderousse întinzîndă mîna kã sfiatã, mi stergîndă kã cea altã sãdoarea kare i kãruea de ne frunte; ox! domnule, nã glãmi kã fericierea saã kã desnerarea unã omã!

— Sãrã ce este fericierea mi ce este desnerarea, mi nã voiã glãmi nici o datã kã aceste simtimente. Iea-lã daturã, insã drentã skimbã...

Caderousse kare atinsese diamantãlã, iui trase mîna. Abatele sãrise.

— Drentã skimbã, srimã elã, dã-mi acea pãngã de mltase rosiã ne kare D. Morrel o lãsase ne kãmionãlã btrãniã Dantès, mi kare, kãm mi ai snãsã, se aflã înkã la dãmneata.

Caderousse, din ce în ce mai în mirare, se dãse kãtre unã armariã mare de stejarã, ilã deskise, mi dete abatelã o pãngã lãngã de mltase rosiã esuitã de soare, mi împrejãrãlã kãria se învãrtia dozã toate de alamã kari altã datã era poleite kã aãrã.

Abatele o lãrã, mi în lokã dete diamantãlã lã Caderousse.

— Ox! estã unã omã alã lã Dãmnezeã, domnule, strigã Caderousse, kãrã în adevãrã nimini nã sãia kã Edmondã iui detese acesã diamantã mi ai fi pãtãlã sã lã iui ne seama dãmitale.

— Bine, zise închetã abatele, tã ai fi fãkãt'o, dãne kãm se vede.

Abatele se skãlã, iui lãrã pãlãria mi mãnãshele.

— Aha! zise elã; toate kãte mi le ai snãsã sãntã adevãrate, nã è aha, mi potã sã le krezã întokmai?

— Eatã, domnule abate, zise Caderousse, vezã în

kolmuš zidslxi d'akolo žnš kristš de lemnš; vezī pe avelš siuetš karte de evangeliī a nevestei mele: deskide ahea karte mi voiš jšra pe dīnsa, kš mšna întinsz kštre kristš, voiš jšra pe mžntširea sšfletšxi meš, ne lepea mea de kre-stinš, kš ūi am snšš toate lškršrile kšm s'aš întimnatš, mi nrekšm inperšlš oameniiorš va snšne la žrekia lšī Dšmnezeš in zika jšdekšŭi din žrmž.

— Bine, zise abatele, konvinsš kš snšnea adevz-ršlš Caderousse, bine, ūi žrezš sz te folosesçi de banii aces-tia! Adio, mž întorkš departe de oameni, kari mi fakš a-tžta geš žnii altora.

Ši abatele, skžpnšdš kš mšltž grestate de avintš-rile entšsiaste ale lšī Caderousse, deskise singšrš žša, eui, inkšlikš, salštž nentž cea din žrmž oargž pe lokandistšlš, kare nš mai inçeta din sgomotoasele lšī adixçi mi plekš žr-mšnšdš totš aheia—šī kale ne, kare venise.

Kžndš Caderousse se întoarse, vžz la snatele lšī ne Carconta mai galbenž mi mai tremžržtoare ka niçi o datž.

— Sz fiž oare adevžratš, cheia ce am azžitš! zise ea.

— Çe! kš ne a datš diamantšlš nšmai nož? zise Caderousse mai nebžnš de bškršiž.

— Da.

— Nimikš mai adevžratš, kžçi eatž-lš.

Femeia ilš nrivi žnš minštš, dšn' aheia zise k'žnš glasš sšrdš;

— Dar daka va fi minçinosš?

Caderousse ingžlbeni шовџи.

— Minçinosš, mžrmžrž elš, minçinosš... mi nentž ce omšlš acesa sz mi dea žnš diamantš minçinosš?

— Pentž ka sz i snš sekretšlš fžr' a ūi plžti, pž-kžtosšle!

Caderousse remase ună minăţă ameţită sub greutatea acestei presăneri.

— Ox! zise elă dăp'ună minăţă, şii lăndă-şii nălbăria, ne kare o năse d'asăna batistei chei rowie kă kare era legată la kană, vomă afla îndată.

— Şii kăm vei afla?

— E tîrgă la Beaucaire; sântă lăkrători de netre skămpă dela Parisă; mă dăkă să le arătă astă neată. Tă, năzesche kasa, măiere, în doză ore mă voiă întoarce.

Şii Caderousse se renezi afară din kasă, şii lăb în făga mare kalea onăşă aचेleia ne unde plekase nekănoskăţă.

— Chină-zeci şii de frančí! mărmară Carconta remasă singură, astia sântă banī... dar nă è o stare.

CAPITULŪ XXVIII.

REGISTRELE INCHISORILORU.

A doua zi dăne ce s'a întâmplată scena de ne kalea dintre Bellegarda mi Beaucaire, ună omă de la trei-zeci ni-
nă la trei-zeci mi doi de ani, k'ună frakă albastră deskisă,
k'ună nantalonă de nankină mi k'o piletă albă, avindă totă
de o dată țernăra mi aventură britanică, se infățișă la mai-
rădă din Marsilia.

— Domnșle, i zise elă, sânt celă d'intiă komișă
ală kasei Thomson mi French din Roma. Sântemă de zec
ani în daraveri kă kasa Morrel mi fișă din Marsilia. A-
vemă la vr'o sâtă de mi de frană bșgăi în ačeste dara-
veră, mi sântemă kă ingrijă, fiindă-kă se zice kă ačeastă
kasă è amenințată de a se rșina: am venită dar într'adinsă
din Roma kă să pă țeră oare-kari deslășiri asără ačestei
kase.

— Domnșle respunse mairădă, săiș kă adevărată kă
de vr'o patră săș cină ani nelerăirea nare kă se pîne de

D. Morrel: a nerdtǎŝ zna dǎne alta natrǎ saŝ 4in4i korǎbii mi a 4erkatǎŝ trei saŝ natrǎ bankrǎte; dar nǎ mi se kǎvine mie, de mi sǎnt mi eŝ kiarǎ kreditorǎ de vr'o zeye mi4 de fran4i, sǎ daŝ vr'o deslǎ4ire asǎnra stǎrii4n kare se aflǎ a- vereea sa. 4ntreabǎ-mǎ, ka mairǎ, sǎ 4i sǎriŝ 4e kǎ4etǎŝ desne D. Morrel, mi 4i voiŝ resǎnde kǎ 4e znǎ omǎ onestǎ ninǎ la asǎrime, mi kare nin' akǎm mi a 4mnlinitǎ toate 4n- datoririle kǎ 4ea mai mare skǎmpǎtate. Eatǎ totǎ 4e notǎ sǎne, domǎle; daka vre4i sǎ s4ii mai mǎlte, 4ndrenteazǎ-te la D. de Boville, 4nspektorǎlǎ 4nkisorilorǎ, strada Noailles, No 15; mi elǎ are, mi se pare, dozǎ-sǎte mi4 fran4i nǎu4i 4n kasa Morrel, mi, de va fi 4ntr'adevǎrǎ 4eva de temǎtǎ, fi- indǎ astǎ sǎmǎ mai 4nsemnatǎ de kǎtǎ a mea, 4lǎ vei afla, dǎne kǎm 4e de krezǎtǎ, kǎ mai mǎlte s4iinge desne a4easta de kǎtǎ mine.

Anglǎlǎ se nǎrǎ kǎ nre44i a4eastǎ delikate4e mare, salǎti, emi mi se dǎse kǎ a4elǎ nasǎ kare 4e partikǎlarǎ fi- lorǎ Marii-Britanie, kǎtre lokǎlǎ arǎtatǎ.

D. de Boville era 4n kabinetǎlǎ seŝ: kǎndǎ 4lǎ vǎzǎ, Anglǎlǎ fǎkǎ o miskare de mirare kare arǎta kǎ nǎ se afla nentrǎ 4ntia oarǎ 4naintea a4elǎia kǎrǎia venia sǎ i fakǎ vi- sitǎ. Kǎtǎ nentrǎ D. de Boville, era ama de desperatǎ, 4n kǎtǎ era 4nvederatǎ kǎ toate fakǎltǎ4ile sale, absorbite 4n kǎ4etarea kare 4lǎ okǎna 4n minǎtǎlǎ a4ela, nǎ lǎsarǎ ni4i a- dǎ4erea sa a minte ni4i 4ma4inarea sa sǎ se retǎ4easkǎ 4n trekǎtǎ.

Anglǎlǎ, kǎ flegma sa na4ionalǎ, i fǎkǎ mai kǎ a4e- lea-mi vorbe a4eia-mi 4ntrebare ne kare o fǎkǎse mairǎlǎi Marsilie4i.

— Ox! domǎle, strigǎ D. de Boville, din neferi4ire temerile dǎmitale nǎ se poate sǎ fiǎ mai bine 4ntemeiate, mi vez4i znǎ omǎ desperatǎ. Aveam dozǎ sǎte mi4 fran4i

În casa Morrel: aste două-sate mii franci era dota* fiecei mele, ne kare aveam a minte s'o mârîtă în cînci-sure-zech zile, aste două sate mii franci era s'z mi se n'zateask'z o s'z-tă mii la 15 ale l'neî ačesteia, și o s'z-tă mii la 15 ale l'neî z'rm'ztoare. Îns'ciin'zusem pe D. Morrel despre doringa če aveam ka s'z mi se n'zateask'z ačestî banî la timnă, și eat'z k'z a venit'z ačî, domn'zle, abia è o j'zm'z-tă de or'z, ka s'z mî sn'zîz k'z, daka vas'z-lă se'z *Faraons'z* n'z va veni pîn'z la 15, n'z i va fi k'z n'zting'z s'z mî n'zateask'z banîi.

— Dar, zise Ang'z-lă, asta seam'z-n'z m'z-lă k'z o nre-l'n'zire de termin'z nent'z nlat'z.

— Zi maî bine, domn'zle, k'z asta seam'z-n'z k'z o ban-k'z-tă! strig'z D. de Boville desnerat'z.

Ang'z-lă se n'z-g'z k'z k'z-čet'z z'n'z min'z-tă; apoî zise:

— Ast'z-fel'z, domn'zle, k'rean'z-a d'z-mitale i'zî îns'z-l'z vr'o temere?

— Adik'z o n'rivesk'z ka și n'z-d'z-tă.

— Eî bine! e'z, zî o k'z-mn'z-g'z.

— D'z-mneata?

— Da, e'z.

— Dar k'z z'n'z foarte mare sk'z-z'mînt'z, f'z-g'z îndoial'z?

— N'z, čî k'z două sate mii franci: kasa noastră, ad'z-se Ang'z-lă rîzînd'z, n'z face asemenea af'z-čerî.

— Și n'z-tes'zî?...

— Pe lok'z.

Șî Ang'z-lă skoase din nos'z-n'z-lă se'z z'n'z teank'z de bilete de bank'z kari n'z-tea face îndoit'z de k'z-tă s'z-ma ne kare D. de Boville se teme-a s'z n'o n'z-az'z.

Z'n'z f'z-l'z-čer'z de b'z-k'z-g'z trek'z ne fa'z-a D-l'z de Boville; dar k'z toate ačeste-a f'z-k'z o silin'z-a as'z-n'z-șî mî zise:

— Domn'zle, kat'z s'z zî sn'zîz maî 'n'z-ante, k'z d'z-ne

* Zestre.

kəm este de krezdă, nă veî lăa mai mălă de wease la să-
tă din săma ačeastă.

— Asta nă mă nřivesče ne mine, zise Anglălă; a-
sta nřivesče ne kasa Thomson și French, în nămele kăria
lăkreză. Poate kă are vre zălă interesă a grăbi răinarea ș-
neî kase rivale. Dar čeia če sčidă, domnăle, é kă sânt
gata a ăî nămăra ačeastă sămă pentru transportălă če mî
veî face; de kălă voiă cere nămai zălă drentă de samsariă.

— Če felă! domnăle, asta é nrea drentă, strigă
D. de Boville, komisiănea é obiăinsită de la zăna nănă la zăna
și jămătate; vreî doză? vreî trei? vreî ăină? vreî mai mălă
în fine? vorbesče!

— Domnăle, respăuse Anglălă rizăndă, sânt nrekəm
é kasa mea, nă fakă asemenea afăerî, nă, drentălă mēă
de samsariă é de o altă fire.

— Vorbesče dar, domnăle, te askălă.

— Estî insnektorălă inkisoriloră?

— De mai mălă de nată-săre-zече anî.

— ăîi reăistre de intrare mi de ewire?

— Făgă indoială.

— L'ăeste reăistre kătă să să alătrate note pri-
vitoare la nřisionierî?

— Făgă indoială.

— Ei bine, domnăle, am fostă kreskălă la Roma
de zălă bieiă abate kare a desnărstă de o dată. Am aflălă
în zămă kă făsesse arestată la kastelălă d'If, mi amî voi să
kănoskă kăte-va amănante despre moartea sa.

— Kăm se nămia elă?

— Abatele Faria.

— Ox! imî adăkă a minte foarte bine! strigă D. de
Boville, era nebănă.

— Se zăcea.

— Ox! era k̄ adev̄rat̄.

— Se poate; mi ce fel̄ de neb̄nī avea el̄?

— Pretindea k̄ k̄nos̄cea z̄n̄ tesar̄ř foarte mare, mi da s̄me neb̄ne ḡvern̄l̄i ka s̄z̄ l̄ř skane din inkisoare.

— Bietsl̄ř om̄ř! mi a m̄rit̄ř?

— Da, domn̄le, s̄nt̄ř ċinċi wease l̄nī auroane, in l̄na l̄ř fevr̄ar̄ř din șr̄m̄z̄.

— Ai o fericīt̄ ad̄cere a minte, domn̄le, daka ċi a-
d̄ċi ast̄ř-fel̄ř a minte de data.

— M̄i ad̄k̄ř a minte de aċeasta, nentr̄ k̄ moartea
bietsl̄ř om̄ř era insogit̄ de o im̄prej̄rare k̄riosaș.

— Poate k̄noas̄ce ċine-va ast̄ř im̄prej̄rare? in-
treb̄ř Angl̄sl̄ř k̄ o k̄riosite ne kare z̄n̄ observator̄ř pro-
f̄nd̄ř s'ar̄ř si mirat̄ř s'o vaz̄ř ne faga sa flegmatik̄z.

— Ox! D̄șmezeșl̄ř meř! da, domn̄le: temniċa a-
batel̄ř era den̄rtat̄ k̄ vr'o nat̄ř-z̄ċi mi ċinċi nīn̄z̄ la ċin-
ċi z̄ċi niċioare de a z̄n̄ř aċent̄ř bonanartist̄ř, z̄n̄ř din ċei
ce kontrib̄iser̄z̄ mai m̄l̄t̄ř la intoar̄cerea z̄șr̄nator̄řl̄i la
1815, om̄ř foarte ot̄r̄it̄ř mi foarte nerik̄los̄ř...

— Adev̄rat̄ř! zise Angl̄sl̄ř.

— Da, res̄n̄se D. de Boville; s'a intimlat̄ř s̄z̄
v̄z̄ř eř ins̄-m̄i ne om̄řl̄ř aċesta la 1816 sař 1817, mi n̄
n̄stea intra ċineva la d̄ns̄sl̄ř f̄r̄z̄ z̄n̄ř niket̄ř de soldaċi: ast̄ř
om̄ř m̄i a f̄k̄kt̄ř o mare intip̄rire, mi n̄ voiř ċita niċi o
dat̄ř fisionomia sa.

Angl̄sl̄ř șr̄ise ne nev̄z̄zte.

— Și z̄iċi dar, domn̄le, intreb̄ř el̄ř, k̄ am̄ndoz̄ř
temniċele...

— Era desp̄rguite de o distanċz̄ de ċinċi-z̄ċi niċi-
oare; dar se vede k̄ aċest̄ř Edmond̄ř Dant̄ș...

— Ast̄ř om̄ř 'nerik̄los̄ř se n̄șmia...

— Edmond̄ř Dant̄ș. Da, domn̄le, se vede k̄ aċe-

stă Edmondă Dantès se cunoștea de școlă să și le făcuse el singur; căci se află o trebură prin care se comunică prizonierii între dinșii.

— Astă trebură a fostă fără îndoială făcută cu scopul ca să poată fi?

— Tokmai; dar, din nefericire pentru prizonieri, abatele Faria făcuse de o katalensă și mare.

— Înțeleg, asta năse pedikă planșurilor de șurire.

— Pentru mortă, da, răspuse D. de Boville, dar nu mi pentru celă ce trăia: din kontra, acestă Dantès vazu într'asta ună mizlokă de a grăbi faga; elă kredea fără îndoială că prizonierii morți la kastelă d'If se îngroapă într'ună ămățiră ordinară; stremăț ne renosățlă în kamera sa, și lă lokă în sakă în care fă cășșeră, mi astentă minățlă mormintării.

— Acesta era ună mizlokă căteștoră și care arăta oare-kare cărașă, zise Anglă.

— Oxi și am șășă, domșle, că era ună omă foarte perikșosă; din fericire că a șănată singură gvernăș de temerile ce le avea în privinșă.

— Căm așa?

— Ce felă nă înțeleșă?

— Nă.

— Kastelă d'If n'are ămățiră; morșii se arănkă în mare dăne ce li se leagă de nișioră o gișlea de trei-zeci și șeșe.

— Eș bine? zise Anglă că căm n'ară fi nișioră șășă lesne.

— Eș bine! și se legă de nișioră o gișlia de trei-zeci și șeșe și se arănkă în mare.

— Adeșărată! strigă Anglă.

— Da, domșle, șășă inspektorăș. Înțeleșă în cășă

mirare katъ sъ fi fostъ fșpitivxlъ kndъ se simți pnevzlitъ de ne stъnce în josъ. Ami fi vrtъ sъ i vъzъ obrazxlъ în minstxlъ acela.

— Arș fi fostъ greș.

— Dar or mi kxm, zise D. de Boville, ne kare sigranța kъ va nșne earъ mъna ne aचेle dozъ sște miî françî ilș fъcea voiosъ, dar or mi kxm, nar' kъ lș vъzъ înaintea okilorș mei.

— Mi lewinъ de rîsș.

— Mi eș asemenea, zise Anglxlș.

— Mi înченъ mi elș sъ rîzъ, dar kxm rîdș Anglii, a-dikъ din vîrfxlș dinșilorș.

— Astș-felș, șrmъ Anglxlș, kare mi aflș mai întiîș elș sъncele çelș reçe, astș-felș fșpitivxlș fș inekatș.

— Ka elș.

— Mi gșvernatorxlș fș desbъratș într' acela-mi timnș mi de fșriosș mi de nebșnș.

— Toknaî.

— Dar katъ sъ se fi fșkatș vre șnș aktș despre a-çestș evenimentș ? întrebș Anglxlș.

— Da, da, aktș de moarte. Înșeleșî, konsъnçeniî lșî Dantès, de va fi avxtș, nștea s'aibъ vre șnș interesș întrъ a se asigșra de este mortș saș viș.

— Astș-felș inkъtș akxm notș fi linisçii de lș vorș fi mostenitș. E mortș, mortș kxm se kade.

— Ox! Dșmnezexlș meș, da. Mi li se va da o atestare ori mi kndș vorș voi.

— Fiș mi așa, zise Anglxlș. Dar sъ venimș la reșistre.

— Într'adevъrș. Astș istoriș ne a depъrtatș de ele. Mъ earъ.

— Pentru ce s'ă te ertă? nentru istoriă? Niçi de kșm; mi s'a p'ertă kșrioasă.

— Așa mi este într'adevăr. Astă-felă, doresçi s'ă veză, domnșle, totă ce ă n'ivitoră la bietsă d'ămitale abate, kare, elă, eră n'ămaī d'ălcăuă.

— Asta mi ară face p'ăcere.

— Treçi în kabinetă meă, mi ăi voiă arăta ačeastă.

Și amăndoī trekără în kabinetă d'ă d'ă de Boville.

Toate era într'adevăr în čea mai b'ănz ordine: fi-kare rečistră era la n'ămărlă seă, fi-kare dosară la lokărlă seă. Inspektoră n'ăse ne Anglărlă s'ă șează ne ănlă fotoliă, mi asternă înainteī rečistrărlă mi dosarărlă n'ivitoră la kastelărlă d'ăf, d'ăndă totă timnărlă d'ă resfoi, ne k'ăndă elă, șe-zăndă într'ănlă kolărlă, mi čitia j'ărnalărlă.

Anglărlă află f'ărlă grețate dosarărlă n'ivitoră la abatele Faria; dar se vede k'ă istoria ne kare i o șăse D. de Boville ilă interesase foarte mărlă, k'ăči, d'ăne ce l'ă k'ănosčindă de ačeste ărlă d'ănlărlă, ărlă a resfoi n'ănz k'ăndă aj'ăse la teankărlă l'ă Edmondă Dantès. Akolo află fi-kare l'ă k'ărlă lokărlă seă, denăčiare, întrebătorărlă, netiğăneă l'ă Morrel, apostila d'ă d'ă de Villefort. İndoī binămoră denăčiareă, o n'ăse în posănară, čiti întrebătorărlă, mi v'ăz k'ă n'ămele Noirtier n'ă se afla într'ănsărlă, čiti asemenea mi čerereă k'ă data din 10 anrile 1815, în kare Morrel, d'ăne înv'ăzărlă s'ăstărlărlă, esăčera k'ănlă sk'ănlă minănată, fiindă-k'ă Napoleon im-p'ărlă n'ărlă, servičiele ce le f'ărlă Dantès k'ăseī im-periale, servičie ne k'ări čertifikatărlă l'ă Villefort, le f'ăčea nek'ăstăte, atărlă înčelese totă. Astă čerere la Napoleon, p'ăstrărlă de Villefort, aj'ăse în a doza Restărlăre o arărlă s'ărlă între m'ănlă n'ăk'ărlărlă rečelărlă. N'ă se mai miră dară resfoindă rečistrărlă ačesteī note n'ăse în n'ivireă n'ămelărlă seă.

EDMONDŪ DANTÈS,

Bonanartistă țarbată, a lăsat o parte activă la întoarcerea de la insula Elba.

Să fie găsită în celă mai mare sekretă și săb cea mai striktă prevegere.

Săb liniile ačestea era skrisă kă altă skriitără:

“Asemănată notei de mai săsă, *ne é nimikă de faksă*”

De kăță, alțărândă skriităra notei kă a čertifikat-
lăi nășă din joslă čererii lăi Morrel, se inkredință kă nota era skrisă totă kă ačeia-șă mănt kă mi čertifikatslă, a-
dikă skrisă de Villefort.

Kăță pentră nota kare însoția nota, Anglășă înțele-
se kă trebăia să fie konsemnată de vrănă insuektoră kare avăsece nă interesă trekătoră desne starea lăi Dantès, dar ne kare sčiințele de kari vorbirămă ilă făkăseră să nă i. fie kă nătință a și ōrma ačestă interesă.

Dăne kăm am snășă, inspektorășă, din diskrețione și kă să nă săpere ne elevășă abatelăi Faria în kățările sale, se dențrtase și čitia *Drapelulă albă*.

Nă văză dar ne Anglășă kăndă îndoi și năse în no-
sănară dențnčierea skrisă de Danglars săb frănzarășă Re-
servei, și kare avea ne dinsa timbrășă postei din Marsilia
27 fevrăară, redikata de la 6 ore seara.

Dar, kăț s'ō snănemă, și de lă ară fi văzășă, ară fi nășă prea năgină însemnătate l'ăcea čertită și prea măltă însemnătate la săma lăi de doză sate miī frančă, fără kă să

se mai opăiz la ceia ce făcea Anglăi, de mi nă era dăne regăz astă fantă.

— Măi dămeskă, zise ačesta inkizîndă kă sgomotă re-
pistrăi. Am aflată ce mi trebia; eă trebe să mi ăiă kă-
vîntăi: fă-mi nă simnă transportă de kreană dămitale;
rekănoasce într'ăcestă transportă kă ai nriimită săma, mi ăi
voiă nămăra banii.

Și mi dete skăgnăi de la masă D-lăi Boville, ka-
re weză îndată mi se grăbi să fakă transportăi čerăi, ne
kăndă Anglăi nămăra biletele de bankă ne marăinea skrii-
torăi.

CAPITULŪ XXIX.

CASA MORREL.

Čelš če arš ſi p̄r̄s̄itš Marsilia kš k̄čđi-va anī in-
ainte, k̄noskindš interioršlš kasei Morrel, ſi s̄ ſi intratš
in epoka in kare amš ajnsš, arš ſi v̄zstš o mare skimbare.

In lokšlš ačelš aerš de viaḡ, de traiš b̄nš ſi de
feričire kare se simte, ka s̄ zikš aša, intr'o kas̄ če è ne
kalea p̄osnerit̄đi, in lokšlš ačelorš fege voioase kari se
arat̄ in dosšlš perdelelorš de la ferestre, ačelorš komiſi
nlini de afaceri kari trekš prin koridorš kš o nan̄ đ̄ne ſ-
rekiz, in lokšlš ačelei k̄rđi pline de kolete, reſp̄ndš de
striḡtele ſi de riſetele faktorilorš, arš ſi v̄zstš, kiarš de
la in̄tia vedere, ſnš če tristš ſi mortš.

Intr'ačelš koridorš deſertš ſi intr'ačea k̄rte goal̄,
din in̄negaji čei n̄merouſi kari o dinioar̄ p̄nsla kancela-
ria, n̄maī doī rem̄seser̄: ſnšlš era ſnš j̄ne de doz̄-zeci
ſi trei saš doz̄-zeci ſi pat̄ de anī, a n̄me Emanuel
Raymond, kare era inamoratš đ̄ne fia D-lš Morrel, ſi

remăsese în kasă kă toate kăte le făcea părinții lui ka să lă denpărteze de akolo: celăl altă era ună bătută ne însurată, kă însărcinarea de kasieră, unokă, a nume Coclès, numire ce i o deteseră jăni kari împlea o dinioară acea stăpînă vîjiitoare, astă-zî măi nelokăită, și kare și a rekăpătătă ama de bine și ne denlînă adevărată seă nume, înkăită, dăne toată probabilitatea, niči kă s'ară fi întorsă daka lă'ară fi strigătă čineva astăzî kă numele acela.

Coclès remăsese în serviciulă D-lăi Morrel, și s'ă făkătă o kărioasă skimbare în starea bravă lui omă. Se șrkăse la treanta de kasieră și deschisese în rangă de feioră.

Kă toate ačestă elă totă era acela-și Coclès, bătă, răbdătoră, devotă, dar nestremătă în năvină aritmetice, singură năktă ne kare s'ară fi lăntă kă nentă kă lămea întregă, kiară și kă D. Morrel, și kănoskîndă nă-măi tabla lui Pitagora, ne kare o șčia ka aua, or kăm lă ară fi șčită čineva și or în ce rețčire s'ară fi čerkătă să lă făkă să kasă.

În mizlokălă întristării tătăloră kare konrinsese kasa Morrel, Coclès era kăm amă zice singură kare remăsese nepăștoră. Dar, să nă se amădeaskă čineva, astă nepă-sare nă i venia din linsa kompătimiri, dar, din kontra, dintr'o konvinčere nestremătă. Prekăm șoari-čii, se zice, kari nărăseskă năuină kăte năuină o korabă kondămnată măi d'înainte de șrsită ka să neară în mare, astă-felă inkăită ačestă oasneți egoisti aș nărășit'o kă totă în mină în kare și redikă ankora, totă asemenea, amă snăș'o, toată ačea mășime de komisă și de imniegăni kare și činea viaă din kasa armatoră nărășise năuină kăte năuină și kančelară și magasînă; deči, Coclès îi văzăse depărtăndă-se toți fără kiară a kăpeta să afe kăvîntă plă-čiri loră; totă dăne kăm amă snășă, se redăchea nentă

Coclès la o kestisne de cifre, și de doză-zeci de ani de când era în casa Morrel, văzuse totă d'asna plămăie dăndă-se or când se cerea kă atăta regularitate, în kăț nă i intra în kană kă s' ară ptea onri astă regularitate și aste plămăi să sîz întreprunte, nrekəm xni morară kare are o moa- ră alimentată de anele xni riă avșiosă nă i intră în kană kă acesă riă ară ptea înčeta d'a kșre. Într'adevăr, nîn' aci nimikă nă venise înkă să striče konvinčerea lăi Coclès. Čelă din xrmă fine de lănz se plătise kă o pñktă- tate rigșroaș. Coclès dovedise o greșeală de șeante- zeci čentime făkște de D. Morrel în nagăba sa, și kiară în zisa ačeia, elă adăseșe inderăță D-lăi Morrel čele patră- snre-zeci solde kari trečea mai măltă, și D. Morrel, k' xni șrăișă melankolikă, le lăse și le lăse să kază într' xni șertară mai golă, zikîndă:

— Bine, Coclès, ești diamantăi kasieriloră.

Și Coclès se retrăseșe kăț se poate de mălșmită, kăč o lărdă a D-lăi Morrel, astă diamantă ală oameniloră onestă din Marsilia, lingșua mai măltă ne Coclès de kăț o gratifikare de činčă-zeci de skăde.

Dar, del' acesă fine de lănz imnlinită ama de vik- toriosă, D. Morrel netrekăse ore foarte krăde; ka să o skoagă la kale kă acesă fine de lănz, elă adănase toa- te mizloačele sale, și însă-șă, temîndă-se ka șgomo- tăiă restritei sale să nă se respîndeaskă în Marsilia, kăndă lă ară vedea čineva alergăndă l' asemenea estremăčăi, făkă- se o kăłtoră la tirgă de la Beaucaire snre a vinde kă- te-va skăle ale nevetei sale și ale fiiei sale, și o parte din arăntăria sa. Prin mizlokăiă ačestei vînzăi, toate se făkăseră și astă dată în čea mai mare onoare a kasei Mor- rel; dar kasa de bană remăseșe kă totăiă goală. Kreditsă, șneriată de vorbele če se făčea, se retrăseșe kă egoismăiă

seŝ obiĉinŝitŝ, ŝi ka sŝ o skoauŝ la kale kŝ o sŝtŝ de miŝ franĉi ĉe era sŝ i nŝteaskŝ la 15 ale korentei D-lŝi de Boville, ŝi kŝ altŝ sŝtŝ miŝ franĉi a kŝroga skadingŝ e-ra la 15 ale lŝnei ŝrmŝtoare, D. Morrel n'avea altŝ sne-ranŝ maŝ adevŝratŝ de kŝlŝ ŝtoarĉerea *Faraonŝlŝi*, a kŝ-rŝia nlekare o aflase de la o altŝ korabiŝ kare ŝi redikase ankora ŝntr' aĉela-ŝi timnŝ ka ŝi dŝnsŝlŝ, mi kare sosise foarte bine.

Dar ŝnstr korabia, kare venia ka ŝi *Faraonŝlŝ* de la Calcuta, sosise de ĉinĉi-snre-zeye zile, de oare-ĉe desnre *Faraonŝlŝ* nŝ se ŝĉia ŝnkŝ nimikŝ.

ŝntr' aĉeastŝ stare se afla lŝkrŝrile kŝndŝ, a dozazi dŝne ĉe trimisŝlŝ kaseŝ Thomson ŝi French din Roma terminase kŝ D. de Boville ŝnsemnata afare de kare vorbirŝmŝ, se ŝnfŝŝiŝ la D. Morrel.

Emanuel ŝlŝ priimi. Jŝnele, kare se snŝimŝnta de or ĉe obrazŝ noŝ, kŝĉi ŝiŝ-kare obrazŝ noŝ ŝlŝ ŝnŝĉiingŝa desnre ŝnŝ kredit-orŝ noŝ, kare, ŝn neastŝmŝnŝrŝlŝ seŝ, venia sŝ fakŝ ŝntrebŝrŝi kanŝlŝi kaseŝ, jŝnele, ziserŝmŝ, vrŝ sŝ skŝteaskŝ ne natronŝlŝ seŝ de sŝnŝrarea asteŝ visite: ŝntrebŝ ne noŝlŝ venitŝ, dar noŝlŝ venitŝ deklarŝ kŝ n'avea nimikŝ de zisŝ D-lŝi Emanuel, ŝi kŝ voia sŝ vorbeaskŝ kŝ D. Morrel ŝn nersoanŝ.

Emanuel kiŝmŝ sŝsnŝnŝndŝ ne Coclès. Coclès veni ŝi jŝnele i zise sŝ kondŝkŝ ne streinŝlŝ la D. Morrel.

Coclès merse ŝnainte mi streinŝlŝ dŝne dŝnsŝlŝ.

Pe skarŝ ŝntilnŝrŝ o fatŝ jŝnŝ ŝi frŝmoasŝ de la ŝeai-snre-zeye nŝnŝ la ŝeante-snre-zeye anŝ, kare se ŝitŝ la streinŝ kŝ neastŝmŝnŝrŝ.

Coclès nŝ lŝŝ a minte l' aĉeastŝ esnresŝne de obrazŝ, kare, kŝ toate aĉestea, se nŝrŝ kŝ nŝ skŝnŝ din vederea streinŝlŝi.

— D. Morrel è în kabinetul seş, nu è aua, damicelul Işliu? întrebă kasierul.

— Da, celş puţin aua kreş, zise jşna fatş kş indoiul; vezî maî intîiş, Coclès, şi daka è tatşlş meş akolo, anşu ş ne domnşlş.

— Ka ş n' anşu è de prisosş, damicelul, resnşse Anglşlş, D. Morrel nu kşnoaşe nşmele meş. Domnşlş va face bine nşmaî ş i snşit kş şnt intîişlş komisş alş DD. Thomson şi French din Roma, kare se aflş în daraverî kş kasa D-lş tatşlş dşmitale.

Jşna fatş îngşlbeni şi se da josş, ne kşndş Coclès şi streinşlş se şrka.

Ea intrş în kantorşlş şnde şedea Emanuel, şi Coclès, kş ajştorşlş şneî keie kare o avea la dînsşlş, şi kare anşu ş marile sale intrşri lingş şşşinşlş seş, deskise o şuş nşş în şngişlş skşrii del'alş doilea planş, deskise o a doxa şuş, ne kare o inkise dşne dînsşlş, şi dşne şe lşş ş şş minşş şingşş ne trimişşlş kasei Thomson şi French; se întoarse fşkindş semnş kş poate ş între.

Anglşlş intrş; aflş ne D. Morrel mezîndş înaintea şneî mese, îngşlbenîndş înaintea koloanelorş şşşinşntştoare ale reşistrşlş şnde era înskrişş nasivşlş seş.

Vşşîndş ne streinşlş, D. Morrel inkise reşistrşlş, se skşlş şi înaintş şş şkşşş; ne şrmş, kşndş vşşşse streinşlş kş weşş, se nşse şi elş ş weaşş.

Patrş-şnre-zeye anî skimbaserş nrea mşlş ne bşşşlş negociantş, kare, şîndş de treî-zeyî şi wease de anî la înşenşlş şşşei istorie, era anşoane ş kalş ne şinşî-zeyî: nşşlş i albise, frşntea i se şşnşse şş şşîřitşrele grişilorş, în şele din şrmş, şivşrea sa, kare o dînioarş era atşş de fermş şi atşş de otşritş, se fşkşse vagş şi neotşritş, şi

pŕea kŕ se temea mereŕ sŕ nŕ se opreaskŕ saŕ ne o ideŕ saŕ ne vre ŕnŕ omŕ...

Anglŕŕ se ŕitŕ la dŕnsŕŕ k'ŕnŕ simtimentŕ de kŕrio-
sitate kare era invederatŕ plinŕ de interesŕ.

— Domnŕle, zise Morrel, ne kare astŕ cherchetare
pŕea kŕ lŕ pŕnea intr'o ŕndoitŕ sŕnŕrare, ai doritŕ sŕ mŕ
vorbesŕi?

— Da, domnŕle. Sŕii din partea kŕŕi viŕ, nŕ ŕ ama?

— Din partea kaseŕ Thomson ŕi French din Roma,
dŕne kŕm mŕ a sŕnsŕŕ celŕ pŕginŕ kasiersŕŕ meŕ.

— Ŭi a sŕnsŕŕ adevŕrsŕŕ, domnŕle. Kasa Thom-
son ŕi French avea, ŕn kŕrsŕŕŕ aŕesteŕ lŕnŕ ŕi ŕn cea ŕr-
mŕtoare, trei saŕ patrŕ sŕte mŕi franŕi de nlŕtitŕ ŕn Fran-
cia, ŕi, kŕnoskŕndŕ riguroasa dŕmitale esaktitŕdine, a adŕ-
natŕ toate ŕŕrtiele ce le a pŕstŕŕ afla sŕb semnŕtŕra aŕea-
stŕ, ŕi m'a ŕnsŕŕinatŕ, asemŕnatŕ kŕ terminele de skadingŕ
ale aŕestorŕ ŕŕrtie, sŕ pŕiimeskŕ fondŕŕŕ de la dŕmneata
mŕ sŕ fakŕ kŕvenita ŕntrebŕngare a aŕestŕi fondŕ.

Morrel skoase ŕnŕ sŕsninŕ pŕofundŕ, ŕi ŕi pŕse mŕ-
na ne frŕnte kare era akoneritŕ de sŕdoare.

— Astŕ-felŕ, domnŕle, ŕntrebŕ Morrel, ai poliŕe sŕb-
semnate de mine?

— Da, domnŕle, pŕntŕ o sŕmŕ foarte ŕnsem-
natŕ.

— Pŕntŕ kare sŕmŕ? ŕntrebŕ Morrel, k'ŕnŕ glasŕ
ne kare se silia sŕ lŕ ŕntreaskŕ.

— Dar eatŕ mai ŕntŕiŕ, zise Anglŕŕ skouŕndŕ ŕnŕ teankŕ,
ŕnŕ transportŕ de dozŕ-sŕte mŕi franŕi fŕkŕtŕ la kasa noastrŕ
de D. de Bŕville, ŕnsŕktorŕŕ ŕnkisorilorŕ. Kŕnosŕi kŕ estŕ
datorŕ aŕeastŕ sŕmŕ D-lŕi de Boville?

— Da, domnŕle, elŕ ŕi a pŕsŕŕ banŕi la mine kŕ
patrŕ ŕi jŕmŕtate la sŕtŕ, sŕntŕ anroape ŕinŕi anŕ.

— Ши не kari trebxe sx i plʹtescʹi?

— Jxmʹtate la cʹinʹcʹi-spre-zecʹe ale lʹneʹi ačesteia, Ńi jxmʹtate la cʹinʹcʹi-spre-zecʹe ale lʹneʹi xrmʹtoare.

— Аша  ; ne xrmʹ eatʹ treʹi-zecʹi Ńi doxʹ miʹ francʹi Ńi cʹinʹcʹi sʹte, la finele lʹneʹi kxrgʹtoare; sʹntʹx poliye sʹbsemnate de dʹsmeata Ńi trekʹste la ordinʹlʹx nostrʹ de nisce alʹx treilea persoaue.

— Le rekʹnoskʹ, zise Morrel, a kʹxʹia faʹpʹ se rʹmenia de rʹxʹine kʹpʹetʹndʹx kʹ, nentʹx  ntʹia oarʹ în viaʹa sa, nʹx nʹtea sʹ fakʹ onoare semnʹtʹxreʹ sale; asta   totʹx?

— Nʹx, domnʹle, maʹ am nentʹx finele lʹneʹi xrmʹtoare Ńi ačeste valorʹ, ne kari ni le a trekʹtʹx kasa Pascal Ńi kasa Wild Ńi Turner din Marsilia, cʹinʹcʹi-zecʹi Ńi cʹinʹcʹi miʹ francʹi anroane, neste totʹx doxʹ-sʹte ontʹx-zecʹi Ńi mean-miʹ cʹinʹcʹi sʹte francʹi.

Čeia  e sʹferia neferičʹitʹlʹx Morrel în timnʹlʹx ačesteʹ enxmerʹgʹi   kʹ nenxtingʹ a se deskrie.

— Doxʹ-sʹte ontʹx-zecʹi Ńi meante miʹ cʹinʹcʹi sʹte francʹi! reneti elʹx makinalʹx.

— Da, domnʹle, respʹnse Anglʹlʹx. Dečʹi, xrmʹ elʹx dʹnʹo tʹčere de xʹnʹx minʹtʹx, nʹx  i voiʹx askʹnde, domnʹle Morrel, kʹ, de Ńi nimini nʹx   kare sʹ aibʹ de zisʹx  eva în kontra nrobitʹxʹii dʹsmitale kare a fostʹx n nʹ akʹxm fʹrʹx natʹ, dar sgomotʹlʹx nʹblikʹx din Marsilia zicʹe ka nʹx estʹi în stare a  i îngriji de interese ka altʹx datʹ.

Lʹačeste vorbe nʹxginʹx delikate, Morrel  ngʹlbeni de snaimʹ.

— Domnʹle, zise elʹx, n nʹ akʹxm, Ńi nʹx sʹntʹx maʹ mʹltʹx de doxʹ-zecʹi Ńi natʹx de ani de kʹndʹx am nriimitʹx kasa din mʹnile tatʹlʹx meʹ, kare, Ńi elʹx, o administrase treʹi-zecʹi Ńi cʹinʹcʹi de ani, n nʹ akʹxm ničʹi xʹnʹx biletʹx sʹbsem-

nată Morrel mi fiiș n'a fostă infuziată la kasă făr' a fi plătîș.

— Da, sciiș asta, respunse Anglăș; dar, ka unș omș de onoare k'unș omș de onoare, vorbesce kărată, domnșle; plătî-veî ačestea kă ačeia-șî skămpătate?

Morrel tresări mi se zîtă l'achelă kare i vorbia kă mai măltă siguranță de kăț nîn' atănci.

— La nisce întrebări făkăte kă ačeastă frankege, zise elș, kată să daș unș respunsș frankș. Da, domnșle, voiș plătî, daka, dăne kămsnerș, va sosi korabia mea kă bine, kăci sosirea sa imi va da eară kredităș ne kare mi lă aș lăată atătea imprejărgi kăroga am fostă viktimă; iar daka, din nefericăre, *Faraonșlă*, celș din șrmă mizlokș ne kare imi păiș șneranța, imi va linsi...

Okii bietslăi armatorș se imnărg de lakreme.

— Eî bine! întrebă întrevorbitorăș seș, daka ți va linsi ačestă mizlokș din șrmă?

— Eî bine! șrmă Morrel, domnșle, imi vine kă greș să o snăiș... dar obișnăndă-mă kă nefericărea, kată să mă obișnăskă mi kă rășinea... eî bine! kreș kă voiș fi silită să înčeteză din plătî.

— N'ai amiči kari să te poată ajta în ačeastă imprejăre?

Morrel sșrîse kă amărgăčine.

— Kăndă è vorba de interese, domnșle, se zice kă n'are čineva amiči, o sciiș asta: are korespondinți.

— Este adevărată, mărmărg Anglăș. Astă-felș dar nămai astă șneranță ți a mai remasă?

— Șna singărg.

— Čea din șrmă?

— Čea din șrmă.

— Și daka veî perde mi p'ăčeastă...

— Sânt nerdtš, domnșle, nerdtš de totš.

— Kșndš veniam la dșmneata, o korabiș intra în nortš.

— O sçiș domnșle. Șnș jșne kare a remasš kredinșiosš la neterișirea mea netreche o parte din timnșlș seș la șnș belvederš ce se aflș în șșșșlș kasei, kș șneranșa de a veni șș mi adșkș celș d'întiș nșvela chea bșnș. Am aflatš dela dînsșlș sosirea așestei kobșbii.

— Și nș è a dșmitale?

— Nș; è o korabiș bordelesș, *Girona*; vine totš dela India și ea, dar nș è a mea.

— Poate kș are vr'o kșnosșinșș desnre *Faraonșlș*, și și adșce vr'o nșvelș.

— Kșvine-se șș și'o sșiș, domnșle? mș temš totš a-tșta de a afla cheva desnre trikatartșlș* meș kștș mi d'a remșnea în nesigșranșș. Nesigșranșa, è și ea o șneranșș.

Dșn'acheia D. Morrel adășse k'șnș glasš șșrdš.

— Astș întșrziere nș è natșralș: *Faraonșlș* a plekatš de la Calcuta la 5 fevrșarš, è mai mșltš de o lșnș de kșndš kșta șș fiș ași.

— Che este asta? zise Anglșlș trșgîndš kș șrekia, che însemneazș așeșlș șgomotš?

— Oș! Dșmnezșlș meș! Dșmnezșlș meș! strigș Morrel îngșlbenîndš, che o mai fi oare?

Înr'adevșrș, se fșchea șnș șgomotš la șkarș; șni venia, așii se dșchea, ba înkș se așzi și șnș strigștș de dșgere.

Morrel se skșlș snre a se dșche șș deskîzș șșa; dar nșterile îlș nșrșșirș, și kșzș earș ne fotolîșlș seș.

Amîndoi remaserș fașș în fașș șnșlș kș altșlș, Morrel tremșrîndš neste totš, streinșlș nrîvindș-lș kș o nrîfîndș îndșrare. Șgomotșlș încetase, dar kș toate așeșta

* Korabiș kș trei katarte.

arş fi zisş čineva kŕ Morrel astenta čeva; astš sgomoiš a-vea o kaxsŕ mi kŕta s'aibŕ o ŕmare, se pŕgŕ streinslŕi kŕ se ŕrka čineva biniworš pe skarŕ, mi kŕ pauii, kari era ai mai mŕltorš persoaane, se onrigŕ in mizlokŕlš skŕgiŕ.

O keiŕ fŕ iŕtrodŕsŕ in broaska ŕmei d'intŕiŕ, mi se axzi astŕ ŕŕŕ skŕrgiindš pe ŕiŕiŕe sale.

— Nŕmai doŕŕ persoaane sŕntš kari aš astŕ keiŕ, zise Morrel, Coclès mi Iŕlia.

Intr'acela—mi timnš a doŕa ŕŕŕ se deskise, mi se vŕzŕ inŕŕndš fata čea jŕnŕ kŕ faŕa neritŕ mi plinŕ de lakreme.

Morrel se skŕlš tremŕrŕndš, mi se rezimŕ de bra-ŕlš fotolislŕi seš, kŕčŕ n'arš fi nŕtŕlš a se ŕine in ničioa-ge; glaslš seš voia sŕ iŕtrebe, dar nŕ mai avea glasš.

— O tatŕ! zise fiŕ—sa imŕreŕpŕndŕ—mi mŕnile, ear-ŕŕ fiici dŕmitale a fi adŕkŕtoare ŕnei nŕvele ŕrite.

Morrel inŕŕlbeni de spaimŕ; Iŕlia veni sŕ s'arŕŕe in braŕele sale.

— O tatŕ! tatŕ! zise ea, kŕrauiš!

— Ama dar *Faraonslš* a neritš? iŕtrebŕ Morrel k'ŕnš glasš iŕekatš.

Fata nŕ resŕŕŕse nimikš, dar fŕkŕ ŕnš semnš afir-mativš kŕ kanŕlš ei rezimatš ne nepŕlš tatŕlŕi seš.

— Iŕi ekinaiŕislš? iŕtrebŕ Morrel.

— Škŕpatš, zise fata, skŕpatš de korabia bordelesŕ kare a sositš la portš.

Morrel redikŕ amŕndorŕ mŕnile la čerš k'ŕnš felš de resignare mi de rekŕnosčingŕ sŕblimŕ.

— Iŕi mŕlŕŕmeskš, Dŕmezeŕlš meš, zise Morrel čelš nŕŕinš nŕmai pe mine singŕŕ mŕ baŕi!

Og kŕtš de fregmatikš era Anglŕlš, o lakremŕ i ŕ-dŕ pleona.

— Intrați, zise Morrel, intrați, kȃchî inȃelegȃ kȃ sȃnteuȃi la zȃmȃ toȃi.

Înr'adevȃrȃ, abia zise aȃeste vorbe, kȃndȃ doamna Morrel intrȃ inekatȃ de plȃnsete; Emanuel o zȃrma; în fȃndȃ în antikamerȃ, se vedea feȃele ȃele aspre a vre o Ńeante saȃ ontȃ marinari ne jȃmȃtate goli.

La vederea aȃestorȃ oameni, Angliȃ tresȃri; fȃkȃ zȃnȃ pasȃ ka snre a se dȃȃe la dȃnuȃi, dar se onri Ńi se retrase din kontra în kolȃȃȃ ȃelȃ mai întȃnekosȃ Ńi ȃelȃ mai denȃrtatȃ alȃ kabinetȃȃi.

Doamna Morrel se dȃse sȃ Ńeazȃ ne fotoliȃ, lȃȃ zȃ-na din mȃnile bȃrbatȃȃi eȃi intr'ale sale, ne kȃndȃ Iȃlia sta totȃ rezimatȃ de pentȃȃȃ tatȃȃȃi seȃ. Emanuel remase în mizlokȃȃ kamerei Ńi pȃrea ka zȃnȃ legȃmȃntȃ între grȃna familieȃi Morrel Ńi marinariȃ kari sta la zȃmȃ:

— Kȃm s'a întȃmȃlatȃ aȃeasta? întrebȃ Morrel.

— Anroniȃ-te, Penelon, zise jȃnele, Ńi snȃne întȃmȃlarea.

Zȃnȃ matelotȃ bȃrȃnȃȃ, arsȃ de soarele ekȃatorȃȃȃi, întorȃea în mȃnile sale remasȃȃȃ zȃneȃ pȃȃȃrie.

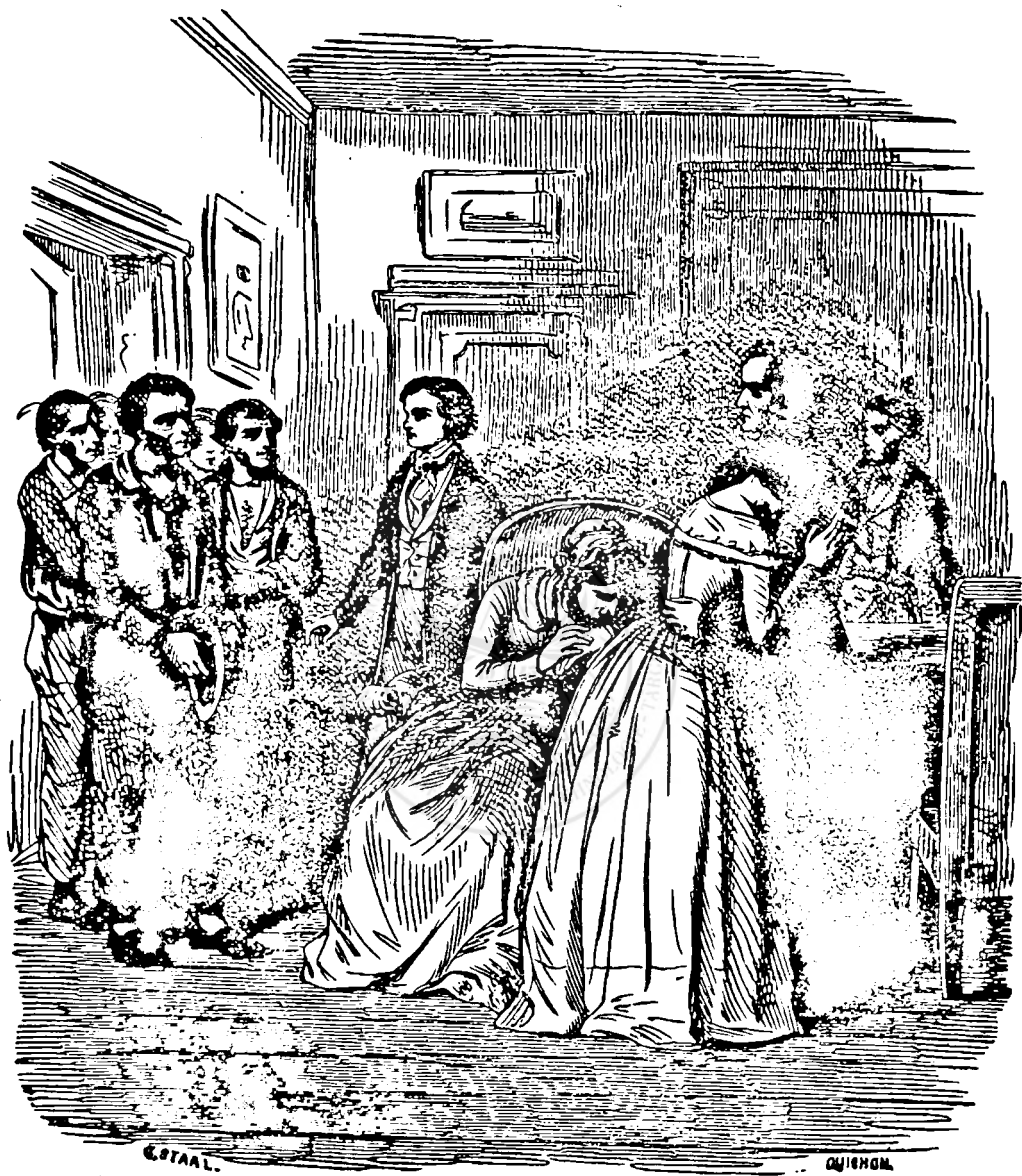
— Bȃnȃ-zȃrȃ, domȃȃle Morrel! zise elȃ, ka kȃm arȃ Ńi pȃrȃsitȃ Marsilia în ajȃnȃ Ńi arȃ Ńi sositȃ de la Aice saȃ de la Toulon.

— Bȃnȃ zȃra, amikȃȃȃ meȃ! zise armatorȃȃȃ nenȃ-tȃndȃ sȃ se onreaskȃ d'a sȃrȃde în lakremele sale, dar zȃnde ȃ kanitanȃȃȃȃ?

— Kanitanȃȃȃȃ, domȃȃle Morrel, a remasȃ bolnavȃ la Palma; dar, dȃka va voi Dȃmȃezeȃ, nȃ i va Ńi nimikȃ, Ńi lȃ veȃ vedea sosindȃ în kȃte-va zile totȃ ama de sȃnȃ-tosȃ ka dȃmȃeata Ńi ka mine.

— Bine... Akȃm vorbesȃȃe, Penelon, zise D. Morrel.

Penelon fȃkȃ sȃ treakȃ resȃȃeȃoa sa de tȃtȃnȃȃ

— Apropia-te, Penelon, și spune întâmplarea.

de la dreapta la stînga, năse mîna înaintea gîrei, se întoarse, trase în antikameră și skîpată lîngă și negriciosă, întinse nițiorăși și legîndu-se pe koanse:

— Kîndă a fostă, domnule Morrel, eramă kam între kanăși Albă și kanăși Boiador, mergîndă k'șnă vîntuleș frumosă sud-vest, dăne ce amă bîlăcită ontă zilimoare în liniscea cea mai mare, kîndă kanitanăși Gaumard s'a-proniă de mine, kată să șnăiș kă eram la kîrmă, și mî zise: — Tată Penelon, ce zică despre norii așeia kari se înalță kolo josă ne orisontă?

— Tokma! și eș mă șitam la ei în mințăși așela.

— Ce să zikă, kanitane! zikă kă se șrkă prea iște, prekătă nă le è nasăși, și kă șntă mai negri ne kătă se kăvine șnoră nori kari n'ară avea vr'șnă kășetă bșnă.

— Și eș zikă totă așă, resșonse kanitanăși, și kată să mî ieăș mășșrele. Avemă prea mălte nînze nentă vîntăși ce are să vîră neste nășină... Ei, ei! vedegă să strîșegă nînzele de la katartele cele mișă și să mai întindegă șnia de la nîza d' înainte.

Era înkă timnă; abia se năse ordinăși în lăkrare kîndă vîntăși nikă în șrnă și korabia se lășă la o parte.

— Bine! zise kanitanăși, totă mălte nînze avemă; vedegă să strîșegă nîza cea mare! Șinșă minște dăș' așeașta, nîza cea mare era strîșă, și merșeamă kă misana*, kă nînzele nod'celeloră și kă nînzele din virșă.

— Ei bine! tată Penelon!; imă zise kanitanăși, ce ai de klătesă din kană?

— Am kă în lokăși dășmitale eș nă m'ășă onri așă

— Mă se pare kă ai drentă, bștrăne, zise elă, o să avem șnă vîntă mare.

* Katartăși celă d' înaintea korăbiei.

— Ah! bñnioarǵ, kanitane, i respñnseĩ eǵ, ačela 4e arǵ kǵmpǵra 4eia 4e se netre4e kolo pentr' ãñǵ vĩntǵ arǵ maĩ kǵstiga 4eva ne d'asǵura; 4e vijelia drakǵlǵĩ, saǵ kǵ nǵ maĩ s4iǵ nimikǵ ne lǵmea asta!

Adikǵ se vedea vĩntǵlǵ venindǵ ñrekǵm se vede venindǵ ñǵlberea la Montredon; din feriqire kǵ avea afache k' ãñǵ omǵ kare ilǵ kǵnos4ea.

— Vedeqĩ sǵ maĩ strĩn4eqĩ de doǵǵ ãñkĩsǵĩ ñĩnzele de la podiqele! strigǵ kanitanǵlǵ, slǵbiqĩ alǵtsra4ele*, kǵm-ñĩniqĩ ñalakinele** ne ñrǵjine!

— Nǵ era destǵlǵ a4easta ĩntr' a4ele lokǵrĩ, zise Anglǵlǵ, a4i fi lǵatǵ ñatrǵ okĩsǵĩ, 4i m'a4i fi desbǵratǵ de misanǵ.

A4estǵ glasǵ sigǵrǵ, sǵñtorǵ 4i ne-astentatǵ fǵkǵ ne toatǵ lǵmea sǵ tresarǵ. Penelon ñǵse mǵna ne okĩ seĩ 4i se 4itǵ l' a4ela kare kontrola kǵ atǵta ĩnkredinqare mañopera kanitanǵlǵ seǵ.

— Fǵkǵrǵmǵ 4i maĩ bine de kǵtǵ asta, domñle, zise bǵtrǵñlǵ marinarǵ kǵ oare-kare respektǵ, kǵ4i strĩnserǵmǵ toate ñĩnzele de la brigantinǵ 4i ñǵserǵmǵ drǵgǵlǵ kĩrmeĩ la vĩntǵ ka s' alergǵmǵ ĩnaintea fǵrtǵneĩ. Zere minǵte dǵñ' a4eia, strĩnserǵmǵ ñĩnzele podiqelelorǵ 4i mer4eamǵ fǵrǵ ñĩnze.

— Korabia era ñrea vekĩ sñre a rĩska a4easta, zise Anglǵlǵ.

— Eĩ bine! tokmaĩ ñentrǵ asta! eatǵ 4e ne ñerdǵ. Dǵne doǵǵ-sure-zere ore de smǵ4inare, dovediqǵmǵ o sñǵtrǵrǵ ne ãñde ĩn4enǵse ana sǵ ĩntre. — Penelon, ĩmĩ zise kanitanǵlǵ, mi se ñare kǵ ne ĩnekǵmǵ, ñenĩ4orǵle; dǵ-mĩ mie barǵlǵ mi de-te josǵ ĩn kalǵ¹.

* Fǵñiele ne kari se ĩntĩndǵ ñĩnzele kǵndǵ sǵfǵ vĩntǵlǵ d' alǵtsre. ** Maka-
ra, fǵñiz groaǵ kǵ kare se kǵntǵreskǵ gǵestǵqile dintr' o korabiz.

1 Partea de desǵbtǵ din ĩntrǵlǵ korǵbiei.

I daș barșlă, mă lasă în josă, mi vâză pînă la trei nișioare de apă. Mă șrkă strigîndă: La pompe! la pompe! A! d' apoi kăm, era prea țărziă! se pșseră la lșkră; dar kreză kă kă kătă skoteamă, kă atătă mai mătă apă intra.

— A! pre leșea mea! zisei dșn' o lșkrare de patrș ore, fiindă-kă ne înekămă, las' să ne înekămă, o dată moare cineva!

— Astă-felă dai esemnlăș, mestere Penelon, zise kanitanlăș; ei bine! asteantă, asteantă!

Se dșse să iea o nerekiă de nistoale din kabina sa.

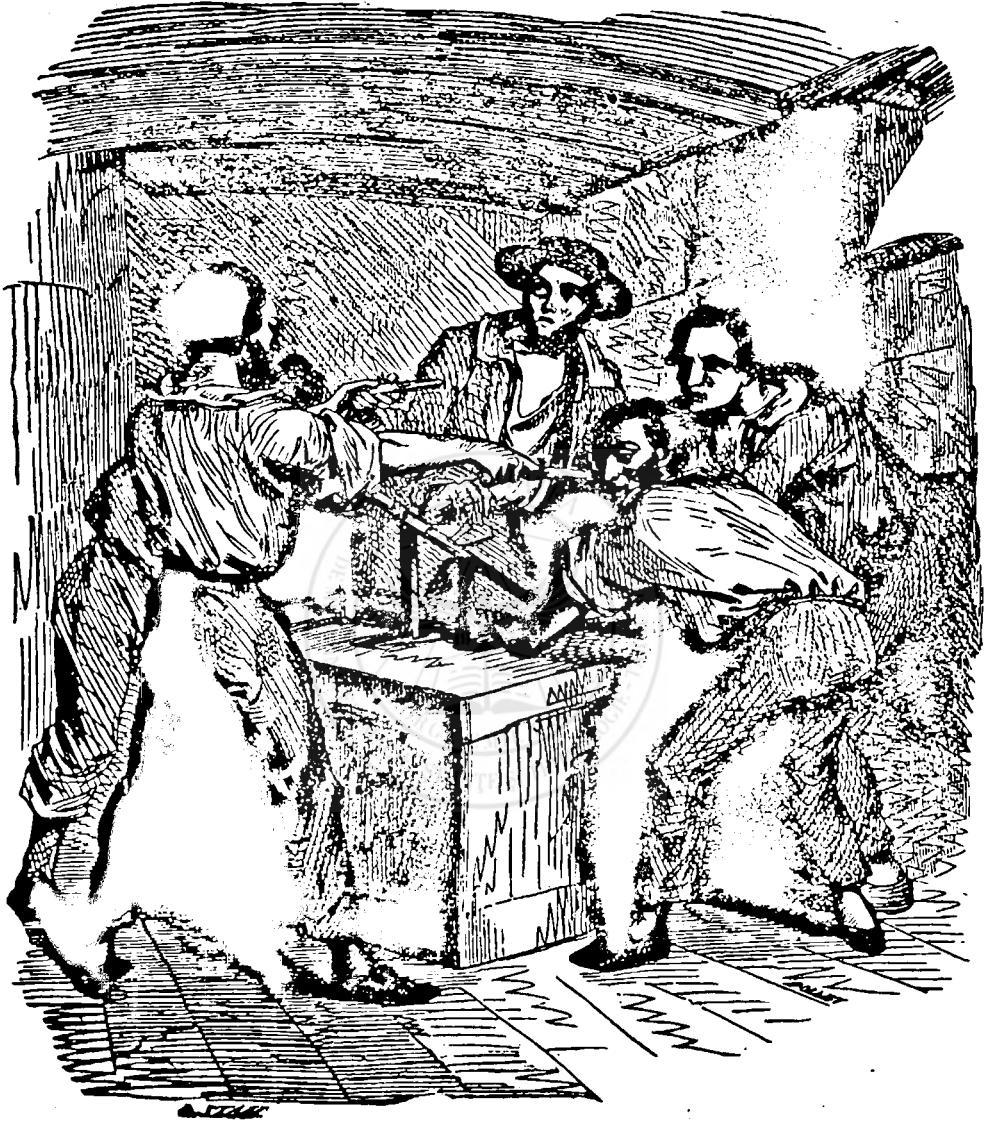
— Celă d' întiăș kare va pșrșsi pomna, zise elă, i sdrobekăș kanlăș!

— Bine! zise Anglăș.

— Nă ă nimikă kare să dea kșrașiăș ka kșvintele cele bșne, șrmăș marinarlăș, kă atătă mai mătă kă într' a-celă timnă șerșlă se lșminase mi vîntlăș stășse; dar nă ă mai pșșină adevărată kă apa se șrkă mereă, nă kă mătă, ăi de vr' o doșă șolșri ne oră poate, dar însă se șrka. Doșă șolșri ne oră, vedeși dșmneavoastă, vi se pare kă nă ă nimikă; dar în doșă-sșre-zече ore asta face doșă-zechi mi patrș de șolșri, mi doșă-zechi mi patrș de șolșri fakă doșă nișioare. Doșă nișioare mi kă trei ăe mai aveamă, se fșșea ăinăi. Așă dară, kșndă o korabiă are ăinăi nișioare de apă în nîntecile sale, poate treșe ka idronikoasă.

— Aidă, zise kanitanlăș, ă destăș atătă, mi D. Morrel nă va avea nimikă să ne măștre: amă fșkătă ăe amă nă-tătă sșre a skăpa korabia; akăm kată să vedemă kăm să skăpămă oamenii. La șalșpă, bșșei, mi kătă mai kșrîndă!...

— Askătă, domșle Morrel, șrmăș Penelon, ișbiamă prea mătă *Faraonlăș*; dar, or kătă de tare să ișbeaskă șnăș marinară korabia sa, ișii ișbesșe mi mai mătă nelea. Așă p' astentășmă să ni se zikă de doșă ori; ne ling' așeasta,

Quelù d'intfiù quare va părăsi pompa, i adrobescù capulù.

vedeji dsmncavoastru, korabia se plnuea mi prea k se zicea: dyceti-v daru, ci ka dyceti-v daru! mi n mingia bietsi Faraon; il simjiam se kade k se afnda srb nichoarele noastre. Intr' o invirtitru de mlu sha-na era in mare, mi kute ont se eram intr'insa.

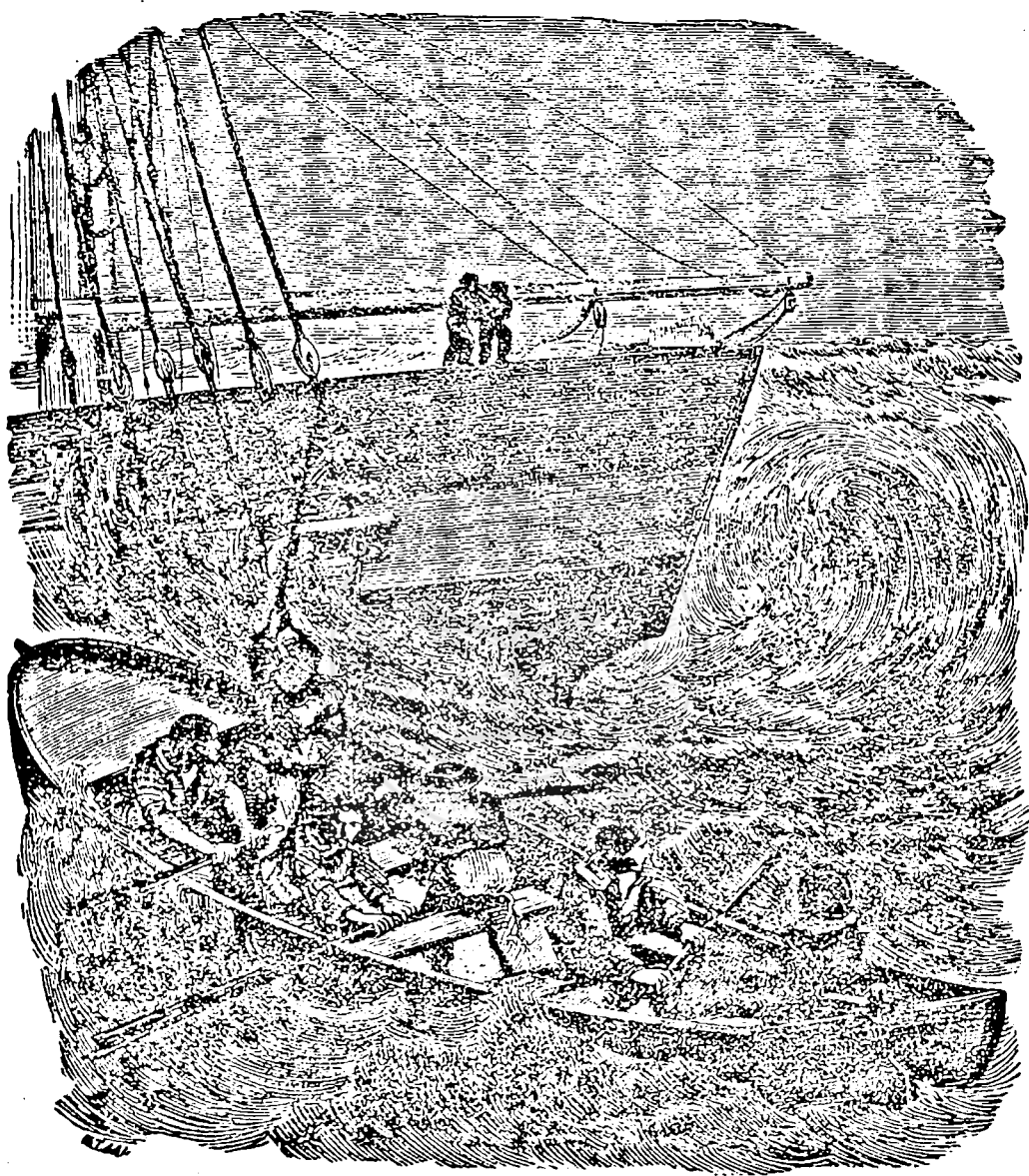
Kanitansi se dete cel din uru, sa mai bine n, n se dete de lok, kci n voia se urseask vasli, e l am lsa de mizlok in brae mi l am arnkati in m-nile kamarazilor dne kare srii mi e. Era ink timn. Km srii, ntea krnp k'n se gomot ka o salv de toate tnrile de la koasta nei korabie de patru-zeci mi ont.

Zeci minste dn' aiea, se afndi partea d'inaite, apoi cea d'indereti, apoi se invirti in lok ka n kine kare alearg dne koada sa, mi ne uru, seara bnu la kompani, brrrrr!... mi ateti a fost: n' a mai ramas nici uru din Faraon!

Keti ntru noi, am ramas trei zile fur' a mka mi fur' a bea, ast-fel inketi vorbiam se traem la soru ka se vedem cine era se nreask ne cei alii, kund vz-zurim ne Gironde: i fkrurim semne, ne vuz, o kroii spre noi, ne trimise sha-na sa mi ne l. Eat km s' a intmplat asta, domnle Morrel, ne kvintli me de onoare! ne leea mea de marinari! N e asa, kamarazilor?

O mururu general de aprobare arati k novestitorli adnase toate sraele nrii adevrli fondli mi nitoreskli amntelor.

— Bine, amicii mei, zise D. Morrel, sntei oameni km se kade, mi sciam mai d'inaite k in neferi-urea kare m' a ajns nmai rsita mea era klnabil. Asta e voina li Dmneze iar n greueala oamenilor. S' adurim voina li Dmneze. Akm, kti leaf avei se priimii?

— Eă fiă lui de mizlocă în brațe și lă aruncaî camaraziloră.

— Eak'ama! sã nã mãi vorbimã de asta, domnãle Morrel.

— Din kontra, sã vorbimã, zise armatorãlã k'ãnã sã risã tristã.

— Eĩ bine! avemã sã nriimimã pe trei lãni, zise Penelon.

— Coclès, plãtesce kãte dozã-sãte de franã fĩ-kãrsia din acesti oameni bravĩ. Sã fi fostã o altã epokã, amiãilorã meĩ, aui fi adãruitã: Dã fĩ-kãrsia dintr'ĩnãii kãte o gratifikare de dozã-sãte de franã; dar timniĩ sãntã nefericiã, amiãilorã meĩ, uĩ nãdiniĩ baniĩ ce mãi mãi remãnã nã mãi sãntã aĩ meĩ. Ertãgi-mã darã, uĩ nã mãi iãbiã mãi nãdiniã nentã aceasta.

Penelon dete ãnã semnã de intinerire, se intoarse kãtre konsociĩ lãi, skimbã kãte-va kãvinte kã eĩ uĩ veni earã.

— Kãã nentã asta, domnãle Morrel, zise elã tre-kindã resãcheaoa sa ĩn cea altã parte a gãrei sale uĩ trãgĩndã ãnã alã doilea skãinatã ĩn artikamerã, kare se ĩmpresã kã celã d'ĩntiã, kãã nentã asta...

— Pentã kare?

— Pentã baniĩ...

— Eĩ bine.

— Eĩ bine! domnãle Morrel! kamarãzii zikã kã le va fi destãlã fĩ kãrsia kãte ãinã-zeci de franã, uĩ kã vorã astenta nentã restã.

— Mãlãmeskã, amiãilorã meĩ, mãlãmeskã! strigã D. Morrel atinsã nĩnã ĩn sãfletã: sãnteciĩ toũĩ nisce oameni de omeniã; dar nriimiciũ, nriimiciũ, uĩ, de veãĩ afla ãnã serviãĩã bãnã, ĩntrãũ, sãnteciĩ liberi.

Astã parte din ãrmã nrodãse ãnã efektã minãnatã a-ãnãra bravilorã marinariĩ: se ãitarã ãnãlã l'altãlã k'ãnã aerã

de mirare. Penelon kърzia i se tziase resșflarea, era an-roane sъ шї ingiuъ resșcheaoa de tьtьnъ; din ferichire iшї nъ-se la timnъ mъna la gїtșlș seș.

— Че felș, domnșle Morrel, zise elș k'ъnъ glasș ine-katș, ne dai drъmșlș? estї darъ nemșlyșmitș de noi?

— Nъ, konїї mei, zise armatorșlș; nъ, nъ sъnt nemșlyșmitș de voi, din kontra. Nъ vъ daș drъmșlș. Dar, че vreçї sъ faceçї! nъ mai am niçї o korabiъ, mi nъ mai am trebșinçъ de marinari.

— Че felș, nъ mai ai niçї o korabiъ! zise Penelon! ei bine! veї nъne sъ çї fakъ alta, vomș astenta. Mșlyșmitș lșї Dъmnezeș! sçimș s'astentъmș.

— Nъ mai am bani ka sъ nșiș sъ mi fakъ vr'o korabiъ, Penelon, zise armatorșlș k'ъnъ sșrisș tristș; nъ mai potș priimi darъ pronșnerea voastrъ, or kълș de indatoritoare є.

— Ei bine! daka nъ mai ai bani, nъ trebșe sъ ne nlytesçї atșnçї, vomș face kъm a fьkștș bietslș *Faraonș*, vomș imbla fьrъ ninze, eak' aша!

— Destșlș, destșlș, amiçilorș mei, zise Morrel plinș de miskare; dъcheçї-vъ, vъ rogș. Ne vomș reafla intr'ъnș timnș mai bъnș. Emanuel, adaxse armatorșlș, insouesche-ї, шї vezї sъ se implineaskъ dorinçele mele.

— Çelș nъçinș la revedere, nъ є aша, domnșle Morrel? zise Penelon.

— Da, amiçilorș mei, çelș nъçinș aша snerș, dъcheçї-vъ.

Шї fьkъ ъnș semnș lșї Coclès, kare merse înaintē. Marinariї xъmarъ ne kasierslș шї Emanuel xъmъ ne шарinari.

— Akъm, zise armatorșlș neveteї sale шї fieї sale, lъsaçї-mъ singъrș ъnș minștș: am sъ vorbeskș kъ domnșlș.

Шї arъtș kъ okїї ne mandatarșlș kaseї Thomson mi

French, kare remăsese în ničioare și nemiskatǎ într'ũnǎ koluǎ ne kǎndǎ kǎ toatǎ șchena așeasta la kare nǎ lxase altǎ parte de kǎtǎ prin nișinele vorbe țe le raportarǎmǎ.

Amĩndoxǎ femeiele șmĩ inșlȃarǎ okiĩ asșnra streinșlșĩ ne kare ilș șitaserǎ kǎ totșlș, și se retraserǎ; dar, retrșgĩndș-se, fata arșnkș asșnr'așestșĩ omș o kǎștștșrș șșblimș de rșșștoare, la kare elș resnșnșe nrĩnr'ũnș șșrșș ne kare șnș observatorș reșe s'arș fi miratș vșzĩndș-lș resșrĩndș ne așea fașș de gĩașș.

Amĩndoi remaserǎ singrĩ.

— Eĩ bine! domnșle, zise Morrel, lșșșndș-se ne șnș fotoliș, le aĩ vșzștș toate, le aĩ așșitș toate, și n'am țe șșșșĩ mai șnșșĩ.

— Am așșitș, domnșle, zise Anglșlș, kǎ șĩ s'a ĩntĩmșlatș o noșș neferĩșire nemeritatș ka și țeșe alte, și asta m'a ĩntșrĩtș ĩn dorĩșș de a șĩ fi plșkștș.

— Ox! domnșle! zise Morrel.

— Șș vedemș, șrmș streinșlș. Șșnt șnșlș din kreditorĩ țeĩ mai marĩ aĩ dșșmitale, nș ̀e așa?

— Estĩ țełș nișĩnș așela kare aĩ ĩn mșna dșșmitale polișeșe kǎ skadĩșș țeș mai șkșrtș.

— Doresșĩ șnș terminș ka șș mĩ plștesșĩ?

— Șnș terminș arș nșșea șș mĩ skane opoarea, zise Morrel, și nrĩn șrmare viașș.

— Kștș țeșĩ?

Morrel kșșetș kam kǎ ĩndoialș.

— Doșș lșni, zise elș.

— Bine! zise streinșlș, ĩșĩ lasș trei.

— Dar, zise Morrel, kreșĩ kǎ kasa Thomson mi French...

— Fĩĩ linĩșitș, domnșle, ieăș totșlș asșnra meș. Șșntemș așșșĩ ĩn 5 ĩșniș.

— Da.

— Ei bine! nrenoesce toate biletele aqeste nentru 5 sentembre, la unu-sne-zeye ore de dimineauu (uindula arata unu-sne-zeye ore in minutu-lu acela), nu voi inu-ua la dumeata.

— Te voi astenta, domnele, zise Morrel, mi vei fi nltitu sa voi fi mortu.

Aste vorbe din unu ftru zise aua de inu-etu, inu-etu streinu-lu nu nu se le azu.

Biletele ftru nrenoite, se rnsere cele veku, mi bietu-lu armatoru se alese celu nuinu ku trei lani ka se mi adne cele din unu mizuace.

Anglu-lu priimi mlu-mirile sale ku flegma kare e partikularu naciuni sale mi lu voi de la Morrel, kare lu rekonduse, binekvintulu-lu, nu la unu.

Pe skaru, inu-lu ne Iulia. Fata se fuce ku se da josu, dar adenu-lu era ku lu astenta.

— O domnele! zise ea inu-enu-lu mi mune.

— Damitelu, zise streinu-lu, vei priimi inu' o zi o skrisoare sbsemnata... Simbad marinaru-lu... fu din unu-ku in unu-ku ceia ce nu va zice skrisoarea aceia, or ku de stranu nu s'aru nrea rekomandarea.

— Da, domnele, resnse Iulia.

— Inu dai kvintulu ku vei unu intokma?

— Nu o ju.

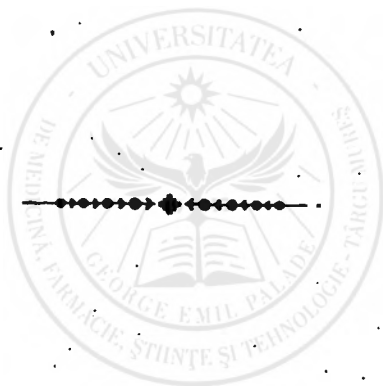
— Bine! Adio, damitelu. Remu totu d'ana o fatu bunu mi sntu nreku estu, mi am bunu speranu ku Dumezeu te va resnti dnu-nu ne Emanuel de burbatu.

Iulia skoase unu mik strigtu, se fku romu ka o chreashu, mi se unu de skaru ka se nu kaz.

Streinu-lu mi unu dnu-lu fkuindu unu semn de adio.

— În karte întîlni pe Penelon, kare ȕinea kȕte ȕnȕ rolȕ de o sȕtȕ franȕi în fiȕ-kare mȕnȕ, ȕi pȕrea kȕ nȕ i venia sȕ 'i iea.

— Vîno, amikȕlȕ meȕ, i zise elȕ, am sȕ ȕi vorbeskȕ.

CAPITULU XXX.

5 Septembrie.

Terminslă akordată de mandatarul kasei Thomson și French în mințslă kândă Morrel nă s'astenta de lokă l'aceasta se nărb bietslăi armatoră șna din acele întoarçeri de ferichire kari snăș omăslă kă soartea s'a sțrăat în cele din șmă de a se măi arăta kărdă kătre dînsă. Într'aceia-șă zi snăseșe çe i s'a întîmplată fiiei sale, nevestei sale și lăi Emanuel, și, daka nă linisçea, nășină șperanșă reintră în familiă. Dar din neferichire Morrel n'avea a face nămăi kă kasa Thomson și French, kare s'a arătată kă atăta bñă voindă kătre dînsă. Dăne kăm snăseșe elă, în komerçul are çine-va korespondinșă iar nă amiçă. Kândă kăçeta a fëndă l'aceasta, nă nășea șă inçeleagă nărtarea çeneroasă a DD. Thomson și French kătre dînsă; elă și o esnlăka nămăi nrin açeasă kăçetare kă minte de mi egoistă çe ară fi făkăslă a-çeasă kasă: Măi bine è a șășșine çine-va ne șnă omă de la kare are șă ieă anșone la trei ște miș françă în kărsă

de o lăna, de cătă să grăbească răinarea sa și să iea mease saș ontă la sătă din kanitală.

Din nefericire, totă korespondință lăi Morrel, saș din șră or din orbire, nă jădekară astă-felă, și șniă dintr'înșii jădekară kă totă lă din kontra. Poligele săb-skrise de Morrel fără dară înfășimate la kasă kă rigoarea cea mai skrăpșloasă, și, mășșmită termină lăi ce i lă akordase Anglă lă, fără nă tite ne dată de Coclès. Coclès șrmă dară de a remănea în liniscea sa preziktoare. Nămaă D. Morrel singră vără kă șnaimă kă, dak' avea să nătească, la 15, cele o sătă miă frančă ai D-lăi de Boville, și, la 30, cele trei-zeci și doză miă cinčă sate frančă kă polige nentă kari, ka și nentă datoria inspektorală inkisoriloră, avea șnă termină, era kiară din lăna așeia șnă omă nerdătă.

Părerea a totă komerțială din Marsilia era kă Morrel nă mai nătea șine săb restristile ce i venia ne kană șnele dăne altele. Mirarea fără dară mare kăndă vără kă finele lăneă fără nă tite kă skrăpnăte ka totă-d'ășna. Kă toate aștea inkrederea totă nă reintră în minșile oameniloră, și se amănă nentă finele lăneă șrmătoare deșnerea bilanșă lă nefericitală armatoră.

Toată lăna treks în silinșe neășzite din partea D-lăi Morrel ka să și adăne toate mizloașele. Altă dată șrtia sa, or kă ce dată să fi fostă, era năimită kă inkredere, și kiară șeră. Morrel se șerkă a negocia deșne șrtită nentă noș-zeci de zile, și așă toate banșele inkise. Din nefericire Morrel avea și elă să iea șeva de la alșii mi se întemeia ne așeasta; elă năimi șeia ce avea să iea, și Morrel se așă dară inkă în stare să și mai șiă indatoririle kăndă ajănse finele lă iă lă.

Pe ling' așeștea nă se mai vără la Marsilia mandatară lă kăși Thomson și French; a doză zi saș a treia zi

dăne visita sa la D. Morrel se făcuse nevăzută; deci, fiindcă nu n'avea alte daraveri la Marsilia de câtă cu mairă, cu inspektoră, înkisoriloră și cu D. Morrel, treceea sa nu lăsa altă grău de câtă diferita săvenire ce părăseră despre dănsă, acesce trei persoane. Căță nentru matelogiă *Faraonsă*, se vede că voră fi aflată vre ună serviciă; căci se făcuseră și ei nevăzuți.

Kanitană, Gaumard, întremă de boala care îlă mu-năse la Palma, veni mi elă. Nu i venia să se înfășeze la D. Morrel, dar acesca află sosirea sa, și se dăse în-să-și a lă întâlni. Bravă, armatoră șcia mai d'înainte, dăne șusa lă Penelon, părărea cărașoasă a kanitană, în tim-nă, restritei, și se ceră elă să lă mângăie. I adăcea leafa sa, pe care kanitană Gaumard n'ară fi cătezată a se dăce singură s'o priimească.

Pe căndă se da josă pe scară, D. Morrel întâlni pe Penelon care se șka. Dăne căm se vede, Penelon întrebăgase bine banii lă, căci era îmbrăcată într'ună portă noă. Văzândă pe armatoră seă, bravă, timonieră¹ se arăă foarte încărată; se așeză în engă, celă mai depătată ală șkări, treă resăceaoa sa de țănă căndă în dreapta și căndă în ștănga grăi sale, întorkândă nisă oki mară șperiaă, mi nu resănce de căță printr'o ștrăgere resăctăoasă la penă seă a mănă ne care i o întinse că kor-dialitatea sa obiănită D. Morrel. D. Morrel atribă încă-cătra lă Penelon la elegană grătelei sale: era învederată că bravă omă nu și făcuse în sokoteala sa acesă kos-tă, lăsosă; era dară intră într'ună serviciă noă la vr'o altă korabiă, și grășinea sa i venia că nu părăse, ka să zică așă, mai mălă timă dolă, *Faraonsă*. Poate că venia să

1 Kirmaciă.

împărtășească pe kapitanul Gaumard din soartea sa cea bună și să i pronșie a lăa parte mi elă la serviciul noștră se ștănină.

— Bravi oameni, zise Morrel denșrtându-se, să dea Dămneseș să vă izbească noștră ștănină dăne kăm vă izbiam eș, și să fîz mai fericită de kăș mine!...

Așgștă trekă într'aceste șerkșri neîncetată renoite de Morrel ka să mi redice earg kreditală de mai 'nainte saș să mi deskiză altă noș. La 20 așgștă se află la Marsilia kă. Ibase șnș'lokă la mal-nostă, mi se vorbi atăncă kă bilanșul kăta să fîz denșă la finele lănei kărgștoare, mi kă D. Morrel plekase mai d'nainte ka să nă fîz fașă l'acestă aktă kărdă delegată fără îndoială întișkă seș komisă Emanuel mi kasierășkă seș Coclès. Dar, în kontra tătloră prevederiloră, kăndă sosi 31 așgștă, kasa se deskise ka totă d'ăna. Coclès se arăță în dosăș grillei, linisșită ka drepătăș din Orașă, șerșetă kă așeia—mi lăare a minte șrtia kare i se înșșușă, mi, de la cea d'ntișă nînz la cea din șrtă, plăti toate polișele kă așeia—mi skșmștate. Mai venișă inkă doșă plășă ne kari le prevășșe D. Morrel, mi ne kari Coclès le plăti kă așeia—mi nănkșalitate ka mi polișele kari era ne persoana armatorășkă. Nă mai înșeleșea nimină nîmikă, mi falimentăș se amăna, kă șerbică ne kare o aș profesii nvestiriloră șeloră rele, nentă finele lăi șentembre.

La 1—iș, Morrel sosi; era aștentată de toată familia sa kă o mare smășinare; dintr'această kăștoră la Parisă kăta să easă cea din șrtă a sa kale la măntăire; Morrel kășetase la Danglars, kare aș era milionară și o dinioarg obligată seș, fiindă—kă dăne rekomandarea lăi Morrel intrase Danglars în serviciulă bankierășkă șnaniolă la kare fără kășe nemășșnita sa avere. Așșă Danglars, dăne kăm se zicea, avea șeș saș ontă milioane ale lăi, mi șnă kredită

nemărginită; Danglars, fără a scoate nici o sunet din posnară, nătea să skane pe Morrel: n'avea de kăţă a garanta o împărmătare, mi Morrel era să fîz skănaă. Morrel kăuetase de măltă la Danglars; dar sântă znele repălsizni instiktive ne kari nă le poate infrina cineva, mi Morrel întăziase pe kăţă i a fostă în mănă d'a alerga l'ăcestă mizlokă din şrmă. Şi Morrel avea kăvintă, kăci se întorsese sfărgmată săb şmilierea zăi refăşă.

Aşa dară, la întoarcerea sa, Morrel n'a arătată nici o plăncere, n'a făkăţă nici o rekriminare: a îmbrăşmată plăngindă pe nevastă-sa mi pe fiu-sa, a întinsă o mănă amikală lăi Emanuel, s'a inkisă într'ănă kabinetă de l'ală doilea plană, mi a kămată pe Coclès.

— Pentru astă dată, ziseră amindoxă femeiele lăi Emanuel, sântemă nerăşii.

Pe şrmă, dăne ce s'ăă konsăltată kăţă-va între ele, se năsele la kale ka Iălia să skăiză fratelăi ei, kare era în garnisonă la Nimes, ka să viă kăţă de kărindă.

Bietele femeie simăia din instiktă kă avea trebăşindă de toate năterile loră spre a săşşine lovăşra kare le ameninăa.

Kătr'ăcestea, Masimilian Morrel, de mi era de doză-zeci mi doi de ani abia, avea o mare înrăşrile aşnra tăţlăi seă.

Era şăă jăne otărită, mi drentă. În minăţlă kăndă făsele vorba d'a îmbrăşăa kariera sa, tăţlă seă nă voise nici de kăm a i imăne măi d'înainte şăă viitoră mi întăbase găştălă jănelăi Masimilian. Acesta deklarase atăncă kă voia să şmeze kariera militară; făkăse, prin şrmare, stădie minănate, intrase prin konkurăşă în skoala poli-teknikă, mi emise dintr'însa săblokotenentă l'ală 53-a de liniă. De şăă ană se afla în gradălă acestă, mi avea promiterea

s'ajungă lokotenentă la cea d'înălăiș okaziune. În regimentă Masimilian Morrel era citată ka celă mai asnră observatoră, nă nămaī ală țatloră îndatoririloră năse asnra soldatălăi, dar înkă și ală țatloră datorieloră propăse omăi, și i zicea totă *stovianskă*. Se îngelede kă măi din ceī ce i da ačestă năme ilă snănea nămaī din azzite, mi nă șcia kiară ničī ce vrea să zikă.

Ačestă june era ne kare mămă-sa și soră-sa ilă kizma în ajătorăi loră snre a le șșșșine în împrejărgarea cea grea în kare simșia kă era să se afle.

Ele nă se închelaseră asnra greșăiș ačestei împrejărgăi, kăi, și minăi dăne ce intrase D. Morrel în kabinetă seă din nășnă kă Coclès, Ișlia vără ne ačestă din șrmă eșindă galbenă, tremărândă și kă fața nerită.

Voi să lă întrebe ne kăndă trecea ne lingă dinsa; dar bravăi omă, șrmăndă-și desșinderea kă o ișgeală eștraordinară, se mășșmi de a striga redikăndă brășele la șeră.

— O damișelă! damișelă! ce nefeșicire șșșimăntătoare! și čine ară fi krezăi vre o dată șna ka asta!

Șnă minăi dăn'acheia, Ișlia ilă vără eară șkăndă-se și adăkăndă doșă săă trei registre mară, și portfoliă și și sakă de bană.

Morrel șerșetă registrele, deskise portfoliăi și nămărbă bană.

Totă ce mai avea se șrka nănă la șease săă ontă miī frančă, intrășile sale nănă la 5 la natră săă činčă miī; čeia ce făčea, celă măi, și aktivă de natră-snre-zeye miī frančă ne kăndă avea să nășteaskă o polișă de doșă șște ontă-zeyă și șeante miī činčă-șște frančă. Nă era mi-zlokă ničī să dea celă nășină și a-kontă.

Kă toate ačestea, kăndă Morrel se dete joșă ka să nănșeaskă, se arăta linisčită. Astă linisčea șșșimăntă și

mai multă ne amîndoză femeiele de kăţ de lă ară fi văzătă în cea mai mare deskraçiare.

Dăne mînkare, Morrel avea învăţătă de a eşi; se dăcea să şî iea kafea în çerkătă Foceanilor şî să çiteaskă *Semaforsă*; în zîxa açeia nă eşi din kasă şî se şrkă în kançelaria sa.

Kăţă nentă Coclès, elă se nărea kă totătă ameçită. O parte a zilei stătăse în kărte, şezîndă ne o neatră, kă kanătă golă la şă soare de trei-zeci grade.

Emanuel se çerkă a înkraçia femeiele, dar nă prea era bătă de gără. Jănele şia foarte bine kăm merçea a-façerile kasei, şî simçia nrin şrmare kă o katastrofă mare ameninçia familia lăi Morrel.

Sosi noantea: amîndoză femeiele nă inkiseseră okii de lokă, şnerîndă kă Morrel dăndă-se josă din kabinetătă seă va intra la dînsele; dar ilă aşzîră trekîndă ne d'îna-intea şmei loră, kălkăndă şşoră de teamă fără îndoială kă să nă lă kîme în kasă.

Traseră kă şrekia, şî aşzîră kă intră în kamera sa şî inkise şşa ne din întră.

Doamna Morrel trimise ne fiă-sa să se kăche; ne şrmă, o jămătă de oră dăne çe se retrase Işlia, se skătă, şmî skoase nantofii şî se strekără în koridoră kă să se çite ne broaskă să vază çe făcea bărbată-seă.

În koridoră zări o şmbră kare se retrăcea: era Işlia kare, fiîndă în neastîmneră, eşişe mai 'nainte de kăţă mămă-sa.

Fata se dăse la doamna Morrel.

— Skrie, zise ea.

Amîndoză femeiele se înçeleseră şna ne alta făr'a şî vorbi.

Doamna Morrel se plekă nîntă în drentătă broasçei.

Într'adevzră, Morrel skriea; dar, cheia ce nă vîzuse fiîr-sa, o vîză doamna Morrel, kă bîrbată-seă skriea pe xîrtîz îpsemnată.

Astă idee snîmîntătoare i veni kă mî fîcea testamentslă; se înfioră neste toă, mi kă toate ačestea se țină să nă zikă nimikă.

A doua zi D. Morrel se vîză linisčită de toă, mezz în kančelaria sa ka toă d'agna, se dete josă ka să dejăne ka toă d'agna, de kărtă dăne dejănă năse ne fiîr-sa să mează lîngă dînsălă, lăf kanălă konilei în brațe mi lă țină mătă lînită de nentă.

Seara, Iulia zise mamei sale kă, de mi tatălă seă se arăta linisčită, simțise înima lăi bătîndă kă nătere.

Cele alte două zile trekară toă kam așă. La 4 septembrie seara, D. Morrel cheră dela fiîr-sa keia kabinetălăi ei.

Iulia tresări l'acheastă cherere, kare i se năgă vesti-toare de reă. Pentră ce să i cheră tatălă seă astă keiă pe kare ea o avăsese toă d'agna, mi ne kare i o lăa în konilăria ei nămai kăndă voia s'o pedenseaskă?

Fata se zîtă la D. Morrel.

— Ce reă am făkătă, tată, zise ea, ka să mî ieî astă keiă?

— Nimikă, konila mea, respănse neferičitălă Morrel, ai kărgia oki se împlăgă de lakreme l'acheastă întrebare așă de simplă, nimikă, de kărtă am o trebăinț.

Iulia se făkă a kășta keia.

— Poate kă am lăsat'o la mine, zise ea.

Mi eui; dar în lokă de a se dăce la dînsa, se dete josă mi se dăse să konsalte ne Emanuel.

— Să nă i daî astă keiă, zise ačeastă, mi, mîne dimineaț, daka va fi kă nătinț, nă lă năgăsi de lokă.

Ea se cheră să fakă kăte-va întrebări lăi Emanuel;

Puse pe fiă-sa să ședă lingă dînsul.

dar ayeasta n̄ scia nimik̄š mai m̄lt̄š, saš n̄ voia s̄ vor-beask̄ alt̄ čeva.

Toat̄z noantea dintre 4 și 5 septembrie, doamna Morrel remase k̄ x̄rechia linit̄z de șm̄z. Pîn̄z la trei ore de dimineaūz, așzi ne b̄r̄bat̄z-seș imbl̄nd̄š k̄ sgomot̄š prin kamer̄z.

Abia la trei ore se arșnk̄z ne natsi.

Am̄indox̄z femeiele netrek̄x̄z noantea impreḡn̄z. Din seara din așun̄ș astenta ne Masimilian.

La out̄ș ore, D. Morrel intr̄z în kamera lor̄ș. Era linisčit̄ș, dar ț̄rb̄rarea din noantea trek̄st̄z se vedea pe fața l̄și čea galben̄z și nerit̄z.

Femeiele n̄ k̄stezar̄z s̄z l̄ș înt̄rebe dak' a dormit̄ș bine.

Morrel f̄z mai b̄x̄n̄ș nentr̄z nevast̄z-sa mi mai natern̄ș nentr̄z fīz-sa ka nič̄i o dat̄z. N̄z se n̄stea s̄z̄sra d'a nr̄ivi mi a imbr̄z̄ișa ne biata konit̄z.

Ișlia mi ad̄sse a minte de če i zisese Emanuel mi voi s̄z x̄rmeze ne tat̄z-seș k̄nd̄š eșii; dar ayeasta o onri inč̄et̄š k̄ m̄na zik̄ind̄š'i:

— Реш̄и, konila mea, linḡz mam̄z-ta.

Ișlia voi s̄z s̄z̄x̄iask̄z.

— O voiesk̄š, zise Morrel.

Înt̄ia oar̄z zič̄ea Morrel fīei sale: O voiesk̄š; dar zič̄ea ayeasta k'x̄n̄ș glas̄ș înt̄in̄zrit̄ș de o d̄sl̄č̄eaūz n̄rin-teask̄z, ink̄z̄l̄ș Ișlia n̄ k̄stez̄z s̄z mai fak̄z nič̄i x̄n̄ș nas̄ș înainte.

Remase pe lok̄ș, în nič̄ioare, m̄x̄t̄z mi nemiskat̄z. X̄n̄ș min̄t̄ș d̄șn' ayeia, șșa se mai deskise mi simgi dox̄z brage impreḡs̄r̄nd'o, mi o ḡx̄z atinḡind̄și fr̄untea.

Îșii redik̄z okīi mi skoase o strigare de b̄x̄k̄riț.

— Masimiliane, frate! striḡz ea.

L'aveștă strigătă, doamna Morrel alergă mi s'arșnkă în brațele fișlăi ei.

— Mamă! zise jșnele zítndă-se kândă la doamna Morrel kândă la fiș-sa, țe este mi țe se întîmnlă? skrisoarea dămitale m'a șneriată mi am alergată.

— Ișlă, zise doamna Morrel făkîndă semnă fișlăi ei, dă-te de zi tatălăi teș kă a venită Masimilian.

Fata eui reneđe afară, dar, ne întîia treantă a skă-rei, așlă șnă omă karé ȷinea o skrisoare în mănă.

— Dămneata estă damicela Ișlia Morrel? zise omășlă k'șnă acentă italiană din țeale mări pronșnciate.

— Da, domșle, respnșse Ișlia îngăkîndă, dar țe vrei kă mine? nă te kșnoskă.

— ȷitesče astă skrisoare, zise omășlă dăndăi șnă biletă.

Ișlia stăș la indoială.

— Este vorba de mănșsirea nărintelăi dămitale, zise mesașerslă.

Fata i smășse skrisoarea din mănă.

Dăn'aveia o deskise iste mi ȷiti:

„Dă-te kiară akșm îndată la Alcele Meilhanulăi, întră în kasa No 15, ȷere keia kamerei de ȷală ȷinșilea, întră akolo, iea din kolȷșlă kăminășlă o nșngă de mătase roșă, mi adă astă nșngă nărintelăi dămitale.

„Este de trebșingă s'o aibă înainte de șnă-snrezeče ore.

„Aș promisă șă m'askășlăi orbesče, îȷi adăkă a mînte nromiterea dămitale.

Simbad Marinarăslă.

Fata skoășe șnă strigătă de băkăriș, îșlă redikă o-

kii în sursă, kărtă ne omăi kare i adăsese biletăi ka să lă
maî întrebe, dar elă se făkăse nevzătă.

Атвнчї шї маї аргнкѣ окїї азнра бiletăi ka să lă
citeaskă інкă o dată шї văză kă maї era шї знă *Post-*
scriptum.

Îlă çiti:

„Este de trebăingă să îmulinesçї astă însăgcinare
singără шї în persoană; de veї veni însoçită saă de se va
înfăçişa altă persoană în lokăi dămitale, nortarsă va res-
pănde kă nă şçie çe vrea să zikă.“

Astă *post-scriptum* fă o îndrentare. păternikă la bă-
kăria fetei. N'avea oare a se teme de çeva, nă i se în-
tindea oare vre o kărsă? înoçingă ei nă o lăsa să kănoaskă
în çe perikăiă nătea kădea o fată de anii ei, dar nă è de
trebăingă să kănoaskă çineva perikăiăi ka să se teamă;
este kiară znă lăkră de însemnată, kă tokmaî perikălile ne-
kănoskăte însăi çele maї marī temeri.

Iălia stăta la îndoiată, шї otări să çeară znă
konsiliă.

Dar, printr'ăznă simtimentă straniă, ea nă se îndrentă
pentru açeasta niçї la mamă-sa niçї la frate-seă çi la
Emanuel.

Se dete josă, i şăse çeia çe se întămlase în zisa
kăndă mandatarăi kasei Thomson шї French venise la ta-
tăi seă; i şăse şçena din skară, i reneti promiterea ne
kare o făkăse шї i argăţ skrisoarea.

— Kată să te dăçї, damiçelă, zise Emanuel.

— Să mă dăkă? mărgără Iălia.

— Da, te voiă însoçi.

— Dar n'ai văzătă kă trebăe să fiă singără? zise Iălia.

Atunci își mai aruncă ochii asupra biletului qua să lă citească încă o dată.

— Veî fi singur mi așă, respunsese jânele; eș te voiș astenta în kolușlă stradei Museului, mi, de veî înterzia astă-felș inkulș sș mi dai vr'șnș neastimnșrș, atșnșl mș voiș dșce sș te întilneskș, mi, ișl respnșzș kș vai de çei çe imi veî zice kș ai avea sș te plșnșl de eî!

— Așă darș, Emanuel, întrebș kș indoialș fata, pș-
rerea dșmitale este ka sș mș dșkș l'aceastș invitare?

— Da. Mesajerșlș nș ōi a spusș kș   vorba de
mșntșirea pșrintelșl dșmitale?

— Dar in-sine, Emanuel, in çe nerikșlș se aflș elș
oare? întrebș fata.

Emanuel stșlș șnș minșlș la indoialș, insș doringa
de a otșri ne fatș dintr'șnș kșvintș mi fșrș înterziere ilș
fșkș sș vorbeaskș.

— Askșltș, zise elș, astș-zī   5 septembrie, nș
  așă?

— Da.

— Astș-zī la șnș-spre-zече ore, pșrintele dșmitale
are sș plșteaskș anșoane la trei șate miī franșl.

— Da, o șuiș.

— Eī bine! zise Emanuel, n'are nișl cinșl-spre-zече
miī in kasș.

— Atșnșl çe are sș se intșmple?

— Are sș se intșmple kș daka astșzī, inainte de
șnș-spre-zече ore; nș va afla ne. cine-va kare sș i viīș
intr'ajștorș, la ameazī pșrintele dșmitale va fi silitș sș se
deklare de falitș.

— Ox! vino! vino! strigș fata trșgindș ne jșnele
dșne dīnsa.

  timnșlș așesta, doamna Morrel spusese totș fi-
ișlșl eī.

Jșnele șcia nșea bine kș in șrma nenrekșrmatelorș

nefericiri kari se intinlaser̃ tat̃l̃xi sẽ, mari reforme se f̃k̃xser̃ in kelt̃elele kasei; dar ñx s̃cia k̃z l̃k̃r̃l̃x̃ aj̃nsese ñn'aci.

Remase inkrement̃.

D̃sn'aceia ewi indat̃ din apartament̃, se x̃k̃z re-
pede ne skar̃z, k̃z̃ci kredea ne tat̃l̃x̃ sẽ in kabinet̃xi, dar
b̃z̃x la x̃m̃z in d̃esert̃.

Pe k̃nd̃x era la x̃ma adest̃i kabinet̃x, az̃zi ne cea
de l'apartament̃x deskiz̃nd̃x-se, se intoarse mi ṽz̃x ne ta-
t̃l̃x̃ sẽ. In lok̃x de a se x̃rka drent̃x la kabinet̃x̃ sẽ, D.
Morrel reintrase in kamera sa mi ñxmai ak̃xm ewia dintr'insa.

D. Morrel skoase x̃ñx strig̃t̃x̃ de mirare ṽz̃z̃nd̃x ne
Masimilian; ñx s̃cia sosirea j̃nel̃xi. Remase nemiskat̃ in
acela-x̃i lok̃x, string̃nd̃x k̃x braũx̃l̃x̃ st̃ng̃x̃ x̃ñx l̃k̃r̃x ne
kare il̃x p̃inea ask̃ns̃x̃ s̃xb redingota sa.

Masimilian se dete jos̃x renete ne skar̃z mi s'ar̃nk̃z
la git̃l̃x̃ tat̃l̃xi sẽ; dar de odat̃ se trase inapõi, l̃z̃z̃nd̃x
m̃zna sa dreant̃x ñxmai rezimat̃x ne nent̃l̃x̃ l̃xi Morrel.

— Tat̃x! zise el̃x ing̃z̃lbenind̃x-se ka moartea, pentrx
ce ai o perekiz̃ de nistoale s̃xb redingota d̃xmitale?

— Ox! eat̃x de ce m̃z temeam! zise Morrel.

— Tat̃x! tat̃x! in ñxmele l̃xi D̃xmnezẽ! strig̃t̃x̃ j̃nele
pentrx ce aceste arme?

— Masimiliane, resñxse Morrel x̃it̃z̃nd̃x-se ag̃intat̃x
la fiix̃l̃x̃ sẽ, est̃i x̃ñx om̃x, mi x̃ñx om̃x de onoare; vino,
ĩxi voĩx sñxne.

Xi Morrel se x̃k̃z k'x̃ñx nas̃x sig̃x̃r̃x in kabinet̃x̃l̃x̃
sẽ ne k̃nd̃x Masimilian il̃x x̃rma x̃oṽz̃nd̃x.

Morrel deskise x̃ma mi o inkise d̃xne fiix̃l̃x̃ sẽ,
d̃sn'aceia trek̃x prin antikamer̃z, s'anronĩz de mas̃z, deñxse
nistoalele ne x̃ñx kol̃j̃x̃ al̃x ei, mi ar̃z̃t̃x fiix̃l̃xi sẽ k̃x ṽir̃f̃l̃x̃
deq̃it̃l̃xi x̃ñx regist̃rx deskis̃x.

Într'această registru era însemnată starea cea ade-
vrată în care kasa sa.

Morrel avea de nătită dăruo jămătă de orgă dox-
sate ontă-zeyi mi șeante miî çinçî sate françî.

— Çitesçe, zise Morrel.

Jănele çiti mi remase ză minșă înkremenitșă.

Morrel nă zicea niçî ză kăvintă: ce arș fi năstă
zice kare s'adașe la neîmbănzita otărire a çifrelorș?

— Și ai făkșă totș, tată, zise dăruo minșă jă-
nele, ka să preîntîmni astă neferiçire!

— Da, zise Morrel.

— Nă çî a remașă niçî o șperançă?

— Niçî zăna.

— Çî ai skărsș toate mizloașele?

— Toate.

— Și într'o jămătă de orgă, zise Masimilian k'ză
glasș înkisș, nămele năstră è desonoratș!

— Șășele șnală desonoarea, zise Morrel.

— Ai drentate, tată, te înyelegș.

Pe zămă înlînzîndș măna kătre pistoale:

— Șășă è pentru dămneata mi zășă pentru mine,
zise elș; mășmeskș!

Morrel î onri măna.

— Și mamă-tă... mi șoră-tă... çine le va çine?

Șășă fiorș trekă neste totș trășășă jănelă.

— Tată! zise elș, kășeçî kă mi zîçî să trășkș?

— Da, çî o zîkș, respăse Morrel, kăçî è datorîa
ta; ță ai mingile linisuite mi țarî, Masimiliane... Masimilia-
ne, ță nă estî ză omș de rîndș; nă çî komandș nimikș,
nă çî ordonș nimikș; de kățș, îçî zîkș: — Çerçeteaș stă-
rea ta ka kăm ai fi zășă streinș, mi jădekă-o șingrș.

Jănele kășeț ză minșă, dăruo așeia okîi șei șrelă-

Unu e pentru dumneata și altu pentru mine.

ciur de o sãblimã otrãire; dekãtã skoase k'o miskare xhoarã mi tristã snaleta mi kontra-snaleta sa, însemne ale gradãlã seã.

— Bine, zise elã întinzîndã mãna kãtre Morrel, mori în pace, tatã! voiã trãi.

Morrel fãkã o miskare ka sã s' arãnce la ðenãkii fiãlã seã. Masimilian îlã atrase snre dînsãlã, mi aste dozã inime nobile bãtãrã zãñ minãtã xna în kontra alteia.

— Sãii kã nã strikã eã? zise Morrel.

Masimilian sãrise.

— Sãiã, tatã, kã estã celã mãi onestã omã din kãrã amã kãnoskãtã vãre o datã.

— Prea bine, s'a otrãritã; akãm, întoarãce-te lîngã mamã-ta mi lîngã sorã-ta.

— Tatã, zise jãnele plekãndã ðenãkãlã, binekãvînteazã-mã!

Morrel anãkã kanãlã fiãlã seã kã amîndozã mãnile, îlã anroniã de dînsãlã, mi sãrãtãndã-lã de mãlte ori:

— Ox! da! da! zise elã, te binekãvîntezã în nãmele meã mi în nãmele a treã ðeneraãionã de oameni fãrã patã; askãltã ce ði zikã ei prin glasãlã meã: — Edifiãiãlã ne kãre lã a strikatã neferiãirea, Provedinãã poate sã lã rezideaskã. Vãzîndã-mã mortã de o asemenea moarte, çei mãi nefãmbãnzãziã se vorã îndãra kã tine; ðie poate îãi vorã da timnãlã ne kãre mi lã arã refãsa mie, atãncã silesãce-te ka vorba *infamã* sã nã fã pronãnciatã; nãne-te ne lãkrã, lãkreazã, jãne, lãntã-te kã ardoare mi kãrãciã, trãesãce, tã, mamã-ta mi sorã-ta, nã mãi kã chele de neapãratã trebãinãã, astã-felã ka, din zi nãnã în zi, binele aelora kãrora sãnt datorã, sã kreaskã mi sã rodeaskã între mãnile tale. Kããcetã kã va fi o zi frãmoasã, o zi mare, o zi serbãtoreaskã zããa îndrentãriã, zããa kãndã, kããrã aãi într'astã kamerã, veã

zice: — Tatăl meu a mǎrit, nentru-cu nu nŕtea sǎ fak-
cheia ce fakǎ eǎ astu-zǐ; dar a mǎrit linisuit mi în pace,
kuci scia kǎ mǎrindǎ elǎ eram s' o fakǎ eǎ.

— Ox! tatǎ! tatǎ! strigǎ j̄nele, daka kǎ toate a-
chestea ai nŕtea trǎi!

— De voiǎ trǎi totuǎ se skimbǎ; de voiǎ trǎi, in-
teressuǎ se skimbǎ în inoialu, îndurarea în inverŕnare;
de voiǎ trǎi, voiǎ fi unǎ omǎ kare uǐ a kǎlkatǎ kǎvintuǎ,
kare nu mi a unuǎ îndatoririle; k' unǎ kǎvintǎ voiǎ fi unǎ
bankrutarǎ. De voiǎ mǎri, din kontra, j̄dekǎ Masimiliane,
kadavruǎ meu va fi de unǎ omǎ onestǎ nefericitǎ. Trǎindǎ,
cei mai bunǐ amici ai mei fǎgǎ de kasa mea; mǎrindǎ,
Marsilia întreagǎ mǎ va urma pînǎ la lokinǎ mea din ur-
mǎ; trǎindǎ, iui va fi rǎmine de nǎmele meu; mǎrindǎ, iui
vei redika kǎnuǎ în sǎsu, mi vei zice:

— Sǎnt fiuǎ avelia kare s' a omoritǎ, fiindu-cu
nentru intia oarǎ a fostǎ nevoitǎ sǎ uǐ kalce kǎvintuǎ.

J̄nele skoase unǎ nemetǎ, dar se arǎtǎ sǎnǎsu
la voinǎ soartei. Pentru a doza oarǎ intrǎ konvinǎdere,
nu în inima sa, ci în spiritulǎ seǎ.

— Mi akum, zise Morrel, lasu-mǎ singurǎ mi si-
lesce-te a depǎrta femeiele.

— Nu vrei sǎ mai vezi o datǎ ne soru-shea? între-
bu Masimilian.

O snerandǎ dǎne urmǎ mi sǎrdǎ era askǎnsǎ pentru
j̄ne în aceastǎ întvedere; eatǎ nentru ce o pronǎnea.

D. Morrel klǎti din kǎnu.

— Am vǎzut' o azi dimineauǎ, zise elǎ, mi i am
zisǎ adio.

— N' ai vre o rekomandare partikularǎ sǎ mi faci,
tatǎ? întrebǎ Masimilian k' unǎ glasǎ peritǎ.

— Ba da, fiuǎ meu, o rekomandare sakru.

— Sune, tată.

— Kasa Thomson mi French è singur kare, din omenire, din egoism noate, dar nu mi se kade mie sã chi-teskã în inimele oamenilorã, a avãrã îndãrare de mine. Mandatarã seã, acela kare, neste zecã minãte, se va înfrã-șa ka sã priimeskã preãã de dozã sãte ontã-zeci mi șea-nte miã çinçi sãte françi, nu zikã kã mi a akordatã, çi mi a datã trei lãni. Fiã ayeastã kasã cea d'înãã nãtitã, fiãã meã, fiã-çi sakrã ayeșã omã.

— Da, tatã, zise Masimilian.

— Mi akãm inkã o datã adio, zise Morrel, dã-te, dã-te, am trebãinã sã fiã singurã; veã afla testamentã meã în skrintoriãã kamerei mele de kãlkare.

Jãnele stãrã în niãioare mi flr'a sçi ce sã fakã, a-vindã nãmai o nãtere de voingã, dar nenãtindã s'o pãrã în lãkrare.

— Askãltã, Masimiliane, zise tatãã seã, presãne kã sãnt soldatã ka tine, k'am priimitã ordinãã sã ieaã o redãrã, mi kã tã sçiã kã trebãe sã fiã omoritã lãnd'o, nu mi aã zice ceaã ce mi aã zisã adineaori: — Dã-te, tatã, kãçi te desonorã remãndã, mi mai bine è moartea de kãã rãșinea!

— Da! da! zise jãnele, da.

Mi, strãngindã kã tãrbare ne tatãã seã în braye:

— Dã-te, tatã, i zise.

Mi se renezi afarã din kabinetã.

Kãndã ewi fiãã seã, Morrel remase unã minãã în niãioare kã okiã aãintãçi la șurã; ne șrãm întinse mãna, a-nãkã sfoara unã klonogelã mi șãrã.

Dãr'unã minãã, Coclès se arãã.

Eiã nu era totã acela-șã omã, avele trei zile de konvinãere ilã sferãmaserã. Astã kãpetare: — Kasa

Morrel va înceta din plъjile sale, îlș inkovoia la nъmintъ mai mълtș de kълș arș fi fъkълt' o dozъ-zecъ alți ani d' asъnra kanълș seș.

— Bъnълș meș Coclès! zise Morrel k' ылș glasș kare è kș nenstinъ de a fi deskrisș, veș remъnea în antikamerъ. Kълndș domnълș acela kare a mai venitș akșm treș lъnș, sъiș, mandatarșlș kasei Thomson și French, va veni, îlș veș anъnșia.

Coclès nș resnъnse nimikș; fъkș ылș semnș kș kanълș, se dъse sъ шеazъ în antikamerъ, și astentș.

Morrel kълș earъ ne skașnълș seș; okiș lș se întorșea kълtre nindșlș: i mai remъnea шеante minște, nimikș mai mълtș; minștarșlș merșea k' o renezime nekrezълș; i se nъrea kș îlș vedea mergîndș.

— Șeia șe se petreș atъnș, și într' așelș minștș sъnremș, în mintea așestș omș, kare, înkș jșne fiîndș în șrma șneș jъdekълї false poate, dar șneșioase șelș nъșinș, era sș se desnarъ de totș șe îșbia în lșme și sș nъrșseaskș viajș, kare avea nentrș dînsșlș toate dъlșeșile familieș, è kș nenstinъ a se șnșne; s' arș fi kълștș sș vazș șineva, șnre a și fache o ideș, frъntea sa akoneritș de sșdoare și kș toate așestea lșsatș în voia soarteș, okiș lș mșiaș în lakreme și kș toate așestea redikaș kълtre șerș.

Minștarșlș merșea mereș, nistoalele era înkърkate; întinșe mъna, lșș ылșlș, și mърmърș nșmele fișei sale.

Dșn' așeia nșse josș arma omorîtoare, lșș o panș și skrise kълteva vorbe:

I se nъrea atъnș kș nș zisese destșlș adio konileș sale nșea îșbite.

Pe șrмъ se întorșe kълtre nindșlș; nș mai nșmъra minștele, çi sekъndele.

Lșș earș arma, kș șra întredeskisș și kș okiș așin-

tații la pîndă; pe șmă tresări la șgomotăș ce făcea în-
să-șii pînăndă kansa.

În mințată ačestă, o șdoare mai reche trekș pe frun-
tea sa, o șmăcinare mai omorătoare ilă strînsese pe inimă.

Așzi șma de la șkarș șnăndă.

He șmă deskizîndă-se čea de la kabinetăș seș.

Pîndăla era șz șne șnă-șne-zече ore.

Morrel nș se întoarse de lokș; astenta ačeste vorbe
ale lăi Coclès:

“Mandatarăș kasei Thomson mi French.,

Și anronia arma de gărș.

De o dată așzi șnă strigăș... era glassăș fiieș sale...

Se întoarse mi vșzș ne Ișlia; pistolăș i skăpș din
măpș.

— Tată! strigă fata abia trăgîndă-șii șșfletăș mi
nebș de băkrîș, ai skănată! ai skănată!

Și se arănkă în brațele sale ținîndă în șșș kș
măna o pșngș roșîș de mătase.

— Skănată, kopila mea! zise Morrel; če vrei șz
zîčî?

— Da, skănată! vezi, vezi, zise fata.

Morrel lăș pșnga mi tresări, kăčî o adăčere a min-
te ameđîș i rekîmăș kș o dinioarș lăkrăș ačesta era ală lăi.

De o parte era poliđa de doșș ște optă-zęčî mi
șeante mi činčî ște frančî.

Poliđa era refăitș.

De alta era șnă diamantă de mărimea șnei alșne, kș
ačeste trei vorbe skrise pe șnă petikă de pergaminș:

“Dota Ișliei.,

Morrel ișii nșse măna pe frunte: kredea kș vișă.

În mințată ačesta șșnarș șnă-șne-zече ore.

Timbrul ărescna nentru dănsul ka kum fir-kare lo-vitru a ciokanul de ouel ăre fireșnat ă kiar ă ne inima sa.

— Să vedem, konila mea, zise el, desăcșe-mă. unde ai aflat ăstă năng?

— Într'o kasă din Aleele Meilhanului, la No. 15, ne kolul kăminul ănei biete kătrășe, l'ăl ăinșilea planș.

— Dar, strigă Morrel, ăstă năng nă ă ta.

Iălia dete tatăl ei skrisoarea ne kare o priimise de dimineașă.

— Și ai fostă singur în kasa ăcia? zise Morrel dăne ăe a ăititș.

— Emanuel mă înșoia, tată. Kăta să m'astente în kolul stradei Museului; dar, lăkră de mirare, la înțoarcerea mea, el nă mai era akolo.

— Domșle Morrel! strigă ănș glas ă în skară, domșle Morrel!

— E glasul seș, zise Iălia.

— Într'ăcela-șă timnă Emanuel intră, kă faga restărată de băkră mi de miskare.

— *Faraonș!* strigă el, *Faraonș!*

— Ei bine! ăe? *Faraonș!* estă neșnă, Emanuel? șăi bine kă s'a perdtă.

— *Faraonș!* domșle, se dă de șăire kă a șositș *Faraonș!* *Faraonș!* a intră în portă!

Morrel kăză eară ne fotolul seș, năterile ilș nășsia; intelișingă sa nă nătea să năcșeapă șirul ăcestorș evenimente nekrezte, neșzite, fabșloase.

Dar fișl seș intră șă elș.

— Tată! strigă Masimilian, ăe zăcșeai dară kă *Faraonș!* era perdtă? Vișia a înkșnosșingăș șosirea sa, șă se zăcșe kă intră în portă.

— Amiciloră mei, zise Morrel, daka este așa, kate sã kredemă kã è vr'o minșne a lăi Dămnezeă! Kã nepștinuț! kã nepștinuț!

Dar cheia che era adevărată și nș mai nșșină de nekrezăță, era achea nșngș ne kare o ținea în mșnlș, era achea poliț nșșitș, era avelă diamantă minșnată.

— Ax! domșle, zise Coclès, che va sã zikș asta, *Faraonșlș*?

— Aideș, koniș mei, zise Morrel skășndș-se, aideș sã vedemă, și Dămnezeă sã aibș îndșgare de noi, daka va fi vre o nșvelș minșinoasș.

Se deterș josă; în mizlokășlș skșreș astenta doamna Morrel: biata femeieș nș kștezase sã se șghe.

Înr'șnă minăță ajșnșerș la Canebiera.

Era o mășșime la nortă.

Toatș mășșimea acheia se deskisese înaintea lăi Morrel.

— *Faraonșlș! Faraonșlș!* zichea toate glasșrile achelea.

Înr'adevăță, lăkrș de mirare, neașzită, în fața țărșlăi Sant-Ion, o korabiș kare avea d'asșnra nșneș sale aste kșvinte skrise kã litere albe: *Faraonșlș*; Morrel mi fiisă din Marsilia, — kã totăș asemenea kã chelă altă *Faraonș*, mi înkărkată ka chelă altă kã kirmiză și indigo, își arșnka ankora și uș strinșea nșnzele; ne nșnte, kanitansă Gau-mard da ordine, și mesterășlș Penelon fșchea semne D-lăi Morrel.

Nșmaș era de indoită: mșrtșria simșșriloră era aci, și zechे mii de persoane venia în ajștorășlș aचेștei mșrtșrii.

Pe kăndă Morrel se imbrășșima kã fiisă seă d'asșnra grșmădistei în mizlokășlș anlășđriloră orașșlăi întregă kare era marloră l'acheastș minșne, șnă omă, ală kșrșia obrază era pe jșmătate akoperită de o barbă neagră, și kare, as-

kānsš dāne gereta žnšī faksionarš, komlekta ačeastš sčepš kš intinerire, mārmarš ačeste vorbe :

— Fii fericitš, sšfletš nobilš; fii bine-kšvīntatš nen-trš totš binele če aī fšksiš ūi ne kare ilš veī māī fače īnkš, ūi remzīz rekšnosčingā mea īn žmbrš ka ūi bine-fače-rea ta.

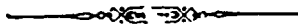
Ši k'žnš sšrisš īn kare se vřdia bškšria ūi ferici-rea pšrzi adenostlš īn kare era askānsš, ūi fšrš ka sš lš vazš čineva, aua de preokšnatš era fš-kare de evenimen-tlš zileī, se dete josš ne žna din ačele skšrišoare kari serveskš ka debarkaderš, ūi strigš de trei ori :

— Iacopo ! Iacopo ! Iacopo !

Atšnčī o šalšpš veni la dīnslš, se anroniž de elš, ūi ilš kondšse la žnš yacht mēndrš gštitš, ne pšntea kšria se aršnkš kš žššringā žnšī marinarš; de akolo se māī žitš īnkš o datš la Morrel, kare, plēngīndš de bškšriž, da žna kš ižbire īn dreanta ūi īn stānga la toatš mšlyīmea ačeia, ūi mšlyšmia k'o pšivire vagš ačelšī bine-fškštorš nevžzšš ne kare se pšrea kš ilš kšsta īn čerš.

— Ši akšm, zise omšlš nekšnoskšš, adio bšpštate, omenire, rekšnosčingš... Adio la toate simtimentele kari deskidš inima ! m'am pšš īn lokšlš Provedingēī ka sš res-plžteskš ne čeī bšnī... akšm, Dšmnezešlš resbšpštorš sš mī dea lokšlš ka sš nedenseskš ne čeī reī !

L'ačeste vorbe, fškš žnš semnalš, ūi yachtul, ka kšm arš fi astentatš pšmāī ačestš semnalš ka sš pleče, īn-čepš īndatš sš porneaskš ne mare.

CAPITULU XXXI.

ITALIA. — SIMBAD MARINARULU.

KÛtre incenptxlã anxlã 1838 se alla la Florenza doi jsnã din cea mã elegantã societate din Parisã, xnslã vice-konteale Albert de Morcerf. celã-altã baronxlã Franz d'Epinau. Ei se vorbisery sã meargã snre a netreche karnavalxlã din anxlã acela la Roma, unde Franz, kare loksia de vr'o patry anã în Italia, era sã serveaskã drentã ciceronc* lã Albert.

Asha darã, fiindã-kã nã è xnã lãkrã mikã a se dũce çineva sã netreakã la Roma în timnãlã karnavalxlã, mãã virtosã kãndã çine çineva sã nã se kãlce în piaga Poporuluã saã în Campo-Vaccino, skrise mesterxlã Pastrini, kare era prouietarxlã otelxlã de Londra, piaga Spaniei, ka sã lã roaçe sã çiiã ne seama lorã xnã apartamentã mãã bũã.

Mesterxlã Pastrini resnãse kã nã i remãse mãã

* Acela kare aratã stocinilorã kãriositãgile xnãã oramã.

mălț de kăiș doșt kamere și șnș kabinetș, kari se afla *al secundo piano*, și ne kari le da kș preuș de șnș lădovikș ne zi. Amăndoi jșnii priimiriș; dșn'ăceia vrindș sș se foloseaskș de timpălș kare i romănea, Albert plekș la Neapole. Kăiș nentș Franz, remase la Florenza.

Kăndș se bșkșrș kăiș—va timpș de viașă ce o dș orășlș Medicisilor, kăndș se preimblș destălș intr'ăcelș E-dem kare se nșmesce Casinele, kăndș fș priimitș l'ăcei oasneș minșnaș kari fakș onorile Florenzei, i veni fantasia, dșne ce vșzș Corsica, ăcestș leagșnș alș lăi Bonaparte, a se dșce sș vazș insșla Elba, ăceastș stașione mare a lăi Napoleon.

Înt'r'o searș darș, deslegș o barketș din inelșlș de ferș kare o șinea legatș de portșlș Livornei, se kăkș în fșndș în mantela sa, zikindș marinărilorș ăceste singșre vorbe: — „La insșla Elba!“

Barka pșrșsi portșlș prekșmș naserea de mare șii pșrșsesce kșibșlș, și a doșa zi desbarka ne Franz la Porto-Ferraio.

Franz strebștș insșla imperialș dșne ce anșkș ne oate șrmele ce le așlșsatș pașii șriășșlș, și se dșse sș se imbarce la Marciana.

Doșt ore dșne ce a pșrșsitș pșmăntșlș, desșinse la Pianosa, șnde lș astenta, dșne kșm se inkredinșă, nenșmșrate stolșri de pnenelișe romși.

Văpștoarea fș șritș. Franz șșise kș mșltș greștate kște—va pnenelișe slabe, și se șrktș înbarka sa destălș de nemșlșșmitș ka or ce văpștorș kare a ostenitș nentș nimikș.

— Ax! dak'arș voi Eșcelinșă Voastrș, i zise patronșlș, arș face o văpștoare frșmoasș!

— Și șnde?

— Vezī ăcea insșlș? șrmiș patronșlș întinzindș de-

mitslŝ snre meazzyi mi agrŝndŝ o grŝmadŝ konikŝ ce eŝia din mizlokŝlŝ mŝrii albastre.

— Eŝ bine! ce insŝlŝ è aŝeia? întrebŝ Franz.

— Insŝla Monte-Cristo, respŝnse Livornesslŝ.

— Dar n'am voiŝ sŝ vŝnezŝ intr'aŝeia insŝlŝ.

— Esŝelinga Voastŝ n'are trebŝinŝ de voiŝ, insŝla è nelokŝitŝ.

— Axŝi akolo! zise jŝnele, o insŝlŝ nelokŝitŝ in mizlokŝlŝ Mediteraneŝ, è xŝŝ lŝkrŝ kŝriosŝ!

— Ŭi xŝŝ lŝkrŝ natŝralŝ, Esŝelingŝ. Astŝ insŝlŝ è o adŝnŝtŝrŝ de stŝnŝe, ŝi, in toatŝ întinderea sa, nŝ è poate niŝi xŝŝ stŝjinŝ de pŝmŝntŝ bŝnŝ de lŝkratŝ.

— Ŭi a kŝi è insŝla asta?

— A Toscanŝ.

— Ce vŝnatŝ se allŝ intr'insa?

— Miŝ de kŝnŝioare.

— Kari trŝeskŝ lingŝndŝ netrele? zise Franz k'xŝŝ sŝrisŝ de nekredere.

— Nŝ, ŝi pŝskŝndŝ bŝrŝenele, mirtele, lentisŝele, kari kreskŝ in intervale.

— Dar xŝde sŝ mŝ kŝlkŝ?

Pe pŝmŝntŝ in nesŝerŝ, saŝ in barkŝ in mantela dŝmitale. Pe xŝmŝ, daka Esŝelinga Voastŝ voiesŝe, vomŝ nŝtea nleka indatŝ dŝne vŝnŝtoare; sŝie kŝ nŝtemŝ nŝsti totŝ aŝa de bine ŝi noantea ŝi zisa, ŝi kŝ in linsa nŝnzelorŝ avemŝ lonegile.

Fiŝndŝ-kŝ mai remŝnea inkŝ destŝlŝ timŝŝ lŝi Franz ka sŝ se întilneaskŝ kŝ konsouŝlŝ seŝ, ŝi nŝ mai avea grije nentŝ lokŝinŝa sa din Roma, pŝiimi astŝ nronŝnere ka sŝ se despŝrgŝbeaskŝ de întia sa vŝnŝtoare.

Dŝne respŝnsslŝ seŝ afirmativŝ, matelouŝi skimbarŝ între dinŝii kŝte-va kŝvinte kŝ glasŝ inŝetŝ.

— Ei bine! întrebă el, ce s'a întâmplat? e vre o greutate oare?

— Nu, resursele patronilor; dar katru s-au spus mai d'inainte Escelingei Voastre ca insula, fiind nelokabil, mi servind suneori de adambrire kontrabandierilor mi niraailor kari vinu din Corsica, din Sardinia sau din Africa, daka vre un semn oare-kare va arata aflarea noastru in insulu, vom fi nevoiti, la intoarcerea noastru la Livorna, de a face o karantina de mease zile.

— Duce! eata ce ne skimbulu nlanulu! mease zile! Tokmai kulu a trebutilu lu Dumezeu ka s-au faku lmea. E kam multu, buei.

— Dar cine va spune ca Escelinga Voastru a fost la Monte-Cristo?

— Ox! de siguru ca eu nu strigu Franz.

— Nici noi asemenea, ziseru mateloi.

— Aua daru, aidei la Monte-Cristo.

Patronulu komandu manopera; se indrentaru spre insulu, mi barka incheu s-au nleasku in drentulu ei.

Franz lusu s-au se termine lkrarea, mi, kundulu laru kalea cea noaru, kundulu nizu lu imlatu de vintu, mi cei patru marinari iui laru lokulu, trei inainte, unulu la kirmu, atenui iui incheu earu konvorbirea.

— Skimulu meu Gaetano, zise el patronulu, mi ai spus, mi se pare, ca in insula Monte-Cristo au obiceiulu s-au se adambreasku niraui, ceia ce mi se pare un vintu ka totul alu-felu de kulu alu kulprioreloru.

— Da, Escelingu, este adevaratu.

— Suiam bine ca se au kontrabandieri, dar kreamu ca, dela larea Alperulu mi desfiingarea reingei, nu mai exista niraui, afaru numai in romanele lu Cooper mi ale kanitanulu Marryat.

Gaetano.

— Ei bine! Eschellinga Voastră se închela; pirații sântă ka bandiții kari se kredă desființai de nana Leon XII, mi kari kă toate ačestea onreskă în toate zilele ne kăltorii nînz la porțile Romei. N'ai azzită zikîndă-se kă abia sântă wease lăni de kăndă și insărcinată ală Franței ne lîngă sântăskă-skașă făsese jefăită la ținți sate nașă dela Velletri?

— Ba da.

— Ei bine! daka Eschellinga Voastră lokăia, ka mi noi, în Livorna, ară azzi zikîndă-se din kăndă în kăndă kă o korăbioară înkărkată kă marfă saă kă și frămosă yacht anglă kare se astenta la Bastia, la Porto-Ferraio saă la Civita-Vecchia, n'a sosită, kă nă se știe țe s'a făkătă, mi kă, fără îndoială, s'ară fi sfărmată de vr'o stănkă. Ei bine! astă stănkă ne kare a întilnit'o, è o barkă așezată mi îngăstă, ne kare se află vre o wease saă ontă oameni, kari lă aș șprinsă saă lă aș jefăită, într'o noante întănekoasă mi fărănoasă, la kotăra vre șnei însălioare selbatice mi nelokăite, nrekăm nișe bandiții onreskă mi jefăeskă o kărgă de postă în kolăglă și nădăre.

— Dar în-fine, zise Franz totă întinsă în barka sa, kăm de nă se plăngă așeia kăroa li se întimnlă și asemenea lăkră, kăm de nă kiamă așnr' ačestoră pirații resă-narea găvernășă franșesă, sardă saă toskană?

— Pentă țe? zise Gaetano k'șă și șrisă.

— Da, nentă țe?

— Pentă-kă, mai întăiș, se transportă din korabiă saă din yacht în barkă totă țe è bșă de lăată; ne șrmă se leagă nișioarele mi mănilă ekinăișă, se atănză de gătă și kărgă omă o gălea de 24, se face o gărgă de mărimea și bșă în făndă vășă kăntărată, se șrkă eară ne nănte, se înkădă șuele din făndă mi trekă în barkă. Dăpe zече minăte, korabia înșene a se plănge mi a țeme,

nășinș kâte nășinș se skăfandz. Mai întiiș se skăfandz o koastz, apoi cea altz; pe șrmz se înaluz earz, apoi se mai skăfandz din ce în ce mai măltz. De o datz șnz șgomotș asemenea k'o detșnare de tșnz resșnz: este așrăș kare sfz-rzșnz nșntea. Atșnci korabia se klztesze ka șnz omș înekatș kare se lșntz șz skane, îngrșșnzndz-se la fiș-kare mi-skare. Îndatz ana, apșsatz prea măltz în kavitzzi, dzșnesze din gșșri, asemenea kș koloanele likșide ce arș arșnka nșn resșlștorile sale vre șnz kashalșș* șriawș. În fine șkoate zelș din șrmz rașetș, face cea din șrmz învırtıtzrș în lokș, și se skăfandz de totș șznndș în abıș o niłnıș întınsz kare se învırteszze șnz minștș, se imple nășinș kâte nășinș și nınz în cele din șrmz se șterze de totș, așș-felș în ktıș dșne çınçi minște nșmai okıslș lși Dșmnezeș arș nștea șz kate în fșndzșlș astei mșri linıșcite korabia desnșrtz.

Înșelezi akșm, adășse natronșlș șrızındș, nentz ce korabia nș se întoarze la portș, și nentz ce oamenıi de ne dınsa nș se mai nșngș?

Daka Gaetano arș fi șnșș asta înainte de a propș-ne espedıșșnea, este de krezștș kș Franz s'arș fi șıtatș de dozș orı înainte d'a se întrenșnde; dar nlekaserz, și i se nșrea kș s'arș arșta frikosș șz se întoarke. Era șnz omș dınr'așeia ce nș katz imnreșrșrile nerıkșloase, dar kari, întımulndz-se o asemenea imnreșrare, remșnz k'șnz șznze reze neskimbatș ka s'o kombatz: era șnz omș dınr'așeia kari aș o voıngz linıșcite, și nıveskș șnz nerıkșlș în viagz ka șnz adversarș într'șnz dzelș, kari kalkslz mıskșrile sale, kari ștdız nșterea sa: kari se fereskș, ka șz mai resșle, dar nș prea măltz, inkzș șz s'arate frikowı, kari, înșele-

* Șnz felș de pezze de mare.

gîndă dintr'o kărtărie toate foloasele loră, omoarg k'o singărie lovărie.

— Ba! zise elă, am traversată Sicilia și Calabria, am kărtorită doară lăni în Archipelagă, și n'am văzătă ničî o dată șmbra șnă bandită saă a vr'ăni korsară.

— Și eă n'am zisă asta Eschelingei Voastre ka s'o fakă ș se lase de proiectă ačesta; m'a întreată, și i am respănsă, nimikă mă mlătă.

— Da, skămălă meă Gaetano, și konvorbirea dă-mitale è din cele mă interesante; așă-felă, fiindă-kă voiă ș mă bkărie nentă mă mlătă limă de dînsa, ș meșemă la Monte-Cristo.

Kă toate ačesta se anronia rene de termină kă-lătoriei, bătea șnă vintă rekorosă și barka lăcea kăte șease nîntă la șeante lege ne oră. Kă kălă s'anronia, kă atăta însăla șemăna kă ese mă măreămă din sîmălă mări; și, printre atmosfera limăde a celoră din șmă raze ale zilei, se vedea ka niče giălele dintr'ăni arsenală, ačea grămădire de ștăne așezate șnele ne altele, și în întrestăriile kărora se vedea bășenele cele romatice și arbării če verzi. Kălă nentă mateloi, de și se arăta kă totălă linășii, era în-vederată kă prevegerea loră era destentă, și kă privirea loră întrea întina oglindă așura kăria alăneka, și ală kă-ria orizontă era pōnlată nămă de kăte-va barce de nekari, kă pānzele loră albe, legăndă-se ka niče movete ne vîrfălă valăriloră.

Se alla abia la vr'o çinçî-șure-zече lege anroape de Monte-Cristo kăndă soarele încenă ș apăit în doșălă Corsicei, ai kăria măni se arăta în dreană, desemăndă ne çeră vîrfăriile loră întănekoase; așă grămadă de netre, asemenea șriășăi Adamastor, se îndrenta ameniçătoare înaintea barçei kăria askăndea soarele kare dăria partea ei

de sursă; pșuină kște pșuină șmbra se șrkă din mare și nșrș a alșnga înainte ș astă din șrmș reflektă alș zile ș kare era șș se stingș; în fine raza lșminoasș fș respinsș nșnș la cima konșlș, șnde se opri șnș minștă ka penișrșlș inflakșrată alș șnș vșlkană; în șele din șrmș șmbra, șrkândș-se mereș, konșinse din șe în șe mai mșltă vșrfelș prekșm konșinseșe noalele, și insșla remase ka șnș mșnte șenșrșiș kare se întșneka mereș. O jșmștă de orș dșn' așeasta, se nontă de toăș.

Din fericișre marinari ș afla în lokșrile lorș obișnșite și kșnosșea nșnș la șea mai mikș ștșnkș din Archipelagul toșcan; kșș, în mizlokșlș întșnerikșlș profșndă kare infșrșra barka, Franz nș era șș fșș fșrș niș și nș neasșimnșrș. Corsica se fșkșse kș toșlș nevșzștș, insșla Monte-Cristo insș-ș și ea nș se mai vedea; dar mateloșii nșrea kș avea ka linșele, nșterea de a vedea în întșnerikș, și niloșlș, kare sta la kșrmș, nș arșta niș o indoialș.

O orș anșoane trekșse dșne șe anșse soarele, kșndă Franz kreșș kș vedea la șnș patrară de legș în ștșnga o gșrșmadș întșnekoasș; dar era așa de kș nenștinșș s'aleagș șe lșkrș era, inkștă temindș-se șș nș întșrște rișlș mateloșilorș șei lșndă nișșe norș kari fștșra drentă nșmșntă, tșkș. Dar de o datș o mare lșșire se vșrș ne șermă; nșmșntălș șemșna ka șnș noră, dar fokșlș nș era șnș meteoră.

— Șe lșminș è asta? întrebă elș.

— A! zise patronșlș, è șnș fokș.

— Dar ziceai kș insșla è nelokșitș?

— Ziceam kș n'avea lokșitori așezaiș, dar am mai zisș kș è șnș lokș de adșmbrire nentș kontra-bandieri.

— Și nentș niraș?

— Și nentș niraș, zise Gaetano, ronetindă vorbele lș Franz; nentș asta am dată ordișnlș de a treșe în-

săla, kȳĭ dăne kȳm vezĭ, fokălă è la spatele nostră.

— Dar acesă fokă, ȳrmă Franz, imĭ nare măi mălă ȳnă motivă de sekritate de kȳlă de neastămpăřă; oamenĭ kari s'ară teme să nă fĭ vȳzăĳĭ n'ară fi aprinsă avelă fokă.

— Oxl asta n'are nimikă a face, zise Gaetano; dăka nsteaĭ jădeka, in mizlokălă întănerikălă, nosĳĳĳneă insă-leĭ, aĭ vedea kȳ, dăne kȳm è nășă, fokălă nă poate fi vȳzălă niĳĭ de ne koastă, niĳĭ de la Pianosa, ĳi nămăi desne lȳĳĳlă mȳřĭ.

— Аша дагъ те темĭ ka nă kȳmva acesă fokă să ne pvevesteaskă vre o komnanĭȳ ȳrită?

— Ară trebăi să ne inkredĳĳmă desne acesa, zise Gaetano, kă okĭ totă aĳĳtaĳĭ asănr' avelă stele nă-mĭntesĳĭ.

— Шĭ kȳm să ne inkredĳĳmă?

— Veĭ vedea.

L'acesă kȳvinte, Gaetano se vorbi kă kamaraziĭ lăĭ, mi, dăne ĳĳnĳĭ minăte de diskăță, se făkă in tȳcere o manoneră kă ajătorălă kăria întăarseră ină'ȳnă minălă barkă; atănĳĭ lăară eară kalea ne kare o făkăseră, mi, kăte-va minăte dăn' acesă skimbare de direkĳĳne, fokălă perĭ, asăkănsă nĳĳn oare-kare miskare de tȳřĭmă.

Atănĳĭ pilotsă dete kă kĭrma o noăă direkĳĳne kă-řăbioareĭ, kare s'anronĭȳ ne vȳzăte de insălă, mi kare in-dată se asă nămăi kă vr'o ĳĳnĳĭ-zęĳĭ de nășĭ denarte de ea.

Gaetano lășă nĳza in josă, mi barkă remase stăĳĳ-onarĭ.

Toate acesă se făkăseră kă ĳea măi mare tȳcere mi, kătre acesă, de la skimbarea de kale, nă se zisese niĳĭ o voră ne barkă.

Gaetano, kare pĳpăsesse espedĳĳneă, lăse toată respănderea asănăřĭ. ĳeĭ nată matelouĭ nă lă perdea din

okî, pnegătindă—șî vislele șî stîndă învederată gata a traçe din loneyî; cheia che întănerikășă nă făcea să sîz greș.

Kătă pentră Franz, îșî cherçeta armele kă avelă șăpăce reche ne kare i lă kănoasçemă; avea doză pșuțî kă doză çevî șî o karabină, le inkărkă șî astentă.

Înt'r'aveștă timnă patronășă îșî skosese kabanașă șî kămașă, îșî strînse bine pantalonășă împrejerășă mizlokășă, șî fiindă kă niçioarele goale n'avea niçî pantofi niçî çioranî de skosă. Îndată che se vărză în kostămlășă seș sașă fără kostămlășă seș, năse șnă deçită ne baze șnre a face semnă kă să se pzeaskă chea maî mare țăchere, șî, lășăndă—se în mare, înotă șnre çermă kă atăta fereală, inkătă era kă nepșîngă a s'arzi çelă maî mikă șgomotă. De kătă, dăne brasda chea fosforikă che eșia din miskările sale, nătea să se çiiș çineva ne șrma sa.

Peste pșuină kiară aveastă brasdă perî; era învederată kă Gaetano detese de nămintă.

Toată lămea din barkă remase în nemiskare vre o jșmătă de ori, dăne kare se vărză lîngă çermă șî apronî—șăndă—se de barkă aveia—șî brasdă lăminoasă. Peste șnă minătă Gaetano ajănsese barka.

— Eî bine? întrebășă împreșnă Franz șî çei patră mateloçî.

— Eî bine! zise elă, șăntă kontrabandierî Spaniolî; aș nămaî doî bandiçî Corsicanî kă dîșuî.

— Șî che fakă astî doî bandiçî Corsicanî împreșnă kă nișche kontrabandierî Spaniolî?

— Eî! Dămnezeășă meș! Eșçelinçă, zise Gaetano k'șnă tonă de karitate krestină pfoșăndă, kată să se ajște çineva șnășă ne altășă. Adesea bandiçî se află kam strîmtoraçî ne șskată de çindarmî sașă de karabinerî; eî bine! află açî o barkă, șî înt'r'astă barkă nișche bzeçî bșnî ka

noi. Vină s'ă ne țeară ospitalitate în casa noastră plătitoare. Mizlokă de a refusa cineva ajutoare și păcatosă ne kare ilă zgrăbesce! Îlă priimimă, mi, snre mai mare siguranță, lătmă largă. Asta nă ne kostă nimikă mi ne skapă mi viața, saă celă păuină libertatea șiia din semenii nostri, kare, la împrejărare, ne reknoasce serviciulă ce i amă făkălă arătând-ne șiă lokă bșnă în kare să pntemă desbarka marfa noastră făr'a fi smpărați de kărioi.

— Așa! zise Franz, dar mi dămneata estă kontrabandieră, skămpălă meă Gaetano?

— E! ce vreă, Eschelindă! zise elă k'șnă sgrisă ce nă se poate deskrie, kată să fakă cineva din toate kăte păuină, ka să poată trăi.

— Atăncă te afli în lokări kănoskăte kă oamenă kari lokăeskă la Monte-Cristo în ora ațeastă?

— Kam așa. Noi marinarii, sntemă ka frank-masonii, ne reknoaschemă dăne oare-kari semne.

— Și krezi kă n'avemă să ne tememă de nimikă de vomă desbarka mi noi?

— De nimikă, kontrabandierii nă sntă lotri.

— Dar aței doi bandiți Corsicani... întrebă Franz, kalkălăndă mai d'înainte toate sorgile perikălălă.

— Ex! Dămnezălă meă! zise Gaetano, ce strikă ei daka sntă bandiți, strikă ațorităea.

— Kăm așa?

— Fără indoială; îi zgrăbesce nentă k'aă lăată pelea kăiva, nimikă mai mălă; ka kăm n'ară fi fostă în natăra Corsicanului ka să mi resbăne!

— Ce înțeleți kă a lăa pelea? A omoră șiă omă? zise Franz zgrăndă-mă țerțetările.

— Înțelegă a șvide șiă inemikă, resănsse natronălă, țeia ce è kă totălă altă-felă.

— Eî bine! zise jşnele, aideuî sş ceremş osnitalitatea kontrabandierilorş şii bandiţilorş. Krezi kş ne vorş da-o?

— Fşrgş nişii o îndoialş.

— Kşşii sşntş?

— Patş, Eşvelinş, şii kş doi bandiţii fakş mease.

— Eî bine! tokmai kşşii sşntemş şii noi! şii kiarş la întîmlare daka dşmnealorş arş arşta oare-kari dispozişni şrite îî nşvinşa noastrş, sşntemş egalî îî nştere, şii nşin şrmare, îî stare de a 'i konşine. Astş-felş, nentrş cea din şrmş oarş, aideuî la Monte-Cristo.

— Da, Eşvelinş; dar ne veî mai erta îînkş sş mai lşşmş oare-kari mşşşre de ferealş?

— Ce felş, skşmnşlş meş! Fii îîşelentş ka Nestor şii kş minte ka Ulise. Fakş mai mlşş de kşş a şii erta, te îîdemnş řaşeastă.

— Eî bine! atşnşii, tşcere! zise Gaetano.

Toatş lşmea tşkş.

Pentr'şnş omş kare nşivesşe, ka Franz, or şe lşkrş sşş pnşktşlş seş de vedere şelş adeşşratş, stareş îî kare era, de şii nş era perikşloaşş, totş era oare-kşşm gravş. se afla îî îîntşnerikşlş şelş mai mare, şingşş, îî mizlokşlş mşşii, kş nish şe marinarî şe nş lş kşnosşea şii kari n'avea nişii şnş kşşvîntş ka sş i şii kredinşioşii, kari şşia kş avea îî brşş kşte-va miî de franşii, şii kari şeşetaserş de zesh orî armele sale şe era řşşmoaş, daka nş kş îîvidiş, şelş nşşinş kş kşşiositate. De altş parte, era sş tragş, řşr'altş konvoiş de kşş alş oamenilorş aşelora, la o îînsş kare aveş şnş nşşme foarte relişiosş, dar kare nş semşna kş nşromitea lşî Franz altş osnitalitate de kşş aşeia şe o dete Calvariul Cristului, mşşşmitş kontrabandierilorş şii bandiţilorş seî. Pe şrmş aşea îîstorîş a korabielorş îîekate, ne kare o kreşşse afarş din kale zîşă, i se nşrea mai de kreşşş noantea. Astş-felş, dşne kşş se afla nşşş îîntre aşestş

perikslš indoitš noate imařinarš, nš lšsa ne oamenii ayeia din oki ši nšška sa din mšnš.

Kš toate ačestea marinarii ši inšlgaserš din noš nšnzele ši ši lšaserš earš brasda ęe le era sšnatz dškindš-se ši intorkindš-se. Printre intšnerikš, Franz, kare inčenšse a se deda nšřinš kš intšneriřimea, zřgia řriašlš de granitš ne kare ilš kotia barka; ne řmš, vřzř fokslš kare lšmina mai strelšvitorš ka niři o datš, ši, imnrejšřlš astšř fokš, řinři saš wease persoaie weřindš.

Resřřnřerea fokarišlš se intindea la vr'o sřtš de naši peste mare. Gaetano koti lšmina, řřkindš kš toate ačestea sř remřř barka in partea ęea nelšminoasš; ne řmš křndš řš kš totslš in řařa fokarišlš, indrentš barka snre dšnslš ši intrš kš bravřř in ęerklš lšminosš inčenindš řnš křntikš neskršreskš ne kare ilš řinea nšmai elš singřř, ši alš křřřia refrenš ilš řinea kamaraziř lšř in korš.

La ęea d'intřř vorbš a křntikšlš, oamenii kari we-dea imnrejšřlš fokarišlš se sklšaserš ši se anroniaserš de debarkaderš, kš okii ařřintařř asšnra baręei, silindš-se invederatš a i řřdeka nšterea ši a i nšřřnde křřetele. Indatš nřřřř kš aš řřkšř o ęeręętare indestšřtoare, ši se dšserš, afarš de řnšř singřř; kare remřřese in niřioare ne řerřš, a ši lša earš lokslš imnrejšřlš fokslš inaintea křřřia řri-ęea o křřřioarš intreagš.

Křndš ařřnse barka la vr'o dořř-ęeři de naši a-nroape de řskatš, omšř kare era ne řerřš řřkš makinalš, kš karabina sa, semnšř řnei sentinele ši astentš o uatřřlš ši strigř? *vine e akolo?* in limba sardš strikatš.

Franz nšse kš reęealš kanse l'amindorš řevele.

Gaetano skimbš atšnři imnrešnš kš ačestš omš křte-va křvinte din kari křřřtoršř nš nřčenš nimikš, dar kari ilš nřivia invederatš.

— Eschelința sa, întrebă patronul, vrea să se nămească săg să remiț incognito?

— Numele meș kată să fiă kă totul nekunoscut; sune-le nămaī ată, zise Franz, kă sânt un Franțesă ce kăltoresce pentru năcherile sale.

Kăndă Gaetano a dăș respănsul acesta, sentinela dete un ordină unia din oamenii kari medea imurejărlă fokărlă, kare se skălă îndat, mi despăre între stăne.

Se făkă o țhere. Fiă-kare se nărea preoknată de afăcherile sale: Franz de desbarkarea sa, matelouii de ninzele lor, kontrabandierii de kăprioara lor; dar, în mizlokărlă astei nepășri de faț, se observa ună ne altă.

Omărlă kare se depărtase se arătlă îndată desre partea onșă ațeleia ne unde despăre. Făkă ună semnă din kană sentinelei kare se întoarse kătre barkă mi se mășmi să zikă ațeste singăre vorbe: *S'accomodi*.

Astă vorbă din limba italiană *S'accomodi* ă de ne-tradăș; va să zikă totă de o dată, veniți, intrați, bine ați venit, faței kă la dăneavoastă, sântei stăni. ă kă ațea frăș țăceaskă din Moliere, kare nănea așă mătlă în mirare ne bășesărlă mintilomă* prin măștimea lăkrărilor ce konrinda.

Matelouii n'astentă să le zikă de doș ori: în nătră dățăre de lonat, barka ajăse la șkală. Gaetano șri ne mală, maī skimbă kăte-va kăvinte ințetă kă sentinela; kamarazii lă se deteș josă mi ăi ună dăne altă, ne șmă veni mi rindărlă lă Franz.

Elă avea ună din nășchile sale atărată dăne snate, Gaetano avea ăea altă, ună din matelouii ținea karabina sa. Kostămlă seș era ne jămătate de artistă mi ne jămă-

* Săș Băđăranărlă boerită, dăno tradăcere konvențională.

tate de kokonashǎ; cheia che nǎ însǎrlǎ ničí znǎ pnenǎǎ oaspejilorǎ, mi prin ȣrmare ničí znǎ neastǐmpǎrǎ.

Se legǎ barka de ȣermǎ, fǎkǎrǎ kǎȣi-va naǎi snre a kǎtia znǎ lokǎ komodǎ de tǎbrǐre; dar fǎrǎ indoialǎ pǎnkǎlǎ kǎtre kare se dǎcea nǎ era în kǎviinȣa kontra-bandierǎlǎi kare înmlinia nostǎlǎ de prevegeterǎ, kǎȣi strigǎ lǎi Gaetano :

— Nǎ p'akolo, rogǎ-te.

Gaetano îngǎnǎ o skǎsǎ mi, fǎr' a maǐ stǎrǎi, înaintǎ snre partea onǎsǎ, ne kǎndǎ doi mateloiǎ se dǎcea s'aprinzǎ nisce torȣe la fokariǎ ka sǎ lǎmineze kalea.

Fǎkǎrǎ aproape la trei-zečí de naǎi mi se ongrǎ ne znǎ mesleȣǎ împresǎratǎ diu toate pǎrȣile de stǎnche în kari se sǎpaserǎ znǎ felǎ de skǎne, kam asemenea kǎ nisce gerete mičí în kari s'arǎ nǎne garda mezinǎdǎ. Pǐnprejǎrǎ emia, din vine de pǎmintǎ veȣetalǎ, kǎȣi-va stejarǎ ničí mi stǎfǎ demǎ de mirte. Franz anlekǎ o torȣǎ mi rekǎnoskǎ, dǎp'o grȣmǎdire de ȣenǎmǎ che se afla akolo, kǎ nǎ era elǎ ȣelǎ d'întǐiǎ kare vǎzǎ kǎ lokalitatea aȣeia era bǎnǎ mi komodǎ, mi kǎ trebǎia sǎ fǎrǎ xpa din staȣionile obȣiǎnsite ale vizitatorilorǎ nomazǎ ai însǎlei Monte-Cristo.

Kǎtǎ pentrǎ astentarea sa de evenimente, înȣetase: îndatǎ che mi nǎse ničíorǎlǎ ne ȣskatǎ, îndatǎ che vǎzǎ disposiȣionile, daka nǎ amikale, ȣelǎ nǎȣinǎ indiferinte ale oaspejilorǎ lǎi, toatǎ preokǎnarea sa nerise; mi, la mirosǎlǎ kǎprioarei kare se friȣea în veȣinȣtate, preokǎnarea sa se skimbaze în nofǎ de mǎnkare.

Snǎse dozǎ vorbe desnre astǎ întȣmulare noxǎ lǎi Gaetano, kare resnǎnse kǎ nǎ era nimikǎ maǐ simlǎ de kǎtǎ o ȣinǎ kǎndǎ avea ȣine-va ka dǐnmǎi în barka lorǎ pǎine, vinǎ, mease pneneliȣe mi znǎ fokǎ bǎnǎ snre a le friȣe.

— Pe ȳrmȳ, adaxse elȳ, daka Esvelingei Voastre i plache aȳa mȳltȳ mirossȳlȳ kȳnrioarei, mȳ notȳ dȳce la ve-
 ȳinii mei sȳ le daȳ doxȳ naseri d'ale noastre nentȳ o bȳ-
 katȳ din patrȳnedȳlȳ lorȳ.

— Fȳ, Gaetano, fȳ, zise Franz; estȳ intr'adevȳrȳ
 nȳskȳtȳ kȳ ȳenitȳlȳ negoȳiȳrii.

Intr'acestȳ timuȳ, matelodii smȳlserȳ kȳte-va brade
 de bȳrȳene, fȳkȳserȳ kȳȳi-va mȳnȳki de mirte ȳi de ste-
 jarȳ verde, kȳrora se deteserȳ fokȳ, ȳeia ȳe infȳȳiȳa ȳnȳ
 fokariȳ destȳlȳ de respektabilȳ.

Franz astenta dar kȳ nepache, simȳindȳ mereȳ miro-
 sȳlȳ kȳnrioarei, intoarȳcerea patronȳlȳ, kȳndȳ acesta veni
 l dȳnsȳlȳ k'ȳnȳ aerȳ foarte ingrijatȳ.

— Ei bine! intrebȳ elȳ, ȳe noȳ mai ȳ? nȳ se prii-
 mesȳe oferirea noastrȳ?

— Din kontra, zise Gaetano. Kanȳlȳ, kȳrȳia s'a
 zisȳ kȳ estȳ ȳnȳ jȳne Francesȳ, te invitȳ sȳ ȳinezi kȳ dȳnsȳlȳ.

— Ei bine! dar, zise Franz, ȳ ȳnȳ omȳ foarte ȳi-
 vilisatȳ kanȳlȳ acesta, ȳi nȳ vȳzȳ nentȳ ȳe sȳ nȳ priimeskȳ,
 kȳ atȳlȳ mai mȳltȳ kȳ mȳ adȳkȳ ȳi ȳȳ partea de ȳiȳ.

— Oȳ! nȳ ȳ aȳa: are elȳ ȳe sȳ ȳineze, ȳi neste
 asta kiarȳ; dar kȳvintȳlȳ ȳ kȳ ȳi propȳne o kondiȳiȳne kȳ-
 rioasȳ ka sȳ te infȳȳiȳezȳ la dȳnsȳlȳ.

— La dȳnsȳlȳ? zise jȳnele; a nȳsȳ darȳ de i a zi-
 ditȳ o kasȳ?

— Nȳ; dar totȳ ka mȳ o kasȳ komodȳ ȳ ȳeia in
 kare meade, dȳne kȳte se inkredineazȳ ȳelȳ nȳȳinȳ.

— Kȳnosȳi ne acestȳ kanȳ?

— Am azzitȳ vorbindȳ de dȳnsȳlȳ.

— Vine saȳ reȳ?

— ȳi ȳna mȳ alta.

— Drȳce! ȳi ȳe kondiȳiȳne vrea sȳ mȳ propȳiȳ?

— De a ți lega okii mi a ți'i deslega nșmaikândă
îți va zice elă.

Franz nștrânse ne kătă i fș kș nștinuș kștștșra lăi
Gaetano ka sș sșitș ka țe lșkrș askândea astș nșonșnere.

— Ax! nșe leșea șnea! zise așesta, resnșnzîndă la
kșșetarea lăi Franz, sșiș bine kș asta meritș sș kșșete
șineva bine.

— Țe ai fi fșkătă in loklăș meă! întrebă jșnele.

— Eă, n'am nimikă de nerdătă, m'awi fi dșsă.

— Ai nșiimi?

— Da, kiară nentș kșriositate nșmaī.

— E darș vre șnă lșkrș kșriosă de vșzștă la dîn-
șlă?

— Askătă, zise Gaetano mikșorândș-șī glassă, nș
sșiș daka țeia țe se zice è adevșrată...

Se onși ka sș se șite sș nș lă așzș vre șnă streină.

— Și țe se zice?

— Se zice kș așestă kană lokșesșe într'o sșnșmintș
ne lîngș kare nalatșlă Pitti è nșșină lșkrș.

— Țe visă! zise Franz șezîndă earș.

— Ox! nș è visă, șrmă patronălă, è șnă adevșră.
Cama, pilotșlă *Santului-Ferdinand*, a intrată o datș akolo,
și a eșită inșinșnată, zikîndă kș nșșe asemenea tesăre
se așș nșmaī in povestile zîneloră.

— Așa! dar sșiī, zise Franz, kș kș asemenea vor-
be șș veī fașe sș desșinză in nșșșerea lăi Ali-Baba!

— Îți șnșiș țe mī aă șnșsă mi mie, Eșșelinuș.

— Atșnși imī zicī sș nșiimeskă?

— Ox! nș zikă asta. Eșșelinuș Voastș va fașe
dșne kșm i va fi nșșșerea. N'awi vșea sș i daă șnă kon-
șiliă într'o asemenea inșnșșrare.

Franz kșșetă kște-va minște, inșșeșe kș așestă omă

atât de înaveșit n'ar fi avuț vre șnș skonș reș nentru dînsul kare avea asșnrî nșmaî kșteva miî de franș, mi fiindș-kș în toate astea nș întrevedea altș ceva de kștș o çinș minșnatș, priimi.

Gaetano se dșse sș dșkș resnșnsulș.

Kș toate așteea, am șnșș, Franz era kș minte; astș-felș darș voi s'aibș maî mșlte amșnșnte nștinșioase așșnra oasnetșlș seș çelș kșriosș mi misteriosș. Se întoarșe darș șnre partea matelotșlș kare, ne kștș çinș așestș dialogș, jșmșlise nrenelîgele kș gravitatea șnș omș mșndrș de șnkșișnile sale, mi îlș întrebș kș çe aș venitș oamenii așçestia, fiindș-kș nș se vedea niçî barkș, niçî șperonare, niçî tartanș.

— N'am niçî o grije desnre asta, zise matelotșlș, mi kșșșkș karabia lorș.

— E vr'o korabiș frșmoaș?

— Așî dori s'aibș mi Esçelînga Voastrș șna asemenea ka sș fakș okolșlș lșmiî.

— De çe nștere è?

— Dar anroane de o șrtș bștoaie. Kștre astea é o korabiș de fantasî, șnș yacht, kșm zikș Angliî, dar fșkștș, vezî dșmneata, astș-felș înkștș sș poatș çine ne mare în or çe timnș.

— Și șnde a fostș fșkștș?

— Nș șçiș. Kș toate așteea mi se nare kș la Genova.

— Și çe felș șnș kanș de kontrabandierî, șgmî Franz, kșteazș sș nșiș a i șaçe șnș yacht destinatș nentru komerçîulș seș în portșlș Genoveî?

— N'am zisș, resnșnse matelotșlș, kș nșonrietarșlș astș yacht è șnș kontrabandierș.

— Nș; dar Gaetano a zisș, mi se nare.

— Gaetano vâzse ekinazișlă de departe, dar nă vorbise inkă kă nimini.

— Dar dak' acestă omă nă è xă kană de kontra-bandieri, țe lăkră è dară?

— Xă domnă avă kare kăltoresče nentă plă-
cherea sa.

— Aidă, kăpetă Franz, personazișlă è mi mă misteriosă, fiindă kă țe se sune desure elă nă seamănză xă kă alta.

— Și kăm ilă kiamă?

— Kăndă ilă întrebă ține-va respunde kă se nă-
mesče Simbad Marinarălă. Dar mă îndoeskă kă să fă asta
nămele lă țe lă adevărată.

— Simbad Marinarălă?

— Da.

— Și xăde lokăesče domnălă ačesta?

— Pe mare.

— Din țe mară è?

— Nă sčič.

— Lă ai văzătă?

— Xăne-oră.

— Țe felă de omă è?

— Eșchelina Voastră va jădeka însă-șă.

— Și xăde mă vă priimi?

— Fătră îndoială într' ačelă nalătă săntămintă de ka-
re v' a vorbită Gaetano.

— Și n' ai avă nă o dată kăriositatea, kăndă ai
mă trasă ači mi ai aflată insăla goală, să țe țe kă să plă-
trănză într' ačestă nalătă inkăntătă?

— O! da, Eșchelina! respănsă matelotălă, mi kiară
de mă mălte oră, dar totă d' ačna kărtările noastre aă fostă
deșerte. Amă skotočită nesčerea întoate nărgile mi n' amă

aflaţ čea mai mikţ şrmţ. Pe lingţ astea, se zice kţ ş-
şwa nş se deskide kş keia, ći kş o vorbţ maşıkţ.

— Aidı, negreşitş, mşrmşrş Franz, eatţ-mţ imbar-
katş într'şnş basmş dintr' o *Miű mi şna de Nonşı*.

— Eşchelingş Sa te asteantţ, zise la snatele lşı şnş
glasş ne kare ilş rekşnoskş kţ era alş sentinelei.

Nosilş venitş era insogitş de doi oamenı din ekina-
şilş yachtului.

Drentş or će respşnsş, Franz skoase batista sa şi
o infşşış ačelsia kare i indrentase vorba.

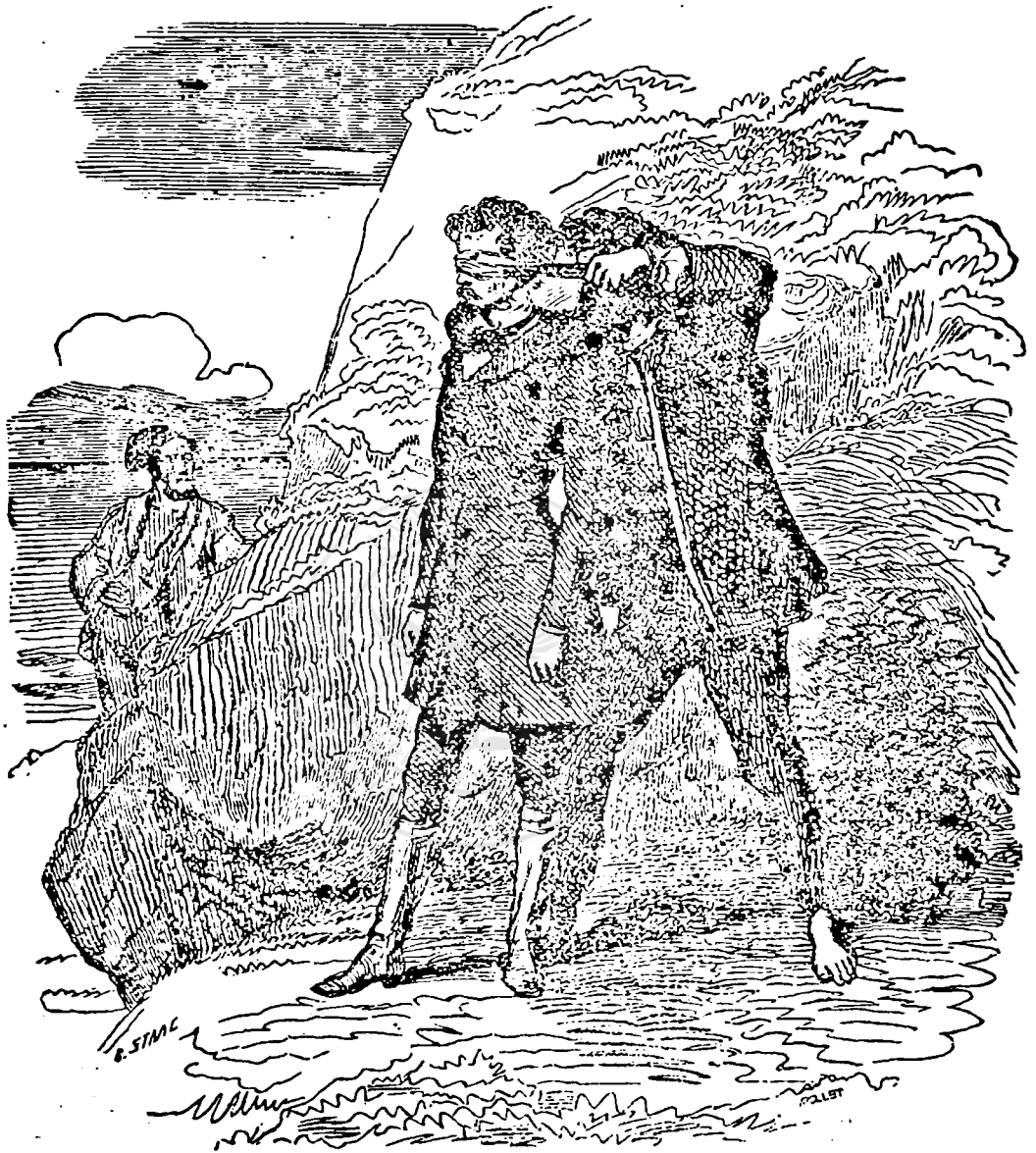
Fşr'a mai zice ničí o vorbţ, i legarţ okiı k'o in-
grijire kare arşta temerea ka sş nş fakţ vre o indiskreşı-
ne; đşne kare ilş nşserş sş şşre kţ nş va čerka ničí in-
tr'şnş felş sş şi skoaş legşşra.

Şşrl.

Atşnčí amıdoı oamenı ilş lşarş fiş-kare de braşe,
şi merse kşlşşitş de đınşı şi kş sentinela înainte.

Đşne vr'o trei-zečí de nashı, şimşı, la mirosilş din će in
će kreskındş alş kşprioarei, kş trecea ne dinaintea lokşlı de
tşbrıre; ne şrmţ ilş fşkşrş sş şi şşmeze kalea inkş vre
o činčí-zečí de nashı, inaintşndş invederatş snre nartea şn-
de nş lşsaserş ne Gaelano sş pşşşşş: onşre kare se es-
nlıka akşm. Indatş, đşne skimbarea atmosferei, inşeşe
kţ intra in şşşmıntş; neste kşte-va sekşnde de imbleş,
aşzi o trosşire; şi se pşş kţ atmosfera inş skimba earş
natşra şi se fşcea mai kşldııkţ şi mai profşmatş; in će-
le din şrmţ şimşı kţ ničioarele sale kşlka ne şnş tanetş grosş
şi molatikş; kşlşşı lş ilş pşşşıřş. Se fşkş o tşcere de
şnş minşţ, şi şnş glasş zise in limba franşesş korektş,
de şi k'şnş ačentş streinş:

— Bine aı venitş in kasa mea, domşşle, şi poşı
sş şı skoşı batista de ne okı.

Făr'a i mai ȃice o singură vorbă i legară ochii.

Dupe kym se îngelețe bine, Franz n'astentș sș i se zikș asta de doxș ori; ișii skoase batista, iș se allș fagș în fagș k'șnș omș de la trei-zeci iș ontș pînș la nătrș-zeci de ani, pșrtșndș șnș kostșmș țșnisianș, adikș șnș fesș roșș k'o fșndș mare de șștase albastrș, șnș ilekș de postavș negrș kșștș neste tolș kș așrș, pantalonī ka șșnșeale boxlș laruī iș ișflaguī, notșri de așeia-șii kșloare kșșșuī kș așrș ka ilekșlș, iș iminei galbenī; șnș șalș mș-reuș i ișșinșea brșlș, iș pșrta șnș xanșerș askșșitș iș ișkovoiatș la brș.

De iș faga așestș omș era vînștș de galbenș țe era, dar figșra sa era ișvederatș frșmoasș; okiī lși era viī iș pștrșnzștori; naslș lși, drentș iș kam șna kș frșntea, arșta tinslș grekș în toatș kșrșșia sa, iș dinguī lși, albī ka șșrgșritarșlș, ședea minșnatș sșb mșstaga sa neagrș kare iī ișkadra.

De kștș astș naloare a lși era stranīș; arș fi zisș țineva kș era șnș omș ișkisș de mșltș timnș iștr'șnș mormīntș, iș kare n'arș fi nștștș sș rekanete rșmeneala țe-lorș viī.

De iș n'avea o talīș ișnaltș, era ișnsș bine fșkștș, iș avea mșnile iș nișioarele miși ka oșmeniī din șeazș-zī.

Dar, țeia țe nșnea în mirare ne Franz, kare kre-zșse vorbele lși Gaetano ka șnș visș, fș mobilarea țea mșndrș.

Toatș kamera era ișbrșkatș kș stofe țșrșesși de o kșloare kramișiș iș șesștș kș flori de așrș. Într'o ișfșndștșrș era șnș felș de divanș d'ășșnșra kșrșia sta șnș trofeș de arme arabe, kș țeci de arșintș sșflatș kș așrș iș kș mșnere ștelșșuitoare de petre skșșne; în tavanș era șnīnzșratș o lammș de stiklș de Venezia, frșmoasș desnșre formș ișkșloare, iș nișioareleī kșlka ne șnș țanetș de Tșrșia în kare

se infunda nînz în glesne; zua ne znde intrase Franz era kx perdele, asemenea mi o altz xuz kare da într'o altz kamerz ce strelycia de lăminoasz.

Oasnele lăsz znz minstz ne Franz kx totalz în mirarea sa, mi anoî mi elz îlz chereta asemenea, mi nș mi lăa okiî de ne dînszlz.

— Domnșle, i zise în cea dșne zrmz, iuzi cherz o miuz de ertzrî nentz mșszrele de ferealz ce s'ađ lăatz în privinza dșmitale ka sz te întrodăkkz la mine; dar, fiindz-kz cea mai mare parte a timnșlzi inszla è dewsartz, daka sekretszlđ astei lokzinge arđ fi kșnoskștlđ, fzgz îndoialz kz așî fi aflatz lokszlđ međ de netrehere în cea mai zritz stare la întoarçerea mea, ceia ce nș mi arđ plzcea de lokz, nș nentz perderea ce mi s'arđ prodzce din azeasta, dar nentz-kz n'ami avea inkredinzarea de a nștea, kșndz așî voi, sz mș desparuzđ de cea altz lșme. Akșm mș voiđ sili a te face sz zizi astz mikz desplzçere infuziștndz-uzi ceia ce fzgz îndoialz nș kredeaî sz așli açi, adikz o çinz destszlđ de bznz mi znz natz bzniçelđ.

— Pre lezea mea, skșmnșlđ međ oasne, respnzse Franz, nș trebze sz te skșsi nentz asta. Am vızstz kz se lega okiî la oameni kari intra în palatele inkșntate: vezi mai bine pe Raul în *Hugenotii* mi, într'adevzgz, n'am sz mș plșngđ, kzçi ceia ce mi arzuzi este o zrmare din o *Miuz mi zna de Nonuzi*.

— Vaî! iuzi voiđ șnzne ka Luculus: Dak'așî fi szistz kz voiđ avea onoarea visitei dșmitale, m'așî fi nregtitz nentz azeasta. Dar în cea dșne zrmz, astz-felz nrekșm este, ermitaizszlđ međ îlz nșiș în dispnzerea dșmitale, astz-felz nrekșm este, çina mea uz se infuzișeazș. Ali, gata è?

Mai într'azela-șî minstz nerdeaoa fz redikatz mi znz

negr̃ ñbiañ, negr̃ ka ebeñl̃* Ńi ĩmbr̃kat̃ k'o simñl̃
t̃nik̃ alb̃, f̃k̃k̃ semñ st̃ññl̃i sẽ k̃ p̃tea trece ĩn sala
de m̃nkare.

— Ak̃m, zise nek̃nosk̃t̃l̃ l̃i Franz, ñ s̃ĩ daka
est̃i de p̃rerea mea, dar m̃i se nare k̃ ñ ě nimik̃ m̃i
s̃p̃r̃tor̃ de k̃t̃ s̃ se afe ĩne-va dor̃ treĭ ore ĩmre-
ñ k'̃ñ om̃ f̃r̃ ka s̃ s̃ĩ k̃ ĩe ñme Ńi k̃ ĩe titl̃ s̃ l̃
ñmeask̃. Iea a m̃nte k̃ respekt̃ foarte m̃lt̃ leuile os-
nitalit̃uĭ ka s̃ te ĩntreb̃ sã de ñme sã de titl̃; te rog̃
ñm̃i s̃ m̃i ar̃uĭ o ñmire oare-kare, prin mizlok̃l̃ k̃-
ria s̃ not̃ vorb̃i k̃ d̃mneata. K̃t̃ pentr̃ mine, ka s̃
te ĩnlesnesk̃ ĩn ñr̃inua aĩeasta, ĩuĭ voĩ s̃ne k̃ ã o-
biĩeisl̃ s̃ m̃i zik̃ Simbad Marinar̃l̃.

— Ńi ẽ, zise Franz, ĩuĭ voĩ s̃ne k̃, fiind̃-k̃
nimik̃ ñ m̃i l̃nesĩe snre a f̃i ĩn starea l̃i Aladin, de k̃t̃
faimoasa lamñ m̃ñat̃, ñ ṽz̃ niĩi o grestate ka s̃
Ńi zic̃i, de o kam dat̃, Aladin. Asta ñ ne va skoate
din Orient̃, ĩn kare ĩuĭ vine s̃ k̃rez̃ k̃ am fost̃ stre-
m̃lat̃ prin p̃terea vre ñi ĩenĩ b̃ñ.

— Eĭ bine! dom̃sle Aladin, zise streins̃l̃ amfitrion,
aĭ azit̃ k̃ ne ã k̃mat̃ la mas̃, ñ ě ama? bine voie-
sĩe dar̃ a ĩntra ĩn sala de m̃nkare; ñea Ńmilit̃l̃ d̃mitale
serṽ trece ĩnainte ka s̃ uĭ arate d̃m̃l̃.

Ńi, l'ac̃este vorbe, Simbad redik̃ nerdeaoa Ńi tre-
k̃ ĩnr'adeṽr̃ ĩnaintea l̃i Franz.

Franz merĩea din ĩnk̃nt̃m̃te ĩn ĩnk̃nt̃m̃te: ma-
sa era strel̃c̃it̃. ĩndat̃ ĩe f̃ konvins̃ de aĩest̃ ñnkt̃
ĩmportant̃, ĩntoarse ok̃i ĩmreĩr̃i. Sala de m̃nkare era
m̃i ñuĭñ s̃nlendid̃ de k̃t̃ b̃dorĩl̃** ne kare ĩl̃ p̃r̃-

* Abanos̃.

** Kabiñt̃ fr̃mos̃ ĩm̃odobit̃ ĩn kare se d̃k̃ damele m̃i k̃ seam̃ k̃nd̃
vor̃ s̃ f̃z̃ sings̃re sã s̃ vorbeask̃ k̃ uĩneva.

sise; cra kx totslǎ de marmxǝ kx sǝpǝtǝre antiqe de qelǎ maĩ mare nreǝǝ, ŝi l'amindoxǝ kǝpǝtǝiele saleĩ aqestia, kare era nrelxngǝ, doxǝ statǝ mǝreqe nǝrta kouǝleqe ne kapetele lorǝ. Aste kouǝleqe konrindea doxǝ piramide de poame minǝnate; era ananasĩ de Sicilia, rodĩ de Malaga; portokale din insǝlele Baleare nersiqe de Francia ŝi kǝr-male de Tunis.

Kǝtǝ nentǝrǝ qinǝ, era komnǝsǝ de xǝǝ fasanǝ frintǝ ĩmpresǝratǝ kǝ merle de Corsica, de o ŝxǝnkǝ de mistregǝ kǝ qelatinǝ, de xǝǝ kartanǝ de kǝpǝrioarǝ gǝtitǝ tǝtǝresqe, de xǝǝ tǝrboǝǝ* minǝnatǝ, ŝi de o langǝstǝ** foarte mare.

Intervalele talerilorǝ qelorǝ marĩ era ĩmnlinite de tǝlerawe ĩn kari se konrindea nǝtǝjǝtǝre ŝi komnotǝrĩ.

Farfǝriele era de arquntǝ, talerele de porqelanz de Iaponia.

Franz se frekǝ ne okĩ spre a se ĩnkredinqa kǝ nǝ visa.

Nǝmaĩ Ali era nriimitǝ sǝ fakǝ serviqiǝlǝ ŝi ĩlǝ fǝ-qa foarte bine. Komeseanǝlǝ komnlimentǝ ne oasnele seǝ nentǝrǝ aqeasta.

— Da, zise aqesta fǝkĩndǝ onorile qineĩ sale kǝ qea maĩ mare ĩnlesnqe, da, bietslǝ omǝ mĩ este foarte devotatǝ ŝi faqe kǝm sqie maĩ bine ĩŝĩ adqce a minte kǝ ĩ am skǝpatǝ viaga, ŝi, fiindǝ—kǝ qinea la kanǝlǝ seǝ, dǝne kǝm se vede, mĩ a nǝstratǝ oare—kare rekǝnosqinqǝ kǝ ĩ lǝ am konservatǝ.

Ali s'anroniqǝ de stǝpnĩx—seǝ, ĩ lǝtǝ mǝna ĩ o sǝrǝtǝ.

— Fi—qa oare nrea ĩndiskretǝ, domnǝle Simbad, zise Franz, de a te ĩntreba ĩn kare ĩmnejqǝrare aĩ fǝkǝtǝ astǝ fantǝ frǝmoasǝ?

* Xǝǝ felǝ de nesqe de mare.

** Xǝǝ felǝ de rakǝ de mare.

Ali se apropie de stăpănul-seu, i luă mâna și i o sărută.

— Ox! Dămnezeală meş, è şaş lăkră prea simplă, respunse oasnele. Se vede că păcătoşii oinţrise prea aproape de nalatşii beişii din Tunis, ceea ce nu era de căviindş sş fakş şaş măkosş ka dînsş de negră; aş-felş în kştş ilş kondamnase beişş sş i taie limba, mşna şi kanş: în zisa d'întiş limba, în a doza mşna, şi în a treia kanş. Totş d'aşna aveam doringş s'am şaş mştş în serviciş meş; astentăi nîş i se tşiş limba, şi mş dşsei sş propşiş beişii sş mi lş dea nentr'o pşukş minşnatş ka dozş deve, kare, în aşşş, imi pşşse că destentase doringşle Înşşimii Sale. Se îdoi şaş minştş, atştş i ardea sş se skane de bietsş păcătoş. Dar mai nşsei ne lingş pşukş şi şaş kşşilş anglş de vîşşoare ka kare retezii iataganşş Înşşimii Sale; aş-felş în kştş beişş se otşii a i erta mşna şi kanş, dar ka tokmealş ka sş nu i mai kalce nişiorşş nişii o datş în Tunis. Rekomandarea şş de prisosş. Or kştş de departe zşresşe nekredinşiosşş koastele Africeii se face nevşzştş în şşndşş korabiei; şi nimini nu lş poate face sş mai easş d'akolo de kştş nşmai kşndş şerde din vedere a treia parte din lşme.

Franz remase şaş minştş mştş şi kşşetşndş, kşş-tşndş şe se kşvenia sş kreazş desşre bşnomia şea kşşşş ne kare i o novestise oasnele seş.

— Şi şii netreşii viaga, ilş întrebş elş ka sş skimbe vorba, kşşştorindş ka onorabilşş marinarş ne alş kşşşia nşme lş ai lşatş?

— Da; aşş doringş imi venise înkş într'şaş timnş în kare nişii că mi treşea nşin minte că aşii fi pştştş a o pşne în lăkrare, zise nekşnoskştşşş şşşizîndş. Am mai avştş şi altele asemenea, şi kari, kreşş, că se vorş împlini şi ele o datş.

De şi Simbad zise aşeste vorbe ka şelş mai mare

sънче рече, о кѣтътъгъ плинъ де о ferocitate straniѣ еши din okiĭ lăi.

— Аї съферитѣ мѣлтѣ, domnăle? i zise Franz.

Simbad tresъri mi se xitъ аџintatѣ la dĭnsxlѣ.

— Dăne че lăkră vezĭ асeasta? întrebъ elѣ.

— Dăne toate, respănse Franz; dăne glasxlѣ dămitale, dăne kѣтътъгa dămitale, dăne paloarea dămitale, mi kiarѣ dăne viaџa ne kari o trъesчĭ.

— Eѣ! trъeskѣ viaџa чеa маї fericitъ din кѣте kăposkѣ; o аdevъratъ viaџъ de пашъ; sѣnt реџеле kreacĭsniĭ: daka mi plache ĭn vre xнѣ lokѣ staѣ akolo, daka mi se x-resчe, plekѣ; sѣnt liberѣ ka paserea, am arĭne ka dĭnsa; oameniĭ kari мѣ ĭmpresoаръ mi se sѣnхnѣ la xнѣ semnѣ пѣmaĭ. Din kĕndѣ ĭn kĕndѣ ĭmĭ petrekѣ rĭzĭndѣ de drentatea omeneaskъ smălgĭndѣi кѣте xнѣ banditѣ ne kare ĭlѣ kaxtъ, кѣте xнѣ kriminalѣ ne kare ĭlѣ xrmъresчe. Пе xrmъ, eѣ mĭ am drentatea mea, mi de josѣ mi de sѣsѣ fъrъ sorocĭre mi fъrъ anelѣ, kare kondamnъ saѣ kare liberъ, mi ĭn kare n'are nimĭnĭ sъ s'amestĭche. Ax! kĕndѣ aĭ fi gъstatѣ viaџa mea, n'aĭ maĭ чere alta, mi n'aĭ maĭ ĭntra ĭn lăme, аfагъ nămaĭ kĕndѣ aĭ fi avѣtѣ sъ ĭmplĭnesчĭ vre xнѣ proĭektѣ mare.

— O resbănare, bănioаръ, zise Franz.

Nekănoskătlѣ ĭnĭnse asănra jănelѣi xna din асeche kѣтътъгe kari пѣtrăndѣ nĭnъ ĭn strefăndxlѣ ĭnimeĭ mi alѣ kă-цетъrĭi.

— Ши pentră че o resbănare? întrebъ elѣ.

— Pentră-kъ, respănse Franz, ĭmĭ парĭ xнѣ omѣ kare, fĭndѣ persekătatѣ de societate, are sъ i чeаръ o sokotealъ sъĭmĭntătoare.

— Eĭ bine! zise Simbad rĭzĭndѣ kă rĭsxlѣ seѣ чelѣ straniѣ kare аръta dinĭi seĭ чeĭ albĭ mi askămĭi, n'aĭ gĭчitѣ;

astă-felă nrekəm mŕ vezī sŕnt ŕnă felă de filantronă, ŕi poate kŕ mŕ voiă dŕce o datŕ la Parisă sŕ fakă konkŕringŕ D-lă Appert ŕi omălăi kŕ mantelŕya albastrŕ.

— Ŗi pentŕ intăia oarŕ veī fače astŕ kŕltoriz?

— Ox! Dŕmnezevlă meă, da. Nŕ m'aratŕ kinălă kŕ sŕnt pŕea măltă kŕriosă, nŕ è aŕa? dar te inkredinqeză kŕ nŕ strikă eă dak' am întŕziată nin'akəm d'a fače ačeasta, mŕine poimŕine o voiă nŕne în lăkrare.

— Ŗi ai a minte sŕ fači kŕrindă astŕ kŕltoriz?

— Nŕ sŕiă inkŕ, dŕne imnŕejŕŕrile kari atŕrnŕ de nisče kombinŕŕi ăesigŕe.

— Amă vŕea sŕ fiă mi eă kŕndă veī veni la Parisă, ka sŕ mŕ sileskă, ne kŕtă imă va sta prin pŕtingŕ, sŕ đăi daă ospitalitatea ne kare mă o daă aŕa de bine la Monte-Cristo.

— O voiă pŕiimi kŕ ăea maă mare plŕcere, zise oasnele; dar din neferiqire, ŕi, daka mŕ voiă dŕce, am a minte sŕ mŕ dŕkă nekŕnoskŕtă.

Kŕ toate ačestea ăina înainta mi pŕrea kŕ era fŕkŕtŕ maă măltă pentŕ Franz, kŕăi nekŕnoskŕtălă abia nŕsese în gŕtŕ kŕte o îmbăkŕtŕrŕ din dozŕ felŕi ale strelŕuitălăi ospŕăă ăe lă detese streinălăi, ŕi kŕŕăia neastentălă seă oasne fŕkŕse aŕa de măltŕ onoare. În ăea dŕne ŕŕmŕ, Ali adăse kŕte-va poame, saă, ka sŕ zikă maă bine, lă kŕmledele din mŕpile statŕeloră ŕi le nŕse ne masŕ.

Între ăele dozŕ kŕmlede nŕse o kŕpŕ mikŕ de arăintă sŕflată kŕ aŕă inkisŕ kŕ o koperioarŕ de ačela-ŕi metală.

Respektălă kŕ kare adăse Ali astŕ kŕpŕ aăiă kŕriositatea lă Franz. Redikă koperioara ŕi vŕzŕ ŕnă felă de pastŕ verdăiz kare semŕna a dŕlăeăŕ de anŕelikŕ, dar ne kare nŕ maă vŕzŕse niăi o datŕ.

Pŕse koperioara la lăkă, fŕtŕ ka sŕ fi aflată ăe ko-

'nrindea kxna dxne ce o akoperi ka mi nin' a nx o desko-
neri, mi, intorkindx-mi okil asxpra oasnelxi seř, ilx vxzx
sxrizindř de dınsxlř xnde i era nekasř kx n'a pxtxtř sx a-
fle nimikř.

— Nx gi trece nrin minte, i zise elř, ka ce felř
de lskrx sx fi intr'acestř vasř, mi asta te sxprx, nx  ama?

— O mxrtxriseskř.

— Eı bine! felxlř aqesta de dxlceayx verde nx 
niyi mai mxltř niyi mai nxuinř de kxtř ambrosia ne kare
Hebe o da la masx lxi Joie.

— Dar astx řambrosiř, zise Franz, trekındř prin
mxnile oamenilorř, va fi perdxř fırx ındoialx nxmele ei ce-
reskř mi va fi lxtř vre xņř nxme omeneskř; ın limba vxl-
garx, kxm se nxmesce lskrxlř aqesta, nentrx kare, adevx-
rslř zikındř, nx nrea mx simyř kx ama traqere de inimx?

— Mi eatx tokmai qeia ce dovedesce oriqina noa-
strx materialx! strigř Simbad; adesea oarx treqemř ne lıngx
feriqire fırx' a o vedea, fırx' a ne xita la ea, sař, mi dak'amř
vxzst'o or ne amř xitatř la ea, treqemř fırx' a o kxnoasce.
Daka estı xņř omř positifř mi dak' axrlř gi  Dxmnezxlř,
gxstx dınr'acqesta, mi atxnı minele din Peru, din Guzu-
rata mi din Golconda gi se vorř deskide. Daka estı xņř
omř de imaginare, daka estı noelř, gxstx totř dınr'acqesta,
mi atxnı barierele nstinqiosxlxi vorř peri; kxmniele ne-
mxrxınitxlxi se vorř deskide, te vei nreımba, kx inima li-
berx, kx minqile libere, ın dominislř celř fırx de marqini
alř vizırii. Daka estı ambıqiosř, dak' alerqı dxne mxrigile
nmxıntxlxi, gxstx mereř dınr'acqesta, mi neste o orx vei fi
reqe, nx alř xni mikř regatř askxnsř intr'xņř kolqř alř Ex-
ronei, ka Francia, Spania sař Anglia, dar reqe alř lxmii,
reqe alř xıversxlxi, reqe alř kreaxıniı. Tronxlř gi se v
ınzlqa ne mxntele xnde Satan veni kx lısx; mi, fırx' a a-

vea trebsingr̄ s̄ te inkini l̄i, f̄r' a fi nevoit̄ s̄ i s̄rḡi giara, veī fi s̄veran̄l̄ t̄xl̄or̄ regat̄or̄ de ne p̄mint̄. N̄ te tenteaz̄ veia che p̄i sn̄iḡ, sn̄ne, mi è un̄ l̄kr̄ lesne, fiind̄-k̄ n̄maī at̄ta è de f̄k̄st̄? zit̄-te la mine.

L'aceste vorbe, deskoneri k̄na chea mik̄ de ar̄int̄ s̄flat̄ kare konrindea s̄bstan̄a chea at̄t̄ de m̄lt̄ l̄x̄dat̄, l̄x̄ o linḡrī din d̄l̄chea chea māik̄, o ad̄se la gr̄r̄ mi o sorbi in̄chet̄ k̄ okii j̄m̄tate ink̄i av̄ind̄-mi kan̄l̄ nlekat̄ ne snate.

Franz i l̄s̄ tot̄ tim̄n̄l̄ d'a mi absorbi m̄nkarea chea favorit̄; ne x̄m̄, d̄ne che l̄ v̄z̄ k̄ mi veni p̄ḡin̄ in sine.

— Dar, in-fine, i zise, che l̄kr̄ este ast̄ m̄nkare prēioas̄?

— Az̄it' ai vr' o dat̄ vorbind̄-se de B̄tr̄n̄l̄ M̄n-tel̄i, p̄l̄ int̄reb̄ oasnele seḡ, acela kare voi s̄ omoare ne Filipu-Augustu,

— F̄r̄ indoiab̄.

— Eī bine! s̄cii k̄ el̄ imp̄r̄ia ne o vale av̄uioas̄ kare domina m̄ntele de la kare mi l̄ase n̄mele chel̄ pitoresk̄. In̄tr'aceea vale era nis̄e gr̄dine min̄nate plantate de Hassen-ben-Sabah, mi in̄ aceste gr̄dine era nis̄e navilioane isolale. In̄tr'aceste navilioane f̄chea el̄ ne ale-mii seī s̄ intre, mi akolo le da s̄ m̄n̄che, zise Marco Paulo, o oare-kare earb̄ kare ii transporta in̄ Paradisu, in̄ mizlok̄l̄ x̄nor̄ plante tot̄ d'ax̄na in̄florite, x̄nor̄ fr̄kte tot̄ d'ax̄na koante, x̄nor̄ femeie tot̄ d'ax̄na vir̄ine. A-ma dar̄, cheia che j̄nii aceia kredea k̄ este realitate, era un̄ vis̄; dar un̄ vis̄ ama de d̄l̄che, ama de imb̄t̄tor̄, ama de vol̄nt̄os̄, in̄ k̄t̄ imi vindea mi s̄flet̄l̄ mi tr̄n̄l̄ avel̄ia kare le da aceasta, mi s̄p̄n̄ind̄-se acestor̄ ordin̄ ka ale l̄i D̄xm̄zeḡ, se d̄chea s̄ loveask̄ la mar-

„Cineea lămiî vikțima arătată mărindă în torture făr' a se plăn-
ce, kă singura idee kă moartea ce o sferia era nămai o tre-
cere l'acea viaț de plăceri despre care astă earbă sântă
kare se află înainte dămitale, le detese o pregătare.

— Атънчї, strigă Franz,   хачисă, да! kănoskă a-
ceasta, din năme celă năuină.

— Tokmaı, aı nemerit' o, domnăle Aladin,   ха-
чисă; celă mai kărată ши celă mai bănă хачисă kare se face
în Alesandria, хачисă de Abugor, marele făkătoră, omălă х-
nikă, omălă kărvia s'ară kăveni să i zideaskă чинева знă
nalată kă аceastă inkriere: *Negsuătorlsă de feriure lămea
rekănoskătoare.*

— Săii, zise Franz, kă imı vine să jădekă prin si-
ne-mı adevărlă săă esăuăerarea lădeloră dămitale?

— Jădekă prin sine-цї, oasnele meă, jădekă, dar
nă te onri la intăia черkare. Fiindă-kă, la or ce lăkră, tre-
băe să ши obiăniăskă чинева simăvrile nentă o intănărire
нохă, dăche săă iste, tristă săă voioasă,   o lăntă a nată-
rei inkotr' аcestei săbstanăe dămnezcesă, a natărei, kare nă
  făkăntă nentă băkăriă ши kare stă агăuată de dărere.
Trebăe ka natăra invinsă să kază în lăntă, trebăe ka realitatea
să xrmeze dăne visă; ши атăнчї visălă domnesăe singără ka
знă săverană, атăнчї visălă devine viaț ши viaăa visă; dar
kăntă diferinăț intr' аceastă skimbare de faăț! adikă, kom-
parindă dărerile vieăei adevărate kă băkăriele vieăei inkri-
năite nă veı mai voi a trăi toăă d'ărna, mi aı voi toăă a visa.
Kăndă цї veı nărvăsi lămea nentă lămea celoră alăї, цї se va nă-
rea kă treăї dintr' o primăvară neanolitană intr' o earnă lanonă,
цї se va nărea kă lămă paradissălă nentă nămintă, черălă nentă
infernă. Găstă хачissălă, oasnele meă! găstă-lă!

Drentă or ce resnănsă, Franz lăă o lingăriăț din

acea pastă minxnată, dăne măsura azeleia ce o lăse amfitionxli seș, și o năse în găr.

— Drape! zise elă dăne ce îngiți astă dăleayă dămnezeaskă, nă sčiș inkă daka resăltatxli va fi așă de năkxă kxă pkekăm zică, dar lăkrxli nă mi se nare așă de găstosă dăne kăm asigăr.

— Pentru-kă sfirkxli omăuorxli dămitale nă è înkă făkxă nentru săblimitatea săbstanței ce o găstă. Săne-mi, întăia oară și aș năkxă stridiele, ceaiă, norteră, trăflele*, toate lăkrăile ne kari le ai adorată în șrmă? îngeleși ne Romani kari nănea la fasană assa foelida**, și ne Kinezii kari măninkă kăibări de rondănikă? ei! Dămnezeăli meș, nă. Ei bine! totă așă è și kă xăcisăli: măninkă nă-mai ontă zile șna dăne alta: niči o mănăkare în lăme nă și se va nărea kă are fineșea ačestă găstă kare și se nare poate astă-ză nănkă mi greșă. Kăre ačestea să trečemă în kamera d'alătre, adikă în kamera dămitale, și Ali ne va da kafele și čibăče.

— Amădoi se skălară, și ne kăndă ačela ce și detese nămele de Simbad, mi ne kare lă amă nămită astăfelă din kăndă în kăndă, kă să nătemă a i da, kă și komeseanăli seș, o nămire oare-kare, da oare-kari ordine fečiorăli seș, Franz intră în kamera d'alătre.

Mobilarea ačestă kamere era mai simnă, dar nă mai nășină măndă. Kamera era rotăndă, și de jără împrejăăvea șnă divană mare. Înșă divană, neređi, tavană, narke-te, era toate akoperite kă niei minănate, și molăcioase kă tanetele čele mai molăcioase; era niei de leș din Atlas kă koamele mară, era niei de tigri nin Bengal kă vărgătre streșcite, niei de nantere din Cap kă nete frămoase kă a-

* Șnă felă de čigăreși.

** O zeamă dăntă o năntă.

ceia care se arătă lui Dante, în cele din urmă piei de ursi din Siberia, de vâlni din Norvegia, și toate neile acestea arănkate unele peste altele, astă felă înkăță ară fi kreztă čineva kă imblă pe earba cea mai deasă și se repassă pe patălă celă mai mătăsosă.

Amîndoi se kăkară pe divană; nisce čizbăce de iasomiz kă imamele de ambră* era la îndemna loră, și toate imnăste ka să n' aibă čineva trebăință a fuma de doșă ori dintr' avelamă čizbăkă. Lăă fiă-kare kăte șnălă. Ali le aprinse, și emi snre a adăce kafeaoa.*

Se făkă o tăcere d'șnă mină în care Simbad se lăă în voia kăpetriloră kari părea kă lă okna neințetăă, kiară în mizlokălă konvorbirii sale. Și Franz se lăă intr' acea visare mătă în care čineva kade măi totă d'ășna fămăndă șnă tătănă minănată kare seamăntă kă iea din preeșă kă fămălă toate șpătrile spiritali și kă dă în skimbă fămătorălăi toate visele șfletălăi.

Ali adăse kafeaoa.

— Ce felă de kafea beii? întrebă nekșnoskătă: frančesă săă țrčeaskă, tare săă șșoargă, dăce săă amară, înflată săă feartă? kșm iui plăce: șntă măi mătse felări de kafele.

— O voiă țrčeaskă, respnse Franz.

— Și ai drentate, zise oasnele seă; asta dovedesce kă ai disnoșijăni nentă viaga orientălă. Ah! Orientalii, vezi dămneata, nămaii ei sčii să trăiască! Kătă nentă mine, adăse elă k'șnălă din ațele șrșșri kari nă skăna din vederea jșnelăi, dăne ce mi voiă termina ce am de făkătă la Parisă, mă voiă dăce să moră în Orientă; și, de veii voi

* Kizlibară.

atârny s̄z m̄z maī vezi, kat̄z s̄z viī s̄z m̄z kaꝣyī la Cair, la Bagdad, saṣ la Ispahan.

— Pre leḡea mea, zise Franz, asta va fi cheḡ maī lesne l̄kr̄z din l̄me, k̄nd̄z v̄z̄z k̄z mī eṣ̄ arine de v̄l-
t̄r̄ḡ mi, k̄z aḡeste arine, voiṣ̄ faḡe okol̄sl̄ l̄mīī in doꝣz-
zeḡi mi nat̄z de ore.

— Ax! ax! asta è l̄kr̄area ḡaḡis̄l̄i; eī bine! de-
skide-ḡi arinele mi sboar̄z in reḡiḡnile s̄ngra-omenes̄y; n̄z
ḡi fiṣ̄ team̄z de nimik̄z veī fi nreveget̄ḡ, mi dak' arinele
d̄xmitale se vor̄ḡ toni la soare ka ale l̄xi Icar, noi s̄ntem̄ḡ
aḡi ka s̄z te nriimim̄ḡ.

Atârny zise k̄zte—va vorbe arabe l̄xi Ali, kare f̄k̄z ḡn̄ḡ
semn̄ḡ de ask̄ltare mi se retrase, dar f̄zr'a se den̄ḡta.

K̄z̄z nent̄z Franz, o transformare stran̄z se f̄ḡea
intr'ins̄l̄ḡ. Toat̄z osteneala fisik̄z a zilei, toat̄z nreok̄nparea
mingilor̄ḡ ne kare i o prod̄sese int̄imn̄l̄rile de k̄z seara,
neria ka in int̄iis̄l̄ḡ min̄t̄ḡ de renass̄ḡ in kare tr̄es̄ḡe ḡineva
dest̄l̄ḡ in̄k̄z, snre a sim̄ḡi sosirea somn̄l̄i. Tr̄n̄p̄l̄ḡ seḡ se-
m̄na k̄z nriimise o ḡuḡḡinḡz nematerial̄z, snirit̄l̄ḡ seḡ se
l̄mina intr'ḡn̄ḡ fel̄ḡ neaz̄zit̄ḡ, sim̄ḡurile sale sem̄na k̄z mi
in̄doia n̄sterile; orisont̄l̄ḡ se l̄zḡia mereḡ, dar n̄z aḡel̄ḡ o-
risont̄ḡ int̄z̄nekos̄ḡ as̄ngra k̄zḡia n̄stia o snaim̄z dem̄eart̄z
mi ne kare l̄ḡ v̄z̄zse inaintea somn̄l̄i seḡ, ḡi ḡn̄ḡ orisont̄ḡ
albastr̄z, strev̄z̄ztor̄ḡ, int̄ins̄ḡ, k̄z tot̄ḡ az̄z̄r̄l̄ḡ ḡe l̄ḡ are ma-
rea, k̄z toḡi fl̄t̄z̄reīī ḡe'i are soarele, k̄z toate prof̄z̄mele ḡe
le are adierea; ne ḡrm̄z, in mizl̄ok̄l̄ḡ k̄nt̄iḡelor̄ḡ matel̄oḡi-
lor̄ḡ seī, k̄nt̄iḡe aḡa de k̄zrate mi aḡa de limnez̄i in k̄z̄t̄ḡ
ar̄ḡ fi f̄k̄k̄t̄ḡ ḡineva din ele o armonīz divin̄z k̄nd̄ḡ ar̄ḡ fi
n̄st̄l̄ḡ ale skrie ne note, vedea ins̄la Monte-Cristo ar̄z̄t̄n-
d̄z-se, n̄z ka o st̄n̄k̄z ameninḡztoare d'as̄ngra val̄srilor̄ḡ,
dar ka o oase* n̄rd̄z̄t̄z in dem̄erte; ne ḡrm̄z, k̄z k̄z̄t̄ḡ s'a-

* Int̄indere de lok̄ḡ roditor̄ḡ in dem̄ertele Africeī mi ale Asiē.

pronia barka, kântiçele se fâçea mai numeroase, kâçî o armonië inkântitçoare mi misterioasë se xrka dintr'aceia insxlë la Dâmnezeş, ka ksm vre o zîntë, ka Lorelay, saş vre xñş inkântitorë, ka Amfion, arş fi voitş s'atragë xñş sşfletş akolo saş së zideaskë xñş oramş.

În fine barka ajxñse la uermş, dar fîrë silingë, fîrë sgrdxire, prekxm bxzele atingş bxzele, mi elş intri în nesçere fîrë ka së fi inçetatş astë mşsikë plëkxë. Se dete josş saş mai bine i se pîrë kë se dete kâte-va trente josş, resşfîndş açelş aerş rekorosş mi imbëlsmitş ka açela kare katë së domneaskë împrejşrëlş nesçerii Circei, fëkxëş din profşmele kari fakş së viseze sniritşlş, din ardorile çe fakş simyxirile së arzë, mi vëzë earë totş çe mai vëzşse înaintea somnşlş seş, înçenîndş de la Simbad oaspele fantastikş, nîntë la Ali, servitorşlş mşlş; ne şrmë totşlş se pîrë kë se stinse mi se konfîndş sşb okii lşî ka çele din şrmë şmbre ale fanarşlş maşikş ne kare îlş stinçe çineva, mi se reaşlë în kamera kë statşele, lxminatë nşmai kë şna dintr' açele lampe antiçe mi valide kari vegiazë în mizlokşlş nopçii asxñra somnşlş saş alş volşntçii.

Era totş açele statşe kë forme avşçioase mi mşndre despre lşşrë mi noesië, kë okii magnetiçi, kë sşrisşrile desfrînate, kë koamele nletoase. Era Frinea, Cleopatra, Messalina, açele trei kşrtesane marî; ne şrmë în mizlokşlş açestorş şmbre nerşuinate se strekşra, ka o razë kşratë, ka xñş ançelş krestinş în mizlokşlş Olimpului, şna dintr'açele visiñi dxlçi kare semşna kë mi vëlxia frşntea virçinalë sşb toate açele nekşrççii ale marmşrei.

Atşnçi i se pîrë kë açeste trei statşe mi adşnaserë çele trei amorşri ale lorş pentr'xñş singşrş omş, mi kë açestş singşrş omş era elş, kë se anronia de natşlş în kare elş visa alş doilea alş seş somnş, kë niçioarele perçste în

Atunci i se păru q̄e aceste trei statue s' apropia de elū.

lăncile lor țâșnice albe, kă gîțlă golă, kă pîrălă ce se desfășura ka o zndă, kă o posă dintr'acelea kari fșcea mi pe zeii să kază în pîkate, dar la kari resista sîngii, kă o kăstățără din chele neflesibile mi arztoare ka a șearnelăi așnă zneî naseri, mi kă se pîrșia l'acele kăstățăre dăre-roase ka o apșare, mi volăntăoase ka o sîrștare.

Se pîrș lă Franz kă înkidea okii mi kă printre cea din zrmă kăstățără ce o arșnka împreșrăi întrevedea stăța pîdikă* ce se vîlșia kă totălă; pe zrmă, dăne ce mi înkise okii la lăkrșrile adevărate, simșrile sale se deskiseră la întipăririle nepătinăioase.

Atănci fș o volăntate fșră încetare, ză amoră fșră repășă ka ațela ce lă promitea profetălă aleșiloră seî. Atănci toate gșrele de marmăș se fșkră vii, toate ațele pēțră se fșkră kalde, astă-felă înkăță, nentș Franz, kare sșferia nentș întia oară împreșlă hăcșșlăi, astă amoră era măi o dărege, astă volăntate măi o tortăș, kăndă simșia trekîndă pe gșra sa setoasă bșzele ațeloră statăe, mlădioasē mi reș ka inelele zăi șearne. Dar kă kăță brăgele sale se țerka să resningă astă amoră nekănoskăță, kă atălă simșrile sale sșferia fermekălă astăi vișă misteriosă, astă-felă înkăță dăp'olăntă nentș kare mi ară fi dată țineva sșfletălă, se lășă fșră rezervă mi nîntă în chele din zrmă kăzș eară apîrșă de osteneală, skășș de volăntate, sșb sîrșțările ațstoră amorese de marmăre mi sșb înkăntămintele ațestăi vișă neăzșită.

* Kărată, nevinovată.

Masimilian Morrel.

CAPITULŪ XXXII.

DESTEPTAREA.

Këndë iuī veni Franz in sine, obiektele din afarë semëna o a doxa parte a visëli seë; se kreze intr'ënë mormintë unde nëtrënda abia o razë de soare ka o kërtërtë de indërare; întinse mëna mi simji neatrë; se skëlë in sësë: era këkatë in bërtërtë seë ne në natë de bërtene xskate foarte moi mi foarte mirositoare.

Or çe visëne perise, mi, ka këm statzele në era altë çeva dektë nische xmbre ewite din mormintele lorë in timnëli visëli seë, fërtiserë la destentarea sa.

Fërt kërtë-va paui këtre nëntëli de unde venia lëmina; dëne toatë tërtërtë visëli xrtma linisçea realitërtë. Se vërtë intr'o nesçere, înainte snre partea deskiderië, mi printre xma boltitë vërtë në çerë albastrë mi o mare de azërtë. Aerëli mi ana strelçia in razele soarelëi dimineçei; ne çermë, matelocië medea stërtë de vorbë mi riziëndë:

zече нашī maī denarte, barka se legъna în mare ne ankora sa kъ mълtъ градъ.

Atъncī resъflъ kълъ—va timpъ kъ plъcere асeа adiere rekoroasъ kare treсeа ne frъntea sa; askълtъ sgomotълъ чelъ xшorъ алъ valълxī kare mъria ne marъine шī lъsa ne stъnye чіskъrī albī de snъmъ ka arъintълъ; se dete .fъr' a kъmeta dъn'асestъ fermekъ divinъ kare se aflъ în lъkrъrile natъrei, maī alesъ kъndъ se destеantъ чіneva dintr'ъnъ visъ fantastikъ, ne xгmъ nъyinъ kъte nъyinъ astъ viaуъ din afarъ, atълъ de linісhіtъ, atълъ de kъratъ, atълъ de mare, i adъse a minte neасemъnarea kъ аdevъrълъ a visълxī seъ, шī sъvenirile în-ченъгъ a reintra în memoria sa.

Îmī adъse a minte de sosirea sa în insълъ, de înfъ-цшarea sa la xнъ kanъ de kontra—bandierī, de xнъ palatъ sъnъmintъ nlinъ de strelъчirī, de o чінъ minъnatъ шī de o lingъridъ de хачіsъ.

De kълъ, în faсa astei realityцī kare i s'аръta zіsa în амеаза mare, i se пъrea kъ era чelъ nъyinъ xнъ anъ de kъndъ se netrekъserъ toate lъkrъrile асesteа, ама de viъ era în mintea sa visълъ kare lъ visase. Astъ—felъ, din kъndъ în kъndъ іmaцinareа sa fъчeа sъ шеазъ în mizlokълъ mate-locilorъ, саъ sъ treakъ o stъnkъ, саъ sъ se lecene ne barkъ, xna din асele xmbre kare іnstelase noanteа kъ kълъtъgrele sale шī kъ sъrъtъrile sale. Pe ling' асesteа, іmī аveа kanълъ kъ totълъ liberъ mi trъnълъ kъ totълъ repаssatъ, niчī o grextate în kreerī; dar, din kontra, o stare de sъnъtate шī de mълъxmire чeneralъ, o fakълtate d'а absorbi aerълъ mi soa-rele maī mare ka niчī o datъ.

S'аnronіъ darъ voiosъ de matelocіi seі.

Іndatъ чe lъ vъzъгъ, eі se skълarъ шī patronълъ s'а-ronіъ de elъ.

— Domnълъ Simbad, i zise elъ, ne a іnsъrcіnatъ kъ

toate komplimentele sale pentru Eschelinga Voastră, mi ne a zisă sã i exprimăm pãrerea sa de reș kã n'a nãtãtã sã iea zisa bãnã de la dinsa; dar sperã kã ilã veđi skãsa kãndã veđi svi kã o afacere foarte mare ilã kiamã la Malaga.

— Așa! skãmniã meș Gaetano, toate astea sã fã oare adevãrate? se aflã unã omã kare m'a priimitã într' aचेastã insãlã, kare mi a datã o ospitalitate regalã, mi kare a plekãtã ne kãndã dormiam?

— Se aflã așa de adevãratã, în kãtã eatã mikãlã seș yacht kare se depãrteazã, kã toate nãzele afarã, mi kã, daka vreĩ sã đĩ iei okianãlã, veĩ rekãnoasche, đãne kãm è de krezãtã, ne oasnele đãmitale în mizlokãlã ekipađiã-lã seș.

Și zikãndã aचेste kãvinte, Gaetano întindea brađul în drentãlã korãbioarei kare mi ãmfla nãzele kãtre pãnkãlã meridionalã alã Corsicei.

Franz skoase okianãlã seș, ilã nãse la okiã, mi lã îndrentã kãtre lokãlã arãtatã.

Gaetano nã se ãncela. În partea d'inderãtã a korãbiei, misteriosãlã streinã sta în nișioare kã faga ãtoarsã sãre dãsãlã, mi đĩuãndã ka mi elã unã okianã în șãnã; avea leitã kostãmãlã în kare se arãtase de kã searã komeseanãlã seș, mi i fãcea kã batista unã semnã de adio.

Franz i ãnãoiã saltarea trãgãndã mi elã batista sa mi klãtind'o nrekãm o klãtia elã.

Peste o sekãndã, unã norișorã de fãmã se desemnã la nãna korãbiei, se deslini kã građiã d'inderãtã, mi se ãrkã ãncetã sãre चेरã, đãn', aचेia o detãnare șhoarã ajãnse nãz la Franz.

— Eatã, arãi? zise Gaetano, eatã-lã kã đĩ zice adiol Jãnele mi lã karabina, mi o deskãrkã în vãntã, dar

fîrî sneranîz kî sgomotîlî arî fi pîstîtî trece neste distan-
da kare îlî despîrdîa de yacht.

— Ce ordonî Eschelînga Voastrî? zise Gaetano.

— Maî întîiî sî mî anrinî o torîz.

— Ax! da, încelegî, zise patronîlî ka sî kaxîî in-
trarea apartamentîlî înkîntatî. Mîltî plîchere, Eschelîngîz,
daka îî plache aceasta, mî mî dîskî sî îî adîskî torîga che-
rîtî. Dar, îî eî asemenea, am avîtî idea kare îî a ve-
nitî mî mî a trekîtî fantasia de trei natîrî orî; dar nînz îî
cele din şrmî m'am îzîtatî de ea. Giovani, adaxîse elî, a-
nîrînde o torîz, îî ad'o Eschelîngîî Sale.

Giovani askîltî. Franz îzî torîga mî înrî îî sîpî-
mîntî şrmîtî de Gaetano.

Rekînoskî lokîlî şnde se destentase ne natîlî seî
de bîrîene kare era kîlkatî înkî de kîrîndî, îîî nreîmbîlî tor-
ga ne toatî faîa din afarî a nescherîî, nî vîzî nimîkî, a-
farî nîmaî kî dîne nîsche şrme de fîmî kînoskî kî îî alîî
înainte îî maî cherkarî îî-deshertî aceîa-îî kîxtare.

Kî toate acestea nî îzî nekîxtatî nîî şnî nîçîorî
din avelî zîdî granîtkî, kare era nenîtrînsî ka vîitorîlî;
nî vîzî nîî o kîrîpîtrî fîrî ka sî îî întrodîkî askîî-
şîlî kîîitîlî seî de vînrîtoare; nî vîzî nîî şnî nînkî-
leîî fîrî ka sî îî anese, snerîndî kî va cheda; dar toate
fîrî îî-deshertî, îî nerdî doîî ore înrî aceastî kîxtare,
fîrî nîî şnî resîtatî.

Dîp'acestî timî se îzî. Gaetano trîxmî.

Kîndî se întoarse Franz îî şermî, yachtul abîa se
vedea ka şnî nînkîtleîî albî ne orîsontî; alergî earî la
okîanîlî seî, dar kîarî îî kî înrîmentîlî îî era kî nenî-
tîîz a kînoasche cheva.

Gaetano îî adîse a mînte kî venise a vîna kîpîoare,
cheîa che şîtase kî totîlî. Îîî îzî nîşka îî înceî sî stre-

batz insula kx aeršlš xni omš kare imlinesce o datoriz mai mlštš de kštš iši face o nlčere, ši neste xñš patrarš de orgx xčise o kanrš ši doī kxnriōī. Dar ačeste kanre, de mi selbatice ši srintene, avea mlštš asemnare kx kanrele noastre domestice, mi Franz nš le nrivia ka xñš vīnatš.

Dxn'aveia nisce idee altš-felš xternice i okna min-gile. Din ajxñš era kx adevrātš eroxlš xni basmš din *O Mišš mi sna de Nončē*; mi era ne nefnvinse atrasš kštre nesčere.

Atxni, kx toatš intia sa kxtare dšheartš, mai inčenx ši a doxa, dšne ce zise lšī Gaetano sš nšiz sš frigš xnišlš din čei doī kxnriōī. Astš visitš d'alš doilea xinx destlš de mlštš, kčvī kxndš se intoarse kxnrioxlš era frintš mi dejxnišlš gata.

Franz wezx in loklš xnde veniserš in ajxñš sš lš invite la činš din partea ačelšī oasne misteriošš, ši mai vzx inkš, ka o movetš legxnatš in vīrfšlš xni valš, mi-kšlš yacht kare inainta mereš kštre Corsica.

— Dar, zise elš lšī Gaetano, mī ai sñsš kš domnšlš Simbad nlekase nentrx Malaga, de oare-če mie mi se pare kš se indrenteazš kštre Porto-Vecchio:

— Nš xī mai adxvī a minte, zise natronšlš, kš printre oamenii din ekinaxiulš seš xī am sñsš kš era de o kam datš doī bandiği Corsicani?

— Este adevrātš. Ši are sš i arxne ne koaste? Intrebš Franz.

— Tokmaī. Ax! è xñš omš, strigš Gaetano, kare nš i è teamš ničī de Dxmnezeš ničī de drakš, dšne kxm se zice, mi este in stare sš se abatš činčī-zexī de lege din kalea sa ka sš indatoreze xñš bietš omš kare are trebxingš de servixiulš seš.

Ali.

— Dar felul acesta de serviciu ar fi ptea prea bine s-l strice k autoritile merei unde el face asemenea filantropii, zise Franz.

— Ah! bine! zise Gaetano rind, ce i pas l de autoritii! mi rde de dinsele! cerce s-l zrmgeask cineva! Mai intii yachtul se n e o korabiz, e o nase-re, mi e de trei ori mai iste de kt o fregat; mi ne zrmz ar ptea kiar el s eas la skat, pretinden ar afla amici d' ai li.

Ceia ce era mai lzmrit in toate astea, este k domnl Simbad, oasnele li Franz, avea onoare de a fi in daraveri k kontra-bandierii mi k bandiit de ne toate marinile Mediteranei; ceea ce fcea ne lme s kreaz noisnea li destl de strani.

Kl nentr Franz, nimic n l mai ginea la Monte-Cristo; nrdse toat sperana de a afla sekretl nescherii; se grbi dar a dejna ordonnd oamenilor se a gine barka lor nregtit nentr ministl in kare mi ar fi terminat dejnl.

O jmnta de org in zrmz se imbarc.

Arnk cea din zrmz ktztrz asnpa yachtului, kare era aproape s desnar in golful Porto-Vecchio.

Dete semnalul nlekrii.

In ministl knd barka se nnea in miskare yachtul desprea.

K dinsl dinnrezn se stercea cea din zrmz realitate a nouii trekto: ast-fel, cinz, Simbad, xavis mi statce, toate inchea nentr Franz a se amesteka in acela-mi vis.

Barka merse toat zisa mi toat noantea; mi adoxazi, knd rezri soarele, insla Monte-Cristo desprese mi ea.

Indat ce Franz nse nichiorul ne skat, zit, cel ngn nentr zn ministl, intimplrile ce se netreksery ka

să mi termine afacerile de plăcere și de politețe la Florenza, și să văz căm să se întâlnească pe camaradul său care îl aștepta la Roma.

Plekă darg, și simbură seara ajunse la piata Doganei că noșta.

Apartmentul, precum am spus, era omniș mai înainte, nu mai avea darg altă ceva de făcut de căt să se dăcă la otelul mesterului Pastrini: ceea ce nu era lucru lesne; căci strada era îngustă de o mătăime de oameni, și Roma începuse a fi pradă a celor răzăr și inferbități care precede evenimentele. Ama darg, la Roma, sântă nătră evenimente mari pe an: carnavalul, săntăna săntă, serbătorea săntăului sakrament și San-Petru.

Toată partea cea altă a anului, orășul kade earg în anăția sa cea întănekoasă, stare mizlocă între viață și moarte, care o face asemenea k'ăni fel de stățiune între lămea asta și cea altă; stățiune săblimă, plină de noșit și de karakter pe care Franz a mai făcut'o de vr'o cinci mease ori, și care, de făr ce oarg, i se părea mai fantastik.

În cea dăne șmă, resbi printr'ăcea mătăime care krescea și se miska din ce în ce mai mătă, și ajunse la otel. Asăpra întăiei sale întăbri, i se respăse, că acea impertință ne care o aș kăcerii trăsrelor și prinse și lokandistii kari mi aș și ei toate apartamentele asemenea prinse, că nu mai era lokă nătră dănsul la otelul Londrei. Atănci își trimise karta mesterului Pastrini; se făcă reklamă de Albert de Morcerf. Mizlokul reză, și mesterul Pastrini alergă singur, cerind ertare nătră k'a făcut pe Eschelinga Sa s'astente, dinind de reș ne bșeci și, lănd lămănarea din măna ciceronului care înăgase pe călător,

Albertŭ de Morcerf.

și pregătind-se a lăsa dăruce lingă Albertă, kândă acesta veni întră întîmpinarea sa.

Anartamentălă onrită era komnășă de doxă kămpăruce și de ună kabinetă. Cele doxă kamere da în stradă, ceia ce nentru mesterălă Pastrini avea ună merită nenregăsită. Cele alte kamere din planălă acela era prinse de o persoană foarte avărtă, kare se kredea kă era Sicilian saș Maltesă, dar oteliarălă nă ptea sune kărată de kare din aste doxă limbe era kăltorălă.

— Prea bine, mestere Pastrini, zise Franz, dar ne ară trebă îndată o chină nentru seară, și o kaleaskă nentru mîne și nentru zilele următoare.

— Kăță nentru chină, resnăse lokandistălă, va fi îndată gata, dar kăță nentru kaleaskă...

— Ce felă! kăță nentru kaleaskă! strigă Albertă. Ună minăță! ună minăță! să lășămă glăma, mestere Pastrini! ne trebe o kaleaskă.

— Domnăle, zise lokandistălă, vomă face totă ce va fi kă ptingă ka să kărtămă șna. Eată totă ce potă să sșăș.

— Și kândă vomă avea resnănsălă? întrebă Franz.

— Mîne dimineață.

— Ce drakă! zise Albertă, o vomă plăti mai skămpă, eată totă; șcimă noi, la Dake mi Aaron, doxă-zeci și chină de franță nentru zilele ordinare, și trei-zeci saș trei-zeci mi chină dăminecele și serbătorile, năne chină franță pe zi samsaria, fakă patră-zeci; mi să nă mai vorbimă.

— Mă è teamă măltă kă, dăndă îndojă kiară, nă veșă ptea afla niță șna.

— Atăncă, să se năș kaă la a mea; è nășină kam skofălită de drămă, dar ce ne pasă.

— Nă se află kaă.

Albertu se uită la Franz ca un om care vorbește și se dă un răspuns neînțeleș.

— Înțeleși aceasta, Franz? nu sîntă căi, zise el; dar căi de post, n'ară ptea să iea cine-va?

— Sîntă prinși toți de cinci-sprezece zile, mi nu remănă astăzi de călă aceasta ce sîntă de neapărată trebă-închisă nentru servici.

— Ce zici despre aceasta? întrebă Franz.

— Zică că, de căte ori un lăcră trece neste înțeleșerea mea, am obiceiș să nu mă mai opresc l'aceș lăcră, ci să trec înainte l'altă. Cîna gata ă, mestere Pastrini?

— Da, Esveling.

— Eî bine! să cîntă mai înti.

— Dar kaleaska mi căi? zise Franz.

— Fii linisită, scumășă meș, voră veni singuri, ă vorba să dămă nămai preș.

Mi Morcerf, că aca minnată filosofă care nu crede nimică nenștinșă pe cătă timpă își simte nănga rotăndă mi portfolișă nlină, cîntă, se călă, adormi pe amîndășă gre-kile mi visă că se dăcea la karnavală într'o kaleaskă că mease 'n xăș.

TABLA CAPITELORU.

XXVIII.	Tesaurulü	3.
XIX.	Alü treilea atacü.	23
XX.	Cimitirulü Castelului d' If.	44
XXI.	Insula Tiboulen.	55
XXII	Contrabandierii.	76
XXIII	Insula Monte-Cristo.	88
XXIV	Uimirea	104
XXV	Necunoscutulü	118
XXVI	Locandá de la Pont-du-Gard.	128
XXVII	Povestirea	148
XXVIII	Registrele inchisorilorü.	173
XXIX	Casa Morrel.	182
XXX	5 Septembre.	206
XXXI	Italia — Simbad Marinarulü	233
XXXII	Desteptarea	271

BIBLIOTECA LITERARIE SERIA III.

CONTELE
DE
MONTE-CRISTO.

DE
ALEX. DUMAS.

traducere de

GEORGE A. BARONZI.

VOL. III.

BUCUREȘTI.

Librariu-Editoriu George Ioanid.

1858.

LIBRĂRIA GEORGE IOANID.

Cărți esite de curindă de sub tipar.

SERIA II. A BIBLIOTECHII LITERĂRIE:

Completă, compusă din uvragele.

Misterele Inquișiției, 2 volume kompinzindă koale	59 1/2
Iacobinii și Girondinii, 1 volume	41 1/2
Fidanțata de Lamermoor, 1 volume	31 1/2
Regina Margot, 3 volume	75
Cei patru-șeci și cinci 3 volume	65 1/2
Pujolu, șefulu Miceleșiloru, 2 volume	27

Iieste totș koale 300—

IAR DIN SERIA A TREIA SE AFLA SUB TIPARŪ:

- Contele de Monte-Cristo, vol. 4-lea.
- Ivanhoe. de Walter Skott.

ȘI SE VORŪ PUNE SUCOESIVE:

- Contele de Monte-Cristo, vol. 5—10.
- Iesuiții, de A Arnould, ilustrat.
- Graziela, de Lamartine.
- Paradisulă perdutu și altele până la complectarea cōlelor.

ALTE SCRIERI:

- Corina saū Italia.
- Grecia și Insurecțiile ei, de Edmond Teksier.
- Respectulă autoritățiloru stabilite
- Tribunalulu Secretu.
- Alcătuire aurită.
- Uuu visu pe Karpați.
- Faptele Eroiloru.
- O noante pe ruinele Tărgoviștei.
- Madelena.

SUB TIPARŪ SE AFLĂ:

- Jidovul Rătăcitoru vol. 5-lea.
- O mie și una de nopti ilustrat.